

Projecte

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya

2024

**INFORME ECONÒMIC
I FINANCER**

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Hisenda**

SUMARI

Introducció	5
Primera part - L'economia catalana i el seu entorn i l'estat del benestar i el progrés social	9
1. Síntesi de la situació de l'economia catalana i el seu entorn.....	11
2. El context econòmic internacional i espanyol	15
3. L'evolució de l'economia catalana	25
3.1. El producte interior brut	27
3.2. El comerç exterior	36
3.3. El mercat de treball.....	42
3.4. Evolució dels preus.....	48
3.5. Els salaris i els costos laborals	53
4. Les previsions macroeconòmiques per al 2024	57
5. La situació de benestar i el progrés social a Catalunya	63
5.1. La pobresa i l'exclusió social segons l'ECV 2020	65
5.2. L'evolució de la desigualtat d'ingressos des de l'esclat de la pandèmia	71
5.3. Altres indicadors de benestar i progrés social	72
Segona part - El sector públic a Catalunya	75
6. El sector públic autonòmic.....	77
6.1. La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat l'any 2022.....	79
6.2. L'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 30 de setembre de 2022	101
6.3. L'impacte COVID en les finances de la Generalitat	109
6.4. Les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i polítiques de despesa	115
6.5. L'avaluació de polítiques públiques a la Generalitat de Catalunya	137
Annex 6.1. La recaptació tributària	144
7. El sector públic local.....	151
7.1. El marc legal i pressupostari del sector local	153
7.2. Els pressupostos dels ens locals	158
7.3. Els pressupostos de les diputacions provincials	166
7.4. Els pressupostos del Conselh Generau d'Aran, els consells comarcals i de l'àrea metropolitana	174
8. Les inversions de l'Estat a Catalunya	185
8.1. Les inversions liquidades.....	187
8.2. Les transferències de capital	187
8.3. Les inversions reals pressupostades.....	192
9. Els fons de la Unió Europea	193
9.1. L'aplicació de la política de cohesió en el període.....	195
9.2. La programació dels fons europeus en el període 2021-2027	213
9.3. Els fons Next Generation - UE	231
Annex 1. La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central	239
Annex 2. La càrrega financera de la Generalitat	255

INTRODUCCIÓ

El Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, que aprova el Text refós de la Llei de finances públiques de la Generalitat de Catalunya, estableix en l'article 31, punt 4, lletra g, que un dels documents que s'ha d'adjuntar al Projecte de llei de pressupostos de la Generalitat de cada any és un informe econòmic i financer.

L'Informe Econòmic i Financer que acompanya el projecte de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2024 consta de dos grans apartats i dos annexos. El primer apartat es refereix a la situació de l'economia catalana i el seu entorn i el segon a l'actuació del sector públic a Catalunya.

En la primera part s'explica la situació econòmica en què s'emmarquen aquests pressupostos per al 2024. Inclou una visió del context econòmic internacional i espanyol i una descripció de l'evolució de l'economia catalana a partir de l'anàlisi dels principals determinants de la conjuntura econòmica: el producte interior brut, el comerç exterior, el mercat de treball, els preus, els salaris i els costos laborals. Aquesta part de l'informe la completa un capítol amb les previsions de l'escenari macroeconòmic de l'economia catalana per al 2024. Per enllestir la primera part s'inclou una anàlisi sobre la situació de benestar i indicadors de progrés social a Catalunya.

La segona part d'aquest document inclou una anàlisi de les darreres dades economicofinanceres del sector públic català en tots els seus àmbits: autonòmic, local, estatal i europeu.

El primer capítol analitza el sector públic autonòmic i recull les dades liquidades dels pressupost d'ingressos i despeses del sector públic administratiu de la Generalitat del 2022 i de l'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 30 de setembre de 2023. S'inclou també un apartat on s'exposa l'impacte COVID a les finances de la Generalitat. Per altra part, s'exposa també la distribució de les inversions reals executades l'any 2022 per comarques i sectors; i s'inclou un apartat sobre l'avaluació de les polítiques públiques a la Generalitat. Finalment, s'inclou informació sobre la recaptació tributària de l'any 2022 a Catalunya.

Pel que fa a l'àmbit local, s'examinen els pressupostos de l'any 2022 i les liquidacions corresponents a l'exercici 2021 dels diferents ens territorials a Catalunya: ajuntaments, diputacions, consells comarcals i Àrea Metropolitana de Barcelona.

Quant a l'actuació de l'Administració de l'Estat a Catalunya i més concretament a l'anàlisi de les inversions, enguany no es pot completar aquest apartat atès que, d'una banda, l'Estat encara no ha publicat l'execució de les inversions de l'any 2022, que hauria d'haver fet a finals del mes de maig, i, de l'altra, encara no ha presentat el projecte de pressupostos generals de l'Estat del 2024, degut al calendari electoral. Per tant, l'únic apartat inclòs en aquest Informe és el que correspon a les transferències de capital de l'Estat a les comunitats autònomes per al període 2015-2020.

Finalment, aquesta segona part es tanca amb un capítol sobre els fons de la Unió Europea a Catalunya, que recull informació relativa a l'aplicació de la política de cohesió en el que han coexistit dos períodes: 2014-2020 que està en fase de tancament i 2021-2027, en fase d'execució. En aquest capítol s'incorpora un punt sobre els Fons Next-Generation-UE.

Per últim, en els annexos es presenta una sèrie de documentació complementària. En l'annex 1, en compliment de la Llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals, s'incorporen els resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central del 2020 i 2021. En l'annex 2 es presenta l'informe sobre la càrrega financera de la Generalitat fins l'any 2022 d'acord amb el que es va aprovar en la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, que estableix que l'Informe Econòmic i Financer ha d'incloure un informe anual de caràcter específic sobre les càrregues financeres de la Generalitat.

PRIMERA PART

-

L'ECONOMIA CATALANA I EL SEU ENTORN I L'ESTAT DEL BENESTAR I EL PROGRÉS SOCIAL

1. SÍNTESI DE LA SITUACIÓ DE L'ECONOMIA CATALANA I EL SEU ENTORN

L'any 2022 va estar marcat per l'esclat de la guerra a Ucraïna i l'impacte de l'elevada inflació a la majoria d'economies, que va portar els principals bancs centrals a adoptar polítiques monetàries restrictives la segona meitat de l'any. Les taxes d'inflació han començat a disminuir a la majoria de països, fruit de la progressiva normalització de les cadenes globals de subministrament i l'estabilització dels preus de l'energia i altres matèries primeres. Tanmateix, la inflació subjacent (que afecta els components menys volàtils de la cistella de preus) ha estat persistent: es mantindria en el 6,5 % per al conjunt de l'OCDE el 2023, poc més d'una dècima per sota del 2022.

El gir en la política monetària dels bancs centrals s'ha transmès gradualment a l'economia real i ha portat a una desacceleració de l'activitat econòmica i la demanda el 2023. Malgrat aquest alentiment i la persistència de la inflació, l'economia mundial es mostra resilient (creixeria un 3,0 % el 2023, segons les previsions de l'FMI), principalment per la reactivació de l'economia xinesa, l'impuls d'economies emergents com l'Índia i la fortalesa dels mercats de treball als Estats Units i la Unió Europea.

Així i tot, la resiliència és força desigual entre països. Entre les principals economies mundials, és a la zona euro i, en particular, a Alemanya, on s'observa un menor dinamisme. La feblesa de la demanda interna, sobretot del consum, i l'enduriment de les condicions creditícies explicarien el baix ritme de creixement, que en el conjunt de la zona euro es preveu que sigui del 0,9 % el 2023 (sis dècimes per sota del ritme de les economies avançades).

Catalunya no és aliena a les adversitats de l'entorn, especialment les dels seus principals socis comercials europeus. Però la desacceleració gradual experimentada per l'economia catalana durant el primer semestre del 2023 és menor del que s'esperava uns mesos enrere, gràcies a una evolució positiva del mercat de treball i de les exportacions de béns i serveis. A més, la contenció dels preus energètics, que repercuteix sobre els costos de producció, ha alleugerit la pressió en alguns sectors, especialment la indústria, que també s'ha beneficiat de la millora en les cadenes de valor globals. Així doncs, si bé la producció industrial es manté feble, la reducció de les tensions en els preus i els aprovisionaments ha permès tornar a situar el creixement del VAB industrial en el terreny positiu. La resta de grans sectors, excepte el sector primari (molt afectat per les condicions meteorològiques adverses), també mostren taxes de creixement positives.

Malgrat que la desacceleració de la inflació ha estat una de les notes positives d'enguany, continua per sobre de l'objectiu del 2 % marcat pel BCE. Preocupa especialment l'elevada inflació subjacent i la inflació del grup dels aliments, que es resisteix a baixar. Així doncs, el fet que el ritme d'augment dels preus continuï sent massa elevat ha portat al BCE a seguir apujant els tipus d'interès el 2023, en línia amb el que han fet altres bancs centrals arreu del món. Aquesta política ha anat acompanyada d'un gir restrictiu en la seva política d'adquisició de deute

dels països membres. Tot plegat, però, no ha generat, per ara episodis de volatilitat remarcables en els diferencials de rendiment dels títols de deute.

L'enduriment de les condicions financeres i la persistència de les tensions inflacionistes, han impactat de forma negativa en la demanda interna, que s'ha moderat el primer semestre de l'any a Catalunya, tot i mantenir el creixement positiu. Això és possible, en bona part, gràcies a la resiliència del mercat laboral, que crea ocupació a bon ritme i ha aconseguit reduir la taxa d'atur fins a mínims del 2008, malgrat l'alentiment de l'economia i el fort augment de la població activa. També és remarcable el descens de la taxa de temporalitat que, juntament a altres indicadors (com la taxa de parcialitat), indica una millora en la qualitat del treball

La primera meitat del 2023 la incertesa es manté en nivells elevats, sobretot pel que fa al desenvolupament de la guerra a Ucraïna, l'evolució dels preus i l'impacte de l'enduriment de les condicions financeres. Tot plegat situa la previsió de creixement del PIB català en el 2,4 % el 2023, amb una aportació positiva tant de la demanda interna com l'externa. L'estabilitat laboral i la progressió dels salaris ajudarien a mantenir el creixement del consum de les llars. El turisme estranger faria una aportació notable al creixement del PIB el 2023 (que seria més continguda el 2024), alhora que també ajudarien a impulsar l'economia les exportacions de béns i serveis no turístics.

Per al 2024, es preveu que l'augment del PIB es continuï moderant, fins a l'1,8 %. La demanda interna guanyaria protagonisme, per la millora de la confiança, la recuperació progressiva de les rendes reals i el desplegament dels NGEU, que impulsaria la inversió. En contrast, la contribució de la demanda externa es reduiria per l'esgotament del marge de recuperació del turisme estranger.

Malgrat la moderació en el ritme d'avanç, Catalunya continuaria creixent per sobre la zona euro, i l'activitat econòmica permetria crear gairebé 100.000 llocs de treball en el bienni 2023-2024 i reduir la taxa d'atur fins al 9,2 % el 2024.

2. EL CONTEXT ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

L'any 2022 va estar marcat per l'inici de la guerra a Ucraïna i l'impacte de l'alta inflació en la majoria d'economies, la qual va portar els principals bancs centrals a adoptar polítiques monetàries més restrictives. El 2023 ha seguit condicionat per la inflació i la continuïtat del conflicte bèl·lic a Europa. Les taxes d'inflació han iniciat el seu descens a la majoria de països, fruit de la progressiva normalització de les cadenes de subministrament globals i l'estabilització dels preus dels hidrocarburs i altres matèries primeres. Tanmateix, la inflació subjacent (la que afecta els components menys volàtils del cistell de preus), s'ha mostrat persistent: es mantindria en un 6,5 % per al conjunt de l'OCDE aquest 2023, poc més d'una dècima per sota del 2022.

Això explica que les pujades de tipus d'interès que durant el 2022 van posar fi a una dècada en mínims històrics, hagin continuat a la majoria de països del món (amb notables excepcions com la Xina i el Japó). Els efectes més remarcables d'aquest canvi de signe en la política monetària han estat, en primer lloc, l'alentiment de l'activitat econòmica i de la demanda, si bé contrarestat en part pels excedents d'estalvi privat acumulats en temps de pandèmia. En segon lloc, cal esmentar els episodis de turbulències que van afectar al març i abril el sector bancari (tant als Estats Units com a Suïssa). Els moments de més gravetat en l'esfera bancària i financera semblen de moment superats gràcies a l'acció coordinada de les autoritats monetàries, però són un recordatori de les dificultats que afronta l'actual canvi de signe en la política monetària internacional.

Malgrat aquest difícil context, l'economia mundial ha mostrat una resiliència considerable. Segons les darreres previsions de l'FMI, creixeria un 3,0 %, al llarg del 2023, cinc dècimes per sota del 2022. Entre els principals factors explicatius d'aquest fenomen cal esmentar la reactivació de l'economia xinesa després de la retirada definitiva de les mesures de contenció de la Covid-19 en aquell país, la fortalesa dels mercats de treball als Estats Units i la Unió Europea, i l'impuls d'algunes grans economies emergents com l'Índia.

Ara bé, la distribució del creixement econòmic ve marcada per una considerable desigualtat tant sectorial com geogràfica.

Quadre 2.1

Previsions de creixement econòmic

	% variació anual			Diferència amb les projeccions d'abril de 2022 (punts percentuals)	
	Projeccions				
	2022	2023	2024	2023	2024
Economia mundial	3,5	3,0	3,0	0,2	0,0
Economies avançades	2,7	1,5	1,4	0,2	0,0
Estats Units	2,1	1,8	1,0	0,2	-0,1
Japó	1,0	1,4	1,0	0,1	0,0
Regne Unit	4,1	0,4	1,0	0,7	0,0
Zona euro	3,5	0,9	1,5	0,1	0,1
Alemanya	1,8	-0,3	1,3	-0,2	0,2
França	2,5	0,8	1,3	0,1	0,0
Itàlia	3,7	1,1	0,9	0,4	0,1
Espanya	5,5	2,5	2,0	1,0	0,0
Espanya*	5,5	2,3	1,8	-	-0,4
Econ. emergents i en desenvolupament	4,5	4,0	4,1	0,1	-0,1
Xina	3,0	5,2	4,5	0,0	0,0
Índia	7,2	6,1	6,3	0,2	0,0
Rússia	-2,1	1,5	1,3	0,8	0,0
Amèrica Llatina	3,9	1,9	2,2	0,3	0,0

Font: Fons Monetari Internacional (juliol 2023). *Banc d'Espanya (setembre de 2023). Diferència amb projeccions de juny del 2023.

Per sectors, la indústria (inclosa la manufacturera) i l'agricultura haurien entrat en una situació d'estancament o frenada global durant el segon trimestre de l'any. En canvi, el sector terciari es veuria beneficiat per la reorientació del consum en favor dels serveis després de la pandèmia, així com per la normalització de l'activitat a la Xina. No obstant això, segons l'FMI, aquests efectes estarien esgotant-se i no hi ha senyals de continuïtat en l'expansió d'aquesta demanda, sobretot en la mesura que els excedents d'estalvi acumulats durant les restriccions sanitàries van exhaurint-se.

Pel que fa a les diferències entre països i regions, el Sud-est asiàtic (5,3 %) i l'Àfrica subsahariana (3,5 %) destaquen per unes previsions de creixement clarament superiors a la mitjana global, si bé amb excepcions notables, com Sud-àfrica (0,3 %). En canvi, l'Orient Mitjà frena l'expansió experimentada el 2022 en un context d'elevats preus dels hidrocarburs. Amèrica Llatina, pel seu compte, creixeria a ritme moderat i amb el llast d'alguns països en situació de recessió.

Tanmateix, és en les economies avançades on els ritmes mitjans de creixement seran més baixos, especialment a Europa, on Alemanya i el Regne Unit acusen més clarament els impactes conjunts dels xocs d'oferta i l'enduriment de les condicions creditícies.

La zona euro es veu especialment llastrada per les dificultats del seu nucli industrial i de serveis avançats, sobretot pels problemes de l'economia alemanya. Si bé evitaria entrar en recessió aquest 2023, l'FMI preveu un creixement molt baix, del 0,9 %. Les darreres previsions de la Comissió Europea, de setembre del 2023 incideixen en aquest pessimisme: situen el creixement de la zona euro per al 2023 en 0,8 %, tres dècimes per sota de les previsions de la primavera passada. La debilitat de la demanda interna, especialment del

consum, i la contracció creditícia explicarien el baix creixement general. Els senyals més positius vindrien, en canvi, de la progressiva moderació en els ritmes de creixement de preus (5,3 %).

Amb tot, tant pel que fa a la inflació com a les previsions de creixement econòmic, les diferències entre els països de la zona euro són remarcables. Les principals economies de l'Europa mediterrània exhibeixen, en general, ritmes d'expansió superiors als de les economies centrals i han vist millorades les seves previsions de creixement. Espanya creixeria, segons l'FMI un 2,5 % (1 punt per sobre del que preveia l'abril passat) i Itàlia guanyaria 4 dècimes, respecte al març, fins a l'1,1 %.

Alemanya, en canvi, es situaria en una situació de probable recessió (-0,3 %). La indústria alemanya s'ha vist especialment afectada pels increments dels costos energètics i la pèrdua de competitivitat de les exportacions, així com pels problemes específics de la indústria automobilística i per la progressiva retirada dels ajuts puntuals per fer front a l'encariment de costos. En el costat positiu, els forts incentius fiscals cap a les inversions verdes i la relocalització parcial de cadenes productives podria estimular un creixement lent, però sòlid en el mitjà termini.

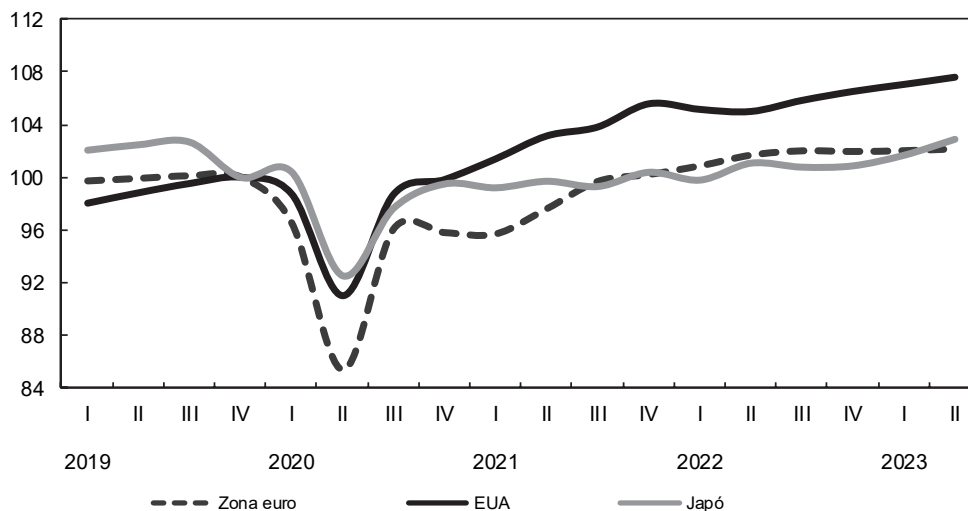
Els problemes d'Alemanya es sumen a la situació de pràctic estancament en altres de les economies avançades del continent i les grans potències tradicionals. França registraria un creixement del 0,8 %, il·lustrada per les dificultats del sector manufacturer. L'economia britànica, afectada per altes taxes d'inflació que van arribar al 9,6 % el novembre del 2022, escaparia de la recessió gràcies a la reducció de les incerteses associades al Brexit, per la signatura de l'Acord Marc de Windsor (un acord sobre el protocol per a Irlanda del Nord), així com a la relativa millora en els ritmes de creixement dels preus.

Els Estats Units creixeran un 1,8% el 2023, segons les previsions de juliol de l'FMI. Es tracta d'una taxa de creixement baixa en comparació amb els anys anteriors a la pandèmia i els de la posterior recuperació. Tot i això, se situa entre les primeres posicions en relació amb la majoria de les grans economies avançades, que de mitjana creixerien un 1,5 %. L'alentiment respon a l'esgotament dels efectes que els ajuts i l'estalvi acumulat durant la pandèmia han tingut en el consum, així com els efectes en la inversió de l'encariment del crèdit. Així i tot, el mercat laboral ha exhibit solidesa des de fa mesos i constitueix un dels aspectes clau en l'estabilitat del consum, si bé després de l'estiu s'han detectat senyals d'alentiment en la contractació.

Les previsions de creixement pel Japó al juliol milloraven respecte a l'abril, passant de l'1,0 % a l'1,4 %. Això reflecteix els efectes positius d'una política monetària a la contra de les tendències globals, gràcies a la seva baixa inflació, així com les polítiques d'estímul fiscal i l'alliberament de la demanda de consum embassada per la durada superior de les restriccions sanitàries. L'alentiment de la demanda externa, junt amb la persistent feblesa del creixement dels salaris

reals, per contra, limita les possibilitats de creixement que es reduiria fins a l'1,0 % el 2024, davant la retirada dels estímuls fiscals.

Gràfic 2.1
Evolució del PIB en volum (índex base 4T2019=100)

Font: Eurostat, Bureau of Economic Analysis i Cabinet Office.

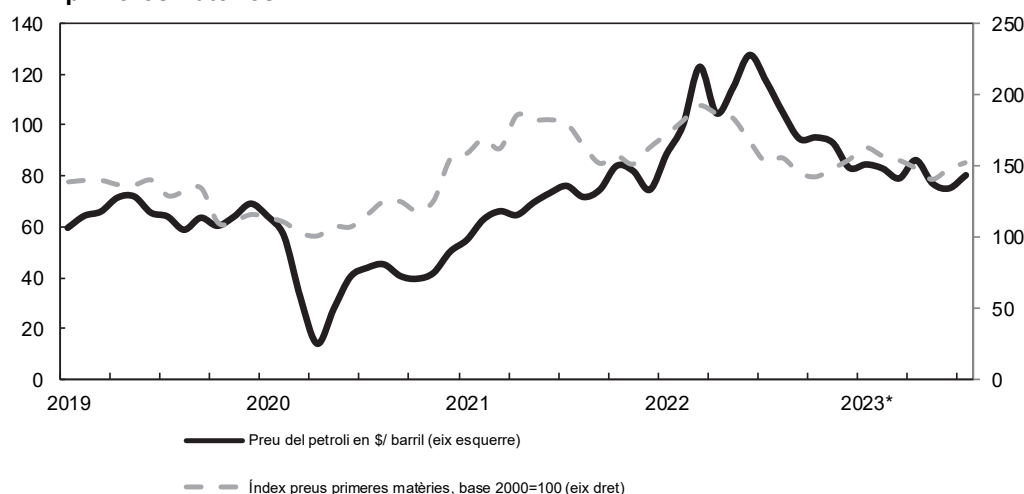
Després d'un llarg període de restriccions relacionades amb la política de Covid zero del govern de Xi Jinping, la reactivació econòmica xinesa ha estat un dels motors de l'economia mundial durant la primera meitat de l'any. D'una banda, per l'impuls que ha afegit al creixement internacional, passant de taxes del 3,0 % el 2022 (per sota de la mitjana mundial) a un creixement previst del 5,2 % aquest 2023. De l'altra banda, per com la completa reactivació del teixit productiu xinès ha contribuït a estabilitzar les cadenes globals de proveïment, així com el comerç i el transport transoceànics.

En qualsevol cas, la recuperació xinesa ha restat per sota de les expectatives i constitueix un dels focus de preocupació pels mesos vinents. La feblesa del consum intern per a compensar el baix creixement de la demanda externa i l'excés de capacitat instal·lada en diverses indústries conformen un panorama deflacionari que portaria a una taxa de creixement molt per sota dels ritmes que han caracteritzat l'economia xinesa en les darreres dècades. Als problemes de rendibilitat i de demanda dèbil en diverses branques, cal afegir els senyals d'esgotament en alguns mercats immobiliaris que han viscut creixements de preus molt remarcables, cosa que podria tenir efectes en el sistema bancari xinès.

La baixa exposició financera als mercats xinesos i el fet que el pes d'aquest país en la demanda d'exportacions de la majoria d'economies avançades és reduït limita els riscos de contagi dels problemes xinesos a la resta del món. Amb tot, una frenada de l'economia xinesa afectaria directament molts països exportadors de matèries primeres i contribuiria a l'alentiment del creixement econòmic global en els anys vinents.

Per la seva banda, l'Índia mantindria taxes de creixement molt elevades en comparació amb la resta del món (6,2 %) però clarament per sota de les dels darrers anys. La inflació va baixar el març del llindar del 6 %, valor de referència de les autoritats monetàries, gràcies a la davallada dels preus alimentaris. La moderació de la inflació contrasta amb una forta demanda de treball en àrees rurals i les branques de serveis exportables (amb un creixent nombre de vacants), però a més de la davallada de la demanda global, existeixen reptes que podrien limitar el seu creixement potencial, especialment per la baixa productivitat i la mala qualitat de les ocupacions en nombroses branques d'activitat.

Gràfic 2.2

Evolució del preu del barril de petroli Brent i dels preus de les primeres matèries

*La darrera dada del 2023 correspon al mes de juliol.

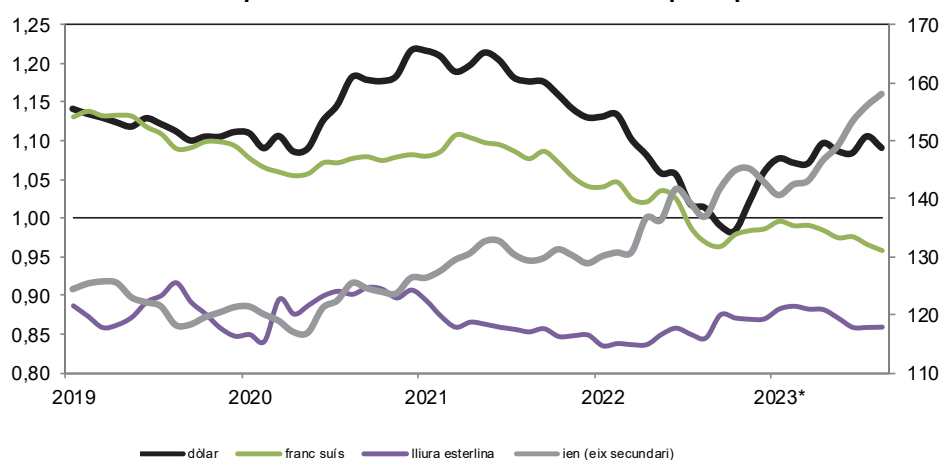
Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Empresa.

En aquest context marcat pel baix creixement i les incerteses, les previsions de creixement del comerç mundial de béns se situen en el 2,0 % per al 2023. Això suposa una frenada considerable respecte a la taxa d'expansió del 2022 (5,3 %), i molt per sota de la mitjana del període 2000-2019 (del 4,9%). Això respondria, no sols a la feble expansió de l'activitat econòmica global, sinó també al gir cap al consum de serveis de caràcter local o nacional. Les barreres al comerç internacional també hi contribueixen si bé no es constata un agreujament remarcable respecte de l'any passat.

L'encariment dels hidrocarburs i altres matèries primeres, junt amb la depreciació de l'euro i altres divises davant del dòlar, van ser dos dels factors clau per explicar la intensitat de la inflació a Europa durant el 2022. L'augment general de preus obeeix en gran mesura al xoc de costos energètics i a l'encariment de les importacions i va anar acompanyat, així mateix d'un deteriorament de la balança comercial europea. L'episodi inflacionari va reflectir, doncs, en un primer estadi, un deteriorament acusat de la relació real d'intercanvi de la majoria de les economies europees. En mesos posteriors, aquest augment de costos s'ha

traslladat als preus interns, de manera desigual en funció de països i sectors, estimulat per la solidesa de la demanda interna i dels mercats laborals. Això explica que més enllà de l'augment momentani de preus, la inflació subjacent s'hagi mantingut en nivells alts comparats amb les darreres dècades, malgrat la normalització d'alguns dels factors que van originar l'episodi inflacionari. Efectivament, els preus dels hidrocarburs i d'altres matèries primeres s'ha normalitzat des de mitjans del 2022 i durant la primera meitat del 2023. Això ha contribuït a alleujar les pressions sobre els preus de les economies, especialment entre les grans importadores d'aquests productes.

Gràfic 2.3

Evolució del tipus de canvi de l'euro enfront de les principals divises

*La darrera dada del 2023 correspon al mes d'agost.
Font: Banc d'Espanya.

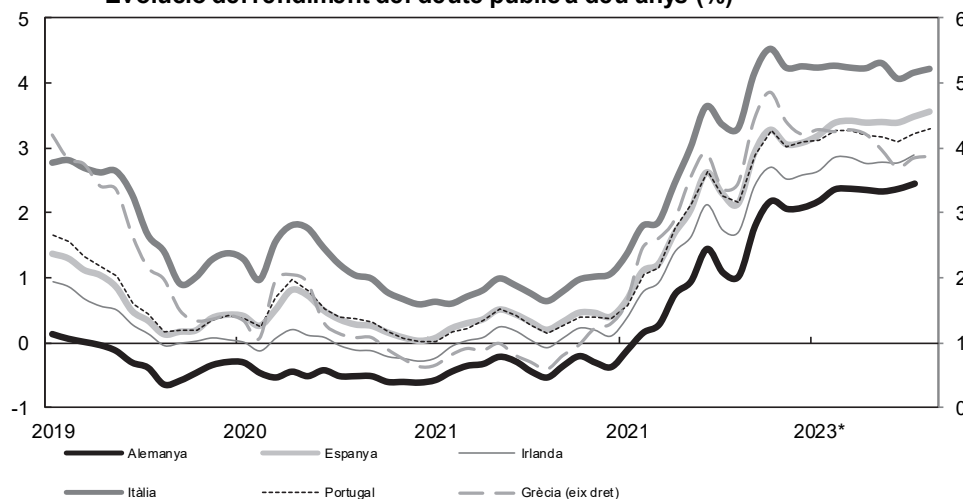
Així mateix, i en paral·lel a la davallada i estabilització dels preus del petroli i altres materials, des dels darrers mesos del 2022 l'euro va recuperar terreny davant del dòlar. En abaratir les importacions europees, aquest ha estat un altre dels factors que han afavorit el descens de les taxes d'inflació general. Des del mes de juliol però, aquesta tendència s'ha revertit i l'euro ha tornat a retrocedir davant la moneda nord-americana. Aquest procés, que reflecteix en part els problemes de competitivitat de la indústria europea i els efectes del baix creixement d'algunes de les seves economies tractores en l'atracció de capitals, podria continuar en els propers mesos, sense adquirir la profunditat que va marcar la depreciació de l'euro el 2022. En aquest sentit, les pujades de tipus d'interès practicades per la Reserva Federal nord-americana han suposat un condicionant afegit a la política monetària del Banc Central Europeu i de molts altres països.

Tot i els efectes que s'espera que tinguin en la demanda dels països europeus l'encariment del crèdit, el canvi de política monetària no ha generat, per ara, episodis de volatilitat remarcables en els diferencials de rendiment dels títols de deute. I això malgrat que les decisions sobre tipus d'interès del BCE han anat acompanyades també d'un gir restrictiu en la seva política d'adquisició de deute dels països membres. En aquest sentit, les decisions de les autoritats

monetàries han hagut de fer front a un doble repte: I) d'una banda els grans diferencials d'inflació existents entre les economies membres de la zona euro, que fan que els tipus d'interès reals es mantinguin en terreny molt negatiu en molts d'ells; II) de l'altra, els riscos del que la presidenta del Banc Central Europeu ha anomenat "fragmentació financera", o el que és el mateix, que la fi de la política de compres de deute públic disparés les primes de risc dels països perifèrics (especialment, d'Itàlia) respecte el bo alemany. En aquest sentit, l'augment dels rendiments dels títols que es va registrar durant la primera meitat del 2022, es va frenar quasi completament en la segona meitat de l'any i s'ha mantingut en el que va de 2023. Al mateix temps, les primes de risc, no han registrat episodis de creixement significatius.

Gràfic 2.4

Evolució del rendiment del deute públic a deu anys (%)

* La darrera dada del 2023 correspon al mes d'agost.
Font: Banc d'Espanya.

Les dificultats de l'entorn econòmic internacional es fan sentir en l'economia espanyola, que alenteix el creixement, si bé resisteix millor que les principals economies europees. El Banc d'Espanya, en les seves projeccions de setembre, situa les previsions de creixement en el 2,3 %, considerablement per sota del 5,5 % assolit el 2022. Preveu, així mateix, ritmes inferiors de creixement per al 2024-2025. El principal factor d'estímul s'hauria situat en el consum i la inversió en construcció no residencial, mentre que les exportacions de béns i serveis no turístics tindrien una contribució netament negativa. Pel que fa al turisme, fins al moment ha generat una contribució significativa al creixement, fruit de la recuperació de l'activitat en un sector que encara no havia normalitzat el seu funcionament després de la pandèmia. Tanmateix, s'espera que la seva expansió i aportació al creixement general sigui molt més limitada en els propers mesos.

Quadre 2.2

Escenari macroeconòmic de l'economia espanyola

	Projeccions de setembre de 2023			Diferència amb les projeccions de juny de 2023	
	2022	2023	2024	2023	2024
PIB	5,5	2,3	1,8	0,0	-0,5
Demanda interna*	3,1	1,2	2,1	0,6	-0,7
Consum privat	4,4	0,7	2,2	0,5	-1,1
Consum públic	-0,7	1,4	0,8	0,8	0,0
Formació bruta de capital fix	4,6	3,1	3,4	1,4	-0,7
Demanda externa*	2,4	1,1	-0,3	-0,6	0,3
Exportació de béns i serveis	14,4	4,0	2,2	-3,1	0,0
Importació de béns i serveis	7,9	1,5	3,2	-1,7	-0,8
IHPC	8,3	3,6	4,3	0,4	0,7
Ocupació (hores treballades)	4,1	1,3	1,5	-0,4	-0,3
Taxa d'atur (%)	12,9	12,0	11,5	-0,2	0,0

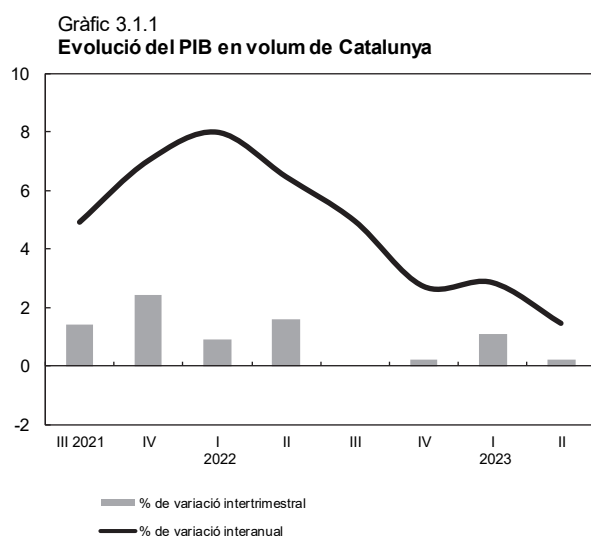
* Contribució a la variació del PIB (punts percentuals)

3. L'EVOLUCIÓ DE L'ECONOMIA CATALANA

3.1. El producte interior brut

Durant els darrers mesos, els indicadors econòmics han seguit mostrant una evolució positiva a Catalunya, amb una desacceleració gradual però millor del que s'esperava fa uns mesos. L'activitat econòmica continua amb un comportament favorable, tot i la incertesa derivada de la debilitat de l'economia a la zona euro (sobretot a Alemanya), la guerra a Ucraïna, la persistència en la inflació subjacent i l'impacte sobre l'activitat de la forta pujada en els tipus d'interès. Segons les dades de l'Idescat, durant el segon trimestre del 2023 el PIB català ha registrat un creixement d'un 0,2 % intertrimestral, després del fort repunt anotat el primer trimestre (1,1% trimestral). Les dades disponibles per al segon trimestre mostren que a la zona euro l'augment trimestral ha estat d'un 0,1%, però el comportament és força desigual per països: retrocessos per a algunes economies (-0,7% trimestral a Àustria, -0,3% als Països Baixos i -0,4% a Itàlia); atonia a Alemanya, que ha anotat un creixement nul, d'un 0,0%, després de dos trimestres de retrocés; i dinàmica més favorable en el cas de França i Espanya (0,5% en tots dos casos).

Durant el segon trimestre del 2023 el creixement interanual del PIB català ha estat d'un 1,5% (era d'un 2,9% el primer trimestre). Per tant, l'economia catalana experimenta una moderació del seu ritme interanual, compartida amb les economies europees, que acusen l'enduriment de la política monetària i la persistència de la inflació i de la guerra a Ucraïna. Tot i l'alentiment gradual, el to general dels darrers mesos han continuat sent relativament positiu, sobretot en les exportacions de béns i serveis i en el mercat de treball. Les menors tensions als preus energètics i en els subministraments durant la primera meitat del 2023 han contribuït a impulsar l'activitat, perquè han reduït la pressió sobre els costos de producció, si bé durant l'estiu s'han detectat noves pressions als preus de l'energia, sobretot pel que fa al petroli. A la zona euro, el creixement interanual també s'ha desaccelerat, des d'un 1,1% el primer trimestre fins a un 0,5%

interanual el segon. Per tant, l'economia catalana ja acumula més de dos anys amb un creixement interanual superior al de la zona euro. Dins les economies grans de la zona euro, Alemanya enregistra un creixement interanual negatiu (-0,1%), a Itàlia és d'un 0,4%, a França d'un 1,0% i a Espanya d'un 2,2%.

Quadre 3.1.1

Evolució del producte interior brut a Catalunya

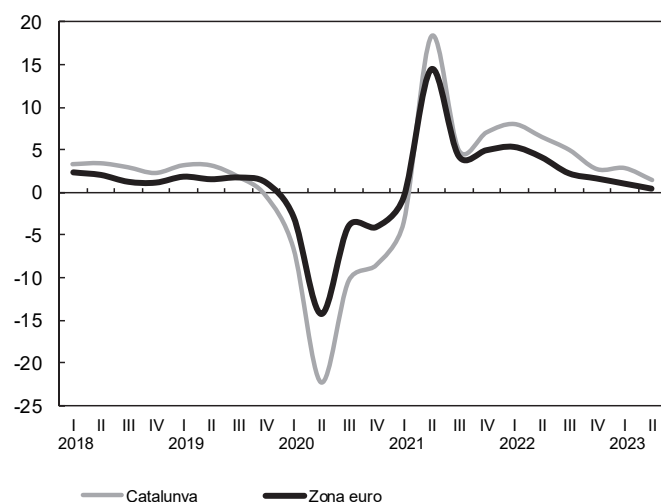
(Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. % de variació interanual)

	2022					2023	
	Mitjana anual	Primer trimestre	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre	Primer trimestre	Segon trimestre
Sector agrari	-13,9	-10,7	-15,1	-15,8	-14,2	-8,3	-2,5
Indústria	-2,0	-1,4	-1,6	-1,9	-2,9	1,1	1,3
Construcció	4,5	4,4	5,1	5,2	3,2	6,1	5,5
Serveis	7,9	10,8	9,2	7,2	4,8	3,7	1,2
PIB pm	5,5	8,0	6,5	5,0	2,7	2,9	1,5

Font: Idescat.

Per sectors econòmics, segons les dades de l'Idescat del segon trimestre, el sector industrial manté un creixement positiu (1,3% interanual), ja que s'ha beneficiat durant el primer semestre del 2023 de la baixada en costos de producció pels preus més moderats de l'energia i per les menors tensions en els aprovisionaments. També destaca el creixement sòlid al sector de la construcció (5,5% interanual, tot i la moderació que comença a registrar-se al mercat immobiliari). Els serveis, en canvi, mostren un ritme més lent que en trimestres anteriors (augmenten un 1,2%) per la moderació en el consum de les llars. El sector agrari continuaria com el sector amb una evolució més negativa (-2,5% interanual), perjudicat per la situació de sequera, però amb una evolució menys desfavorable que la que registrava el 2022.

Gràfic 3.1.2
Evolució del PIB a Catalunya i la zona euro
 (% de variació interanual)

Font: Idescat.

L'indicador de clima empresarial sobre la marxa del negoci del segon trimestre del 2023 presenta un saldo positiu d'11,2 punts (respostes positives menys negatives), i millora notablement respecte al trimestre anterior (quan el saldo era de 5,3 punts). Les expectatives empresarials de cara al tercer trimestre es mostren optimistes (7,8 punts), si bé el resultat retrocedeix una mica respecte al trimestre anterior (8,9 punts). Així mateix, la percepció és positiva a tots els sectors, entre els quals destaquen les perspectives optimistes de l'hostaleria (24,3 punts), seguida del comerç (7,2 punts), però les expectatives de la construcció i de la indústria retrocedeixen de manera substancial. D'altra banda, les expectatives del nivell de preus minven fins als 6,4 punts, el valor més baix des de mitjan 2021, i que contrasta amb els saldos superiors als 20 punts registrats al llarg del 2022.

El sector industrial català va anotar caigudes interanuals del seu VAB al llarg de tot el 2022, molt afectat per l'encariment i els problemes de subministraments d'inputs. Durant el 2023 s'ha beneficiat de la moderació de preus de l'energia i de la millora en els aprovisionaments a escala global durant la primera meitat del 2023, i això ha permès que el VAB industrial torni a créixer. Durant el segon trimestre el VAB industrial creix un 1,3% interanual (1,1% el primer trimestre). Amb tot, una part de la millora s'explica per l'efecte comparació amb els mals resultats del 2022, ja que la producció industrial ha seguit mostrant una trajectòria dèbil.

L'índex de producció industrial (corregit d'efectes de calendari), un dels principals indicadors de l'activitat industrial, ha mostrat una tendència poc favorable els darrers mesos. Després d'un primer trimestre amb un creixement interanual encara positiu (0,1%), al segon trimestre del 2023 la variació de l'IPI va ser d'un -1,8 %, mentre que les últimes dades de juliol indiquen una millora

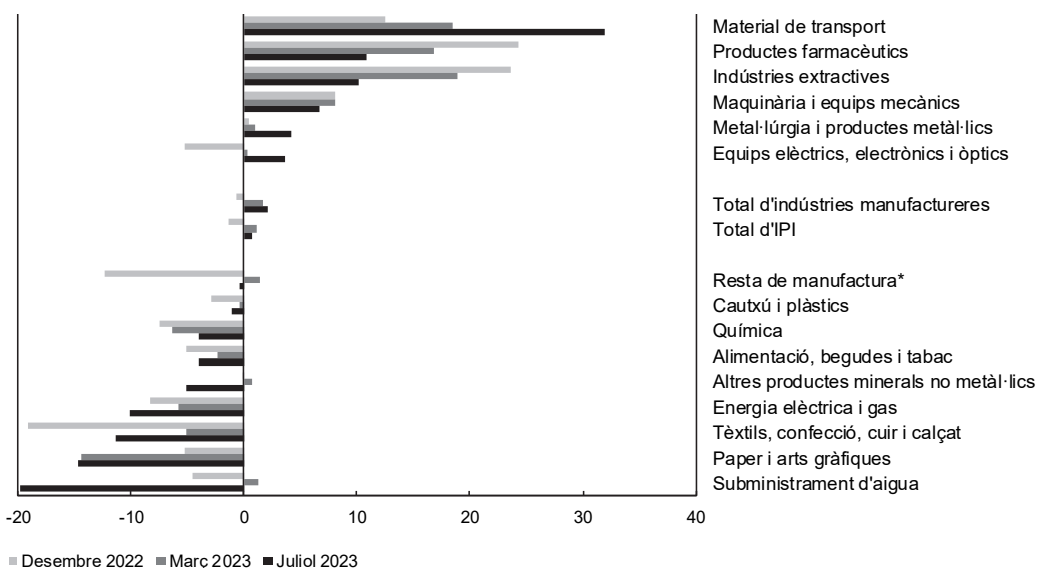
modesta (0,7% interanual). A la zona euro també s'observa un alentiment de la producció industrial durant la primera meitat del 2023 (el segon trimestre l'IPI va caure un 1,1 %, i el juliol el descens s'accentua fins al -2,2% interanual).

La producció industrial a Catalunya desagregada per branques d'activitat (mesurada amb l'IPI sense ajust de calendari) mostra un creixement heterogeni. Destaca l'evolució favorable en branques com la fabricació de material de transport (en contrast amb la caiguda de la producció que va registrar entre finals del 2021 i mitjans del 2022), i la indústria farmacèutica, que manté un ritme de creixement intens. En negatiu, destaca el descens en la producció de branques com el subministrament d'aigua, la indústria del paper, la indústria tèxtil (aquestes dues registren variacions negatives des de l'agost del 2022) i l'energia elèctrica.

Gràfic 3.1.3

Evolució de la producció industrial.

(mitjana mòbil dels darrers 3 mesos, % de variació interanual)

* Entre d'altres, inclou la fusta i el suro, la refinació de petroli, la fabricació de mobles, i la reparació i instal·lació de maquinària i equips.
Font: Idescati i INE.

El sector de la construcció, d'acord amb les dades de VAB en volum, va mostrar un creixement significatiu el 2022. Durant el 2023 ha seguit mostrant un dinamisme destacat, i el segon trimestre del 2023 anota un creixement d'un 5,5% interanual. No obstant això, el to dels indicadors de la construcció és més desigual, amb fortalesa en l'ocupació però amb signes a la baixa en altres casos, i en consonància amb la desacceleració en el sector immobiliari.

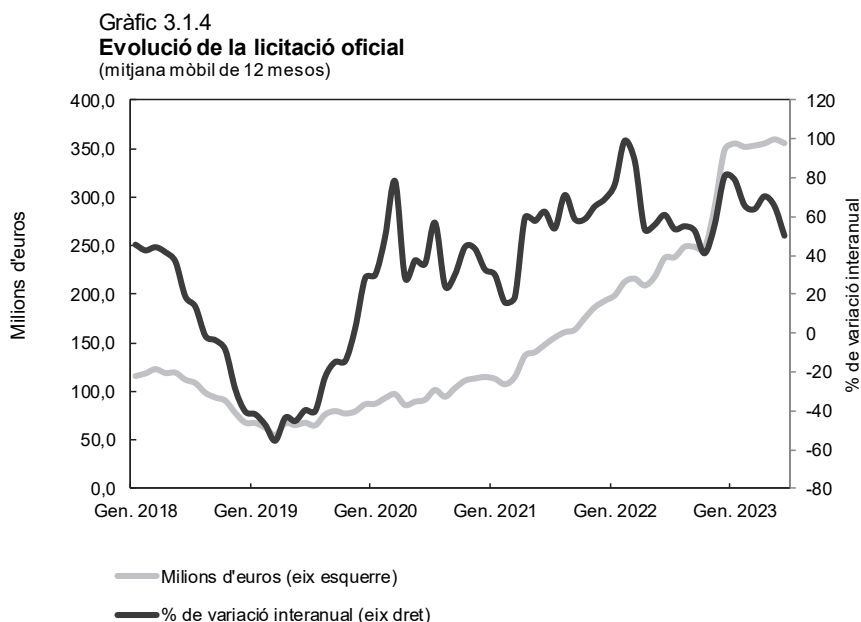
Quadre 3.1.2

Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics

	Habitatge nou		Habitatge nou i reforma	
	Nombre	% de variació interanual	Nombre	% de variació interanual
2006	125.506	15,0		10,9
2008	26.452	-68,8		-67,4
2016	7.489	38,1		16,5
2019	13.796	6,8		17,0
2020	10.476	-24,1		-17,7
2021	14.886	42,1		26,6
2023 (gener-maig)	6.151	-11,2		-17,8
2022	16.400	10,2		-10,5

Font: Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana.

L'evolució del nombre d'afiliats a la construcció es manté sòlida, amb un creixement interanual del 2,6% el mes d'agost. En canvi, alguns indicadors relacionats amb la construcció residencial, com els visats d'obra nova, mostren símptomes d'esgotament des del tercer trimestre del 2022 i, en l'acumulat de l'any fins al maig retrocedeix un 11,2% respecte al mateix període de l'any 2022. Quan s'afegeixen els visats de rehabilitació (que inclouen grans reformes), el retrocés és d'un 17,8 %. El consum de ciment també ofereix senyals de moderació, amb descensos interanuals al voltant del 10% durant el segon trimestre del 2023.

Font: Ministeri de Foment.

A partir del primer trimestre del 2023 la licitació oficial modera l'impuls que va iniciar el 2021 i que, en bona part, s'explica pel desplegament dels fons NGEU. A data de juny del 2023 el creixement acumulat durant l'any és d'un 5,9%

interanual. La licitació de les administracions territorials (Generalitat i administració local), que representa aproximadament un 70 % de la xifra total de licitació, va disminuir un 11,7%, mentre que la licitació estatal va créixer amb força (91,6%). En qualsevol cas, es tracta de volum de licitació publicat, que no sempre s'adjudica posteriorment, i cal veure el grau i ritme d'execució efectiva d'aquests contractes d'obra pública.

D'altra banda, els canvis introduïts en la política monetària han posat fi al cicle alcista del mercat immobiliari que es va iniciar el 2014. Les compravendes d'habitatge han disminuït un -5,4% en l'acumulat fins al juliol. Aquesta disminució és semblant tant per a l'habitatge nou (-5,3%) com per a l'usat (-5,4%). En paral·lel, el nombre d'hipoteques també registra un fort descens en l'acumulat fins a juny (-11,4% interanual). En canvi, els preus de venda continuen a l'alça durant el segon trimestre, amb un augment d'un 3,2 % anual.

El sector de serveis ha mostrat un augment intens durant els dos darrers anys, però els darrers mesos comença a perdre impuls. Després d'anotar en el conjunt del 2022 un increment d'un 7,9%, encara molt beneficiat per la recuperació postcovid de branques com el turisme, durant el primer i segon trimestre del 2023 el seu ritme s'ha alentit fins a un 3,7% i un 1,2% interanual, respectivament. Per subsectors, les activitats tecnològiques són les que mostren un creixement més intens. En canvi, s'aprecia un afebliment en serveis més lligats al consum, com la restauració, hoteleria i el comerç, i dels serveis professionals no tecnològics. Els serveis de no mercat registren una evolució lleugerament negativa, després d'haver anotat un creixement notable al llarg de 2021 i 2022.

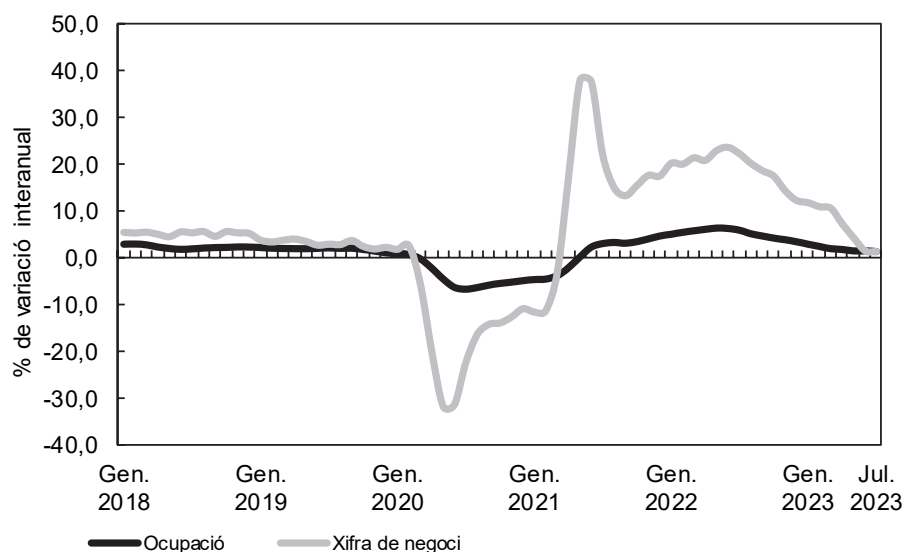
L'indicador d'activitat del sector dels serveis (IASS), que proporciona informació sobre la xifra de negoci de les empreses de serveis de mercat, s'ha alentit de manera més clara, i passa d'un ritme al voltant d'un 11 % el primer trimestre del 2023 fins a un 1,6 % interanual el segon trimestre, si bé les dades de juliol s'han mostrat més favorables (2,6%). Per tant, el to feble del consum (en el context de tensions en els preus i l'alça dels tipus d'interès) estaria començant a repercutir en l'activitat dels serveis. També cal tenir en compte que parlem de facturació de serveis de mercat, i una part de la frenada podria explicar-se per la moderació en la inflació general els darrers mesos.

Per subsectors, l'IASS amb dades de juliol mostra un creixement poc dinàmic del comerç (1,8%), tot i que millor que els mesos de maig i juny, mentre que es produeixen els primers creixements negatius des del 2021 a l'hostaleria (-6,5% interanual), al transport i emmagatzematge (-4,0%) i a les activitats administratives i auxiliars (-1,0%). En canvi, les activitats professionals, científiques i tècniques mantenen un creixement alt (17,9%). Les dades d'afiliació dels serveis confirmen aquestes tendències de bona evolució de les activitats tecnològiques i de consultoria empresarial, i un creixement més suau de les activitats lligades al comerç, al turisme i l'hostaleria.

Gràfic 3.1.5

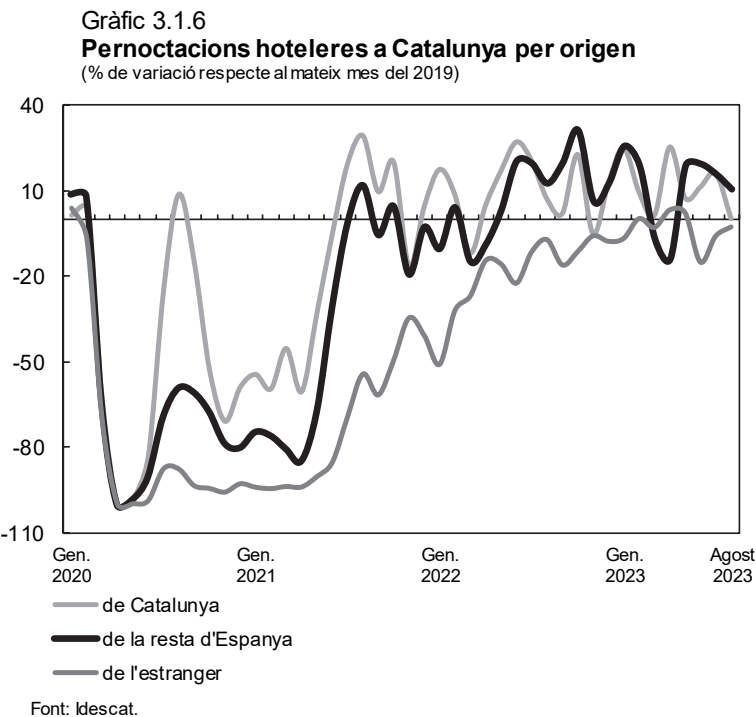
Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis

(Mitjana mòbil de tres mesos)

Font: INE.

Els darrers mesos el turisme estranger ha continuat amb una evolució positiva, si bé el seu marge de creixement és més reduït per la moderació econòmica que estan experimentant les economies avançades, sobretot les europees. D'una banda, l'arribada de turistes estrangers i la seva despesa, en acumulat fins al juliol, se situen cada vegada més a prop els valors prepandèmia (un 9,4 % i d'un 6,4%, respectivament, per sota dels valors del mateix període del 2019). D'altra banda, les pernoctacions de turistes estrangers durant el període gener-agost són únicament un 4,2% més baixes que al mateix període del 2019, amb un cert alentiment en la millora segons les dades més recents. Les pernoctacions de turistes catalans i de la resta de l'Estat ja van recuperar els nivells prepandèmia a partir de l'any 2021.

Cal destacar que ja s’ha assolit una despesa mitjana per turista superior a la d’abans de la pandèmia, però l’afluència encara és inferior. Els països amb un pes més alt sobre la despesa turística estrangera rebuda al període gener-juliol del 2023 són França (14,9% del total), els EUA (13,7% del total), Regne unit (9,8%) i Alemanya (5,3%). Els creixements interanuals més intensos corresponen als EUA, Suïssa, Bèlgica i França.

Quadre 3.1.3
Indicadors del sector turístic a Catalunya
(% de variació interanual)

	2021	2022	G-Jl. 2023	
			% de variació 2023/2022	% de variació 2023/2019
Turisme estranger				
Nombre de turistes	49,5	156,6	27	-9,4
Despesa turística	51,2	198,2	30,6	-6,4
Pernoctacions hoteleres	2021	2022		G-Ag. 2023
			% de variació 2023/2022	% de variació 2023/2019
Turisme total	90,2	107,6	11,0	-0,2
Turisme català	64,0	17,2	-1,6	10,7
Turisme de la resta de l'Estat	111,7	59,3	3,7	9,8
Turisme estranger	103	183,8	16,1	-4,2

Font: INE.

Pel que fa a l’evolució del sector agrari i pesquer, el seu VAB en volum acumula ja més d’un any i mig de fortes davallades interanuals. El segon trimestre continua en negatiu, però la davallada s’ha moderat (passa d’un -8,3% a un -2,5 % interanual). El descens del VAB durant el 2022 va explicar-se en gran mesura

per l'encariment dels consums intermedis, si bé aquest factor ha millorat lleugerament (per les menors tensions en els preus energètics i d'alguns inputs). No obstant això, enguany la sequera i la climatologia adversa estan determinant una baixada en volum de la producció agrícola.

Quadre 3.1.4

Evolució del producte interior brut a Catalunya

(Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. % de variació interanual)

	2021	2022	2022		2023	
	Total any	Total any	Tercer trimestre	Quart trimestre	Primer trimestre	Segon trimestre
PIB	6,2	5,5	5	2,7	2,9	1,5
Components de la demanda						
Demanda interna	4,3	3,2	3,2	2,1	1,3	1,4
Despesa en consum de les llars	5,5	4,1	3,7	3,1	1,4	1,2
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	1,4	-0,1	0,2	-0,4	2,0	2,5
Formació bruta de capital ²	4,2	3,8	4,8	1,8	0,2	0,7
Béns d'equipament i altres	6,0	3,5	4,4	1,3	-3,1	-2,6
Construcció	-0,5	4,8	6,3	3,3	4,8	4,8
Saldo exterior ^{3,4}	2,4	2,8	2,2	0,9	1,8	0,3
Saldo amb l'estranger ⁴	1,3	2,9	1,9	1,8	2,9	0,6
Exportacions totals de béns i serveis	15,2	14,0	12,7	7,5	14,5	9,5
Exportacions de béns i serveis	13,6	5,0	6,0	5,6	12,0	6,5
Consum d'estrangers al territori	47,2	162,8	104,0	30,4	29,7	24,4
Importacions totals de béns i serveis	12,9	7,5	9,2	3,1	7,8	8,0
Importacions de béns i serveis	12,5	5,3	6,6	2,0	7,2	7,2
Consum dels residents a l'estranger	30,0	82,9	82,9	32,4	21,4	24,5

¹Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.²Inclou la variació d'existències.³Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.⁴Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

Pel que fa al PIB pel costat de la demanda, les dades del segon trimestre del 2023 mostren com, dins la demanda interna, el consum de les llars manté un creixement moderat però positiu (1,2%), tot i el context de tensions en els preus. Al mateix temps, la formació bruta de capital augmenta a un ritme feble (0,7% interanual), tot i que una mica millor que el primer trimestre (0,2%). En particular, s'anota un to negatiu en la inversió en béns d'equipament (-2,6%), mentre que la inversió en construcció pel moment manté un creixement notable (4,8%). D'altra banda, l'aportació de la demanda externa al creixement del PIB va disminuir (només va aportar tres dècimes al creixement interanual de l'1,5%). Això s'explica perquè les exportacions de béns i serveis no turístics han suavitzat el seu creixement, si bé aquest continua sent notable (6,5%), sobretot si es té en compte l'afebliment dels principals socis comercials. El consum dels no residents al territori, relacionat amb el to del turisme estranger, també va mantenir un ritme molt dinàmic (24,4% interanual).

Els indicadors més recents pel costat de la demanda comencen a recollir senyals de moderació, en un context de pèrdua de poder adquisitiu de les llars per l'alça

dels preus i dels tipus d'interès, si bé les dades mensuals més recents han millorat lleugerament respecte a les dades de maig i juny. Les dades de consum intern que publica Caixabank per a Catalunya (de despesa en targetes i reintegraments dels seus clients) mostren moderació: la despesa presencial en termes nominals s'ha desaccelerat, amb un creixement que va passar d'un 7,3% interanual el primer trimestre a poc més del 2,0% el maig-juny, si bé els mesos més recents ha millorat lleugerament (3,5% interanual l'agost). Al mateix temps, en la despesa en comerç electrònic el ritme ha passat d'un 11,6% interanual el primer trimestre a aproximadament un 8% el mesos d'estiu).

Pel que fa a la inversió, es disposa de pocs indicadors avançats, bàsicament de les importacions de béns de capital (fins al mes de maig), que han desaccelerat molt el seu creixement nominal durant els mesos més recents. Tant les matriculacions de turismes com de vehicles de càrrega han continuat amb un creixement destacat durant els darrers mesos, tot i que encara força per sota dels valor pre-pandèmia (un 25% inferior).

Quadre 3.1.5

Indicadors de demanda

(% de variació interanual)

	Matriculacions		Despesa en consum domèstic	
	Turismes	Vehicles de càrrega	Presencial	Electrònic
2022				
3r trimestre	-3,9	-1,8	6,1	15,0
4t trimestre	-6,3	5,4	4,0	9,0
2023				
1r trimestre	15,5	25,9	7,3	11,6
2n trimestre	11,1	22,2	3,2	10,5

Font: Direcció General de Trànsit i Caixabank.

3.2. El comerç exterior

Durant el primer semestre d'enguany el comerç de béns de Catalunya amb l'estranger ha mantingut un creixement molt dinàmic, un ritme que destaca en el context d'afebliment del comerç internacional. Aquest afebliment s'inscriu en un context de feblesa del sector manufacturer i d'enduriment de les condicions financeres. La persistència de les pressions inflacionistes subjacents també limiten la recuperació del comerç, tant per l'orientació que això suposa en la política monetària global com per la pèrdua de renda real dels agents econòmics. I, finalment, també planen els riscos geopolítics derivats de la guerra a Ucraïna, que en qualsevol moment poden escalar. En sentit contrari, el comerç mundial pot rebre l'impuls de la reobertura de la Xina, malgrat que la situació del

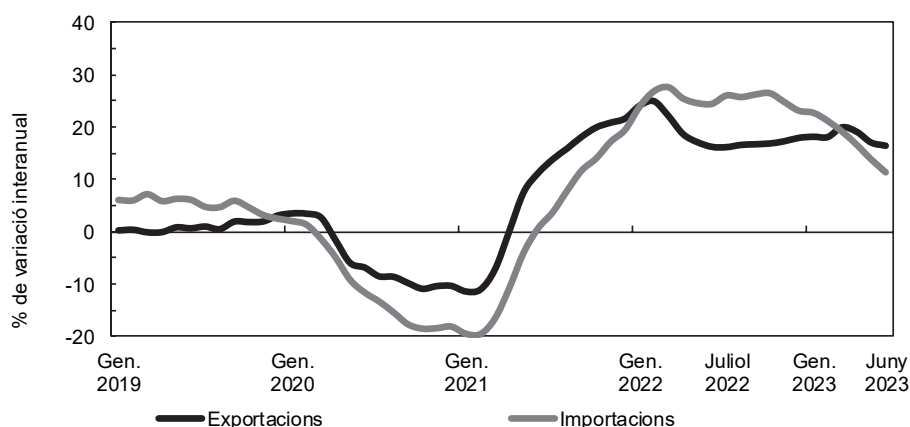
sector immobiliari estigui llastant l'evolució de la seva activitat econòmica, i de la millora recent en les perspectives de creixement dels Estats Units.

Tot i la incertesa en l'escenari global, el comerç exterior a Catalunya ha mostrat una elevada fortalesa durant el primer semestre. En l'acumulat del gener al juny del 2023, les exportacions de béns creixen un 14,5 % interanual en termes corrents, un creixement molt substancial i molt superior al de les economies de l'entorn com Itàlia (4,1 %) o Espanya (4,7 %) i molt per sobre de la mitjana de la zona euro (1,1 %). Les importacions de béns en termes corrents a Catalunya també mostren fins al juny un creixement sostingut, del 4,1 % interanual, mentre que a les principals economies de la zona euro les importacions disminueixen.

Gràfic 3.2.1

Evolució del comerç de béns amb l'estranger

(mitjana mòbil de 12 mesos)

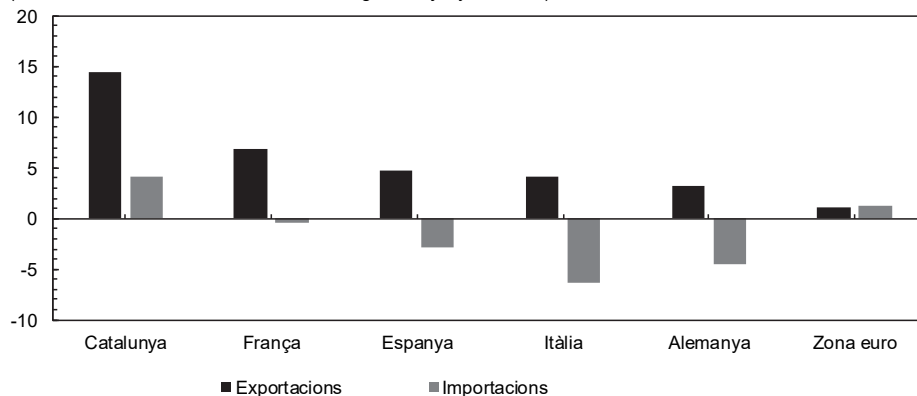
Dades en valors corrents.

Font: Idescat, a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

Gràfic 3.2.2

Comerç exterior de les principals economies de la zona euro i de Catalunya

(% de variació interanual en l'acumulat del gener al juny del 2023)

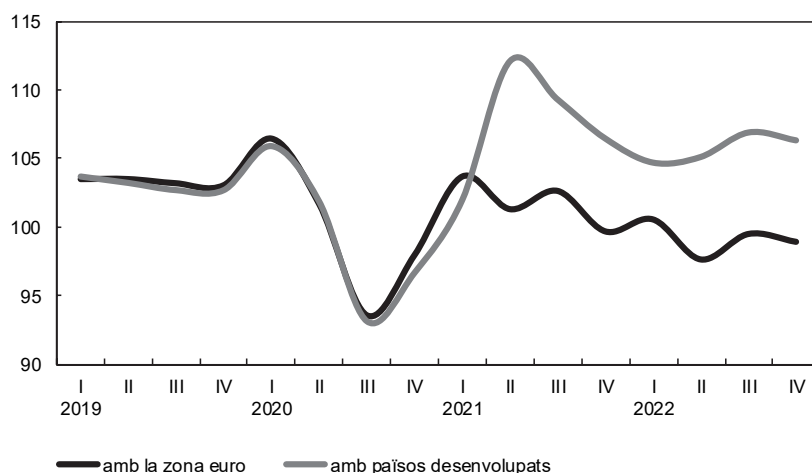

Font: Eurostat i Idescat.

Aquest augment del comerç exterior també queda reflectit en les dades de la comptabilitat trimestral d'Idescat, que s'expressen volum i que inclouen tant el comerç de béns com els de serveis no turístics. El primer semestre del 2023 les exportacions de béns i serveis mostren un creixement mitjà del 9,2 % interanual (les del conjunt d'Espanya un 4,2 %) i les importacions de béns i serveis un 7,2 % (Espanya 0,8 %). La progressiva normalització de les cadenes de subministrament i la major contenció dels preus i costos de producció al conjunt d'Espanya en comparació amb la resta de la zona euro podrien explicar una part del dinamisme de les exportacions de Catalunya. De fet, els índexs de competitivitat que ofereix el Banc d'Espanya suggereixen una contenció relativa dels costos laborals unitaris respecte a la zona euro i als països desenvolupats.

Gràfic 3.2.3
**Índexs de competitivitat segons costos laborals unitaris
en manufactura**

(dades de l'economia espanyola. Índex 1999=100)

L'increment de l'índex indica una pèrdua de competitivitat.
Font: Banc d'Espanya.

Les exportacions catalanes als mercats comunitaris, que en termes corrents han crescut un 15,3 % interanual el primer semestre del 2023, es mantenen com a principal font de creixement de les exportacions de béns, amb una aportació de 9,3 punts percentuals (pp), destacant les contribucions d'Alemanya i França. Les exportacions de béns dirigides a l'Amèrica Llatina experimenten un creixement extraordinari (62,7 %) i aporten un impuls al creixement significatiu, amb una contribució de 3,9 pp, elevant el seu pes sobre les exportacions catalanes fins al 8,3 % del total (2,6 punts més que el 2019).

Quadre 3.2.1

Evolució de les exportacions de béns per àrees i països

	Gener-juny del 2023	
	% de variació interanual	aportació al creixement (pp)
Unió Europea	15,3	9,3
Alemanya	24,1	2,4
França	14,6	2,7
Itàlia	15,1	1,4
Portugal	9,9	0,6
Altres països i territoris d'Europa	13,6	1,8
Regne Unit	17,8	0,8
Suïssa	2,5	0,1
Amèrica del Nord	6,4	0,3
Estats Units d'Amèrica	6,5	0,2
Amèrica Central i del Sud	62,7	3,9
Resta del món	-3,2	-0,5
Japó	3,7	0,0
Xina	-4,2	-0,1
Total	14,5	-

Font: Idescat, a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

Per branques d'activitat, destaquen els vehicles de motor, la indústria química, l'alimentació, els equips elèctrics i els productes energètics. Els vehicles de motor són la principal font d'impuls de les exportacions catalanes durant el primer semestre d'enguany, amb una aportació al creixement total de 9,1 pp, gràcies a la forta recuperació de la seva producció (+73,3 % interanual en termes corrents). El darrer any la producció d'aquest sector ha estat limitada pels colls d'ampolla a les cadenes de subministrament, de manera que la millora d'aquestes tensions ha suposat un fort impuls pel sector automobilístic. Contràriament, el sector metal·lúrgic disminueix el seu valor exportat. La producció d'aquest sector enguany està sent dificultada per la sequera, que segons l'UPM (Unió Patronal Metal·lúrgica) afecta el 30 % de la indústria de Catalunya.

Quadre 3.2.2

Exportacions per branques d'activitat

	Gener-juny del 2023	
	% de variació interanual	aportació al creixement (pp)
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	10,3	0,2
Productes energètics; extracció i refinació petroli	24,4	0,9
Alimentació i begudes	8,8	1,2
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	4,6	0,3
Indústries químiques	10,8	3,0
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	-5,9	-0,4
Maquinària i equips mecànics	10,2	0,6
Màquines d'oficina, instruments precisió i òptica	6,5	0,1
Equips elèctrics i electrònics	15,0	1,0
Vehicles de motor i altres materials de transport	73,3	9,1
Resta branques d'activitat	-3,7	-0,4
No classificats	-26,3	-0,4
Total	14,5	14,5

Font: Idescat, a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

El primer semestre del 2023, els productes de nivell tecnològic mitjà-alt lideren el creixement de les exportacions de productes industrials, que augmenten un 13,0 % interanual, gràcies al bon comportament dels productes elèctrics, maquinària i vehicles, i també de la química. En canvi, la desacceleració de la metal·lúrgia ha condicionat negativament les exportacions de nivell tecnològic mitjà-baix, que disminueixen un 10,5 % interanual.

En un pla més estructural convé destacar des del 2014 el dinamisme de les exportacions de més alt contingut tecnològic, les quals han crescut significativament per damunt de la mitjana de productes industrials. A conseqüència d'aquest comportament, les exportacions d'alt contingut tecnològic han guanyat pes, passant del 10 % del conjunt dels productes industrials l'any 2014 al 13 % l'any 2022.

Quadre 3.2.3

Exportacions de productes industrials per nivell tecnològic

	Gener-juny del 2023	
	% de variació interanual	aportació al creixement (pp)
Nivell tecnològic alt	10,3	1,3
productes farmacèutics	8,0	0,8
productes informàtics, electrònics i òptics	12,5	0,4
altres	130,0	0,2
Nivell tecnològic mitjà alt	28,7	13,0
productes químics	12,2	2,3
materials i equips elèctrics; maquinària i vehicles	45,1	11,0
altres	10,9	0,2
Nivell tecnològic mitjà baix	-10,5	-1,6
cautxú i matèries plàstiques, productes minerals no metàl·lics i metal·lúrgia	-7,3	-0,6
productes metàl·lics	-24,6	-0,7
altres	-7,4	-0,3
Nivell tecnològic baix	5,4	1,5
productes alimentaris, tèxtils, cuir i calçat, fusta i paç	5,1	1,2
altres	8,6	0,2
Total de productes industrials	13,8	-

Font: Idescat, a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

Pel que fa a les importacions, els vehicles de motor enguany estan recuperant el terreny perdut per la falta de material i els problemes de subministrament que es van donar el 2021 i 2022. Així, en l'acumulat del gener al juny les importacions d'aquests productes creixen un 58,5 % interanual, la branca importadora que més creix amb molta diferència. Seguidament, les importacions de productes agrícoles i alimentaris, la maquinària i les màquines d'oficina i instruments de precisió també mostren creixements notables. En canvi, diverses branques disminueixen el seu valor importat, en part per la moderació de preus d'enguany respecte al 2022, que fa disminuir el valor corrent de les importacions. És el cas dels productes energètics. També convé fer notar les disminucions en les branques del tèxtil, la indústria química, la metal·lúrgica i l'electrònica.

Quadre 3.2.4

Importacions per branques d'activitat

	Gener-juny del 2023	
	% de variació interanual	aportació al creixement (pp)
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	18,7	0,9
Productes energètics; extracció i refinació petroli	-5,3	-0,4
Alimentació i begudes	9,4	0,7
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	-2,4	-0,2
Indústries químiques	-8,2	-2,0
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	-10,6	-0,7
Maquinària i equips mecànics	9,3	0,5
Màquines d'oficina, instruments precisió i òptica	7,5	0,2
Equips elèctrics i electrònics	-1,1	-0,1
Vehicles de motor i altres materials de transport	58,5	6,6
Resta branques d'activitat	-6,6	-0,8
No classificats	-18,5	0,0
Total	4,1	-

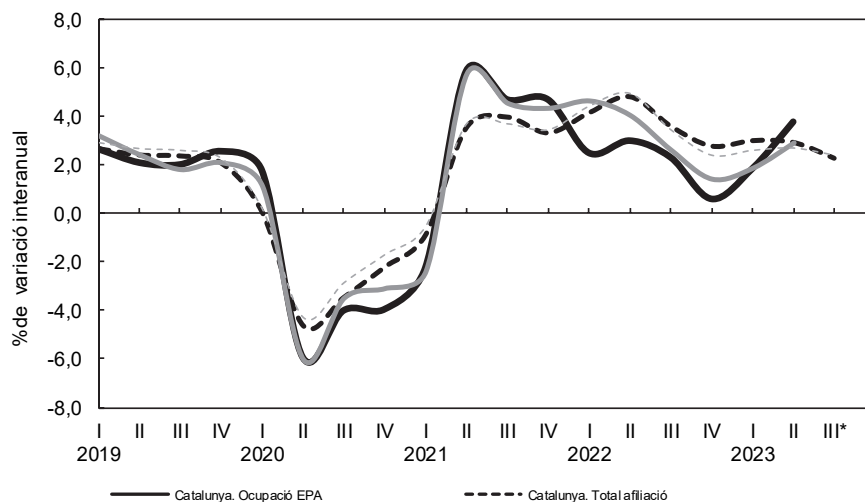
Font: Idescat, a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

3.3. El mercat de treball

Durant el 2023 el mercat de treball ha mostrat una evolució favorable, si bé amb menys dinamisme que l'any anterior. El mes de maig es va assolir un màxim històric en el nombre total d'afiliacions (més de 3.700 milers d'afiliacions) i, si bé el ritme de creixement s'ha moderat els darrers mesos, l'afiliació del mes d'agost va créixer un 2,8 % interanual (un 1,8 % el juliol). En termes absoluts, s'ha produït un increment de 99.063 afiliacions respecte a l'agost del 2022.

Pel que fa a l'ocupació segons l'Enquesta de Població Activa (EPA), la població ocupada també assoleix un màxim històric de 3.674 milers d'ocupats, i creix un 3,8 % interanual el segon trimestre (superior a l'1,9 % del trimestre anterior). Això representa un increment interanual de 133 mil persones en aquest mateix període. L'EPA també recull les hores treballades, que assenyalen una millora notable, i passen d'un lleu descens interanual en el primer trimestre del 2023 (-0,4 %) a un creixement d'un 3,2 % interanual el segon trimestre.

Gràfic 3.3.1
Dinàmica de l'ocupació

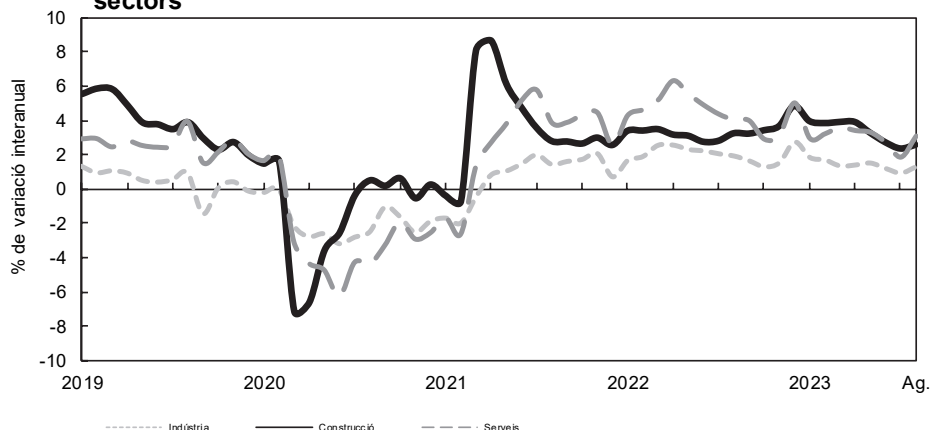
Font: Idescat, INE i Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

*Mitjana de les variacions interanuals de juliol i agost.

El nombre de treballadors afectats per un procediment d'ERTO continua essent residual, seguint la tendència dels darrers trimestres (a tancament de juny, hi havia 2.140 treballadors en ERTO).

Les dades d'afiliació a la Seguretat Social han continuat mostrant un creixement interanual positiu generalitzat en tots els grans sectors d'activitat. L'afiliació al sector dels serveis és la més dinàmica, amb un creixement d'un 3,1 % interanual (segons les dades més recents del mes d'agost), seguida de la construcció (2,6 % interanual), mentre que el ritme és menys intens al sector agrari (1,4 %) i a la indústria (1,3 %).

Gràfic 3.3.2
Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a Catalunya per grans sectors

Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

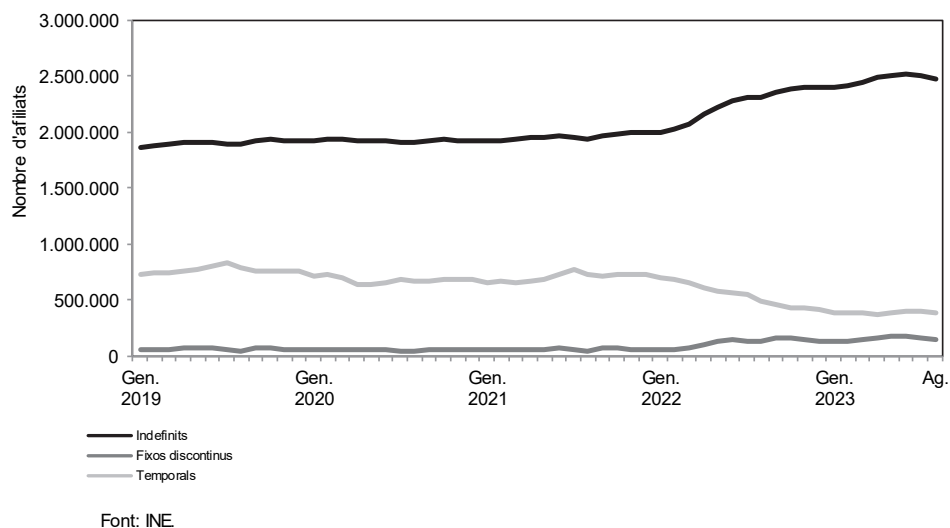
A un nivell més desagregat, podem determinar quines activitats han contribuït més en la variació interanual de l'afiliació. Si es comparen les dades d'agost del 2023 amb les d'un any enrere, destaca el creixement de l'afiliació de les activitats sanitàries i d'educació, amb augments interanuals de 8.527 i 6.557 afiliacions (3,9 % i 4,9 %, respectivament), i també del comerç a l'engròs, amb un augment de 7.122 afiliacions (3,3 %). També ha estat rellevant la contribució dels serveis de menjar i begudes i d'allotjament. Cal destacar que alguns serveis professionals i els relacionats amb el turisme continuen mostrant un creixement significatiu de l'ocupació, si bé els darrers mesos el dinamisme s'ha suavitzat. Les branques del sector industrial que registren un augment de l'afiliació més elevat són les indústries de productes alimentaris i les farmacèutiques.

Per contra, entre les branques que registren una variació negativa, destaca el descens, continuat des del juny del 2022, de les afiliacions en les activitats relacionades amb l'ocupació (-4.598 afiliacions), epígraf que inclou les activitats de les empreses de treball temporal. Aquest descens seria conseqüència, en part, de la reforma laboral del 2022, que restringeix l'ús de contractes temporals. És possible que s'estigui produint un traspàs de treballadors d'aquest epígraf cap a sectors que abans contractaven treballadors per ETT i que ara els contractarien directament (especialment dins la indústria). També s'anota una caiguda de les afiliacions de la indústria de fabricació de vehicles de motor i remolcs- si bé la reducció s'ha moderat de manera notable- i de productes plàstics (-558 i -556 afiliacions, respectivament).

Amb la introducció de la reforma laboral, s'ha produït una conversió de temporals a indefinits i, a més, una part important de la nova ocupació generada ja es fa amb contractes indefinits. El segon trimestre del 2023 l'ocupació indefinida ha mantingut el fort creixement (7,9% interanual), mentre que l'ocupació temporal s'ha reduït un 16,9 %, un descens inferior al dels trimestres anteriors. La taxa de temporalitat es manté en el mínim que es va assolir ja el primer trimestre, d'un 14,3%, que contrasta amb la mitjana històrica des del 2002, del 21,0%. Cal destacar que la taxa de temporalitat a Catalunya se situaria en valors molt similars a la mitjana europea (el segon trimestre la taxa de temporalitat de la Unió Europea és d'un 13,6%, mentre que a la zona euro és d'un 14,6%).

D'altra banda, segons la informació de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) sobre contractes, les noves contractacions registren una caiguda d'un 14,7 % anual, amb dades de gener a l'agost del 2023. El nombre de contactes temporals es redueix un 22,7 %, mentre que la contractació indefinida disminueix un 2,6 %. Per tant, la creació bruta d'ocupació ha perdut força, si bé continua sent significativa. La proporció de contractes indefinits sobre el total des d'inicis del 2022 se situa per sobre del 45 %, molt per sobre de la proporció al voltant del 13-15% que presentava a les darreres dècades.

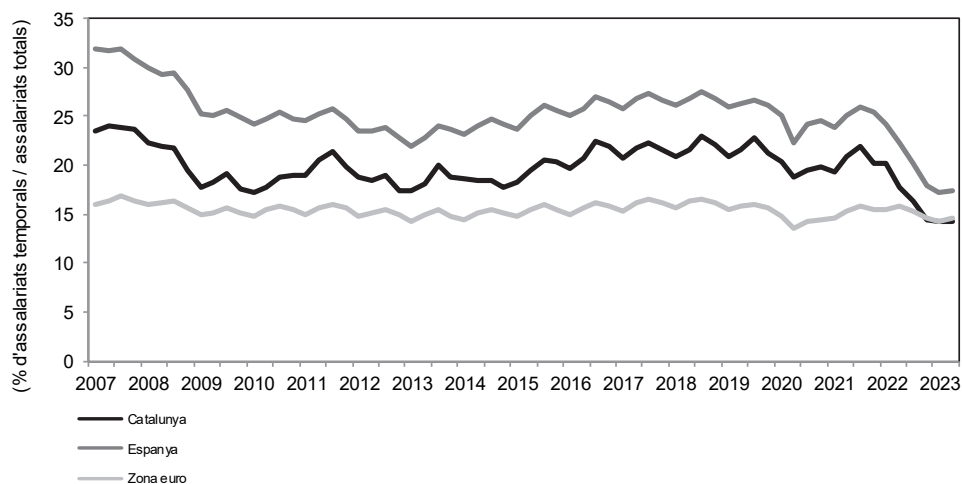
Gràfic 3.3.3

Evolució dels afiliats al règim general segons tipus de contracte

La informació de l'EPA ofereix més detall sobre l'evolució de l'ocupació d'assalariats, que augmenta un 3,5 % interanual. Dins dels assalariats, l'ocupació al sector privat creix un 3,1 %, lleugerament per sobre del trimestre anterior. També s'observa una millora en la creació d'ocupació al sector públic (5,3 % interanual, després de diversos trimestres en negatiu o amb un creixement molt reduït). Si ens fixem en el treball per compte propi, segons dades d'afiliacions, el règim d'autònoms es manté estable (+ 0,1 % interanual), mentre que l'EPA capta un creixement positiu de l'ocupació no assalariada, si bé la seva evolució al llarg dels dos últims anys ha estat força inestable.

Quant al tipus de jornada, el treball a temps parcial continua reduint-se, si bé amb menys intensitat que el trimestre anterior (-2,2 % interanual), i la taxa de parcialitat es redueix fins a un 12,0 % (fa un any la taxa era d'un 12,8 %).

Gràfic 3.3.4

Taxa de temporalitat

La població en edat de treballar (de 16 a 64 anys), segons dades de l'EPA, ha accelerat per quart trimestre consecutiu el seu creixement (d'un 1,8 % a un 1,9 % interanual), i torna a assolir l'augment més fort des de l'any 2008. Aquesta expansió demogràfica també ha impulsat el creixement de la població activa (2,8 % interanual). Paral·lelament, la taxa d'activitat de 16 a 64 anys incrementa de manera notable, fins a un 78,6 %, 0,6 punts més alta que fa un any.

La millora en la població ocupada (3,8 % interanual, 133.000 nous ocupats) ha permès un augment considerable en la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys, que arriba a un 71,9 %, la taxa més alta des del segon trimestre del 2008 (fa un any era d'un 70,7 %). El fort creixement de l'ocupació ha permès absorbir l'increment de la població activa (109.300 nous actius) i reduir la població en atur (-6,6 % interanual, 23.700 aturats menys). La taxa d'atur cau del 10,4 % del primer trimestre del 2023 a un 8,4 % el segon trimestre, i arriba al valor més baix des del 2008.

A Espanya l'ocupació també mostra una evolució favorable. L'afiliació creix un 2,8 % interanual amb dades d'agost i l'ocupació EPA mostra un creixement d'un 2,9 % el segon trimestre del 2023 (el primer trimestre era d'un 1,8 %). La taxa d'atur es redueix a Espanya el segon trimestre del 2023 (11,6 %), la taxa més reduïda des del 2008. Pel que fa a la zona euro, la taxa d'atur de la zona euro es redueix fins a assolir el valor més baix de tota la sèrie (6,3%), que comença a finals del 1998. Les taxes d'atur més altes per països continuen corresponent a Espanya (11,6 %) i Grècia (11,2 %), mentre que les més baixes són les de Malta (2,5 %), República Txeca (2,6 %) i Polònia (2,6 %).

Quadre 3.3.1

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

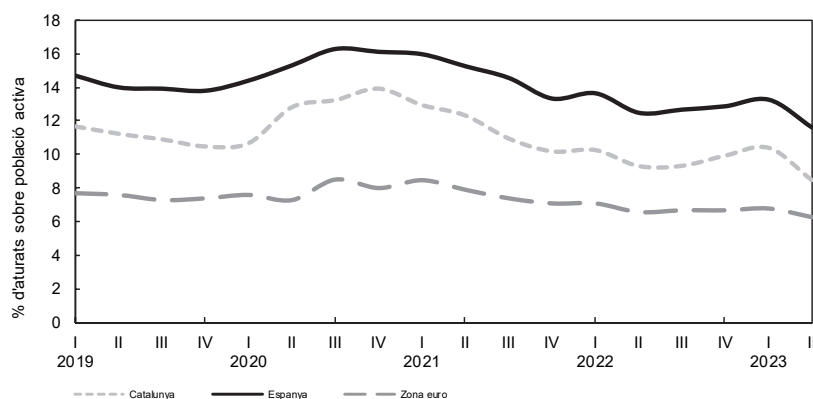
	2021	2022	Primer trimestre 2023	Segon trimestre 2023
CATALUNYA				
% de variació interanual				
Població activa	1,9	0,0	2,0	2,8
Població ocupada	3,2	2,1	1,9	3,8
Assalariats amb contracte de treball indefinit	2,5	7,0	9,8	7,9
Assalariats amb contracte de treball temporal	8,5	-14,1	-27,3	-16,9
Població en atur	-6,7	-16,3	3,3	-6,6
Taxes				
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	78,1	77,8	77,5	78,6
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	69,0	70,2	69,4	71,9
Taxa d'atur (%)	11,7	9,7	10,4	8,4
Homes	10,5	9,1	10,0	8,5
Dones	13,0	10,3	10,7	8,4
Menys de 25 anys	28,9	24,0	22,1	19,2
Taxa de temporalitat (%)	20,5	17,2	14,3	14,3
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	13,1	12,6	12,2	12,0
ESPANYA				
% de variació interanual				
Població activa	2,1	0,9	1,3	1,7
Població ocupada	3,0	3,1	1,8	2,8
Població en atur	-2,9	-11,8	-1,5	-5,4
Taxes				
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,0	75,3	75,3	75,8
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	63,8	65,5	65,2	67,0
Taxa d'atur (%)	14,8	12,9	13,3	11,6
Taxa de temporalitat (%)	25,1	21,1	17,3	17,3
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	13,9	13,5	13,7	13,5

Font: enquesta de població activa (EPA), INE.

Durant el segon trimestre la taxa d'atur (8,4 %) ha baixat 8 dècimes en comparació amb el mateix trimestre de l'any anterior, un descens que ha estat més intens en les dones. Així, la taxa d'atur dels homes se situa en un 8,5 % (1,5 punts menys que fa un any), i la de les dones se situa en un 8,4 % (2,4 punts menys que fa un any). D'altra banda, la taxa d'atur dels joves de 16 a 24 anys (19,2 %) és 6,2 punts inferior a la que es registrava fa un any, mentre que la taxa d'atur de 16 a 29 anys registra una reducció més moderada, fins a un 14,5% (-1,2 punts en comparació amb l'any anterior).

La proporció dels aturats de llarga durada (que fa més d'un any que busquen feina) és del 35,0 % del total de la població en atur, quan fa un any era d'un 40,2 %, i això s'explica perquè la reducció de l'atur ha beneficiat especialment a aquest col·lectiu. De la taxa d'atur total del segon trimestre (d'un 8,4 %), 3,0 punts s'expliquen per persones desocupades que cerquen feina des de fa un any o més, i 5,4 punts per qui cerca feina des de fa menys d'un any.

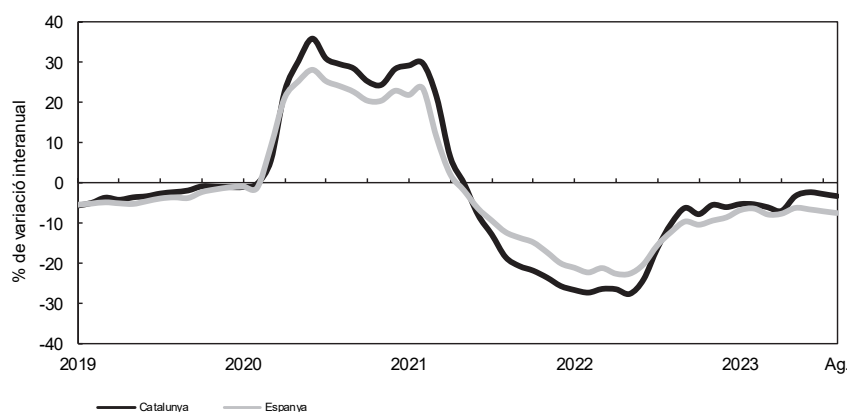
Gràfic 3.3.5
Evolució de la taxa d'atur

Font: Idescat, INE i Eurostat.

L'atur registrat ha continuat amb la tendència de descens interanual des de mitjan 2021. Durant el 2023 el ritme de caiguda s'ha anat moderant, especialment els tres darrers mesos. En el tancament de l'agost, hi ha 338.872 persones inscrites a l'atur (-3,4 % interanual, 12.073 persones menys).

Gràfic 3.3.6
Evolució de l'atur registrat

* Dades fins a l'agost.

Font: Oficines de treball de la Generalitat (OTG) i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

En el conjunt de l'Estat, el nombre de persones inscrites a l'atur també ha disminuït al llarg del 2023, i el mes d'agost el descens ha estat d'un 7,6 % interanual.

3.4. Evolució dels preus

Després dels màxims registrats l'estiu del 2022 (10,3 % el juliol de 2022), la inflació ha experimentat una moderació. El mes d'agost del 2023 el creixement de l'Índex de Preus de Consum (IPC) ha estat del 2,5 %. En aquests registres hi ha tingut un paper fonamental el comportament dels preus energètics. També cal

tenir en compte que les taxes interanuals de creixement de preus, que marquen el càlcul de la inflació, estan molt condicionades pels valors registrats un any abans. Un any enrere, els preus van registrar increments molt intensos, de manera que l'efecte base ha estat molt important.

Quadre 3.4.1

Evolució de l'índex de preus al consum (IPC) per grups de despesa

Taxa de variació interanual

CATALUNYA	General	Aliments	Begudes alcohòliques i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
2020	-0,4	2,4	0,7	1,0	-3,4	0,5	0,0	-4,2	-1,3	-0,5	-0,2	1,0	1,5
2021	2,9	1,9	0,2	1,1	9,6	0,8	0,8	7,5	-3,0	0,4	-2,7	0,4	1,3
2022	8,0	10,3	3,6	5,0	14,6	6,2	1,7	11,9	-1,3	3,1	1,2	5,6	3,1
Desembre del 2021	6,1	4,7	1,6	1,1	20,0	1,9	1,0	10,8	-0,3	1,2	1,6	2,3	1,6
Desembre del 2022	5,2	13,4	6,7	4,3	-2,5	8,5	2,5	2,3	-1,9	5,1	-0,1	6,4	3,8
Juny del 2023	1,9	10,0	8,0	1,0	-10,8	5,8	2,8	-7,5	2,3	5,9	0,6	6,3	4,7
Juliol del 2023	2,3	10,1	8,1	2,1	-13,2	5,2	3,2	-4,8	4,2	8,2	0,6	5,7	4,6
Agost del 2023	2,5	9,5	8,2	2,2	-15,9	5,0	2,9	2,1	4,3	7,9	0,6	5,4	4,4
ESPANYA													
2020	-0,3	2,4	0,5	1,0	-3,5	0,4	0,4	-3,8	-1,2	-0,6	0,6	1,1	1,4
2021	3,1	1,8	0,3	1,0	11,1	0,9	0,7	7,3	-3,0	0,2	0,2	0,9	1,0
2022	8,4	11,6	3,9	2,7	15,5	6,3	1,1	12,1	-1,3	2,8	1,2	6,4	3,5
Desembre del 2021	6,5	5,0	1,6	1,0	23,3	2,1	0,9	10,9	-0,3	1,7	1,2	3,1	1,5
Desembre del 2022	5,7	15,7	7,2	1,8	-4,5	8,5	1,0	3,3	-1,9	3,8	1,4	7,8	4,5
Juny del 2023	1,9	10,3	8,1	1,7	-12,7	5,3	2,0	-7,6	2,4	5,2	1,6	6,8	5,0
Juliol del 2023	2,3	10,8	7,8	2,1	-14,9	4,4	2,1	-5,3	4,3	7,2	1,6	6,5	5,0
Agost del 2023	2,6	10,5	7,6	2,2	-18,0	4,3	2,1	1,2	4,3	7,0	1,6	6,4	4,8

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

El conflicte amb Rússia va disparar el preu del gas a escala global, però l'aprovisionament posterior de gas liquat (LNG) n'ha fet créixer les reserves i ha afavorit una reducció del preu. D'acord amb dades del Banc Mundial, l'agost del 2023 el gas es paga a 10,26 euros la unitat (mmbtu o milions d'unitats tèrmiques britàniques), amb un preu comparable al de mitjans del 2021, i que representa un descens del 85 % respecte del preu màxim, registrat l'agost del 2022.

Pel que fa al barril Brent, tot i que encara cotitza en valors relativament moderats respecte de l'any 2022 (72,53 €/barril el mes de juliol), ha experimentat un repunt les darreres setmanes i és un dels principals punts d'alerta en les perspectives de la inflació.

Una de les claus per entendre l'episodi inflacionari actual es troba en el grup dels aliments (9,5 % l'agost) que, malgrat una lleu moderació, segueix amb una inflació molt elevada. L'afectació de l'encariment dels consums intermedis ha sigut desigual per productes, i el grup de l'alimentació ha sigut un dels més

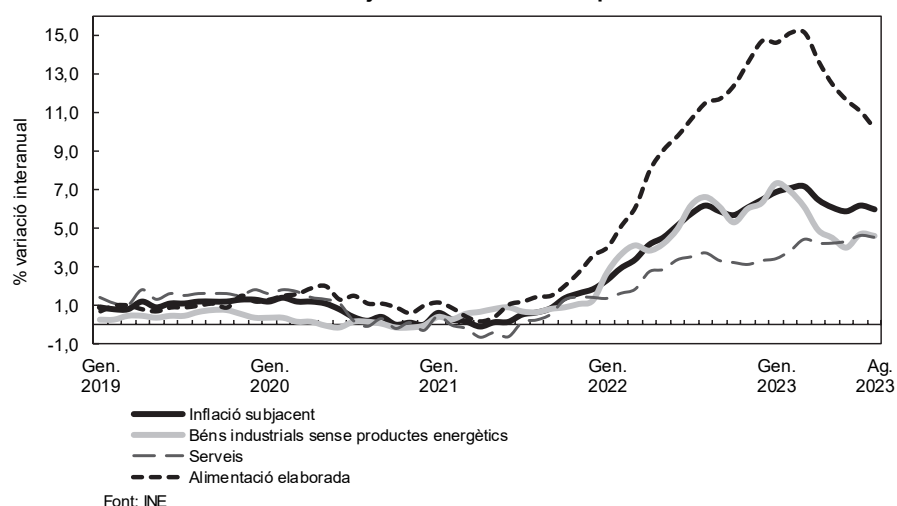
afectats ja des d'abans de l'inici de la guerra amb Ucraïna. La sequera ha agreujat el problema.

A banda de l'alimentació, hi ha dos grups més que segueixen amb creixements significatius dels seus preus, molt vinculats ambdós amb el sector turístic. Un és el dels hotels, cafès i restaurants (5,4 % interanual l'agost) el qual, a més a més, està acusant l'encariment dels productes alimentaris i la manca de professionals qualificats. També s'observa un registre elevat en el grup del lleure i la cultura (79 %), en el qual s'inclou el subgrup dels paquets turístics (22,2 %).

Per contra, destaca la baixada de preus en el grup de l'habitatge (-15,9 % interanual l'agost). En aquest grup s'hi inclouen tant els lloguers com els subministraments (gas, llum, aigua i altres combustibles per a la llar). L'IPC captura l'efecte dels subministraments (-32,5 %), mentre que pel que fa a les variacions de preus dels lloguers, l'IPC mostra un comportament molt més matisat del que mostren altres indicadors (1,9 %).

Mentre que la inflació general s'ha moderat de manera notable, la inflació subjacent, que no té en compte els preus energètics i els preus dels aliments no elaborats, continua elevada (6,0 % l'agost). La inflació subjacent està conformada per tres grans grups: els serveis, els béns industrials i l'alimentació elaborada, i aquest darrer grup també s'ha vist condicionat per l'encariment registrat al llarg del 2022 i part del 2023 en l'alimentació no elaborada i primeres matèries agrícoles (productes que utilitza com a béns intermedis). De fet, el grup dels aliments elaborats és el que més ha contribuït al creixement de la inflació subjacent.

Gràfic 3.4.1
Evolució de la inflació subjacent i dels seus components

En el quadre següent es mostren dos grups especials que no formen part de la inflació subjacent. En primer lloc es pot veure que, malgrat la moderació dels darrers mesos, s'ha registrat un increment de preus molt important de

l'alimentació no elaborada (7,9 % interanual a l'agost). Per la seva banda, els productes energètics mostren preus més baixos que el 2022 (-21,1 % interanual a l'agost), tot i el repunt del petroli durant l'estiu.

Quadre 3.4.2

Evolució de l'IPC per grups especials

Taxes de variació interanuals

CATALUNYA	Índex sense aliments no elaborats ni productes energètics	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes alcohòliques i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
2020	0,7	0,7	0,1	1,3	3,8	-10,1
2021	0,7	0,3	0,8	1,4	2,4	20,1
2022	4,9	2,8	5,0	9,8	9,1	27,6
Desembre del 2021	1,8	1,4	1,3	3,6	5,9	38,1
Desembre del 2022	6,5	3,3	6,3	14,7	8,9	-6,1
Juny del 2023	5,9	4,3	4,0	11,6	6,3	-24,4
Juliol del 2023	6,2	4,6	4,7	11,0	7,9	-23,9
Agost del 2023	6,0	4,5	4,6	10,1	7,9	-21,1
ESPANYA						
2020	0,7	0,8	0,2	1,3	3,7	-9,6
2021	0,8	0,6	0,6	1,3	2,4	21,2
2022	5,2	3,3	4,2	10,6	10,9	27,9
Desembre del 2020	2,1	1,8	1,4	3,5	6,5	40,2
Desembre del 2021	7,0	4	5,2	16,4	11,4	-6,9
Juny del 2023	5,9	4,3	4,0	12,0	6,3	-24,9
Juliol del 2023	6,2	4,6	4,3	11,3	8,9	-24,3
Agost del 2023	6,1	4,5	4,3	10,9	8,5	-21,5

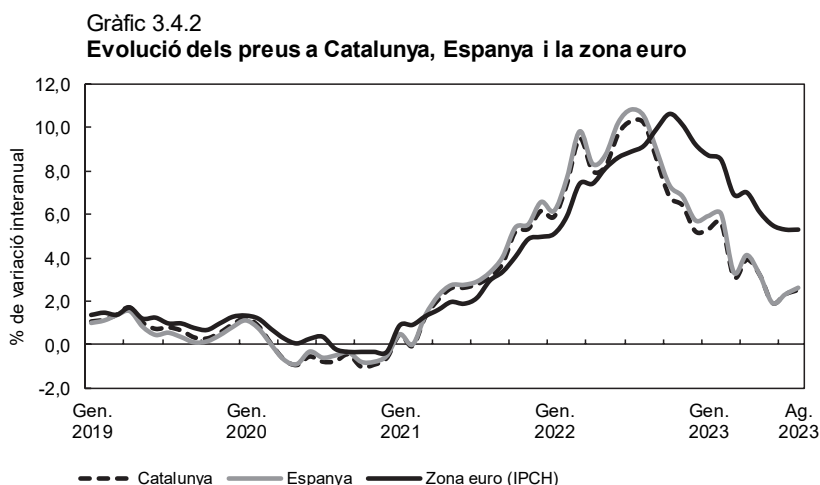
¹ Inclou els preus dels carburants i els combustibles i de l'energia.

Font: INE.

Pel que fa al context europeu, la inflació a la zona euro també es modera (previsió del 5,3 % interanual l'agost) i la subjacent també podria haver tocat sostre (6,2 %)

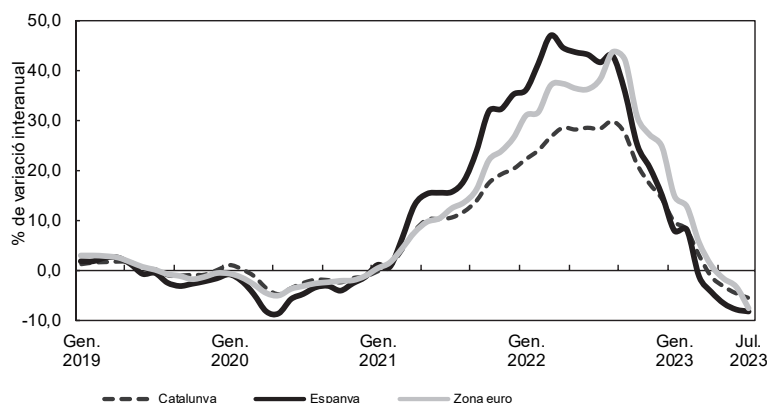
Les diferències entre les inflacions europea i catalana (i espanyola) han experimentat un cert desfasament temporal. Mentre que la inflació va assolir el màxim a Catalunya el juliol del 2022 i des d'aquell moment s'ha produït un descens, a la zona euro la inflació encara va anar pujant fins a l'octubre. Algunes mesures importants han ajudat al control de la inflació a Catalunya i Espanya, com per exemple la del topall del gas. Altres també han tingut el seu impacte, com la rebaixa de l'IVA dels productes de primera necessitat.

Les diferències entre les inflacions catalana i europea també comporten algun efecte advers. L'enduriment de la política monetària, que ha portat al BCE a pujar el tipus d'interès fins al 4,50 % el setembre, afecta de manera molt directa les llars catalanes, més endeutades que en d'altres països com Alemanya a través dels préstecs hipotecaris variables que tenen com a referència l'Euribor. Per ara, la fortalesa del mercat laboral n'ha suavitzat els efectes, però caldrà seguir l'evolució dels propers mesos.

Finalment, també es fa esment a l'evolució dels preus industrials, molt condicionats per l'evolució dels preus de l'energia però també per l'evolució dels problemes d'aprovisionament a escala global. Després d'un creixement molt important durant el 2022, el 2023 l'Índex de preus industrials ha experimentat descensos deguts, en bona part, a l'efecte base i a la millora dels colls d'ampolla. El juliol l'IPRI va registrar un -5,5 %, que inclou un descens dels preus energètics del 23,3 % interanual. Per la seva banda, els preus dels béns intermedis han caigut un 8,1 %, un fet que afavoreix l'evolució de la inflació, mentre que els preus dels béns de consum (7,0 %) i els preus dels béns d'equip (2,2 %) segueixen creixent.

Gràfic 3.4.3
Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)

Font: INE i Eurostat.

3.5. Els salaris i els costos laborals

Els convenis registrats fins al juliol mostren un increment salarial pactat del 3,10 % per al 2023, un augment retributiu que suposa una pèrdua de poder adquisitiu d'acord amb les previsions d'inflació més recents per al conjunt de l'Estat (3,6 % i 3,9 %, segons el Banc d'Espanya i Funcas, respectivament). Aquesta pèrdua s'afegiria a la forta caiguda de poder adquisitiu del 2022, amb augments pactats del 2,89 % i una taxa d'inflació del 8,0 % a Catalunya. La negociació col·lectiva es manté així com un factor de moderació de les pressions inflacionàries, i de moment els augments pactats se situen per sota de la recomanació del cinquè acord estatal per a l'ocupació i la negociació col·lectiva (del 4% per al 2023). No obstant això, els augments pactats en els convenis de nova signatura se situen en el 4,85 % fins a l'agost, si bé només afecten al 4,8% dels treballadors coberts. Val la pena fer notar una certa estabilització en els augments dels salaris pactats en aquest segment des dels màxims assolits al gener (5,94 %), ja que els increments acordats han anat descendant mes a mes des d'inicis d'any (a excepció d'un lleu repunt a l'abril).

Quadre 3.5.1

Increment salarial pactat a Catalunya segons l'àmbit de negociació i l'any d'efectes econòmics dels acords

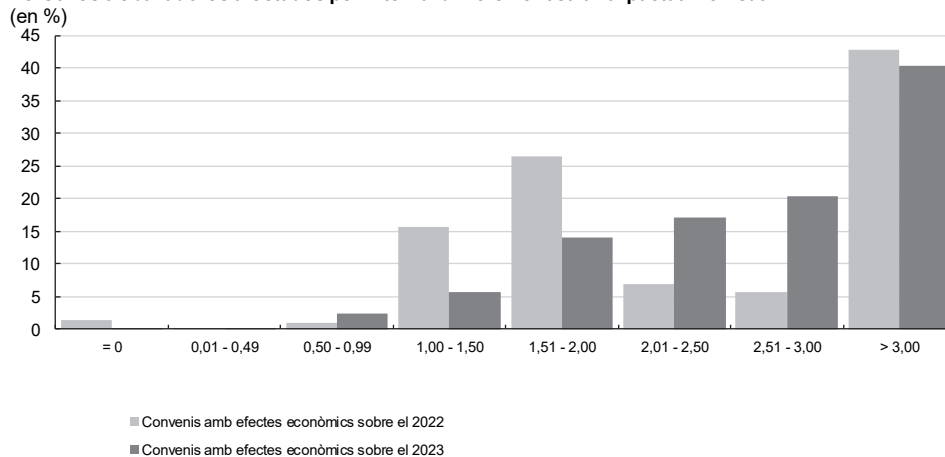
Any d'efectes econòmics	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
Informació registrada fins al juliol del 2022			
Total	377	1.179.008	2,49
2022 Empresa	281	94.129	2,83
Sector	96	1.084.879	2,46
Informació registrada fins al juliol del 2023			
Total	483	1.658.892	2,89
2022 Empresa	367	139.439	3,39
Sector	116	1.519.453	2,85
Total	440	1.382.929	3,10
2023 Empresa	334	94.832	2,64
Sector	106	1.288.097	3,14

Font: Observatori del Treball i Model Productiu

El nombre de treballadors coberts per convenis és un 17,3 % superior al juliol de l'any passat, la qual cosa indica que el procés de negociació es troba més avançat, si bé cal tenir present que encara existeix un volum important de negociació latent, que podria modificar els resultats agregats. A diferència del 2022, durant el que portem del 2023, els acords sectorials han incorporat augmentos salarials mitjans més elevats (3,14 %) que els acords d'empresa (2,64 %).

Els augmentos mitjans pactats van créixer mes a mes durant tot el 2022 i fins al mes de maig del 2023, quan van frenar el seu ascens. L'any 2022 la proporció de treballadors coberts per augmentos salarials superiors al 2% va passar del 12,2% el gener al 55,6% el desembre; al juliol del 2023 aquesta proporció ascendia al 77,8% dels treballadors afectats per augmentos pactats.

Gràfic 3.5.1
Persones treballadores afectades per interval d'increment salarial pactat / revisat
(en %)

Font: Observatori del Treball i Model Productiu.

Els costos laborals per treballador i mes augmenten un 6,4 % interanual en el primer semestre del 2023, per sobre de l'increment en la primera meitat de l'any passat (5,5 %). A més, a diferència del 2022, l'augment d'aquests costos laborals per treballador i mes respon principalment al creixement dels costos per hora efectiva de treball, més que no a un procés de normalització de les hores mensuals treballades posterior a la pandèmia. Aquest procés, que va avançar de manera escalonada i amb diferents ritmes en funció de les branques d'activitat, es pot donar per tancat: les hores efectives de treball haurien crescut un 0,9 %, després de fer-ho en 9,7 % i 4,3 % en el mateix període del 2021 i el 2022, respectivament. Actualment les hores mitjanes de treball efectiu per treballador i mes se situen ja lleugerament per sobre (+0,3 %) del primer semestre del 2019.

Quadre 3.5.2

Costos salarials i laborals. Primer semestre (% de variació interanual)

	Costos per treballador i mes		Costos per hora de treball efectiva	
	2022	2023	2022	2023
CATALUNYA				
Cost laboral total	5,5	6,4	1,2	5,5
Cost salarial	6,1	6,0	1,8	5,1
Cost salarial ordinari	5,5	5,2	1,1	4,3
Cost salarial extraordinari	9,7	10,7	5,7	9,7
Cost laboral no salarial	4,0	7,6	-0,3	6,6
Hores pactades	0,8	0,1		
Hores efectives de treball	4,3	0,9		
ESPANYA				
Cost laboral total	4,3	6,0	0,3	5,4
Cost salarial	4,7	5,5	0,7	5,0
Cost salarial ordinari	4,2	5,6	0,2	5,0
Cost salarial extraordinari	8,2	5,0	4,1	4,9
Cost laboral no salarial	2,9	7,4	-0,9	6,6
Hores pactades	0,2	0,3		
Hores efectives de treball	4,0	0,6		

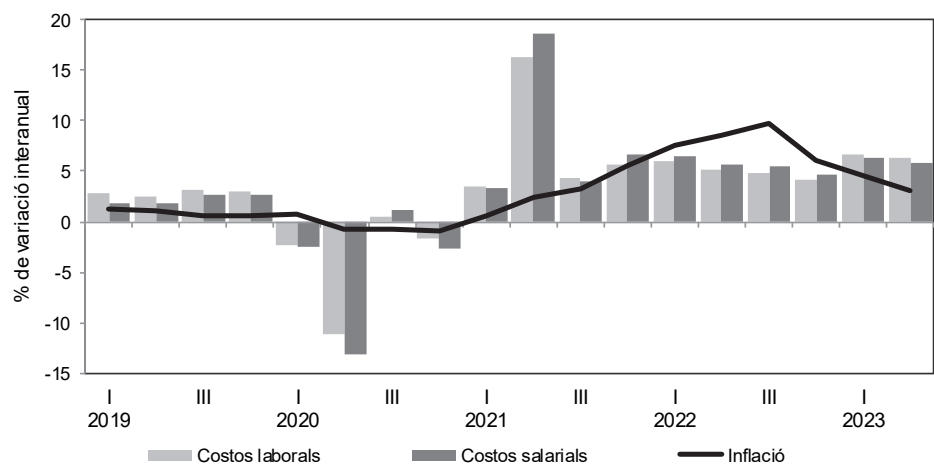
Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

En l'increment dels costos laborals per hora efectiva destaca el comportament dels costos no salarials en relació amb l'any passat. Aquest component del cost laboral per hora, no vinculat directament a l'augment de les remuneracions, passa d'una situació de contracció moderada el primer semestre del 2022 (-0,3%) a un creixement del 6,6 %. El creixement obeeix principalment a l'augment de les cotitzacions socials, derivat de la pujada de les bases màximes i mínimes de cotització, així com a l'increment del tipus de cotitzacions per l'entrada en vigor del Mecanisme d'Equitat Intergeneracional.

Amb tot, l'impuls principal de l'increment dels costos laborals per treballador i mes prové de l'augment del seu component més importants: els costos salarials (6,0 %). El cost salarial per hora efectiva de treball augmenta un 5,1 % en el primer semestre del 2023, molt per damunt del creixement experimentat en el mateix període del 2022 (1,8 %). Aquest augment reflecteix en part el grau de tensionament del mercat de treball que ha marcat els darrers mesos. Així, la taxa de vacants per cada mil actius va assolir valors màxims el primer trimestre del 2022 (8,4) i se situa el segon trimestre d'aquest any en 7,7, el segon valor més alt de la sèrie, amb inici en 2013. Catalunya és la quarta comunitat autònoma de l'estat amb una major proporció de vacants per actiu. En conjunt, això es tradueix en un creixement salarial per damunt de la inflació registrada en la primera meitat del 2023.

Gràfic 3.5.2

Costos laborals per treballador i mes i inflació

Font: INE.

Per sectors productius, a Catalunya durant el primer semestre el creixement dels costos laborals per treballador i mes ha destacat en diverses branques de la indústria (7,6 % al conjunt del sector) i, especialment, la construcció (8,1 %). En la comparació amb l'evolució durant el primer semestre del 2022 destaca sobretot el fort creixement dels costos laborals per hora a tots els sectors, i especialment en l'àmbit del serveis, sector en què el creixement dels costos laborals per treballador i mes durant el 2022 reflectia fonamentalment l'augment de les hores treballades. De fet, algunes branques dels serveis com l'hostaleria registren els majors increments dels costos laborals i salarials per hora treballada.

Quadre 3.5.3

Costos laborals per sectors productius. Primer semestre (% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2022	2023	2022	2023
Costos laborals per treballador i mes				
Total	5,5	6,4	4,3	6,0
Indústria	3,3	7,6	2,7	5,9
Construcció	5,3	8,1	4,3	3,7
Serveis	6,2	6,1	4,7	6,2
Costos laborals per hora de treball efectiva				
Total	1,2	5,5	0,3	5,4
Indústria	2,0	6,5	0,7	5,6
Construcció	4,5	6,4	3,2	3,5
Serveis	0,8	5,3	0,0	5,6

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

4. LES PREVISIONS MACROECONOMIQUES PER AL 2024

Durant el primer semestre del 2023 l'economia catalana ha mostrat un comportament més favorable del que s'esperava mig any enrere, en un context d'elevada incertesa per la debilitat de l'entorn global (i en especial de la zona euro), la guerra a Ucraïna, la persistència en la inflació subjacent i els efectes de l'enduriment de les condicions financeres. En aquesta primera meitat de l'any, el creixement de l'activitat s'ha recolzat en la recuperació de les branques dels serveis més afectades durant la crisi sanitària, el dinamisme dels serveis professionals i tecnològics, i la millora de les branques de la indústria que van veure's més afectades pels colls d'ampolla (en especial, la fabricació de vehicles de motor).

Des de principis d'any l'economia catalana experimenta una moderació del seu ritme de creixement, una moderació compartida amb la resta d'economies europees. No obstant, el creixement interanual del PIB català anota més de dos anys amb un ritme de creixement per sobre de la zona euro.

El context econòmic segueix, però, amb riscos importants sobre l'activitat, que s'orienten a la baixa, pels efectes de la política monetària, la feblesa de l'entorn europeu i de l'entorn global (en especial de la Xina), els riscos geopolítics (en especial la guerra d'Ucraïna), i un factor relacionat, com són els preus de l'energia i els aliments. La incertesa és molt elevada pel que fa als efectes de la política monetària, amb un to restrictiu de la política monetària que podria allargar-se més del previst.

La previsió del PIB per al 2023 millora set dècimes en comparació amb la previsió anterior, fins al 2,4 %, gràcies a una primera meitat del 2023 més favorable del que s'esperava mig any enrere (en especial, la demanda externa, malgrat l'afebliment del comerç mundial) i a la millora en les expectatives sobre l'economia espanyola. Aquesta augment de les previsions de l'economia espanyola, que juguen un paper determinant en les projeccions de l'economia catalana, recull sobretot la revisió a l'alça que va fer l'INE del PIB espanyol per a l'any 2022 (que condueix a un efecte arrossegament més gran sobre el creixement mitjà del 2023).

Per al 2024 les previsions es revisen a la baixa en 4 dècimes, fins a l'1,8 % per l'alentiment de l'entorn europeu i uns efectes més intensos de l'enduriment de les condicions financeres.

Quadre 4.1

Previsions macroeconòmiques de Catalunya

		2022	2023 (p)	2024 (p)
PIB pm	% de variació real	5,5	2,4	1,8
PIB pm	Milions d'euros	270.710	291.614	306.678
Demanda interna	Aportació al creixement	2,7	1,3	1,8
Despesa en consum de les llars	% de variació real	4,1	1,0	1,9
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	% de variació real	-0,1	1,9	1,6
Formació bruta de capital ²	% de variació real	3,8	2,5	3,0
Saldo exterior	Aportació al creixement	2,8	1,1	0,0
Saldo amb l'estranger	Aportació al creixement	2,9	1,3	0,1
Exportacions totals de béns i serveis	% de variació real	14,0	8,0	3,6
Importacions totals de béns i serveis	% de variació real	7,5	6,1	4,1
Saldo amb la resta d'Espanya	Aportació al creixement	-0,1	-0,2	-0,1
Llocs de treball creats ³	Milers	119,9	55,7	38,9
Llocs de treball creats ³	% de variació	3,6	1,6	1,1
Taxa d'atur estimat (EPA)	% aturats / població activa	9,7	9,3	9,2

(p) Previsions d'octubre de 2023.

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.² Inclou la variació d'existències.³ En termes equivalents a temps complet.

Font: Escenari macroeconòmic de Catalunya. 2023 i 2024 (octubre de 2023). Departament d'Economia i Hisenda.

Per tant, es preveu que el PIB català creixi un 2,4 % el 2023 (enfrent del 5,5 % del 2022), amb una aportació positiva tant de la demanda interna (1,3 punts) com l'externa (1,1 punts). El consum de les llars s'afebleix (fins a l'1,0 %), però manté el creixement gràcies a l'estabilitat laboral i la progressió dels salaris, mentre el creixement del consum públic seria moderat, de l'1,9 %. Les exportacions totals de béns i serveis moderen el seu creixement fins al 8,0 %, condicionades pel marge més limitat en la recuperació del turisme estranger i per un entorn més afeblit. No obstant això, des de principis d'any les exportacions de béns i serveis no turístics s'han mostrat dinàmiques i s'espera una aportació notable del turisme estranger al creixement del PIB. Les importacions totals avançarien un 6,1 %.

El 2024, l'augment del PIB continuaria moderant-se, fins a l'1,8 %, un ritme que permetrà enlairar per primer cop aquesta macromagnitud per sobre dels 300.000 milions d'euros. Guanya protagonisme la demanda interna, per la millora de la confiança, la recuperació progressiva de les rendes reals i el desplegament del NGEU. El consum de les llars millora el ritme de creixement fins a l'1,9 % i la inversió fins al 3,0 %. El consum públic, per la seva banda, presentaria un creixement moderat, de l'1,6 %, en un any on es reactivaran les regles fiscals europees. La contribució de la demanda externa es redueix per l'esgotament del marge de recuperació del turisme estranger durant l'any 2023. No obstant això, la demanda externa romandria en equilibri. Les importacions (amb un augment del 4,1 %) avançaran una mica més que les exportacions (3,6 %), impulsades per la inversió i el seu alt contingut importador.

Pel que fa al mercat de treball, s'apunta una moderació en la creació d'ocupació, després de la recuperació intensa de 2021 i 2022, en un context de fort dinamisme de la població activa derivat dels fluxos migratoris. Així, el creixement de l'ocupació equivalent a temps complet es modera fins a l'1,6 % el 2023 i l'1,1 % el 2024, un ritme que permetria crear gairebé 100.000 llocs de treball en el bienni 2023-2024 i reduir la taxa d'atur fins al 9,3 % el 2023 i el 9,2 % el 2024.

5. LA SITUACIÓ DE BENESTAR I EL PROGRÉS SOCIAL A CATALUNYA

5.1. La pobresa i l'exclusió social segons l'ECV 2020

La renda mitjana neta que les llars van percebre durant el 2021 va ser de 36.163 euros, una xifra que indica que la renda de les llars va créixer en un 3,4 % entre els anys 2020 i 2021. En dades constants, però, el creixement va ser més discret (0,4 %). Per persona, el creixement va ser del 0,8 % en termes constants. Atesa la realitat de l'any 2020, marcada per la crisi sanitària, que les llars mantinguessin la seva renda durant el període anterior es va deure a les prestacions socials, ja que el 52,6 % de les llars havien rebut prestacions socials. El 2021 el percentatge es va reduir fins al 39,3 % sense que les llars disminuïssin la seva renda, un fet que cal vincular al dinamisme del mercat de treball.

Si la comparació es fa amb la renda mitjana neta de l'any anterior a la crisi sanitària, recollida en l'ECV 2020, la variació en termes corrents també va ser positiva (+3,2 %). En termes constants, el creixement ha estat de l'1,2 %.

Les llars amb una renda per persona més reduïda van ser les llars monoparentals (10.302 euros, gairebé un 30 % per sota de la mitjana). El fet de tenir fills dependents a càrrec marca diferències de renda substancials. Les llars sense fills van tenir una renda per persona de 17.912 euros (un 21,9 % per sobre de la mitjana), mentre que les que tenen fills van tenir una renda per persona d'11.712 euros (un 20,3 % per sota).

Quadre 5.1.1

Renda mitjana neta anual per llar, persona i unitat de consum per composició de la llar.

Any 2021 (ECV 2022)

	Renda mitjana neta (en euros)			% variació 2020/2022		
	Per llar	Per persona	Per unitat de consum ⁽¹⁾	Per llar	Per persona	Per unitat de consum ⁽¹⁾
CATALUNYA						
Sense fills dependents ⁽²⁾	32.199	17.912	23.344	0,9	2,6	2,0
Unipersonal	19.794	19.794	19.794	7,4	7,4	7,4
Dos adults sense fills dependents	35.829	17.915	23.886	-3,8	-3,8	-3,8
Amb fills dependents ⁽²⁾	44.021	11.712	20.099	6,8	6,6	6,2
Un adult amb un o més fills dependents	25.839	10.302	15.986	1,3	-0,5	0,1
Dos adults amb un o més fills dependents	44.767	11.976	20.763	9,1	6,8	6,4
Altres llars amb fills dependents	54.518	11.311	19.316	5,3	7,1	5,8
Total	36.163	14.692	21.637	3,2	3,7	3,7

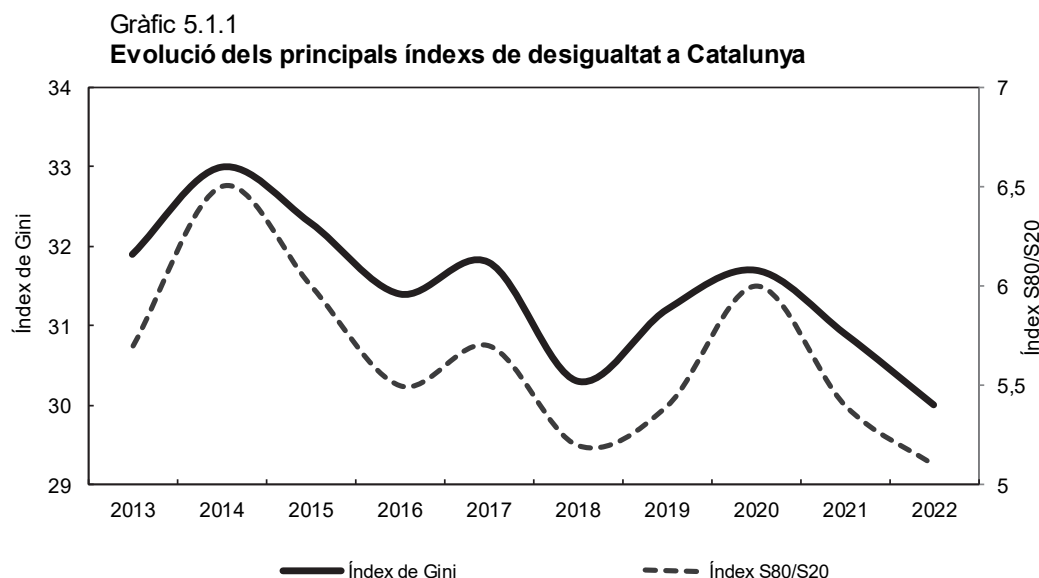
Font: Idescat.

⁽¹⁾ La renda mitjana per persona s'obté dividint els ingressos nets de la llar entre el nombre de membres d'aquesta llar. En canvi, els ingressos per unitat de consum de la llar s'obtenen dividint els ingressos totals de la llar entre el nombre d'unitats de consum. Per determinar el nombre d'unitats de consum equivalents de les llars s'utilitza l'escala de l'OCDE modificada, que dona un pes d'1 al primer adult, un pes de 0,5 a la resta d'adults i un pes de 0,3 als menors de 14 anys.

⁽²⁾ Els fills dependents són la població menor de 18 anys i la que té entre 18 i 24 que viu almenys amb un dels pares i que és econòmicament inactiva.

En l'edició de l'ECV de l'any 2022, que fa referència a la renda de l'any 2021, l'índex de Gini va disminuir nou dècimes respecte de l'any anterior, fins al 30,0.

Si ho comparem amb el valor més alt de la sèrie, de l'edició de l'ECV del 2014, al començament de la recuperació econòmica que va seguir a la crisi financera, la disminució ha estat de 3 punts. Pel que fa a l'índex S80/S20, que relaciona la renda total del 20 % de la població amb ingressos més elevats amb la del 20 % amb ingressos més baixos, la disminució des de l'edició de l'ECV de l'any 2014 també és significativa: va disminuir des d'un valor de 6,5 el 2014 fins al 5,1 el 2022.

Nota: l'any que s'indica a l'eix de les abscisses és l'any de l'edició de l'ECV, però cal recordar que cada edició de l'ECV fa referència a la renda de l'any anterior.

Font: Idescat.

Un dels indicadors bàsics que s'extreu de l'ECV és el nivell de pobresa de les llars. La taxa de pobresa (monetària) permet identificar la població que viu per sota d'un llindar d'ingressos determinat. No obstant això, els ingressos monetaris no són l'únic factor per identificar la pobresa, sobretot quan es volen comparar àmbits i països diferents. Per aquest motiu, per intentar identificar la pobresa d'una forma més multidimensional, la UE i la seva oficina estadística, l'Eurostat, van incorporar una definició més àmplia de pobresa, que no només considera la pobresa monetària sinó que també té en compte l'exclusió social. Aquest segon factor, l'exclusió social, es valora a partir de la privació i la falta d'accés a determinats béns i serveis, és a dir, la pobresa per carència, a la qual se suma un altre indicador relacionat amb la intensitat del treball.

Per al càlcul de la pobresa definida d'aquesta manera més àmplia, es consideren tres indicadors, que donen lloc a un indicador genèric, el de referència de la UE, denominat taxa de risc a la pobresa o exclusió social, o taxa AROPE (acrònim del seu nom en anglès, *At Risk of Poverty and/or Exclusion*). Els tres components a partir dels quals s'obté aquest indicador són els següents: 1) la taxa de risc de pobresa (el percentatge de població que viu per sota del llindar

de risc de pobresa, que es fixa en el 60 % de la mediana dels ingressos per unitat de consum); 2) la taxa de privació material i social severa (o taxa PMSS, que valora la carència forçada d'uns béns i serveis determinats); i 3) la taxa de persones que viuen en llars amb una intensitat de treball molt baixa (o taxa BIT, un indicador que valora la intensitat de treball a cada llar). El sistema d'agrupació per al càlcul de la taxa AROPE considera la població que satisfà, almenys, una de les condicions dels seus tres components.

Quadre 5.1.2

Taxa de risc de pobresa o exclusió social i els seus components (%). 2021 (ECV 2022)

Font	Taxa de risc de pobresa	% de persones amb privació material i social severa	% de persones que viuen en llars amb baixa intensitat de treball	Taxa AROPE
Idescat	Catalunya: 19,9%			
	Llindar català	Catalunya: 8,0%	Catalunya: 6,8%	Catalunya: 24,7%
INE i Eurostat	Catalunya: 14,5%			
	Espanya: 20,4%	Catalunya: 8,0%	Catalunya: 6,8%	Catalunya: 20,4%
	Llindar espanyol	Espanya: 7,7%	Espanya: 8,7%	Espanya: 26,0%

Font: INE i Idescat.

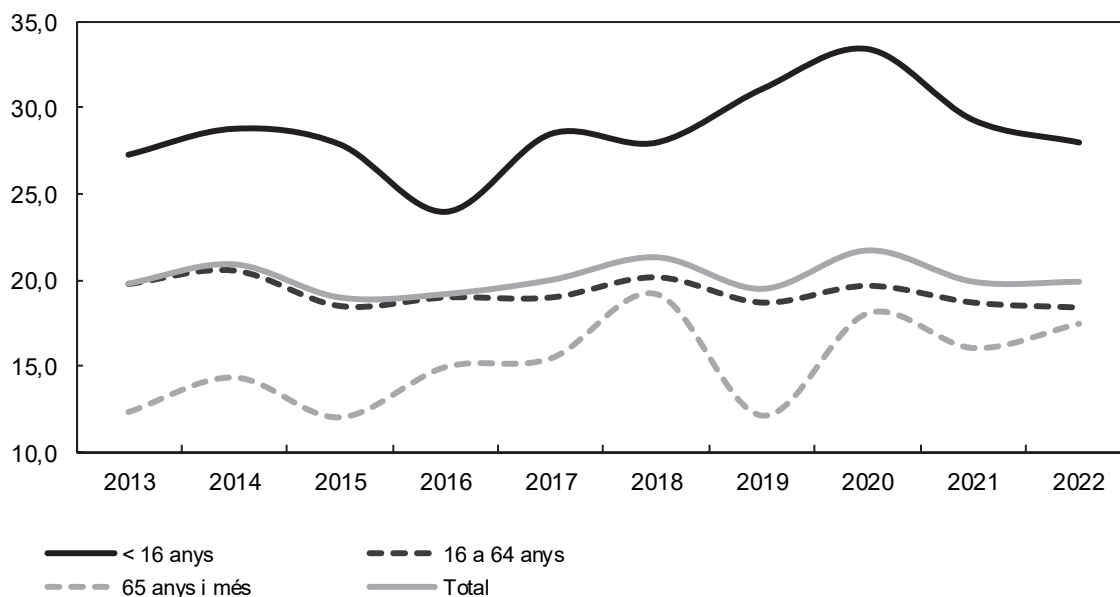
La crisi sanitària no va impactar de manera significativa en la renda mitjana de les llars. En aquesta darrera edició la renda es manté en termes reals, i també la TRP. Abans de totes les transferències, la TRP va ser del 42,1 %, però un cop percebudes les pensions i altres transferències, la TRP va disminuir fins al 19,9 % (com l'any anterior).

La TRP, però, amaga realitats molt diverses. En primer lloc, es detecta una diferència entre les llars que tenen fills dependents i les llars que no en tenen. Per a les primeres, la TRP és del 15,3 %, mentre que per a les segones és del 23,8 %. Les llars monoparentals són les més pobres: el 39,3 % de les llars monoparentals es troben en risc de pobresa.

L'edat també és un determinant important del nivell de renda, tant absolut com relatiu. Els infants continuen sent el grup poblacional amb una incidència més elevada: el 28,0 % dels menors de 16 anys es troben en risc de pobresa, tot i que es detecta una millora d'1,3 punts percentuals respecte de l'any anterior. Pel que fa als majors de 64 anys, sempre han mostrat una posició relativa més favorable. L'últim any, però, han experimentat un increment de la TRP d'1,4 punts i se situen en el 17,5 %.

Gràfic 5.1.2

Taxa de risc de pobresa per edat (%)

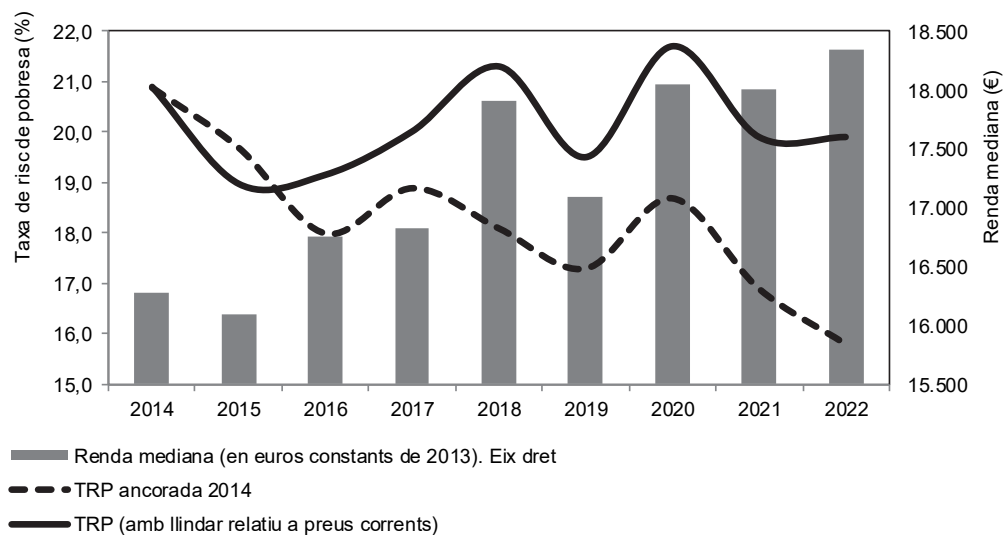
Nota: l'any que s'indica a l'eix de les abscisses és l'any de l'edició de l'ECV, però cal recordar que cada edició de l'ECV fa referència a la renda de l'any anterior.

Font: Idescat.

És molt útil veure la pobresa ancorada en un any determinat, la qual ens permet veure la TRP amb un llindar independent de les variacions de renda. En el gràfic de sota es pot veure què ha succeït en termes reals amb la distribució quan fixem el mateix llindar que hi havia el 2013, publicat a l'ECV del 2014 (9.767,40 euros anuals).

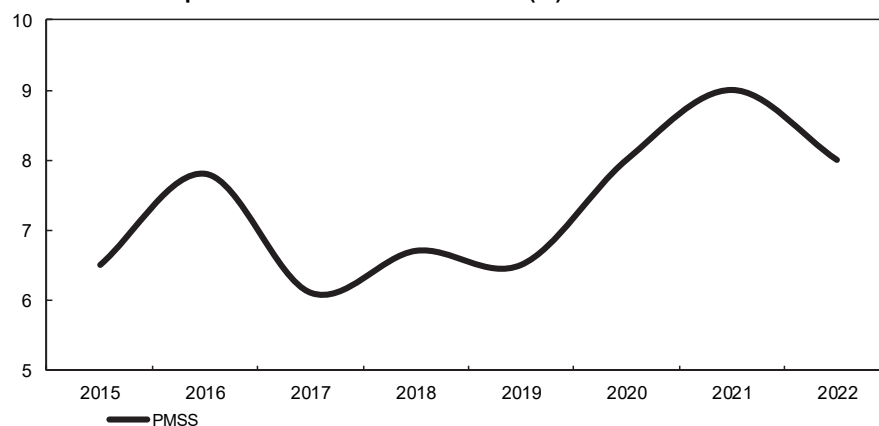
La taxa de risc de pobresa ancorada (línia discontinua) permet veure el percentatge de persones que a l'ECV 2022 es trobaven en risc de pobresa si tenim en compte el llindar de l'ECV del 2014. Aquest càlcul permet veure l'abast de la recuperació econòmica posterior a la crisi financera, i veiem que la progressió és positiva: el 2013 (publicat a l'ECV del 2014), el 20,9 % de les persones vivien sota del llindar fixat en 9.767,40 euros anuals. El 2021 (ECV 2022), aquest percentatge era del 15,8 %. En aquest període, la renda mediana millora en termes reals, en un 12,7 %.

Gràfic 5.1.3

Taxa de risc de pobresa, renda mediana i taxa de risc de pobresa ancorada l'any 2014

En un context inflacionari com l'actual, el component de Privació Material i Social Severa (PMSS) pren rellevància. Aquesta taxa va ser reformulada en l'anterior edició de l'ECV per tal de complir amb l'agenda 2030 de la Unió Europea. La nova taxa recull aquelles persones que presenten una mancança forçada d'almenys set de tretze ítems, és a dir, es van ampliar el nombre d'ítems per incorporar també aspectes socials de la persona, com el fet de poder-se reunir amb amics i familiars per prendre alguna cosa almenys un cop al mes, o bé poder participar regularment en activitats d'oci.

Gràfic 5.1.4

Taxa de privació material i social severa (%)

Font: Idescat.

La taxa PMSS és l'únic dels tres components de la taxa AROPE que fa referència al mateix any de l'enquesta. Per tant, l'edició de l'ECV del 2022 presenta les privacions de l'any 2022, un any en què la taxa anual d'inflació va assolir el 8,0 % i els preus de l'energia es van enfil·lar.

Així doncs, el 8,0 % de les persones van ser privades d'almenys set dels tretze ítems proposats. Aquest percentatge representa una millora d'un punt percentual, però encara mostra incidències relativament elevades d'alguns ítems com ara no tenir capacitat de fer-se càrrec de despeses imprevistes (34,8 %), no poder marxar de vacances com a mínim una setmana a l'any (30,9 %) o no poder mantenir l'habitatge a temperatura adequada (19,2 %). Aquestes xifres han millorat respecte de l'any anterior però continuen elevades.

Malgrat la millora del darrer any, l'ECV facilita informació que mereix ser destacada, i que té a veure de manera indirecta amb la inflació i, molt específicament, amb el creixement dels preus de l'energia. El preu de la llum, el gas i altres combustibles va créixer un 30,9 % anual el 2022. Això ha derivat, per exemple, en què el percentatge de llars que el 2022 no van poder afrontar a l'hora el pagament de les despeses de llum, gas, aigua i altres subministraments es va situar en el 9,9 %, mentre que abans de la crisi sanitària (amb dades recollides a l'ECV 2019) aquest percentatge era del 6,5 %. El 2022 d'aquest 9,9 % de llars que no podien pagar aquestes despeses, el 80,3 % eren llars amb fills dependents.

Molt vinculat també als preus energètics hi ha el fet que mantenir l'habitatge a temperatura adequada ha esdevingut un problema creixent per a les persones. El 19,2 % de les persones no podien climatitzar la llar adequadament, el valor més elevat de la sèrie.

Finalment, cal destacar que els joves encara són el segment d'edat més vulnerable. El 40,5 % no tenia capacitat per fer-se càrrec de despeses imprevistes. L'altra cara de la moneda, però, són les persones grans, millor protegides gràcies a les pensions de jubilació i, en molts casos, al fet de comptar en major mesura amb habitatge en propietat.

L'any 2022 la taxa AROPE, que és el percentatge de persones que s'inclou com a mínim en un dels tres components (TRP, BIT i PMSS) va disminuir 1,2 punts percentuals, i se situa en el 24,7 %. Tal com ja s'ha esmentat més amunt, destaca el fet que, en l'edició 2022 de l'ECV, milloren tant la taxa BIT com a taxa PMSS, mentre que la TRP es manté (tot i que, com ja s'ha vist, millora la distribució i també milloren els indicadors de desigualtat).

Quadre 5.1.3

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) i els seus components.

Catalunya. Anys 2013-2022

	Taxa de risc de pobresa	Taxa de privació material i social severa (PMS)	Taxa de persones que viuen en llars amb BIT	Taxa AROPE
2013	19,8	-	-	-
2014	20,9	-	-	-
2015	19,0	6,5	9,1	23,0
2016	19,2	7,8	7,6	23,8
2017	20,0	6,1	8,7	24,5
2018	21,3	6,7	5,8	24,9
2019	19,5	6,5	8,3	23,6
2020	21,7	8,0	10,2	26,7
2021	19,9	9,0	9,6	25,9
2022	19,9	8,0	6,8	24,7

Font: Idescat.

Catalunya es troba per sobre dels valors de la UE-27 en tots els components excepte en la taxa BIT (6,8 %), que es troba força per sota de l'agregat europeu (8,3 %). Destaca, també, la diferència en la taxa PMSS, que a Catalunya és del 8,0 % i a la UE-27 és del 6,3 %. Aquesta taxa també es troba per sobre dels valors d'Espanya (7,7 %). Tot i la millora en els components de la taxa AROPE, Catalunya se segueix situant en el quart quartil si es compara amb la resta de països de la UE-27.

Quadre 5.1.4

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE) i els seus components.

Catalunya, Espanya i la Unió Europea. Any 2022 (%)

	Catalunya	Espanya	UE-27
Taxa de risc de pobresa			16,5
<i>Llindar català</i>	19,9	-	-
<i>Llindar espanyol</i>	14,5	20,4	-
Taxa de privació material i social severa (PMSS)	8,0	7,7	6,7
Taxa de persones que viuen en llars amb BIT	6,8	8,7	8,3
Taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE)	24,7	26	21,6

Font: Idescat, INE i Eurostat.

5.2. L'evolució de la desigualtat d'ingressos des de l'esclat de la pandèmia

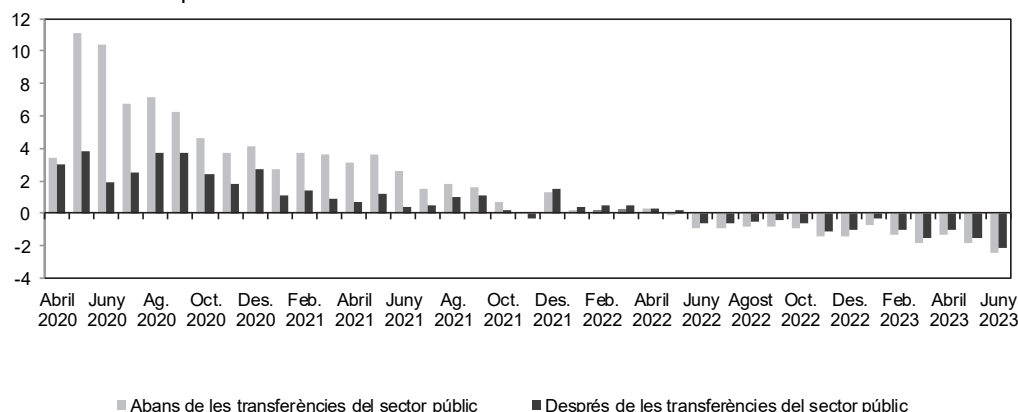
El monitor de la desigualtat d'ingressos salarial de CaixaBank Research ens permet anticipar l'evolució de la desigualtat d'ingressos. En el que va de 2023 (dades disponibles fins a l'agost) la distribució d'aquests ingressos ha millorat, un

fet que es reflecteix en l'evolució de l'índex de Gini.¹ D'aquesta manera, la millora en aquest àmbit continua, després de la recuperació de nivell pre pandèmia el novembre del 2021. La robustesa del mercat de treball es troba entre els principals factors d'aquesta evolució.

Gràfic 5.2.1

Variació de l'índex de Gini dels ingressos salarials a Catalunya a partir de l'esclat de pandèmia

Variació respecte de febrer de 2020

Nota: dades corregides de variació estacional.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes.

5.3. Altres indicadors de benestar i progrés social

D'altra banda, els darrers anys prenen força les estimacions del benestar que van més enllà del PIB i d'una valoració de la pobresa estrictament monetària. Així doncs, si bé l'indicador AROPE (*At Risk Of Poverty and/or Exclusion*), calculat en base a l'ECV, ja incorpora una visió més àmplia de la pobresa, també han sorgit altres indicadors que permeten comparar-nos amb altres regions europees. Un dels més complets és *el Regional Social Progress Index (RSPI)* de la Comissió Europea, del qual comptem amb dues edicions, la primera de l'any 2016 i la darrera, feta pública el 2020. En l'Informe econòmic i financer de l'any 2021 hi consta un requadre específic on s'analitzen els principals resultats. En síntesi, Catalunya ocupa el lloc 135 (de 240 regions) i destaca en positiu en la dimensió de la nutrició i les cures bàsiques, la de la salut i el benestar i la de l'accés a les tecnologies de la informació i les telecomunicacions. Per contra, pel que fa als assoliments mediambientals, Catalunya se situa a la cua del rànquing

¹ L'índex de Gini és l'índex de referència per analitzar el nivell de desigualtat salarial. Pot presentar valors entre 0 i 100. Les xifres més elevades reflecteixen nivells de desigualtat més alts, i viceversa. La variació en l'índex de Gini respecte del febrer del 2020 està corregida per la variació estacional mitjana experimentada durant el mateix període dels anys 2018 i 2019.

en tots els indicadors i també destaca en negatiu la dimensió de l'accés al coneixement bàsic que inclou, entre d'altres, l'abandonament escolar.

Fora de l'àmbit de l'ECV i del RSPI, la Generalitat de Catalunya compta amb una bateria d'indicadors de benestar i progrés social

(<https://economia.gencat.cat/ca/ambits-actuacio/economia-catalana/estudis-publicacions/indicadors-benestar-progres-social/>). Aquests indicadors, agrupats en sis àmbits, mostren una millora generalitzada, també en aquells àmbits en què tradicionalment Catalunya mostrava comportaments més dèbils, com és el cas de l'educació i el del medi ambient. Pel que fa a l'educació, es detecta una millora en la taxa d'abandonament prematur dels estudis que, malgrat que el 2022 va experimentar un repunt, passa de xifres properes al 30 % el 2010, a un percentatge del 14 % el 2022. La taxa de persones entre 15 i 29 anys que ni estudien ni treballen que, també ha millorat respecte de la xifra de 2010 (20,90 %) i el 2023 assoleix un mínim (12,2 %). Pel que fa a medi ambient, no s'observen millores destacables.

D'altra banda, els indicadors relatius a les condicions de vida mostren una millora dels nivells de renda i de la taxa de risc de pobresa. El bloc de condicions de vida també inclou un apartat d'indicadors relatius al mercat de treball. Els ERTA vigents durant la crisi sanitària van esmorteir els efectes de la COVID sobre el mercat de treball. La millora en els indicadors relatius al mercat de treball és significativa, i tot i que encara es detecten taxes altes en l'atur juvenil, passa d'un 28,9 % l'any 2021 a un 21,7 % en 2023.

SEGONA PART
-
EL SECTOR PÚBLIC A CATALUNYA

6. EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC

6.1. La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat l'any 2022

Els comptes del sector públic administratiu (SPA) consolidat inclouen l'Administració de la Generalitat, el Servei Català de la Salut (CatSalut) i les entitats autònomes administratives, és a dir, totes les entitats que tenen un pressupost de caràcter limitatiu. S'hi incorpora també l'Institut Català de la Salut, tot i que és una entitat de dret públic subjecte al dret privat i no forma part del sector públic administratiu.

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2022 es van emmarcar en un context de recuperació econòmica després de la pandèmia de la COVID-19 i de persistència de bona part de les actuacions en els àmbits de la salut, sociosanitari i educatiu per a fer-hi front. Es va mantenir la suspensió de la normativa que limitava el dèficit públic i el creixement de la despesa, però l'Estat va fixar unes taxes de referència de dèficit del 0,6% del PIB a les comunitats autònomes. Els pressupostos inclouen els Fons Next Generation EU (NGEU), un fons temporal provinent de la Unió Europea que té com a objectius reparar els danys econòmics i socials causats per la pandèmia del coronavirus i impulsar la transició ecològica i la transformació digital

El dèficit

El dèficit de la Generalitat de Catalunya del 2022 va ser de 3.842 milions d'euros, equivalent a un 1,5% del PIB. En relació amb l'any anterior, el dèficit es va multiplicar per quatre, amb un increment de 2.939 milions d'euros, equivalent a 1,9 punts del PIB.

El resultat no financer va empitjorar 2.406 M€ respecte de l'exercici anterior. El 2021 es va rebre una transferència estatal de 2.161 M€ de la dotació addicional de recursos per a les comunitats autònomes amb la finalitat amortir l'impacte de la crisi provocada per la COVID-19 sobre les finances públiques i coadjuvar a l'adequat funcionament dels serveis públics fonamentals, però el 2022 no es va ingressar cap transferència extraordinària amb aquestes finalitats. D'altra banda, la liquidació del model de finançament va passar de ser positiva a ser zero. Les despeses es van mantenir estables en termes interanuals. L'impacte de la supressió de les despeses finançades amb fons extraordinaris vinculats a la COVID-19, sobretot dels concerts sanitaris i dels ajuts de solvència empresarial, es va compensar amb l'execució més elevada de les operacions de capital en bona part finançades amb fons MRR i REACT.

Els ajustos SEC van ser 683 milions més negatius que l'any anterior. L'ajust per la despesa desplaçada es va incrementar principalment per l'augment de la despesa sanitària que no va tenir cobertura amb el pressupost de l'exercici.

D'altra banda, el resultat de les empreses va empitjorar principalment al Consorci de l'Autoritat del Transport Metropolità i el Consorci del comerç, artesanía i moda a conseqüència de les diferències de periodificació dels ingressos i les despeses.

D'altra banda, hi va haver dues variacions importants d'ajustos que es cancel·len al llarg dels exercicis. Els ingressos no financers del 2021 van incloure uns ingressos del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) que no es varen executar i que van suposar un ajust negatiu 1.041 milions més elevat que el que es va fer el 2022 per aquest motiu. En sentit contrari, l'evolució dels ajustos del finançament del desplegament dels mossos d'esquadra va presentar una reducció de 985 milions. L'any 2021 es va haver de computar la totalitat de l'import, malgrat que es fa efectiu en tres anys, i, en canvi, el 2022 es va computar un ajust negatiu per l'import rebut.

Quadre 6.1.1

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Evolució del resultat no financer i el dèficit

Milions d'euros

	2022	2021	% variació 22/21
Ingressos no financers	36.606	38.390	-4,6
Despeses no financeres	39.765	39.143	1,6
Resultat no financer	-3.159	-753	-319,6
Ajustos SEC	-683	-150	-354,9
Despesa meritada	-1.065	-268	-297,4
Aportacions de capital	-799	-750	-6,5
Resultat de les empreses	630	768	-18,0
Fons Europeus	864	262	229,8
Altres ajustos	-313	-162	-92,9
Dèficit SEC	-3.842	-903	-325,5
% s/PIB	1,50	-0,39	481,1

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya i IGAE

Els ingressos

Els ingressos no financers liquidats del SPA consolidat de la Generalitat el 2022 van ser de 36.606 milions d'euros, import que suposa una reducció del 4,6% amb relació a l'exercici anterior. Cal diferenciar les partides en les quals la Generalitat únicament fa una funció intermediària, que són la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, que van créixer un 13,3%, el FEAGA provinent de la Unió Europea, que va augmentar un 3,5%, i una reduïda transferència provinent del Consell Superior d'Esports dirigida als ens locals. Sense tenir en compte aquestes partides, la reducció dels recursos no financers de la Generalitat de Catalunya va ser del 6,7%. També cal tenir en compte que

el 21,5% dels ingressos no financers van ser recursos finalistes provinents d'altres administracions que s'han de destinar a finançar les activitats d'objectius fixats.

La caiguda dels ingressos no financers s'explica principalment per dos motius. L'exercici anterior es van ingressar les últimes transferències extraordinàries amb motiu de la COVID-19. D'altra banda, la liquidació dels ingressos del model de finançament del 2021 va ser positiva mentre que el 2022 va ser zero perquè el Consell de Política Fiscal i Financera del 28 de juliol del 2021 va acordar que les comunitats autònomes no havien de fer efectives les devolucions corresponents a l'exercici 2020, quan l'aturada de l'activitat econòmica va fer minvar la recaptació, però es van rebre unes bestretes corresponents a unes previsions macroeconòmiques positives que no es van complir.

Els ingressos financers van ser de 13.637 milions d'euros i es van mantenir estables.

L'evolució dels diferents capítols d'ingrés dels pressupostos de la Generalitat es veu distorsionada per la manera en què es van cancel·lar les devolucions de la liquidació del model de finançament del 2020 que, com s'ha explicat anteriorment, no es van haver de fer efectives. Els Pressupostos Generals de l'Estat per al 2022 van establir una transferència corrent per l'import de les liquidacions negatives del model de finançament de les comunitats autònomes. Aquesta manera d'implementar la compensació de les devolucions fa que l'evolució d'alguns capítols no sigui un bon indicador dels ingressos efectius: el capítol 4 de transferències corrents inclou aquest import positiu i els diferents impostos i fons del model contenen la liquidació calculada negativa del 2020 que no es va fer efectiva.

El capítol d'impostos directes es va reduir lleugerament. La bestreta del tram autonòmic de l'IRPF va augmentar però la liquidació calculada va disminuir. Al seu torn, els ingressos de l'impost sobre el patrimoni van créixer. El capítol d'impostos indirectes es va reduir un 6%, caiguda molt marcada per la devolució de l'IVA de la liquidació del model de finançament que, tal com s'ha indicat, no es fer efectiva. En canvi, la bestreta de l'IVA del 2022 va créixer. De la resta d'impostos indirectes destaca l'alça de la recaptació dels impostos vinculats a les transaccions immobiliàries. Als quadres 6.1.3 i 6.1.4 es detallen els diferents impostos.

Les taxes i altres ingressos es van incrementar un 41,6% per un apunt comptable realitzat als ingressos de l'Institut Català de la Salut, que té un règim comptable diferent del de la Generalitat. Aquest apunt va ser 334 milions d'euros més elevat que l'exercici anterior però no té efectes en el dèficit en termes SEC perquè queda neutralitzat per un ajust. D'altra banda, en aquest capítol, el 2022 es van incorporar 61 milions d'ingressos de Loteries de Catalunya atès que l'antiga Entitat Autònoma de Jocs i Apostes es va convertir en una societat

mercantil. En canvi, els ingressos per la prestació de serveis d'assistència social, dels recàrrecs i multes i de les taxes van disminuir.

El capítol de transferències corrents es va reduir un 12,2%. Sense tenir en compte l'augment de les transferències en les quals la Generalitat únicament fa una funció intermediària (participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, una transferència del Consell Superior d'Esports i el FEAGA), la caiguda assoleix el 30,6%.

Es compara amb un exercici en què es van ingressar dues transferències extraordinàries per motiu de la pandèmia: el fons pels ajuts a empreses i persones autònomes afectades per la COVID-19 i la dotació addicional. La caiguda d'aquest capítol es va veure atenuada per la comptabilització d'una transferència de 538 milions que, com s'ha comentat anteriorment, va cancel·lar la liquidació negativa del model de finançament. El 2022 es van rebre 561 milions per la compensació de la pèrdua de recaptació de l'IVA del 2017, en canvi, els recursos de la regularització del finançament del traspàs de la policia, que inclouen un ajust negatiu, van ser 139 milions € més reduïts que el 2021. D'altra banda, es van reduir els fons europeus i del Next Generation però van augmentar els recursos per a polítiques actives d'ocupació i es van rebre transferències finalistes (per l'ajut a persones afectades per la guerra d'Ucraïna, del pla d'acció d'atenció primària comunitària, per al bo social tèrmic i per a l'equiparació de la jubilació anticipada dels mossos d'esquadra) que l'exercici anterior no existien. Les transferències de capital van reduir-se un 6,7%. Els ingressos del FEDER van disminuir. Els fons REACT-UE van disminuir però els del MRR van augmentar. D'altra banda, es van rebre nous fons finalistes (una subvenció per al desenvolupament de l'ecosistema del vehicle elèctric, el lloguer jove i del pla d'acció d'atenció primària comunitària). Al quadre 6.1.5 es detallen els diferents tipus de transferències i la seva evolució.

Amb imports poc rellevants en termes absoluts, els ingressos patrimonials van caure un 16,3% perquè l'exercici anterior es va cobrar un deute pendent i l'alienació d'inversions va créixer un 41,7% per la venda de terrenys i béns naturals.

Quadre 6.1.2

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per capítols dels ingressos consolidats

Milions d'euros

	Pressupost inicial (P)	Drets liquidats (DL)	Ingressos cobrats	% sobre el total (DL)	% DL/P	% variació 22/21 (DL)
Impostos directes	13.163	13.144	13.070	26,2	99,9	-0,9
Impostos indirectes	11.738	12.037	12.007	24,0	102,5	-6,0
Taxes i altres ingressos	649	1.340	780	2,7	206,3	41,6
Transferències corrents	7.557	8.443	8.350	16,8	111,7	-12,2
Ingressos patrimonials	21	39	39	0,1	183,8	-16,3
Alienació d'inversions reals	16	8	8	0,0	--	41,7
Transferències de capital	1.068	1.595	1.462	3,2	149,4	-6,7
Actius financers	1.130	219	202	0,4	19,4	60,1
Passius financers	13.669	13.418	13.418	26,7	98,2	-0,2
Operacions corrents	33.129	35.003	34.246	69,7	105,7	-4,6
Operacions de capital	1.084	1.603	1.470	3,2	147,8	-6,5
Operacions financeres	14.799	13.637	13.620	27,1	92,1	0,4
Total	49.012	50.243	49.336	100,0	102,5	-3,3

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

La desagregació de les diferents categories d'ingressos, permet analitzar-los més específicament.

Els ingressos de les bestretes i les liquidacions del model de finançament rebudes el 2022 van ser de 20.932 milions d'euros i van suposar un 57,2% dels ingressos no financers de la Generalitat totals i el 73,3% dels ingressos no finalistes.

Les bestretes del model de finançament van ser un 6,8% més elevats que els de l'exercici anterior. Els imports de les bestretes corresponen a les estimacions realitzades per l'Estat el juliol del 2021 i s'emmarquen en unes previsions de creixement econòmic pel 2022. La diferència entre les bestretes i la recaptació real que es produeix a l'exercici es liquidarà dos anys més tard. Les estimacions van establir un increment dels ingressos del tram autonòmic de l'IRPF del 6,2%. Els ingressos de l'IVA van presentar un creixement més suau, del 2,8%, i els dels impostos especials es mantenen relativament estables. La bestreta del Fons de suficiència va créixer un 38% i la del Fons de garantia dels serveis públics fonamentals, de signe negatiu, va tenir un import un 11,6% més reduït, fet que va disminuir l'aportació de la Generalitat.

Com s'ha explicat anteriorment, les liquidacions negatives del model de finançament del 2020, que haurien correspost a devolucions del 2022, es van cancel·lar i van ser zero. L'any anterior la liquidació del model de finançament va aportar 1.770 milions d'euros. D'altra banda, el retorn de les liquidacions

negatives del model de finançament dels anys 2008 i 2009 van ser de -124,8 M€, import igual que els exercicis anteriors.

Quadre 6.1.3

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall dels ingressos del model de finançament

Milions d'euros

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 22/21
Bestretes del model de finançament	21.057	100,6	6,8
Tram autonòmic IRPF	11.394	54,4	6,2
IVA	7.368	35,2	2,8
Impostos especials	2.671	12,8	0,4
Fons de suficiència	1.027	4,9	38,0
Fons de garantia	-1.403	-6,7	11,6
Liquidacions del model de finançament	-125	-0,6	-107,6
Liquidació t-2 i Fons competitivitat	0	0,0	-100,0
Retorn liquidacions negatives	-125	-0,6	0,0
Total model de finançament	20.932	100,0	-2,0

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos tributaris no inclosos en les bestretes del model de finançament van ser de 6.630 milions i es van incrementar un 16,7%. Els impostos, excloent els del model de finançament subjectes a bestretes, van tenir uns ingressos un 11,8% més elevats que l'exercici anterior. Els ingressos dels impostos sobre transmissions patrimonials i sobre actes jurídics documentats van presentar un increment conjunt del 13,2% perquè van recollir l'alça del mercat immobiliari per diverses raons: l'estalvi acumulat durant la pandèmia s'estaria dirigint cap a la compra immobiliària i es van anticipar operacions davant la pujada de tipus d'interès del Banc Central Europeu. El creixement d'aquests impostos es va anar suavitzant al llarg de l'exercici per la desacceleració de les compravendes d'immobles derivada de l'enduriment de la política monetària. L'impost sobre el patrimoni va ingressar un import un 16% més elevat que l'any anterior com a efecte dels ingressos derivats d'actes d'inspecció. L'impost sobre successions i donacions, en canvi, es va reduir un 1,4%, ja que es compara amb un període amb un import alt perquè es van ingressar autoliquidacions de fets meritats el 2020 durant el període de suspensió de l'obligació de presentar les autoliquidacions i per l'increment de les defuncions arran de la COVID-19.

Els ingressos dels tributs sobre el joc es van incrementar un 29,5% perquè es compara amb un període afectat pel tancament de bingos i casinos i amb una bonificació sobre les màquines recreatives i d'atzar, però encara se situen per sota dels nivells anteriors a la pandèmia. L'impost sobre mitjans de transport es va incrementar un 15,4% perquè, tot i que la matriculació de vehicles va baixar, la nova normativa europea del càlcul d'emissions dels vehicles en fa incrementar la quota mitjana. El segon semestre de l'any anterior es va establir un canvi en la configuració de l'impost per a neutralitzar temporalment aquesta normativa europea.

Els ingressos de l'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient van augmentar un 13,5%. El Decret llei 4/2022, de 5 d'abril, de mesures urgents en l'àmbit tributari i financer, va pujar els tipus de la producció, emmagatzematge i transformació de l'energia elèctrica. Aquesta mesura pretén contribuir a l'acceleració de la transició energètica i l'increment de la recaptació corresponent estarà destinat al foment dels parcs fotovoltaics en edificis i infraestructures públiques, de les plantes de biogàs i al desplegament de l'energètica pública. L'impost sobre el diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica va tenir una liquidació un 17,5% més reduïda que l'any anterior. El Decret llei 4/2022, de 5 d'abril, de mesures urgents en l'àmbit tributari i financer va anul·lar la pujada prevista de la tarifa d'aquest impost per evitar un increment de la càrrega tributària en un context en què les llars estan patint una pujada dels preus del consum.

Els ingressos de l'impost sobre dipòsits en sobre entitats de crèdit es van incrementar un 9,7% i els de l'impost sobre begudes ensucrades envasades, un 3,5%. L'impost sobre grans establiments comercials, que es correspon a la base imposable del 2021, va créixer un 83,6% en comparació amb un període amb més restriccions d'obertura dels establiments. Al seu torn, els ingressos dels impostos sobre els habitatges buits, sobre actius no productius de les persones jurídiques i del gravamen de protecció civil es van reduir. Els impostos sobre l'emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial i sobre l'emissió de gasos i partícules a l'atmosfera produïda per la indústria van incrementar els seus ingressos.

Quadre 6.1.4

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall de la resta d'ingressos tributaris consolidats

Milions d'euros

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 22/21
Altres ingressos impositius	5.290	79,8	11,8
I. sobre successions i donacions	937	14,1	-1,4
I. sobre els habitatges buits	9	0,1	-2,7
I. grans establiments comercials	8	0,1	83,6
I. sobre el patrimoni	722	10,9	16,0
I. transmissions patrimonials	2.112	31,9	13,3
I. actes jurídics documentats	760	11,5	13,3
I. operacions societàries	11	0,2	-5,8
I. det. mitjans de transport	99	1,5	15,4
Tram autonòmic i. hidrocarburs	1	0,0	583,3
I. estades establiments turístics	75	1,1	191,7
I. begudes ensucrades envasades	31	0,5	3,5
I. emissió de gasos i partícules a l'atmosfera produïda per la indústria	1	0,0	10,9
I. emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	3	0,0	38,1
I. dipòsits entitats de crèdit	68	1,0	9,7
I. sobre els actius no productius de les persones jurídiques	1	0,0	-36,9
I. instal·lacions que incideixen en el medi ambient	173	2,6	13,5
I. emissió diòxid de carboni vehicles de tracció mecànica	54	0,8	-17,5
Tributs sobre el joc	221	3,3	29,5
Gravamen de protecció civil	4	0,1	-2,7
Taxes i altres ingressos	1.340	20,2	41,6
Total resta d'ingressos tributaris	6.630	100,0	16,7

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les transferències que no formen part del model de finançament van presentar un descens del 20,4%. La participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, transferència en la qual la Generalitat únicament fa una funció intermediària, va créixer un 13,3%.

El 2021 es van rebre 3.154 milions d'euros de transferències extraordinàries per la COVID-19, corresponents a la dotació addicional de recursos per a les comunitats autònomes i als ajuts a empreses i persones autònomes. En canvi, el 2022 no es va rebre cap transferència extraordinària per motiu de la COVID-19 i es van fer devolucions dels ajuts amb un import negatiu de 137 milions.

Quadre 6.1.5

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall de la resta de transferències consolidades

Milions d'euros

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 22/21
Altres transferències	8.997	100,0	-20,4
Participació ens locals en els ingressos de l'Estat	4.347	48,3	13,3
Next Generation	1.376	15,3	-7,0
Fons Europeus	537	6,0	-33,9
Transferències extraordinàries per la COVID-19	-137	-1,5	-104,4
Altres transferències finalistes	1.736	19,3	33,6
Altres transferències no finalistes	1.140	12,7	58,4
Total altres transferències	8.997	100,0	-20,4

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Es van liquidar un 7% menys de fons NGEU, amb un increment dels MRR i una reducció del REACT-UE. Cal tenir en compte que hi ha un decalatge entre el moment en què es produeix l'ingrés de la transferència i el moment en què s'executa la despesa. Dels MRR, el component amb més recursos liquidats durant el 2022 va ser el Pla de rehabilitació d'habitatge i regeneració urbana, amb 272 milions repartits entre els programes de rehabilitació d'entorns residencials, de construcció d'habitatges de lloguer social i d'impuls a la rehabilitació d'edificis públics. En segon lloc, el Pla de xoc per a l'economia de cures i reforç en polítiques inclusives va liquidar 140 milions destinats en primer lloc al Pla de suport a les polítiques de dependència i, en segon lloc, al Pla de modernització dels serveis locals. El Desplegament i integració d'energies renovables va liquidar 121 milions d'euros i el Pla de modernització i competitivitat del sector turístic, 96 milions destinats principalment al Programa de sostenibilitat turística. El Pla de xoc de mobilitat sostenible, segura i connectada va liquidar 95 milions principalment destinats al nou Pla MOVES III. La resta de components van liquidar imports més reduïts. Al seu torn, els recursos del REACT-UE formen part del Fons social europeu i del FEDER. Al subapartat 9.3 d'aquest informe es detallen les característiques i imports totals dels fons del programa NGEU.

Els Fons Europeus es van reduir un 33,9% amb relació a l'any anterior amb caigudes a la majoria dels fons, especialment el Fons social europeu i el FEDER.

La resta de transferències finalistes es van incrementar un 33,6%. Es van incrementar els fons per a les beques, per a l'atenció a la dependència, per a la formació professional i per a polítiques actives d'ocupació. Es van rebre transferències noves per l'ajut a persones afectades a la guerra d'Ucraïna, del Pla d'atenció de l'atenció comunitària, per al Bo social tèrmic, per a les

cotitzacions a la Seguretat social del Cos dels Mossos d'Esquadra per a la jubilació anticipada i per al Bo lloguer jove.

De les transferències no finalistes, el 2022 es van rebre 561 milions per la compensació de la pèrdua de recaptació de l'IVA del 2017 a causa de la implantació d'un nou sistema de gestió que va suposar que les comunitats autònomes perdessin un mes de la recaptació aquell exercici. També es va rebre un import de la regularització del finançament estatal dels mossos d'esquadra que va ser 139 milions més baix que el de l'exercici anterior. La integració de la policia en el model de finançament exigia calcular una regularització d'acord amb el desplegament dels mossos d'esquadra que aprova la Junta de Seguretat i el 2018 es va calcular el deute pendent i es va acordar la transferència en diversos anys. D'altra banda, es van rebre 200 milions de la compensació del 2018 de la Disposició Addicional 3^a de l'Estatut, import igual a l'any anterior. La Disposició Addicional 3^a va establir que les inversions de l'Estat en infraestructures a Catalunya s'havien d'equiparar al seu percentatge del PIB respecte del total. L'any 2008, les inversions de l'Estat a Catalunya van estar per sota de l'import corresponent.

Per àmbits del sector públic administratiu, la major part dels ingressos del SPA corresponen a la Generalitat. Els diferents departaments transfereixen recursos a les entitats autònomes administratives, entre les quals el Servei Català d'Ocupació (SOC) és la que té un volum de pressupost més elevat. Al seu torn, l'ICS, rep la major part dels seus ingressos de transferències del CatSalut, que és un ens públic de naturalesa singular adscrit al Departament de Salut, del qual rep els seus recursos. Aquestes transferències internes es descompten en la consolidació pressupostària.

Quadre 6.1.6

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall dels drets liquidats consolidats per àmbits 2022

Milions d'euros

	Generalitat	Entitats autònomes administratives	ICS	Transferències internes	Total Consolidat
Impostos directes	13.144	0	0	0	13.144
Impostos indirectes	12.037	0	0	0	12.037
Taxes i altres ingressos	636	207	876	-380	1.340
Transferències corrents	8.749	13.211	3.253	-16.770	8.443
Ingressos patrimonials	36	3	0	0	39
Alienació d'inversions reals	8	0	0	0	8
Transferències de capital	1.595	503	14	-516	1.595
Actius financers	219	141	119	-260	219
Passius financers	13.418	0	0	0	13.418
Operacions corrents	34.603	13.422	4.129	-17.150	35.003
Operacions de capital	1.603	503	14	-516	1.603
Operacions financeres	13.637	141	119	-260	13.637
Total	49.843	14.066	4.261	-17.927	50.243

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses

El pressupost consolidat del SPA de la Generalitat per al 2022 va preveure uns crèdits inicials de 49.012 milions d'euros, dels quals 34.841 eren operacions corrents. La diferència entre els crèdits definitius i els crèdits inicials va ser de 5.751 milions, que són les modificacions de crèdit efectuades.

Quadre 6.1.7

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per capítols de les modificacions de crèdit consolidades

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Variació de crèdits	Crèdits definitius
1. Remuneracions del personal	9.848	129	9.977
2. Despeses de béns corrents i de serveis	9.915	2.118	12.033
3. Despeses financeres	639	-27	612
4. Transferències corrents	14.140	2.580	16.720
5. Fons de contingència	300	-300	0
6. Inversions reals	1.398	379	1.777
7. Transferències de capital	1.329	377	1.706
8. Actius financers	721	74	795
9. Passius financers	10.724	421	11.145
Operacions corrents	34.841	4.500	39.342
Operacions de capital	2.727	756	3.483
Operacions financeres	11.444	495	11.940
Total	49.012	5.751	54.764

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Prenent únicament el pressupost de despeses del subsector de l'administració general de la Generalitat de Catalunya, les modificacions van afegir 3.920 milions d'euros de crèdit, entre les quals destaquen les generacions de crèdit dels fons MRR, les ampliacions per comptabilitzar despesa d'exercicis anteriors i un suplement de crèdit en l'àmbit de la salut.

Les modificacions van ser un 51,6% més reduïdes que l'any anterior. Cal tenir en compte que la pròrroga pressupostària durant el 2021 i els recursos extraordinaris per a fer front a la pandèmia els seus efectes en l'economia i la societat van requerir un import elevat de modificacions pressupostàries, així com la generació de crèdit de 2.531 milions dels mecanismes de liquiditat per al finançament del dèficit.

Quadre 6.1.8

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall de les modificacions de crèdit del subsector de la Generalitat de Catalunya

Milions d'euros

	Import	% s/ total	% variació 22/21
Generacions de crèdit	1.444	36,8	-77,0
Incorporació de romanents	180	4,6	93,6
Ampliacions i suplements de crèdit i altres	2.296	58,6	32,0
Total	3.920	100,0	-51,6

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les obligacions reconegudes consolidades del SPA de la Generalitat de Catalunya el 2022 van ser de 51.642 milions d'euros. Les operacions corrents, que van ser de 37.422 milions d'euros, van disminuir lleugerament, un 0,9%. Sense tenir en compte aquelles transferències en les quals la Generalitat únicament fa una funció intermediària, que són la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, el FEAGA i una reduïda transferència del Consell Superior d'Esports, les despeses corrents van caure un 2,6%. Al seu torn, les operacions de capital, de 2.343 milions, es van incrementar un 71,6%.

Les remuneracions de personal van augmentar un 2,3%, d'una banda, per l'increment de plantilles dels àmbits de la salut i l'educació i per la incorporació d'una nova promoció del Cos dels Mossos d'Esquadra. D'altra banda, es van implementar increments retributius del 2% i de l'1'5% addicional i es va recuperar el complement de productivitat que també va incloure el 50% del corresponent al 2021. L'increment del capítol és inferior a aquests augments perquè es compara amb un any en què es va retornar íntegrament la paga extra del 2014. També cal tenir en compte que la despesa dels programes temporals per a gestionar els efectes de la COVID-19 va disminuir.

Les despeses corrents en béns i serveis es van mantenir estables. Va disminuir la comptabilització dels concerts sanitaris del CatSalut i dels subministraments de material sanitari de l'ICS, ja que l'exercici anterior es va comptabilitzar un import més elevat de despesa desplaçada. També es va reduir la comptabilització de la despesa dels concerts socials. El 2021 es va fer front a les despeses de l'organització de les eleccions al Parlament de Catalunya. D'entre les partides que van incrementar les seves obligacions reconegudes destaquen les despeses TIC, les actuacions singulars de suport a centres educatius, el funcionament de centres i serveis propis amb gestió autònoma i els subministraments d'aigua i energia dels departaments d'Interior, de Justícia, Drets i Memòria i de Drets Socials.

D'altra banda, els interessos i les despeses de formalització del deute van disminuir un 12,3%. Els mecanismes de liquiditat va permetre l'absorció d'alguns

venciments que tenien un cost més elevat, reduint així el tipus d'interès mitjà del deute de la Generalitat.

Les transferències corrents van disminuir 2,9% però descomptant aquelles transferències en les quals la Generalitat únicament fa una funció intermediària la caiguda va assolir un 8,2%. El principal motiu d'aquest descens és que l'exercici passat amb motiu de la pandèmia de la COVID-19 es van comptabilitzar els ajuts als treballadors autònoms i en situació d'ERTO, a la solvència empresarial, així com a l'àmbit del comerç, l'artesania i la moda. En aquest sentit, el 2022 també es van reduir les transferències del Fons de Cooperació Local als ajuntaments i consells comarcals, al Consorci ATM, a l'Institut Català de Finances, a l'Agència Catalana de Turisme i a Circuits de Catalunya i les de compensació de tarifes per ús d'infraestructures, entre d'altres. En sentit contrari, van augmentar la despesa de farmàcia, de les vacunes i dels ajuts a la dependència. També les beques i ajuts a l'estudi, les despeses de funcionament de les llars d'infants municipals, els programes d'inserció laboral, les transferències a les universitats públiques, a l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca, a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) i a les corporacions locals per programes socials, d'ocupació i d'igualtat.

Les inversions reals van augmentar un 39,7% per l'augment de les inversions en manteniment de carreteres, que compten amb els 125 milions del cost no financer de la resolució anticipada de l'eix transversal (autovia C-25), per les aportacions a Infraestructures.cat i també per les inversions en equips de procés de dades del Departament d'Educació. En canvi, van disminuir les inversions en maquinària i utilatge de l'ICS. Les transferències de capital van augmentar un 101,8% principalment per la despesa finançada amb fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) com la transferència a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i a corporacions locals en el marc del programa d'ordenació, foment i promoció turística. També van augmentar les transferències a l'Institut Català d'Energia (ICAEN), al Consorci ATM, del Foment de Contracte Global d'Explotació, peatges a l'ombra i el PUOSC, entre d'altres.

Les despeses financeres es van incrementar un 9,8%. Els passius financers van disminuir per les variacions en el calendari d'amortitzacions de deute públic i de préstecs i altres crèdits.

Quadre 6.1.9

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per capítols de les despeses consolidades

Milions d'euros

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	Pagaments efectius (P)	% O/C	% variació 22/21 (O)
1. Remuneracions del personal	9.977	9.856	9.846	98,8	2,3
2. Despeses de béns corrents i de serveis	12.033	11.232	11.791	93,3	-0,2
3. Despeses financeres	612	612	617	100,0	-12,3
4. Transferències corrents	16.720	15.723	15.341	94,0	-2,9
5. Fons de contingència	0	0	0	-	-
6. Inversions reals	1.777	925	816	52,1	39,7
7. Transferències de capital	1.706	1.418	709	83,1	101,8
8. Actius financers	795	783	767	98,6	18,1
9. Passius financers	11.145	11.093	11.093	99,5	9,2
Operacions corrents	39.342	37.422	37.595	95,1	-0,9
Operacions de capital	3.483	2.343	1.525	67,3	71,6
Operacions financeres	11.940	11.876	11.860	99,5	9,8
Total	54.764	51.642	50.979	94,3	3,4

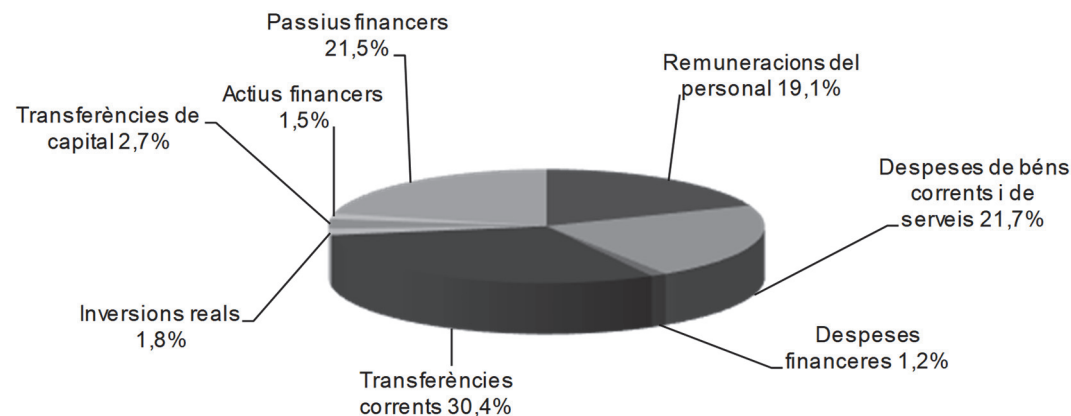
Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Gràfic 6.1.1

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per capítols de les despeses consolidades

% obligacions reconegudes sobre el total

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Als quadres 6.1.10, 6.1.11 i 6.1.12, es mostra la distribució de les obligacions reconegudes de les despeses corrents i de capital per seccions pressupostàries del 2022.

Les dades que es presenten en els pròxims quadres han estat reestructurades per ajustar-se a l'estructura departamental vigent a partir del Decret 184/2022, de 10 d'octubre, de denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments en què s'organitza el Govern i l'Administració de la Generalitat de Catalunya, modificat amb el Decret 258/2022, de 24 d'octubre.

El Departament de Salut és la secció pressupostària amb major volum de despesa i concentra 13.331 milions d'euros d'obligacions reconegudes. Aquest departament transfereix recursos al CatSalut, que és l'organisme responsable de garantir la prestació dels serveis sanitaris de cobertura pública a Catalunya, que al seu torn finança a l'ICS, que integra els centres i empreses de serveis sanitaris que són titularitat de la Generalitat. La despesa del Departament de Salut es va reduir un 3,8% per la reducció de l'impacte de la pandèmia en les despeses. Cal tenir en compte, però, que una part de la despesa sanitària COVID-19 encara va persistir el 2022 i va suposar un 6,3% de la despesa total del Departament. Es va reduir la despesa en remuneracions del personal per la reducció dels programes temporals vinculats a la Covid-19 i les transferències corrents al CatSalut. En canvi, van augmentar les transferències de capital al CatSalut i la despesa en vacunes.

D'altra banda, el Departament d'Educació va comptar amb una despesa de 6.656 milions d'euros i es va incrementar un 3,2% amb relació a l'any anterior. Les remuneracions del personal es van incrementar, a banda de les pujades salarials, perquè es va contractar nou personal docent, van incrementar-se les substitucions i la reposició de les jubilacions suposen un increment de les cotitzacions perquè les noves contractacions suposen un cost de Seguretat Social i les anteriors no, perquè eren de MUFACE. També van augmentar les actuacions singulars de suport als centres educatius, la despesa de funcionament de centres i serveis propis amb gestió autònoma, les beques i ajuts a l'estudi, entre d'altres. En canvi, es va reduir el nombre d'efectius de la pròrroga del Programa temporal de mesures extraordinàries.

El Departament de Drets Socials va tenir una despesa de 3.096 milions i es va incrementar un 1,7%. Van augmentar les prestacions econòmiques en l'àmbit de l'atenció a la dependència, tot i que es va reduir la despesa en prestació de serveis i transferències a centres per la revisió de les mesures relatives al Pla de contingència per a les residències amb motiu de la Covid-19. També es va incrementar la despesa vinculada al contracte programa amb els ens locals i la prestació de serveis socials per a la infància i l'adolescència.

La despesa de la secció Deute, que inclou despeses financeres en venciments i el pagament d'interessos, va ascendir a 11.732 milions, i va presentar un augment del 7,8% per les variacions en el calendari d'amortitzacions de deute públic i de préstecs.

Amb un pes relatiu més reduït, el Departament d'Empresa i Treball va reduir la seva despesa un 44,2% perquè l'exercici anterior es van comptabilitzar ajuts a la

solvència empresarial i persones treballadores autònomes i en ERTO amb motiu de la pandèmia. Al seu torn, les obligacions reconegudes del Departament de Territori es van incrementar un 25,9% principalment per les transferències a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya finançades amb fons MRR.

Quadre 6.1.10

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per seccions de les despeses de la Generalitat
Milions d'euros

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% O/C	% s/ total (O)	% variació 22/21 (O)
Parlament de Catalunya	73	73	100,0	0,1	4,0
Consell Garanties Estatutàries	3	3	100,0	0,0	0,0
Sindicatura de Comptes	13	13	100,0	0,0	7,1
Oficina Antifrau de Catalunya	7	7	100,0	0,0	7,1
Comissió Jurídica Assessora	3	3	94,8	0,0	4,3
Subtotal òrgans	99	99	99,8	0,2	4,5
Presidència	922	817	88,6	1,6	-8,6
Empresa i Treball	1.839	1.560	84,8	3,0	-44,2
Economia i Hisenda	220	191	86,6	0,4	-11,5
Igualtat i Feminismes	146	102	70,3	0,2	108,8
Acció Exterior i Unió Europea	91	75	82,4	0,1	21,2
Educació	7.098	6.656	93,8	12,9	3,2
Recerca i Universitats	1.626	1.621	99,7	3,1	12,9
Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural	1.475	1.246	84,5	2,4	29,1
Interior	1.668	1.642	98,4	3,2	7,7
Territori	3.092	2.857	92,4	5,5	25,9
Salut	13.367	13.331	99,7	25,8	-3,8
Drets Socials	3.461	3.096	89,4	6,0	1,7
Cultura	388	375	96,7	0,7	10,0
Justícia, Drets i Memòria	1.165	1.136	97,5	2,2	4,1
Subtotal departaments	36.556	34.705	94,9	67,2	-0,9
Despeses diversos departaments	642	446	69,5	0,9	19,2
Pensions	2	1	48,4	0,0	-6,7
Deute	11.785	11.732	99,5	22,7	7,8
Fons de Contingència	0	0	0,0	0,0	--
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	4.347	4.347	100,0	8,4	13,3
Subtotal altres seccions	16.775	16.525	98,5	32,0	9,5
Entitats autònomes administratives	1.698	1.154	68,0	2,2	80,6
CatSalut	13.089	12.887	98,5	25,0	-4,2
ICS	4.482	4.197	93,6	8,1	-0,4
Transferències internes	-17.936	-17.926	99,9	-34,7	-3,3
Total	54.764	51.642	94,3	100,0	3,4

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 6.1.11

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Distribució per seccions i capítols de les obligacions reconegudes per despeses corrents

Milions d'euros

	Cap 1 Rem. pers.	Cap 2 Béns i serv.	Cap 3 Desp. Fin.	Cap 4 Transf. corrents	Total op. corr.	% variació 22/21
Parlament de Catalunya	48	10	0	13	70	5,3
Consell Garanties Estatutàries	3	1	0	0	3	32,5
Sindicatura de Comptes	10	3	0	0	13	6,7
Oficina Antifrau de Catalunya	6	1	0	0	7	7,0
Comissió Jurídica Assessora	2	1	0	0	3	4,5
Subtotal òrgans	67	16	0	13	96	6,3
Presidència	53	62	0	592	708	-9,9
Empresa i Treball	69	38	0	1.287	1.394	-48,3
Economia i Hisenda	60	13	0	115	189	-11,8
Igualtat i Feminismes	10	22	0	70	101	106,1
Acció Exterior i Unió Europea	15	15	0	43	73	20,9
Educació	4.175	405	0	1.944	6.524	2,7
Recerca i Universitats	12	6	0	1.496	1.514	12,4
Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural	112	84	0	470	666	24,1
Interior	1.340	234	0	33	1.607	7,8
Territori	75	44	1	1.302	1.423	-14,1
Salut	109	38	0	12.564	12.710	-5,6
Drets Socials	190	1.056	0	1.825	3.070	1,6
Cultura	32	27	0	252	311	5,4
Justícia, Drets i Memòria	661					
Subtotal departaments	6.251	2.045	1	21.994	30.291	-5,3
Despeses diversos departaments	0	281	0	70	351	22,2
Pensions	1	0	0	0	1	-6,7
Deute	0	2	610	0	612	-11,8
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	0	0	0	4.347	4.347	13,3
Subtotal altres seccions	1	283	610	4.417	5.310	10,2
Entitats autònomes administratives	150	129	0	854	1.133	81,4
CatSalut	40	7.382	0	5.097	12.519	-4,5
ICS	2.686	1.427	0	5	4.119	0,2
Transferències internes	661	-50	0	-16.657	-16.045	-5,3
Total	9.856	11.232	612	15.722,8	37.422	-0,9

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 6.1.12

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Distribució per seccions i capítols de les obligacions reconegudes per despeses de capital

Milions d'euros

	Cap 6 Inv. reals	Cap 7 Transf. capital	Total op. cap.	% variació 22/21
Parlament de Catalunya	3	0	3	-21,1
Consell Garanties Estatutàries	0	0	0	-85,0
Sindicatura de Comptes	0	0	0	67,0
Oficina Antifrau de Catalunya	0	0	0	16,7
Comissió Jurídica Assessora	0	0	0	-94,4
Subtotal òrgans	3	0	3	-33,0
Presidència	8	59	67	-15,9
Empresa i Treball	3	143	146	91,3
Economia i Hisenda	0	1	2	--
Igualtat i Feminismes	0	2	2	1.568,7
Acció Exterior i Unió Europea	0	2	2	93,2
Educació	119	13	132	31,8
Recerca i Universitats	0	73	73	12,7
Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural	56	432	488	27,2
Interior	33	0	33	0,2
Territori	437	595	1.032	296,2
Salut	2	501	503	90,0
Drets Socials	16	8	24	18,0
Cultura	7	41	48	34,3
Justícia, Drets i Memòria	30	0	30	72,7
Subtotal departaments	711	1.870	2.581	92,9
Despeses diversos departaments	15	4	20	0,1
Pensions	0	0	0	--
Deute	0	0	0	--
Participació Ens Locals de Catalunya en Ingressos de l'Estat	0	0	0	--
Subtotal altres seccions	15	4	20	0,1
Entitats autònomes administratives	7	13	20	50,2
CatSalut	110	47	157	-4,3
ICS	79	0	79	-22,9
Transferències internes	0	-516	-516	-86,7
Total	925	1.418	2.343	71,6

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

La distribució de la despesa per àrees i polítiques reflecteix les competències de la Generalitat.

La major part de la despesa va correspondre a l'àrea de Producció de béns públics de caràcter social, amb un 43,3% de les obligacions reconegudes totals. Aquesta àrea inclou les polítiques de Salut i d'Educació, les principals en l'àmbit pressupostari. Salut va tenir una despesa d'un nivell bastant similar al de l'exercici anterior perquè la reducció de l'impacte de la pandèmia es va

compensar per un increment de despesa de farmàcia i vacunes, entre d'altres. La despesa en Educació es va incrementar un 4%, entre altres factors, per la contractació de nou personal, per l'increment de la despesa en les actuacions singulars i despeses de funcionament de centres i serveis propis i per l'augment de les transferències del Departament de Recerca i Universitats a les universitats i a l'AGAUR.

L'àrea de Protecció i promoció social va concentrar el 7,9% de les obligacions reconegudes. La despesa en Foment de l'ocupació va presentar una reducció forta perquè l'exercici anterior es van atorgar ajuts a empreses i persones treballadores i autònomes per motiu de la COVID-19. La despesa en Protecció social es va incrementar per les prestacions en l'àmbit de l'atenció a la dependència.

L'àrea de Foment i regulació dels sectors productius va reduir la seva despesa un 43,4% perquè es compara amb un exercici en què es van fer convocatòries d'ajuts a les empreses afectades per la COVID-19, centrats en la política de comerç i, en grau més baix, indústria, agricultura, ramaderia i pesca i turisme.

El Deute públic, que inclou amortitzacions, interessos i altres despeses, es va incrementar un 7,8% i el Suport financer als ens locals, que inclou la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, un 10,3%.

6. El sector públic autònom

Quadre 6.1.13

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per àrees i polítiques de les despeses consolidades

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% O/C	% s/ total (O)	% variació 22/21 (O)
1. Funcionament de les institucions i administració general	2.860	2.125	1.839	86,5	3,6	5,2
1.1. Alta direcció de la Generalitat i el seu govern	136	138	134	97,2	0,3	12,9
1.2. Administració i serveis generals	2.719	1.982	1.701	85,8	3,3	6,4
1.3. Relacions institucionals i processos electorals	5	5	4	76,3	0,0	-87,3
2. Serveis públics generals	2.638	2.783	2.713	97,5	5,3	6,6
2.1. Justícia	1.011	1.084	1.061	97,9	2,1	4,4
2.2. Seguretat i protecció civil	1.561	1.634	1.597	97,7	3,1	7,5
2.3. Relacions exteriors i cooperació per al desenvolupament	66	65	55	84,4	0,1	28,3
3. Protecció i promoció social	4.033	5.052	4.104	81,2	7,9	-0,4
3.1. Protecció social	3.104	3.430	3.041	88,6	5,9	3,3
3.2. Promoció social	34	40	37	93,3	0,1	13,2
3.3. Foment de l'ocupació	895	1.582	1.026	64,9	2,0	-10,4
4. Producció de béns públics de caràcter social	19.277	23.371	22.351	95,6	43,3	3,9
4.1. Salut	10.550	13.939	13.402	96,1	26,0	-0,3
4.2. Educació	7.669	8.208	7.755	94,5	15,0	4,0
4.3. Habitatge i altres actuacions	636	777	770	99,1	1,5	247,8
4.4. Cultura	294	290	284	97,7	0,5	8,5
4.5. Llengua catalana	39	43	42	97,7	0,1	26,1
4.6. Consum	16	17	15	87,3	0,0	6,3
4.7. Esports	74	96	83	86,9	0,2	0,1
5. Producció de béns públics de caràcter econòmic	3.255	3.622	3.144	86,8	6,1	7,8
5.1. Cicle de l'aigua	0	7	7	100,0	0,0	240,5
5.2. Transport	1.863	2.142	1.940	90,6	3,8	1,9
5.3. Societat de la informació i el coneixement i telecomunicacions	490	470	364	77,5	0,7	2,2
5.4. Ordenació del territori i urbanisme	19	16	13	84,6	0,0	270,4
5.5. Actuacions ambientals	341	391	236	60,4	0,5	9,1
5.6. Infraestructures agràries i rurals	85	85	77	90,6	0,1	33,5
5.7. Recerca, desenvolupament i innovació	417	471	467	99,2	0,9	38,1
5.8. Altres actuacions de caràcter econòmic	39	40	38	96,8	0,1	3,7
6. Foment i regulació dels sectors productius	907	1.441	1.182	82,0	2,3	-43,4
6.1. Agricultura, ramaderia i pesca	483	548	486	88,6	0,9	14,5
6.2. Indústria	52	85	72	84,5	0,1	-21,3
6.3. Energia i mines	133	261	257	98,4	0,5	111,1
6.4. Comerç	37	42	39	93,3	0,1	-89,6
6.5. Turisme	79	163	158	96,9	0,3	69,8
6.6. Desenvolupament empresarial	44	196	43	21,9	0,1	-95,0
6.7. Crèdit oficial i sector financer	78	143	126	88,0	0,2	7,5
6.8. Promoció i defensa de la competència	2	2	2	70,7	0,0	8,3
7. Suport financer ens locals	4.352	4.585	4.576	99,8	8,9	10,3
7.1. Suport financer ens locals	4.352	4.585	4.576	99,8	8,9	10,3
8. Fons de contingència	300	0	0	--	--	--
8.1. Fons de contingència	300	0	0	--	--	--
9. Deute públic	11.390	11.785	11.732	99,5	22,7	7,8
9.1. Deute públic	11.390	11.785	11.732	99,5	22,7	7,8
Total	49.012	54.764	51.642	94,3	100,0	3,4

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

De la mateixa manera que els ingressos, la major part de les despeses del SPA corresponen a la Generalitat, que inclouen les transferències internes que es descompten en la consolidació pressupostària. La despesa del CatSalut es reparteix entre el capítol de béns i serveis, que conté els concerts sanitaris i la medicació hospitalària de dispensació ambulatoria, i el de transferències corrents, que inclou la transferència a l'ICS i la despesa en farmàcia. La despesa de l'ICS es concentra en remuneracions del personal.

Quadre 6.1.14

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall de les obligacions reconegudes consolidades per àmbits 2022

Milions d'euros

	Generalitat	Entitats autònomes administratives	ICS	Transferències internes	Total Consolidat
1. Remuneracions del personal	6.980	189	2.686	0	9.856
2. Despeses de béns corrents i de serveis	2.673	7.511	1.427	-380	11.232
3. Despeses financeres	611	0	0	0	612
4. Transferències corrents	26.536	5.951	5	-16.770	15.723
6. Inversions reals	730	117	79	0	925
7. Transferències de capital	1.874	60	0	-516	1.418
8. Actius financers	831	213	0	-261	783
9. Passius financers	11.093	0	0	0	11.093
Operacions corrents	36.801	13.652	4.119	-17.150	37.422
Operacions de capital	2.604	177	79	-516	2.343
Operacions financeres	11.924	213	0	-261	11.876
Total	51.329	14.041	4.197	-17.926	51.642

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

La liquidació dels pressupostos de les entitats autònomes administratives

A continuació es mostren les dades de la liquidació dels pressupostos de les entitats autònomes administratives per tal de mostrar la seva composició i rellevància.

Els ingressos

Els ingressos liquidats de les entitats autònomes administratives l'any 2022 van ser de 1.054 milions d'euros i es van incrementar un 20,1%. El SOC concentra el 65,5% dels drets liquidats i va incrementar els seus ingressos un 40,3% perquè, a diferència de l'exercici anterior, va liquidar fons NGEU, principalment provinents del REACT i, amb imports més reduïts, dels MRR. Els ingressos del Servei Català de Trànsit, que majoritàriament són multes i sancions, es van reduir un 8,5%.

Quadre 6.1.15

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per ens de les obligacions reconegudes de les entitats autònomes administratives

Milions d'euros

	Import	% variació 22/21
Patronat de la Muntanya de Montserrat	4,2	9,1
Institut Català de les Dones	10,8	-2,3
Escola d'Administració Pública de Catalunya	14,1	19,3
Institut d'Estadística de Catalunya	7,5	7,1
Institució de les Lletres Catalanes	3,2	284,1
Biblioteca de Catalunya	8,7	4,7
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	14,8	11,3
Consell Català de l'Esport	56,6	-5,8
Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	1,8	6,3
Institut Català de la Vinya i el Vi	3,4	27,3
Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	5,0	8,8
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	17,1	4,0
Agència Catalana del Consum	11,1	8,3
Agència Pública de Formació i Qualificació Professional Cat.	1,9	--
Servei Català de Trànsit	116,6	--
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	1,4	-98,8
Servei d'Ocupació de Catalunya	856,6	--
Centre d'Estudis d'Opinió	1,5	-99,6
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	16,3	--
Autoritat Catalana de la Competència	1,6	-90,3
Total entitats autònomes administratives	1.154,2	81,0

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses

Les despeses de les entitats autònomes administratives del 2022 van ser de 1.154 milions d'euros. Van presentar un increment molt intens, del 81%, perquè el SOC va incrementar la seva despesa vinculada als NGEU, principalment el REACT, en Polítiques actives d'ocupació, en Formació Professional i també va realitzar una transferència a l'Administració general de la Generalitat que es descompta en la consolidació pressupostària.

Quadre 6.1.16

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat

Detall per ens de les obligacions reconegudes de les entitats autònomes administratives

Milions d'euros

	Import	% variació 22/21
Patronat de la Muntanya de Montserrat	4,2	9,1
Institut Català de les Dones	10,8	-2,3
Escola d'Administració Pública de Catalunya	14,1	19,3
Institut d'Estadística de Catalunya	7,5	7,1
Institució de les Lletres Catalanes	3,2	284,1
Biblioteca de Catalunya	8,7	4,7
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	14,8	11,3
Consell Català de l'Esport	56,6	-5,8
Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	1,8	6,3
Institut Català de la Vinya i el Vi	3,4	27,3
Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	5,0	8,8
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	17,1	4,0
Agència Catalana del Consum	11,1	8,3
Agència Pública de Formació i Qualificació Professional Cat.	1,9	--
Servei Català de Trànsit	116,6	--
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	1,4	-98,8
Servei d'Ocupació de Catalunya	856,6	--
Centre d'Estudis d'Opinió	1,5	-99,6
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	16,3	--
Autoritat Catalana de la Competència	1,6	-90,3
Total entitats autònomes administratives	1.154,2	81,0

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

6.2. L'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 30 de setembre de 2022

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2023 es van emmarcar en un context de riscos d'alentiment econòmic, inflació elevada i pujada de tipus d'interès. Per aquesta raó es prolonga la suspensió de les regles fiscals. A més, els pressupostos van continuar incorporant els Fons Next Generation EU (NGEU), un fons temporal provinent de la Unió Europea que té com a objectius reparar els danys econòmics i socials causats per la pandèmia del coronavirus, així com impulsar la transició ecològica i la transformació digital.

Els comptes del sector públic administratiu consolidat inclouen l'Administració de la Generalitat, el Servei Català de la Salut i les entitats autònomes administratives, és a dir, totes les entitats que tenen un pressupost de caràcter limitatiu. S'incorpora també en aquestes dades l'execució de l'Institut Català de la Salut, tot i que és una entitat de dret públic subjecta al dret privat i, per tant, no

forma part del sector públic administratiu. Pel que fa a les reestructuracions orgànica, econòmica i per programes, la comparativa de l'execució es fa en termes homogenis de l'exercici anterior.

L'estat d'execució dels pressupostos consolidats d'ingressos del sector públic administratiu de la Generalitat de Catalunya

Els ingressos no financers liquidats per operacions no financeres del sector públic administratiu consolidat de la Generalitat fins al setembre del 2023 van ser de 30.375 milions d'euros, import un 14,3 % superior a l'exercici anterior. Els ingressos corrents van incrementar-se un 12,6 % i els de capital, de menor importància quantitativa, un 78,3 %. Sense tenir en compte les transferències en les quals la Generalitat únicament fa una funció intermediària, que són la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, el FEAGA i una reduïda transferència del Consell Superior d'Esports, els ingressos no financers es van incrementar un 15,9 %.

L'evolució dels diferents capítols d'ingrés dels pressupostos de la Generalitat es veu distorsionada per la liquidació del model de finançament. L'exercici anterior es van comptabilitzar els imports negatius de la liquidació dels impostos i dels fons del model i es va registrar una transferència estatal corrent amb l'import positiu que cancel·lava les devolucions. Per tant, l'evolució temporal dels capítols 1, 2 i 4 es veu distorsionada per aquest fet.

Els impostos directes i indirectes van créixer un 21,6 % i un 20 %, respectivament, en termes acumulats. Les liquidacions del model de finançament de l'IRPF i l'IVA tenen un import elevat perquè les bestretes rebudes el 2021 van ser més baixes que la recaptació real. En canvi, l'execució pressupostària del 2022 va recollir un import molt baix de l'IRPF i una devolució negativa de l'IVA corresponents a la liquidació del model del 2020, quan les estimacions de les bestretes no es van complir com a efecte de l'impacte de la pandèmia de COVID-19. Les bestretes del 2023 també van tenir un creixement important, del 12,2% en el cas de l'IRPF i del 12,7% en l'IVA. Al Quadre 6.A1.2 es detalla l'evolució dels diferents impostos.

Les taxes i altres ingressos es van reduir lleugerament amb creixements dels ingressos per prestació de serveis socials i sanitaris i de les taxes i un descens de les multes i sancions.

Les transferències corrents, que també es detallen al Quadre 6A1.2, van davallar un 9,7 %. Sense tenir en compte els ingressos de la participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat i la transferència del Consell Superior d'Esports, que van créixer un 3,1 %, les transferències corrents van caure un 22,6 %. Es compara amb un període en què s'havien rebut 561 milions del deute pendent per la compensació de l'IVA i s'havien comptabilitzat 538 milions de la cancel·lació la liquidació negativa del model de finançament.

Les transferències de capital van presentar un creixement molt intens, del 80,4 % perquè es van rebre 200 M€ de la compensació del 2018 de la Disposició Addicional 3a de l'Estatut, que l'any anterior es van rebre més tard, i perquè han crescut els fons REACT.

Dels ingressos patrimonials, han crescut els interessos de comptes corrents. Del capítol d'alienació d'inversions reals, a diferència de l'any anterior, els ingressos per vendes de terrenys i edificis han estat nuls. Al seu torn, els ingressos financers es van reduir un 23,8 %.

Quadre 6.2.1

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 30 de setembre de 2023

Estat d'execució del pressupost consolidat d'ingressos

Milions d'euros

	Previsions inicials (P)	Drets liquidats (DL)	Ingressos cobrats	% var. (DL) 23/22	% DL/PI
1. Impostos directes	15.387	12.135	12.078	21,6	78,9
2. Impostos indirectes	14.087	10.373	10.331	20,0	73,6
3. Taxes i altres ingressos	667	587	526	-1,8	88,0
4. Transferències corrents	7.272	6.012	5.900	-9,7	82,7
5. Ingressos patrimonials	26	58	51	136,8	221,6
6. Alienació d'inversions	0	0	0	--	--
7. Transferències de capital	864	1.210	1.337	80,4	140,0
8. Actius financers	621	106	113	-4,4	17,0
9. Passius financers	12.883	8.819	8.819	-24,0	68,5
Operacions corrents	37.439	29.165	28.886	12,6	77,9
Operacions de capital	865	1.210	1.337	78,3	139,9
Operacions financeres	13.504	8.924	8.932	-23,8	66,1
Total	51.808	39.299	39.155	2,6	75,9

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Al Quadre 6.A1.2 mostra una classificació dels ingressos de la Generalitat segons si formen part del sistema de bestretes i liquidacions del model de finançament i dels altres ingressos tributaris i transferències, detallant-ne els conceptes.

Les bestretes del model de finançament del 2023 creixen un 11 %. Els imports corresponen a les estimacions realitzades per l'Estat el juliol del 2022 i s'emmarquen en unes previsions de desacceleració del creixement econòmic per al 2023 així com una reducció de la inflació. L'increment que experimenten ve donat perquè l'import de les bestretes de l'any anterior eren relativament baixes perquè van subestimar el nivell de recaptació. La diferència entre les bestretes i la recaptació real que es produeix a l'exercici es liquidarà dos anys més tard.

La liquidació del model de finançament del 2021 ha estat 2.020 milions perquè la recaptació dels impostos va ser més elevada que les bestretes. En canvi, com s'ha comentat anteriorment, l'any anterior la liquidació del model va ser zero. D'altra banda, el retorn de les liquidacions negatives del model de finançament dels anys 2008 i 2009 ha estat de -94 milions, import igual que als anys anteriors.

Els ingressos impositius que no venen per bestretes es van reduir un 4,3 %. Els ingressos dels impostos sobre transmissions patrimonials i sobre actes jurídics documentats van caure, en termes acumulats, un 13,5 % i un 19,1 %, respectivament, perquè les compravendes s'estan reduint a conseqüència de l'enduriment de la política monetària. Cal tenir en compte que es compara amb un exercici en què les transaccions van créixer amb intensitat gràcies a l'estalvi acumulat per la pandèmia i l'anticipació a la pujada de tipus d'interès, entre altres factors. L'impost sobre successions i donacions va créixer un 7,8 % i els tributs sobre el joc, un 7,3 %.

L'impost sobre determinats mitjans de transport va créixer un 20,3 %, increment que prové dels primers mesos de l'exercici, quan van millorar els problemes de la cadena de subministraments de components i dels colls d'ampolla i es va accelerar la compravenda de vehicles. D'altra banda, la recuperació de l'activitat econòmica va impulsar la compra de vehicles amb emissions superiors que tenen una quota mitjana més elevada. L'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient va presentar un increment acusat, del 23,9 %, per l'augment de tipus. La liquidació de l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica ha disminuït un 6 %. L'evolució de l'impost sobre els dipòsits en entitats de crèdit no és significativa perquè l'any anterior es va liquidar més tard.

De les transferències que no formen part del model de finançament, la liquidació dels fons REACT dels NGEU s'ha incrementat un 26,5 %. S'ha incrementat el FEDER i el FEADER dels fons europeus. El 2022 va haver-hi unes devolucions dels ajuts a empreses i autònoms afectats per la COVID-19.

La resta de transferències finalistes s'ha incrementat un 8,8 % pel creixement de l'atenció a la dependència, dels programes socials i programes d'educació, per uns nous ajuts estatals per compensar els descomptes del transport públic i perquè el Fons d'eficiència energètica s'ha rebut abans que l'any anterior. De les transferències no finalistes, ja s'ha comentat la incidència que ha tingut la comparació amb els ingressos que es van rebre el 2022 com a compensació per la pèrdua de recaptació de l'IVA. Enguany s'ha ingressat un import de la regularització del finançament estatal dels mossos d'esquadra que ha estat més elevat que el del 2022 i s'han rebut 200 milions de la compensació de la Disposició Addicional 3a de l'Estatut, que l'exercici anterior es van rebre més tard.

Quadre 6.2.2

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 30 de setembre de 2023

Detall de l'estat d'execució dels ingressos no financers consolidats

Milions d'euros

	Previsions inicials (PI)	Drets liquidats (DL)	% variació 23/22 (DL)	% DL/PI
Bestretes del model de finançament	23.380	17.535	11,0	75,0
Tram autonòmic IRPF	12.786	9.589	12,2	75,0
IVA	8.300	6.225	12,7	75,0
Impostos especials	2.694	2.021	0,9	75,0
Fons de suficiència	1.079	809	5,1	75,0
Fons de garantia	-1.479	-1.110	5,5	75,0
Liquidacions del model de finançament	1.856	1.927	-2.158,7	103,8
Fons competitivitat	1.132	1.131	19,4	99,9
Liquidació t-2	849	889	-193,9	104,8
Retorn liquidacions negatives	-125	-94	0,0	75,0
Altres ingressos tributaris	4.964	3.916	-4,3	78,9
I. sobre successions i donacions	879	766	7,8	87,2
I. grans establiments comercials	9	11	37,0	131,2
I. sobre el patrimoni	660	686	1,7	104,0
I. transmissions patrimonials	1.941	1.408	-13,5	72,6
I. actes jurídics documentats	704	476	-19,1	67,6
I. det. mitjans de transport	95	77	20,3	81,1
I. estades establiments turístics	67	29	35,8	44,0
I. dipòsits entitats de crèdit	72	56	106,9	77,7
I. emissió diòxid de carboni vehicles de tracció mecànica	55	51	-6,0	94,0
I. Instal·lacions que incideixen en el medi ambient	188	132	23,9	70,1
Tributs sobre el joc	232	174	7,3	75,2
Resta d'impostos	63	48	3,1	76,2
Resta de taxes i altres ingressos	667	587	-1,8	88,0
Altres transferències	7.411	6.352	3,1	85,7
Participació ens locals	4.347	3.393	3,1	78,1
Next Generation	664	898	26,5	135,2
Fons Europeus	427	290	7,5	67,9
Transferències extraordinàries per la COVID-19	0	0	100,0	--
Transferències finalistes	1.371	1.200	8,8	87,6
Transferències no finalistes	602	571	-38,5	94,8
Ingressos patrimonials	26	58	136,8	221,6
Alienació d'inversions	0	0	--	--
Total ingressos no financers	38.303	30.375	14,3	79,3

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

L'estat d'execució dels pressupostos consolidats de despeses del sector públic administratiu de la Generalitat de Catalunya

El pressupost inicial s'ha modificat, fins al 30 de setembre, en 4.296 milions d'euros. Principalment són ampliacions de crèdit destinades a comptabilitzar la despesa de salut pendent d'exercicis anteriors, generacions de fons finalistes i incorporacions de crèdit que majoritàriament corresponen a fons MRR.

Les obligacions reconegudes per despeses no financeres sumen 29.320 milions d'euros, import un 6,7 % més elevat que el mateix període de l'any anterior. Sense tenir en compte aquelles transferències en les quals la Generalitat únicament fa una funció intermediària (la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, el FEAGA i una reduïda transferència del Consell Superior d'Esports), les despeses no financeres s'incrementarien un 7,3 %. En conjunt, s'ha executat el 68,6 % del pressupost definitiu de les operacions corrents i un 38,6 % del de les operacions de capital.

Pel que fa als capítols, les despeses de les remuneracions del personal es van incrementar un 6,7%. El 2023 s'ha aplicat un increment retributiu del 2,5 % i també inclou l'1,5 % aplicat el 2022 a partir del novembre, llavors abonat amb efectes retroactius. També s'han incrementat les plantilles del personal docent, del personal sanitari i dels Mossos d'Esquadra i han augmentat les cotitzacions a la seguretat social per la jubilació anticipada dels membres d'aquest darrer col·lectiu.

Les despeses corrents en béns i serveis van augmentar un 3,5 % principalment per l'augment de la despesa en concerts sanitaris del CatSalut. També van augmentar els concerts dels serveis socials, la despesa dels subministraments d'aigua, energia i de material sanitari i farmacèutic de l'ICS i les despeses TIC, entre d'altres.

Els interessos i les despeses de formalització del deute han canviat la tendència i van créixer un 1,8 %. La seva evolució depèn dels calendaris de venciment de les operacions i per les condicions dels mecanismes de liquiditat. També es comença a notar l'increment del tipus d'interès del FLA.

Les transferències corrents van créixer un 7,4 %. Sense tenir en compte la participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat, la transferència del Consell Superior d'Esports i el FEAGA, que han crescut un 2,9 %, la resta de transferències corrents van augmentar un 9,4 % perquè es van comptabilitzar increments de transferències al Consorci ATM, l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, als centres especials del treball, a corporacions locals per programes socials, a universitats públiques, per les despeses de funcionament de les llars d'infants i dels concerts educatius, per farmàcia, del val per a material escolar, dels ajuts a la dependència i als consells comarcals per transport i menjadors escolars. S'ha executat el 69,9 % del pressupost definitiu, que ha incorporat 1.627 milions més al pressupost inicial.

Pel que fa a les operacions de capital, les inversions reals es van incrementar un 75,1 % perquè va augmentar la despesa finançada amb el REACT dirigida principalment a inversions d'Infraestructures.cat, i en mobiliari i edificis del Departament d'Educació. També es van incrementar les inversions en edificis de l'ICS i en maquinària i utilatge del CatSalut i de l'ICS. En canvi, el ritme d'inversions en edificis i altres construccions del CatSalut, en manteniment de carreteres i en material de transport del Departament d'Interior va ser més baix.

Sense tenir en compte els fons MRR, l'execució de les inversions fins al setembre va ser del 46,8 %. Al seu torn, les transferències de capital van augmentar un 2,2 % per la comptabilització de la transferència a l'ICAEN finançada amb fons MRR, a l'Agència de Residus de Catalunya, a l'Agència per a la Competitivitat de l'Empresa, a les universitats públiques, a les corporacions locals pels ajuts per la modernització i la competitivitat del sector turístic finançats també amb fons MRR i els peatges a l'ombra, entre altres. D'altra banda, l'any passat, la transferència a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya era per un import excepcionalment elevat atès que incloïa la part finançada amb fons MRR.

La major part de les despeses financeres correspon als passius financers, que es van reduir un 20,1 % per les variacions en el calendari d'amortitzacions de deute públic.

Quadre 6.2.3

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 30 de setembre de 2023

Estat d'execució del pressupost consolidat de despeses

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% variació 23/22 (O)	% O/C
1. Remuneracions del personal	10.932	11.090	7.586	6,7	68,4
2. Despeses de béns corrents i de serveis	10.713	11.832	8.081	3,5	68,3
3. Despeses financeres	784	786	512	1,8	65,1
4. Transferències corrents	15.030	16.657	11.636	7,4	69,9
5. Fons de contingència	300	197	0	--	0,0
6. Inversions reals	1.289	2.075	632	75,1	30,5
7. Transferències de capital	1.164	1.828	873	2,2	47,8
8. Actius financers	980	990	632	36,2	63,8
9. Passius financers	10.615	10.647	7.154	-22,9	67,2
Operacions corrents	37.759	40.563	27.815	5,9	68,6
Operacions de capital	2.453	3.904	1.506	23,8	38,6
Operacions financeres	11.595	11.637	7.786	-20,1	66,9
Total	51.808	56.103	37.107	-0,3	66,1

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

A continuació es mostren la despesa sense consolidar del subsector de la Generalitat de Catalunya detallada per seccions pressupostàries. Per tal que la comparativa interanual sigui homogènia s'han reestructurat les dades d'acord amb l'estructura departamental actual, llevat algunes despeses de personal que es van reestructurant durant l'execució.

Quadre 6.2.4

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 30 de setembre de 2023

Estat d'execució del pressupost de despeses dels capítols 1 a 8 de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% variació 23/22 (O)	% O/C
Òrgans superiors i altres	102	102	53	-22,9	52,0
Parlament Catalunya	74	74	37	-28,3	49,9
Consell de Garanties Estatutàries	3	3	2	1,2	50,0
Sindicatura de Comptes	14	14	10	5,2	74,5
Oficina Antifrau de Catalunya	7	7	2	-49,0	25,0
Comissió Jurídica Assessora	4	4	2	0,2	63,4
Departaments	33.884	38.164	25.796	8,1	67,6
Presidència	1.017	1.163	722	31,2	62,1
Empresa i Treball	1.472	1.802	995	-4,6	55,2
Economia i Hisenda	194	191	117	4,9	61,2
Igualtat i Feminismes	116	150	44	3,1	29,2
Acció Exterior i UE	100	99	60	10,0	60,6
Educació	6.960	7.465	5.283	12,3	70,8
Recerca i Universitats	1.589	1.664	1.188	6,0	71,4
Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural	1.412	1.765	772	44,0	43,7
Interior	1.814	1.813	1.190	7,1	65,6
Territori	2.422	2.785	1.821	2,0	65,4
Salut	11.636	13.638	10.312	6,1	75,6
Drets Socials	3.470	3.935	2.183	7,1	55,5
Cultura	477	465	311	18,3	66,9
Justícia, Drets i Memòria	1.205	1.230	799	1,3	65,0
Fons no departamentals	7.039	6.623	4.257	4,3	64,3
Despeses Diversos Departaments	1.588	1.262	333	15,5	26,4
Pensions	2	2	1	3,8	36,4
Deute	803	816	533	6,0	65,4
Fons de Contingència	300	197	--	--	--
Participació Ens locals	4.347	4.347	3.390	3,1	78,0
				0,0	0,0
Total Generalitat	41.025	44.889	30.106	7,5	67,1

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

El Departament de Salut ha rebut ampliacions de crèdit per un import de 1.820 milions d'euros per comptabilitzar la despesa desplaçada pendent d'exercicis anteriors. El Departament d'Educació ha rebut transferències de la secció de Despeses de diversos departaments per a finançar despeses de personal i de serveis de transport i menjador escolars. S'han incorporat romanents, principalment pels fons NGEU (MRR i REACT) als departaments d'Educació, de Drets Socials, de Territori i d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, entre d'altres. S'han realitzat generacions de crèdit pel fons NGEU i pels fons finalistes provinents d'altres administracions principalment als departaments d'Empresa i Treball, d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural i de Territori

Les obligacions reconegudes del subsector Generalitat de Catalunya es van incrementar un 7,5 % a setembre del 2023. Sense tenir en compte els fons MRR,

que és un programa acotat en el temps, i la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, el FEAGA i la transferència del Consell Superior d'Esports, l'increment de la despesa dels capítols 1 a 8 seria del 8,5 %.

Els principals increments de les obligacions reconegudes, en import absolut, van tenir lloc als departaments de Salut i Educació. El Departament de Salut va incrementar la despesa un 6,1 % amb un augment de les transferències corrents i aportacions de capital al CatSalut. En canvi, es van reduir les transferències de capital i les remuneracions del personal per la reducció dels programes temporals vinculats a la COVID-19. La despesa del Departament d'Educació es va incrementar un 12,3 %. Van augmentar les transferències a les llars d'infants municipals i als consells comarcals per transport i menjadors escolars. Es van incrementar les despeses en remuneracions del personal, per la contractació de nous docents i els increments retributius, i les cotitzacions a la Seguretat Social de les reposicions de les jubilacions, perquè els efectius anteriors cotitzaven per l'organisme estatal MUFACE. També van augmentar les inversions en edificis.

Destaquen també els increments de les obligacions reconegudes del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, principalment pel ritme més elevat d'execució dels fons MRR; del Departament de Presidència, en gran part per l'augment de les aportacions a INFRACAT; i del Departament de Drets Socials, que ha incrementat les despeses del contracte programa amb els ens locals, especialment de l'àmbit de la dependència.

6.3. L'impacte COVID en les finances de la Generalitat

L'any 2022 es va mantenir la suspensió de les regles fiscals per l'aplicació de la clàusula de salvaguarda, activada l'any 2020 com a conseqüència de la crisi provocada per la pandèmia del coronavirus. Si bé aquesta suspensió només estava prevista per als anys 2020 i 2021, el manteniment de les condicions d'excepcionalitat derivades de la pandèmia van portar a prorrogar la suspensió.

Per tant, per a l'exercici 2022 no es van fixar objectius de dèficit ni de deute i no es va aplicar la regla de despesa. Tanmateix, però, sí que es va establir una taxa de referència de dèficit que permetia determinar el finançament a rebre a través del Fons de Finançament de les Comunitats Autònomes (FFCA) i donar compliment a altres elements de la Llei orgànica d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera que no estaven suspesos. Concretament, es va definir per a l'any 2022 una taxa de referència del dèficit del 0,6% del PIB.

6.3.1. El resultat no financer

L'any 2022 el resultat no financer del sector administració pública de la Generalitat de Catalunya- segons el sistema europeu de comptes (àmbit SEC)-, va ser de l'1,5% del PIB, que en termes monetaris equival a 3.842 milions d'euros. Aquest valor dista notablement de la taxa de referència establerta, que com ja s'ha comentat era del 0,6% del PIB.

A continuació s'exposen quines han estat les causes que expliquen aquesta desviació.

Resultat del sector públic administratiu, incloent l'ICS.

Els ingressos liquidats superen en 1.796 M€ els previstos inicialment, la major part dels quals són transferències corrents i de capital. Aquest augment dels ingressos es deu a l'aplicació del criteri de prudència a l'hora de pressupostar els ingressos per transferències i, en especial, els corresponents al fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR). Així, en el pressupost només es van incloure aquells fons MRR que ja havien estat assignats a la Generalitat en el moment de la seva elaboració.

La resta de l'augment dels ingressos respon a la bona evolució de l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i a una major execució dels ingressos per reintegraments i multes que, per precaució, es fa una previsió moderada.

Quadre 6.3.1

Ingressos no financers per capítols*

Àmbit Sector Públic Administratiu, incloent l'ICS

Milions € i % de variació

Capítols	Pressupost inicial 2022	Liquidació 2022	Var. respecte Press 2022	
			M€	%
1. Impostos directes	13.163,1	13.144,0	-19,1	-0,1
2. Impostos indirectes	11.738,2	12.037,5	299,3	2,5
3. Taxes, venda de béns i serveis i altres ingressos	649,4	951,7	302,3	46,6
4. Transferències corrents	3.150,6	3.826,9	676,3	21,5
5. Ingressos patrimonials	21,2	38,1	16,9	79,4
Total ingressos corrents	28.722,6	29.998,2	1.275,6	4,4
6. Alienació d'inversions reals	16,4	8,0	-8,4	-51,0
7. Transferències de capital	1.035,5	1.564,7	529,2	51,1
Total ingressos de capital	1.051,9	1.572,7	520,8	49,5
Total ingressos no financers	29.774,5	31.571,0	1.796,4	6,0

*No s'inclou PIE i FEAGA. S'han descomptat els ingressos imputats per l'ICS i que després impliquen un ajust de signe contrari.

Per últim, assenyalar que dels 1.796 M€ d'increment d'ingressos, més del 50% són de caràcter finalista o afectat i, per consegüent, comporten una generació de crèdits, és a dir, una major despesa.

Per a l'anàlisi de les despeses i la seva desviació respecte a les previsions inicials, s'utilitzen les dades en termes de meritació, que és el criteri emprat per la comptabilitat nacional, d'acord amb el Sistema Europeu de Comptes (SEC). Segons aquest criteri, s'ha de considerar tota la despesa realitzada en l'exercici, encara que no s'hagi aplicat al pressupost, i descomptar la despesa aplicada en el pressupost i que correspongui a exercicis anteriors.

La comparació entre la despesa liquidada i pressupostada mostra un increment del 7,8%, que s'explica, fonamentalment, per l'augment de les despeses en béns i serveis i les transferències corrents.

Pel que a la despesa en béns i serveis, l'augment bé donat per la major despesa en salut, derivada de l'ampliació de crèdit de 1.294 M€ i el suplement de crèdit de 376 M€. Quant a les transferències corrents, destacar l'augment de més de 900 M€ en les transferències a famílies i entitats sense afany de lucre, en concepte, majoritàriament, de despesa en farmàcia, concerts educatius i renda garantida.

Aquests increments s'han vist parcialment compensats per la menor despesa en inversions reals.

Quadre 6.3.2

Despeses meritades no financeres per capítols*

Ambit Sector Públic Administratiu, Incloent l'ICS

Milions € i % de variació

Capítols	Pressupost inicial 2022	Liquidació 2022	Var. respecte Press 2022	
			M€	%
1. Remuneracions de personal	9.847,7	9.874,2	26,5	0,3
2. Despeses corrents de béns i serveis	9.912,0	11.620,8	1.708,8	17,2
3. Interessos	647,8	652,9	5,1	0,8
4. Transferències corrents	9.502,4	10.802,5	1.300,1	13,7
5. Fons de contingència	300,0	0,0	-300,0	-100,0
Total despeses corrents	30.210,0	32.950,4	2.740,5	9,1
6. Inversions reals	1.398,1	912,6	-485,5	-34,7
7. Transferències de capital	1.328,0	1.491,0	163,0	12,3
Total despeses de capital	2.726,1	2.403,6	-322,5	-11,8
Total despeses no financeres	32.936,0	35.354,0	2.418,0	7,3

*No s'inclou PIE i FEAGA

Aquesta evolució dels ingressos i les despeses fa que, si bé el saldo no financer del sector públic administratiu (incloent l'Institut Català de la Salut) en termes de meritació, es preveia en un -1,3% del PIB, finalment hagi estat de -1,5%.

Quadre 6.3.3.

Resultat pressupostari**Àmbit Sector Públic Administratiu, incloent l'ICS**

Milions € i % variació

	Pressupost inicial 2022	Liquidació 2022	Var. respecte Press 2022	
			M€	%
Ingressos corrents	28.722,6	29.998,2	1.275,6	4,4
Despeses corrents	29.910,0	32.950,4	3.040,5	10,2
Saldo corrent	-1.187,4	-2.952,2	-1.764,8	-148,6
Ingressos de capital	1.051,9	1.572,7	520,8	49,5
Despeses de capital	2.726,1	2.403,6	-322,5	-11,8
Saldo de capital	-1.674,1	-830,8	843,3	50,4
Fons de Contingència	300,0	0,0	-300,0	-100,0
RESULTAT NO FINANCER	-3.161,5	-3.783,1	-621,5	-19,7
% PIB	-1,3	-1,5	-0,2	-19,7

S'observa doncs, que de la desviació de 0,9 punts de PIB, entre l'objectiu previst (0,6% del PIB) i el resultat definitiu (1,5% del PIB) tan sols 0,2 dècimes s'expliquen pel resultat no financer del sector públic administratiu, incloent l'ICS. És a dir, tan sols un 27% del total. La diferència respecte als 0,9 punts s'explica per l'evolució dels ajustos SEC, tal i com es mostra a continuació.

Ajustos SEC

Per obtenir el resultat no financer en termes de comptabilitat nacional del sector administració pública de la Generalitat de Catalunya cal aplicar una sèrie d'ajustos al resultat pressupostari presentat en el quadre 6.3.3. Aquests ajustos, que es recullen en el quadre 6.3.4 expliquen el 73% de la desviació. Cal recordar que no s'inclou l'ajust de meritació, atès que les dades de despesa del sector públic administratiu, incloent l'ICS, són meritades.

Com mostra el quadre 6.3.4, els ajustos SEC passen de 1.675 M€ a -58,9 M€, amb una reducció de 1.734 M€, respecte a la previsió inicial. Les principals raons que expliquen aquest canvi són, d'una banda la millora del resultat de les empreses que passa d'una previsió inicial de 405M€ a un resultat final de 610 M€ i de l'altra la reducció de l'ajust corresponent als fons Next Generation i el de la regularització del conveni dels mossos d'esquadra, aquest darrer no previst en el pressupost inicial perquè no suposa una necessitat de finançament. Pel que fa als fons Next Generation, cal tenir en compte que no generen dèficit perquè per al conjunt del període de vigència d'aquests fons motiu pel que s'introdueix aquest ajust per fer que els d'ingressos rebuts coincideixin amb la de despeses executades. Per últim fer referència a l'ajust de recaptació incerta que empitjora el seu import en 173 M€ respecte la previsió inicial.

Quadre 6.3.4.

Ajustos SEC***Àmbit Sector Administració Pública**

Milions € i % de variació

Conceptes	Pressupost inicial 2022	Liquidació 2022	Var. respecte Press 2022	
			M€	%
Liq. negatives sistema finançament	124,8	124,8	0,0	0,0
Recaptació incerta	-126,0	-299,0	-173,0	-137,3
Aportacions de capital	-755,7	-799,0	-43,3	-5,7
Altres unitats considerades AP	405,5	610,0	204,5	50,4
Inexecució	796,5	0,0	-796,5	-100,0
Inversions APP's	37,9	59,0	21,1	55,5
Altres ajustos	1.192,0	245,3	-946,7	-79,4
Total ajustos SEC	1.675,0	-58,9	-1.733,9	-103,5

* Sense despesa desplaçada ni els ingressos imputats per l'ICS que després impliquen un ajust de signe contrari.

Compte financer del sector administració pública

A partir de l'anterior, es construeix el compte financer del sector administració pública de la Generalitat de Catalunya, en termes SEC, on s'observa que la desviació respecte a la taxa de referència és de 2.355 M€, la major part de la qual prové de canvi en els ajustos.

Quadre 6.3.5.

Compte financer**Àmbit Sector Administració Pública (AP-SEC)**

Milions € i % variació

	Pressupost inicial 2022	Liquidació 2022	Var. respecte Press 2022	
			M€	%
Ingressos corrents	28.722,6	29.998,2	1.275,6	4,4
Despeses corrents	29.910,0	32.950,4	3.040,5	10,2
Saldo corrent	-1.187,4	-2.952,2	-1.764,8	-148,6
Ingressos de capital	1.051,9	1.572,7	520,8	49,5
Despeses de capital	2.726,1	2.403,6	-322,5	-11,8
Saldo de capital	-1.674,1	-830,8	843,3	50,4
Fons de Contingència	300,0	0,0	-300,0	-100,0
RESULTAT NO FINANCER	-3.161,5	-3.783,1	-621,5	-19,7
Ajustos SEC	1.675,0	-58,9	-1.733,9	-103,5
CAPACITAT/NECESSITAT DE FINANÇAMENT				
M€	-1.486,5	-3.842,0	-2.355,5	-158,5
% PIB	-0,6	-1,5	-0,9	-158,5

6.3.2. La regla de despesa

Per al 2022 no hi havia cap indicació en relació a l'evolució de la despesa, atesa la suspensió de les regles fiscals. D'acord amb l'Informe sobre el seguiment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària i de deute públic i de la regla de despesa publicat pel Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, publicat al maig del 2023, la despesa de la Generalitat de Catalunya va créixer un 4,2%, situant-se per sota de la mitjana de comunitats autònomes que presenten un increment de la despesa del 4,7%. Si s'hagués aplicat la normativa d'estabilitat i sostenibilitat financera, és a dir, la Llei Orgànica 2/2012, la taxa de referència hagués estat en torn al 3%.

A l'hora de valorar la desviació del creixement de la despesa respecte al valor de referència, cal tenir en compte que, en el cas d'Espanya, el mètode de càlcul de la taxa de referència per a l'aplicació de la regla de la despesa, en termes nominals, és especialment restrictiu. Així, la metodologia aprovada estableix que per a determinar la taxa de referència de la despesa, en termes nominals, s'ha de prendre el menor valor entre el deflactor del PIB i el 2%. Aquest fet condiciona notablement el compliment de la regla de despesa en moments d'elevats nivells de preus, com els actuals. És per això, que es considera que caldria revisar la metodologia per tal d'evitar les limitacions que això suposa per al compliment. En aquest sentit, convé recordar que el deflactor del PIB de l'economia espanyola l'any 2022 es va situar en el 4,1% i es preveu que se situï en el 5,9% i 3,6% en 2023 i 2024, respectivament.

6.3.3. La sostenibilitat financera

Segons l'Informe sobre el seguiment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària i de deute públic i de la regla de despesa publicat pel Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, la ràtio deute/PIB que és l'indicador per al seguiment de la sostenibilitat, a l'any 2022 se situa en el 33,4% del PIB, una dècima per sota de l'objectiu revisat. Aquesta ràtio és 2,5 punts inferior a la corresponent al tancament del 2021 i s'explica perquè l'augment del PIB és significativament superior (10,1%) al de l'endeutament (2,4%).

Pel que fa a l'estructura del deute, l'any 2022 es manté la tendència dels darrers anys d'un augment del pes dels Fons de Finançament a Comunitats Autònomes (FFCA) en el total de l'endeutament, assolint el 85%.

Quadre 6.3.6.

Deute**Àmbit Sector Administració Pública (AP-SEC)**

Milions € i % de variació

Conceptes	2021	2022	Variació	
			M€	%
Administració General	76.923,1	79.141,3	2.218,2	2,9
FFCA	68.176,9	71.305,7	3.128,8	4,6
Valors i préstecs Llarg Termini	6.620,4	5.756,7	-863,7	-13,0
Línies/ Préstecs Curt Termini	54,7	450,0	395,3	722,9
APP	1.414,1	1.020,7	-393,3	-27,8
Facturatge sense recurs	14,7	23,5	8,8	60,1
Altres op. reassignades	642,3	584,7	-57,6	-9,0
Resta APSEC	5.448,5	5.186,1	-262,3	-4,8
TOTAL APSEC	82.371,5	84.327,4	1.955,9	2,4
% PIB	35,9	33,4	-2,5	-7,0
PIB	229.418,3	252.625,4	23.207,2	10,1

6.4. Les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i polítiques de despesa

La inversió executada pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya es pot classificar en dos tipus segons el seu finançament:

1. Inversió pressupostària, finançada amb càrrec al capítol 6 del pressupost de cada exercici (inversions reals).
2. Inversió extra-pressupostària, finançada en base a sistemes estructurats. Aquestes inversions es caracteritzen perquè no tenen un impacte financer sobre el capítol 6 de l'exercici en què s'executen, ja sigui perquè es pagaran contra exercicis futurs i/o contra altres capítols del pressupost.

Entre els principals sistemes de finançament estructurats utilitzats per la Generalitat i que per a l'anàlisi de la seva inversió cal tenir en compte a més de la liquidació pressupostària del capítol 6, destaquen:

- Els mètodes alemanys, que s'acabaven pagant contra el capítol 6 d'exercicis futurs.
- Les concessions, que s'acaben pagant contra els capítols 2, 4 i 7 del pressupost.
- Els drets de superfície, que s'acaben pagant contra els capítols 2 i 7 del pressupost.

En aquest apartat no s'han considerat els drets de crèdit corresponents a les inversions en el Canal Segarra – Garrigues, atès que la distorsió que provoca aquest sistema de finançament estructurat sobre la liquidació pressupostària del capítol 6 s'ha demostrat poc rellevant.

Des de l'any 2003 la Generalitat ha utilitzat sistemes estructurats per al finançament de part de les seves inversions, els quals van augmentar la seva importància relativa respecte a la inversió total executada pel conjunt del sector públic de forma progressiva fins l'any 2011, quan la inversió executada amb sistemes estructurats va representar el 40,6% de la inversió total executada.

Des de llavors la seva importància relativa ha disminuït progressivament per la càrrega que aquest tipus de finançaments representa sobre els pressupostos futurs, el que fa suposar que en el futur només s'utilitzaran en aquells casos en què presentin un avantatge significatiu respecte al finançament tradicional de la inversió a través del pressupost de l'exercici.

L'any 2022 el pes relatiu de la inversió finançada amb sistemes estructurats s'ha incrementat lleugerament respecte als últims anys. Tot i així, aquesta només representa el 2,0% de la inversió total executada en 2022. Aquesta baixa participació previsiblement es mantindrà en el futur més immediat, atès que no s'estan impulsant nous projectes finançats amb aquests sistemes.

En 2022 la inversió executada amb sistemes estructurats ascendeix a 34,3 M€ i correspon a la inversió executada pels concessionaris en el marc de tres projectes:

- Implementació de la T-Mobilitat, amb una inversió executada pel concessionari en 2022 de 2,7 M€.
- Millores a l'Eix Diagonal (tercer carril i desdoblament entre Capellades i Igualada), amb una inversió executada pel concessionari en 2022 de 30,6 M€.
- Obres accessòries de millora en l'àrea d'influència i control del nou model de descomptes autopista C-32, amb una inversió executada pel concessionari en 2022 de 0,9 M€.

Analitzar l'evolució de la inversió des de la vesant estrictament pressupostària, sense tenir en compte els sistemes de finançament estructurats, mostraria una visió esbiaixada de la inversió realment executada en cada exercici pel sector públic de la Generalitat, especialment en el passat, atès que hi ha una part de la inversió que mai es liquidarà contra el capítol 6 del pressupost (concessions i drets de superfície) i pel decalatge temporal entre l'exercici en què la inversió s'executa físicament i l'exercici en què es liquida amb càrrec al capítol 6 (mètodes alemanys).

Per saber la inversió executada físicament en un exercici concret cal sumar a la inversió liquidada de capítol 6 (inversió real) la inversió executada amb càrrec a

sistemes de finançament estructurats i restar aquella part de la inversió liquidada de capítol 6 que correspon a sistemes estructurats executats en exercicis anteriors.

El quadre 6.4.1 mostra l'evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat de Catalunya en el període 1992-2022. Així mateix, els gràfics 6.4.1 i 6.4.2 mostren l'evolució de la inversió en el temps i del seu pes sobre el PIB de Catalunya respectivament.

Quadre 6.4.1

Evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat. 1992-2022

Inversió real consolidada (cap. 6) i executada amb finançaments estructurats.

Milers d'euros

Any	Inversió real liquidada (capítol 6)	Execució finançaments estructurats (*)	Ajustos per estructurats liquidats cap. 6	Total Inversió Executada	% Variació anual	Total Inv. per càpita (euros/hab)	% Inversió / PIB (**)
1992	1.153.273	0	0	1.153.273	-	190,13	1,59%
1993	1.131.570	0	0	1.131.570	-1,9%	186,37	1,52%
1994	1.165.873	0	0	1.165.873	3,0%	191,82	1,46%
1995	1.150.257	0	0	1.150.257	-1,3%	189,06	1,33%
1996	959.828	0	0	959.828	-16,6%	157,61	1,03%
1997	1.038.862	0	0	1.038.862	8,2%	169,78	1,05%
1998	976.092	0	0	976.092	-6,0%	158,78	0,93%
1999	1.063.586	0	0	1.063.586	9,0%	171,30	0,94%
2000	1.114.692	0	0	1.114.692	4,8%	178,01	0,91%
2001	1.299.386	0	0	1.299.386	16,6%	204,26	0,98%
2002	1.588.267	0	0	1.588.267	22,2%	244,11	1,12%
2003	2.014.146	8.363	0	2.022.508	27,3%	301,68	1,34%
2004	1.943.434	121.580	0	2.065.014	2,1%	303,08	1,27%
2005	3.080.651	209.454	-222.656	3.067.448	48,5%	438,51	1,76%
2006	2.854.237	452.064	-134.047	3.172.254	3,4%	444,62	1,68%
2007	3.371.588	709.082	-31.049	4.049.621	27,7%	561,63	2,00%
2008	4.766.981	704.107	-75.640	5.395.449	33,2%	732,67	2,60%
2009	4.593.044	1.682.038	-351.304	5.923.778	9,8%	792,43	2,96%
2010	3.539.151	1.064.992	-331.886	4.272.257	-27,9%	568,70	2,12%
2011	2.787.205	1.470.386	-637.992	3.619.599	-15,3%	480,08	1,82%
2012	1.654.743	614.638	-530.274	1.739.107	-52,0%	229,71	0,90%
2013	1.075.700	270.511	-162.579	1.183.631	-31,9%	156,70	0,62%
2014	1.045.626	127.571	-101.666	1.071.531	-9,5%	142,51	0,55%
2015	1.043.112	61.794	-44.620	1.060.286	-1,0%	141,22	0,52%
2016	723.821	5.154	-430	728.545	-31,3%	96,85	0,34%
2017	835.380	8.334	-323	843.391	15,8%	111,62	0,38%
2018	809.782	10.541	0	820.324	-2,7%	107,94	0,36%
2019	888.729	10.132	0	898.861	9,6%	117,11	0,38%
2020	1.229.207	17.620	0	1.246.828	38,7%	160,25	0,59%
2021	1.318.916	9.487	0	1.328.403	6,5%	171,11	0,58%
2022	1.664.773	34.279	0	1.699.052	27,9%	218,03	0,67%

(*) S'han considerat els següents finançaments estructurats: mètodes alemanys, concessions i drets de superfície.

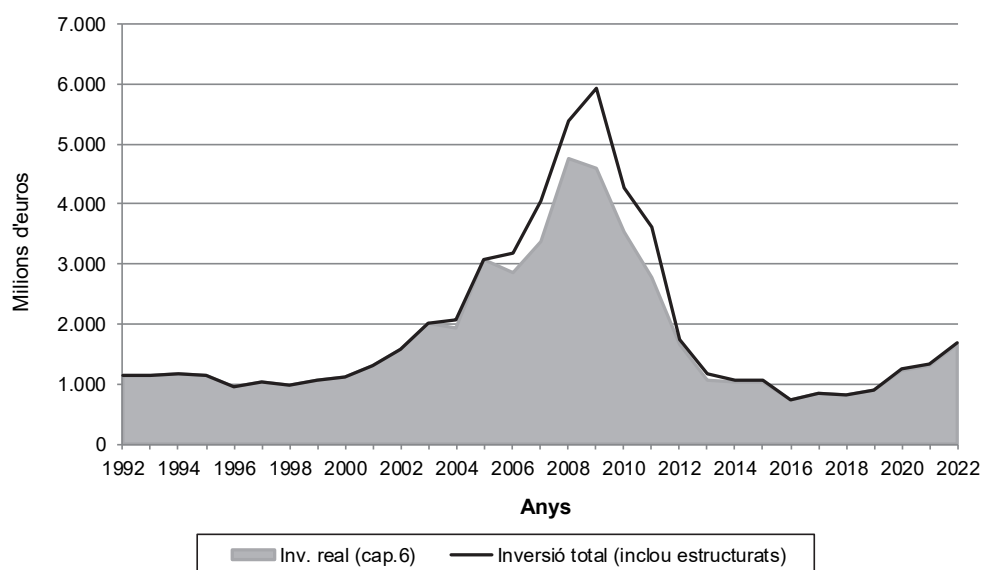
(**) PIB a pm segons l'INE: "Contabilidad Regional de España, Revisión Estadística 2019". Elaboració pròpia pel que fa als anys anteriors al 2000 i estimació per al 2022.

Font: Departament d'Economia i Hisenda.

Gràfic 6.4.1

Evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat. 1992-2022

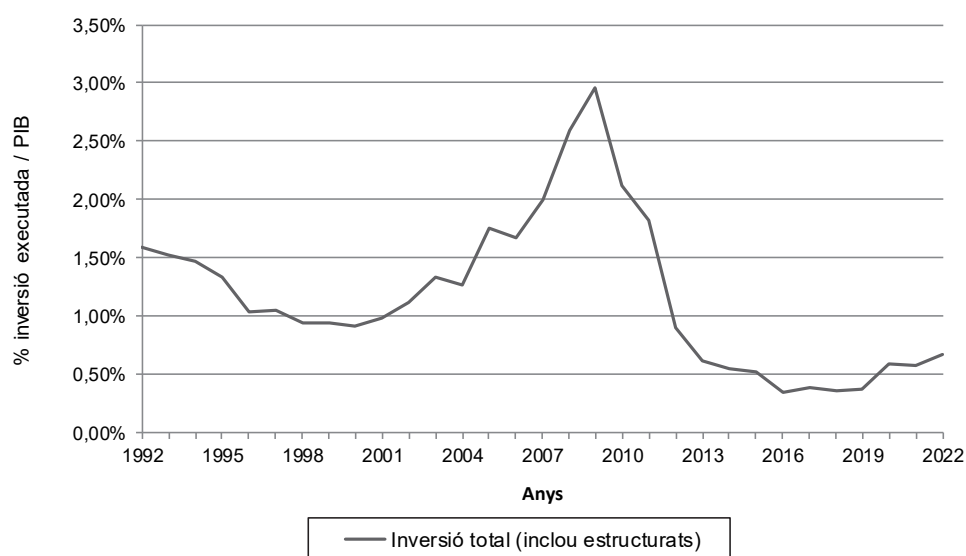
Inversió real consolidada (cap. 6) i executada amb finançaments estructurats.

Gràfic 6.4.2

Evolució del pes de la inversió executada sobre el PIB de Catalunya. 1992-2022

Total inversió executada

En el període comprès entre 1992 i 2022 podem diferenciar diverses etapes pel que fa a l'evolució de la inversió executada pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya:

1.- Entre el 1992 i el 2000, s'observa un descens pràcticament continuat del pes que la inversió executada pel sector públic de la Generalitat representa sobre el PIB de Catalunya, que passa de l'1,59% del PIB l'any 1992 al 0,91% l'any 2000.

2.- Entre l'any 2001 i fins al 2009 la inversió experimenta un fort creixement, afavorit per un marc normatiu que encara no era tant exigent respecte al control del dèficit públic i per l'ús dels finançaments estructurats (concessions, drets de superfície, mètodes alemanys,...) que permeten incrementar la inversió per damunt de les limitacions pressupostàries.

Aquesta tendència culmina en 2009 on el pes de la inversió sobre el PIB se situa en el màxim històric del 2,96%, amb una xifra d'inversió global (considerant tant la liquidació del capítol 6 com l'executada amb sistemes estructurats) superior als 5.900 M€. Aquest increment de la inversió va permetre cobrir les noves necessitats derivades del fort augment de la població en aquesta època (entre el 2001 i el 2009 la població de Catalunya va augmentar en més d'1 milió de persones, passant de 6,36 milions d'habitants en 2001 a 7,48 milions en 2009).

3.- Entre l'any 2010 i fins al 2016 la inversió experimenta un procés gradual de reducció (les primeres mesures d'estalvi pressupostari com a conseqüència de la crisi econòmica es van començar a aplicar en la segona meitat de l'any 2010). Així, l'any 2016 la inversió global marca el seu mínim amb 728,5 M€, el que representa una reducció del 87,7% respecte al màxim històric de l'any 2009.

En aquest període de consolidació de les finances de la Generalitat, la inversió ha estat la tipologia de despesa que més ha sofert l'ajust, degut al menor impacte que a curt termini té la reducció de la inversió front a l'alternativa de reduir la despesa corrent, en particular, en l'àmbit de les polítiques socials, que constitueixen el gruix de la despesa pública de la Generalitat.

4.- Finalment, a partir de l'any 2017 es dona un canvi de tendència amb una recuperació progressiva dels nivells d'inversió.

Aquesta recuperació de la inversió s'ha vist limitada en 2018 (on la inversió executada s'ha reduït lleugerament respecte al 2017, encara que es manté clarament per damunt dels nivells de 2016) a causa de la no disponibilitat d'un pressupost aprovat pel 2018 i per l'impacte que sobre el normal funcionament de l'Administració va suposar l'aplicació de l'article 155 entre el 27 d'octubre de 2017 i el 2 de juny de 2018.

Tot i l'impacte de la COVID-19, la inversió total del sector públic de la Generalitat s'ha incrementat any rere any en aquest període, situant-se en 2022 en 1.699,1 M€, el que suposa en torn al 0,67% del PIB de Catalunya.

D'altra banda, cal indicar que en l'any 2022 es va dur a terme la resolució anticipada de la concessió de l'Eix Transversal (C-25), per un import global de 479,4 M€ (dels quals 354,2 M€ es van pagar amb càrrec al capítol 9 i els 125,2 M€ restants amb càrrec al capítol 6). Aquesta operació permetrà un estalvi global per a la Generalitat estimat en 781,5 M€ en el conjunt del període 2023-2040 i també permet reduir el seu endeutament en 354,2 M€.

Tanmateix, aquests 125,2 M€ pagats amb càrrec al capítol 6 (que suposen el 7,5% del total de la inversió real executada en 2022) en alguns casos suposen

un biaix a l'hora d'analitzar les dades, com ara en el grau de territorialització de la inversió.

Finalment, cal indicar que dels 1.664,8 M€ de capítol 6 executats en 2022, un total de 99,4 M€ corresponen a actuacions finançades amb Fons Next Generation EU gestionats directament per la Generalitat de Catalunya (32,8 M€ de fons MRR i 66,6 M€ de fons REACT).

Inversió real (cap. 6)	Execució (M€)	%
Finançament MRR	32,8	2,00%
Finançament REACT	66,6	4,00%
Total FNGEU	99,4	6,00%
Resta finançaments	1.565,30	94,00%
Total capítol 6	1.664,80	100,00%

En la resta d'aquest apartat es fa una anàlisi de la inversió real liquidada (capítol 6) en l'exercici 2022 des d'una vessant territorial i sectorial. Posteriorment, s'analitza la inversió executada finançada amb sistemes estructurats i, finalment, es mostra la inversió liquidada per les universitats públiques de Catalunya, que tot i no formar part del sector públic de la Generalitat, reben ajudes d'aquesta per executar les seves inversions.

Anàlisi territorial de la inversió real liquidada per la Generalitat l'any 2022.

En els quadres 6.4.2 i 6.4.3 es mostra la distribució per comarques i per àmbits del Pla territorial general de les inversions reals (capítol 6) liquidades pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya en l'exercici 2022.

Aquestes dades inclouen les inversions efectuades directament pels departaments de la Generalitat, les entitats autònomes administratives i el CatSalut, les entitats autònomes comercials i financeres, les empreses públiques (tant les entitats de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat com les societats mercantils) i els consorcis i les fundacions amb participació majoritària de la Generalitat o que li estan adscrits.

El criteri utilitzat per distribuir territorialment les inversions ha estat el de la seva ubicació física, però cal tenir en compte que el territori on s'ubica una determinada actuació no sempre coincideix amb el territori que rep l'impacte dels seus beneficis, el qual pot ser molt més ampli. Aquest fet s'ha de tenir en compte a l'hora d'analitzar la inversió per comarques, més encara si considerem la reduïda dimensió territorial que tenen algunes d'elles. Igualment, hi ha una part de les inversions que no es pot territorialitzar atesa la seva naturalesa.

Per tal d'evitar duplicitats en les xifres d'inversió, s'han consolidat les obligacions reconegudes per les entitats del sector públic de la Generalitat a través del capítol 6 del seu pressupost en favor d'altres entitats del sector públic.

Els àmbits del Pla territorial general que es presenten en aquest apartat són els establerts a la Llei 23/2010, de 22 de juliol, tenint en compte que la comarca de l'Anoia es reparteix entre l'àmbit del Penedès i l'àmbit de les Comarques Centrals, segons l'Acord de Govern de 4 de febrer de 2014. D'altra banda, la comarca del Moianès, creada per la Llei 4/2015 de 23 d'abril, s'ha assignat íntegrament a l'àmbit territorial de les Comarques Centrals.

Quadre 6.4.2

Distribució per comarques de les inversions reals (cap. 6) liquidades l'any 2022

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya (*)

Milers d'euros

	Ent. aut. admin. i Generalitat	Ent. aut. comer. i CatSalut	Entitats de financere dret públic	Societats mercantils	Cons.	Fund.	TOTAL
Alt Camp	5.961	408	-	9.511	1.326	-	17.207
Alt Empordà	12.058	4	-	7.707	7.376	114	27.259
Alt Penedès	7.222	2.698	-	4.501	7.364	5.148	26.933
Alt Urgell	6.909	33	-	971	7.047	-	14.960
Alta Ribagorça	5.988	2	-	70	3.477	54	9.592
Anoia	2.933	36	-	10.532	7.974	3.789	25.264
Bages	12.755	236	-	17.508	13.135	13	43.648
Baix Camp	4.279	521	-	8.128	2.546	1.637	17.111
Baix Ebre	7.597	102	-	7.109	3.851	82	18.740
Baix Empordà	1.859	57	-	1.526	4.797	-	8.239
Baix Llobregat	10.382	4.658	-	43.228	66.615	2.441	133.351
Baix Penedès	497	9	-	887	2.475	-	3.868
Barcelonès	23.638	15.487	-	212.500	90.115	119.048	502.939
Berguedà	2.852	67	-	3.986	2.774	-	9.679
Cerdanya	138	4	-	4.671	533	259	5.605
Conca de Barberà	247	-	-	106	3.382	-	3.735
Garraf	554	638	-	2.319	2.020	22	5.553
Garrigues	6.101	2	-	69	15.753	-	21.925
Garrotxa	3.294	7	-	519	1.809	88	5.718
Gironès	3.082	884	-	19.920	7.491	418	33.946
Maresme	2.862	256	-	3.245	8.304	8.498	23.210
Montsià	440	432	-	2.160	3.840	-	6.873
Noguera	3.136	4	-	4.203	7.617	-	14.960
Osona	1.852	627	-	3.141	4.024	7.387	17.032
Pallars Jussà	170	15	-	2.442	814	-	3.441
Pallars Sobirà	610	10	-	2.052	1.534	-	4.205
Pla d'Urgell	332	23	-	1.638	921	-	2.914
Pla de l'Estany	169	-	-	202	9.122	-	9.494
Priorat	1.592	14	-	3.351	1.265	-	6.223
Ribera d'Ebre	1.011	2.113	-	4.375	2.467	-	9.966
Ripollès	474	-	-	3.791	2.184	23	6.472
Segarra	103	14	-	263	1.965	-	2.346
Segrià	5.982	1.062	33	15.396	12.156	195	36.119
Selva	2.363	15	-	6.297	17.926	524	27.125
Solsonès	499	-	-	3.000	6.196	261	9.956
Tarragonès	6.938	1.073	-	16.521	17.252	117	43.418
Terra Alta	2.020	145	-	374	40	36	2.615
Urgell	5.242	11	-	490	7.078	-	12.820
Aran	3	2	-	81	1.622	-	1.709
Vallès Occidental	7.539	11.235	-	61.257	15.312	24.763	125.858
Vallès Oriental	2.338	21.123	-	7.601	38.450	3.862	73.374
Moianès	17	3	-	27	37	-	84
Total comarcalitzat	164.038	64.029	33	497.676	411.988	177.048	1.375.483
No comarcalitzat	257.703	7.978	-	14.146	7.623	1.840	289.290
TOTAL CONSOLIDAT	421.741	72.006	33	511.822	419.611	178.888	1.664.773

(*) S'han exclòs els pagaments efectuats per les entitats del SP a través del capítol 6 del seu pressupost en favor d'altres entitats del SP, per tal d'evitar duplicitats en les xifres d'inversió.

Font: Departament d'Economia i Hisenda.

Quadre 6.4.3

Distribució per àmbits del Pla territorial general de les inversions reals (cap. 6) liquidades l'any 2022

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya (*)

Milers d'euros

	Generalitat	Ent. aut. admin. i CatSalut	Ent. aut. comer. i financeres	Entitats de dret públic	Societats mercantils	Cons.	Fund.	TOTAL	euros/hab
Àmbit Metropolità	46.759	52.758	-	327.830	218.795	158.612	53.978	858.732	174,04
Comarques Gironines	23.300	967	-	39.962	50.706	1.167	2.151	118.253	152,04
Camp de Tarragona	19.017	2.016	-	37.617	25.771	117	3.155	87.694	163,64
Terres de l'Ebre	11.068	2.792	-	14.018	10.198	36	82	38.194	210,20
Àmbit de Ponent	20.896	1.115	33	22.059	45.492	195	1.294	91.084	246,98
Comarques Centrals	20.425	934	-	27.911	26.249	7.648	13	83.180	198,12
Alt Pirineu i Aran	13.817	67	-	10.286	15.027	313	-	39.511	530,12
Àmbit del Penedès	8.755	3.381	-	17.991	19.750	8.959	-	58.836	117,71
Total comarcalitzat	164.038	64.029	33	497.676	411.988	177.048	60.672	1.375.483	176,51
No comarcalitzat	257.703	7.978	-	14.146	7.623	1.840	-	289.290	37,12
TOTAL CONSOLIDAT	421.741	72.006	33	511.822	419.611	178.888	60.672	1.664.773	213,63

(*) S'han exclòs els pagaments efectuats per les entitats del SP a través del capítol 6 del seu pressupost en favor d'altres entitats del SP, per tal d'evitar duplicitats en les xifres d'inversió.

Font: Departament d'Economia i Hisenda.

L'import total de les inversions consolidades liquidades per la Generalitat l'any 2022 amb càrrec al capítol 6 va ser de 1.664,8 M€, el 55,9% de les quals van ser executades per les empreses públiques (30,7% per part de les entitats de dret públic i el 25,2% per part de les societats mercantils), el 25,3% a través dels departaments, el 14,4% a través dels consorcis i les fundacions i el 4,3% restant a través de les entitats autònomes i el CatSalut.

El percentatge executat a través dels departaments (25,3%) és superior al registrat en anys anteriors, en part com a conseqüència de la resolució anticipada de la concessió de l'Eix Transversal (C-25). Sense aquesta operació el percentatge baixaria fins el 19,3%.

El 82,6% de les inversions reals liquidades l'any 2022 (1.375,5 M€) correspon a inversions comarcalitzades, és a dir, a inversions que es poden ubicar íntegrament dins del territori d'una comarca; mentre que el 17,4% restant (289,3 M€) correspon a inversions que afecten simultàniament diverses comarques o que per la seva naturalesa no es poden assignar a un territori concret. Dins de l'import no territorialitzat s'inclouen els 125,2 M€ de la resolució anticipada de la concessió de l'Eix Transversal (C-25), sense els quals el grau de territorialització augmentaria fins el 89,3%.

En termes absoluts, les comarques que van rebre un volum més gran d'inversió l'any 2022 són: el Barcelonès (502,9 M€), el Baix Llobregat (133,4 M€) i el Vallès Occidental (125,9 M€).

Si s'analitza en termes d'inversió per càpita, s'observa que l'any 2022 la Generalitat va invertir un total de 213,63 euros per habitant, amb una mitjana comarcalitzada de 176,51 euros per habitant.

Els àmbits del Pla territorial que presenten una major inversió per càpita l'any 2022 són: l'Alt Pirineu i Aran (530,12 euros / hab.), l'Àmbit de Ponent (246,98 euros / hab.), les Terres de l'Ebre (210,20 euros / hab.) i les Comarques Centrals (198,12 euros / hab.).

L'anàlisi de la inversió executada per la Generalitat a escala territorial pot resultar esbiaixada si només es considera un any, ja que en determinats casos les inversions es concentren en un període de temps curt, i això pot desvirtuar les dades d'inversió per a una anualitat concreta. Per tant, és recomanable analitzar la inversió territorialitzada amb un horitzó temporal més gran.

Els quadres 6.4.4 i 6.4.5 mostren la inversió realitzada per la Generalitat en els darrers cinc anys disponibles (2018-2022), distribuïda per comarques i per àmbits del Pla territorial general.

Quadre 6.4.4

Distribució de les inversions reals (cap. 6) liquidades per comarques. Període 2018-2022

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	2018	2019	2020	2021	2022	Mitjana anual (2018-22)	Mitjana anual euros/hab (*)	Índex com=100)
Alt Camp	8.002	10.640	11.008	7.063	17.207	10.784	241	181
Alt Empordà	20.014	8.332	10.772	22.922	27.259	17.860	125	94
Alt Penedès	11.099	11.972	12.398	16.130	26.933	15.706	144	108
Alt Urgell	6.812	15.861	15.082	25.903	14.960	15.724	774	582
Alta Ribagorça	2.791	2.569	3.802	5.297	9.592	4.810	1.246	937
Anoia	4.997	14.051	17.458	17.682	25.264	15.891	130	98
Bages	15.878	34.535	32.767	44.988	43.648	34.363	191	144
Baix Camp	4.232	10.235	6.462	11.650	17.111	9.938	51	39
Baix Ebre	10.423	12.164	17.689	18.249	18.740	15.453	197	148
Baix Empordà	9.036	8.178	10.250	10.119	8.239	9.164	67	51
Baix Llobregat	46.940	55.990	107.101	111.458	133.351	90.968	110	82
Baix Penedès	1.004	2.264	1.651	4.064	3.868	2.570	24	18
Barcelonès	310.463	321.733	399.323	430.904	502.939	393.072	172	130
Berguedà	7.412	3.184	4.057	9.652	9.679	6.797	171	129
Cerdanya	8.666	6.761	5.251	4.738	5.605	6.204	333	250
Conca de Barberà	1.228	505	1.422	2.481	3.735	1.874	93	70
Garraf	2.853	11.000	5.529	4.842	5.553	5.955	39	29
Garrigues	16.940	11.035	17.960	17.879	21.925	17.148	907	682
Garrotxa	1.557	1.534	2.538	2.162	5.718	2.702	46	35
Gironès	14.676	17.020	25.694	37.222	33.946	25.712	132	99
Maresme	15.821	18.152	23.449	29.086	23.210	21.943	48	36
Montsià	3.557	2.930	2.901	2.626	6.873	3.777	56	42
Noguera	8.571	14.320	9.319	9.502	14.960	11.334	291	218
Osona	10.980	16.391	20.801	22.993	17.032	17.639	109	82
Pallars Jussà	1.078	4.793	5.341	5.801	3.441	4.091	311	234
Pallars Sobirà	7.516	8.637	6.614	3.909	4.205	6.176	880	662
Pla d'Urgell	584	1.483	1.900	1.773	2.914	1.731	47	35
Pla de l'Estany	986	1.080	8.689	12.201	9.494	6.490	199	150
Priorat	488	1.226	1.517	2.427	6.223	2.376	257	193
Ribera d'Ebre	4.511	5.508	6.125	6.272	9.966	6.477	296	222
Ripollès	9.728	13.233	7.078	7.429	6.472	8.788	348	262
Segarra	2.768	1.778	1.631	2.630	2.346	2.231	96	72
Segrià	16.198	20.182	42.461	34.404	36.119	29.873	142	107
Selva	5.693	9.617	22.829	22.250	27.125	17.503	101	76
Solsonès	1.421	4.267	2.269	10.769	9.956	5.736	424	319
Tarragonès	19.460	23.737	27.850	46.748	43.418	32.243	124	93
Terra Alta	231	1.201	3.309	1.241	2.615	1.719	150	113
Urgell	4.516	8.595	3.279	5.823	12.820	7.007	190	143
Aran	969	3.187	6.314	1.909	1.709	2.817	277	208
Vallès Occidental	67.351	69.985	95.477	126.640	125.858	97.062	104	78
Vallès Oriental	17.323	18.672	22.315	52.958	73.374	36.928	89	67
Moianès	152	1.388	650	169	84	488	35	26
Total comarcalitzat	704.922	809.924	1.030.332	1.214.959	1.375.483	1.027.124	133	100
No comarcalitzat	104.860	78.805	198.875	103.957	289.290	155.157	20	
TOTAL CONSOLIDAT	809.782	888.729	1.229.207	1.318.916	1.664.773	1.182.282	153	

(*) Mitjana de població segons els padrons municipals del 2018 al 2022.

Quadre 6.4.5

Distribució inversió real (cap. 6) liquidada per àmbits del Pla territorial general. Període 2018-2022

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	2018	2019	2020	2021	2022	Mitjana anual (2018-22)	Mitjana anual euros/hab	Índex (com=10)
Àmbit Metropolità	457.897	484.532	647.664	751.045	858.732	639.974	130,29	98,0
Comarques Gironines	61.690	58.994	87.851	114.303	118.253	88.218	115,50	86,8
Camp de Tarragona	33.410	46.343	48.260	70.369	87.694	57.215	108,64	81,7
Terres de l'Ebre	18.722	21.803	30.025	28.387	38.194	27.426	152,63	114,8
Àmbit de Ponent	49.577	57.393	76.549	72.010	91.084	69.322	189,53	142,5
Comarques Centrals	35.948	60.060	60.668	89.003	83.180	65.772	158,65	119,3
Alt Pirineu i Aran	27.831	41.808	42.404	47.557	39.511	39.822	544,20	409,1
Àmbit del Penedès	19.847	38.992	36.913	42.285	58.836	39.375	80,87	60,8
Total comarcalitzat	704.922	809.924	1.030.332	1.214.959	1.375.483	1.027.124	133	100
No comarcalitzat	104.860	78.805	198.875	103.957	289.290	155.157	20	
TOTAL CONSOLIDAT	809.782	888.729	1.229.207	1.318.916	1.664.773	1.182.282	153	

(*) Mitjana de població segons els padrons municipals del 2018 al 2022.

Font: Departament d'Economia i Hisenda.

Si s'analitza la distribució de la inversió per àmbits del Pla territorial general en el conjunt del període 2018-2022 s'observa que l'esforç inversor per habitant més gran es concentra a les comarques de l'Alt Pirineu i Aran, amb una inversió anual mitjana de 544,20 euros per habitant, el que suposa quadruplicar la inversió mitjana per càpita territorialitzada del conjunt del període (133,01 euros per habitant).

A continuació se situen l'Àmbit de Ponent (189,53 euros per habitant), les Comarques Centrals (158,65 euros per habitant), les Terres de l'Ebre (152,63 euros per habitant), l'Àmbit Metropolità (130,29 euros per habitant), les Comarques Gironines (115,50 euros per habitant), el Camp de Tarragona (108,64 euros per habitant) i, finalment, l'Àmbit del Penedès (80,87 euros per habitant).

Si l'anàlisi es fa en termes absoluts, l'àmbit territorial que concentra més inversió és el Metropolità, amb una inversió anual mitjana de 640,0 M€, el que representa el 62,3% del total de la inversió territorialitzada executada per la Generalitat al llarg del període.

Distribució per polítiques de despesa de les inversions reals de la Generalitat liquidades en el període 2018-2022.

El quadre 6.4.6 mostra la distribució per polítiques de despesa de la inversió liquidada pel sector públic de la Generalitat en el període 2018-2022 (la política "52.- Transport" s'ha desagregat entre els diferents programes que la integren).

Quadre 6.4.6

Distribució de la inversió real (cap. 6) liquidada per polítiques de despesa

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

Política de despesa	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020	Liquidat 2021	Liquidat 2022	Mitjana anual	%
11 Alta direcció de la Generalitat i el seu gc	2.470	2.521	4.173	4.582	3.440	3.437	0,3
12 Administració i serveis generals	31.948	56.889	68.252	39.494	27.575	44.831	3,8
13 Rel. institucionals i processos electoral	114	23	17	114	76	69	0,0
1. Funcionament institucions i Adm. gener	34.532	59.434	72.441	44.190	31.091	48.338	4,1
21 Justícia	9.452	8.131	11.814	25.075	26.682	16.231	1,4
22 Seguretat i protecció civil	6.967	11.716	13.636	35.989	30.917	19.845	1,7
23 Rel. exteriors i coop. al desenvolupame	13	97	72	70	38	58	0,0
2. Serveis públics generals	16.432	19.944	25.522	61.133	57.636	36.134	3,1
31 Protecció social	7.302	8.534	13.836	15.516	12.173	11.472	1,0
32 Promoció social	2.442	3.801	3.112	853	1.258	2.293	0,2
33 Foment de l'ocupació	1.299	3.482	3.032	1.586	1.320	2.144	0,2
3. Protecció i promoció social	11.042	15.817	19.980	17.954	14.751	15.909	1,3
41 Salut	155.837	193.613	408.010	356.934	362.481	295.375	25,0
42 Educació	123.444	106.778	119.525	133.003	146.018	125.754	10,6
43 Habitatge i actuacions urbanes	43.204	76.062	53.988	56.647	69.214	59.823	5,1
44 Cultura	5.037	5.229	5.883	7.901	9.902	6.790	0,6
45 Llengua catalana	128	323	108	173	243	195	0,0
46 Consum	5	2	0	0	2	2	0,0
47 Esports	5.378	2.319	2.081	3.036	2.448	3.053	0,3
4. Producció béns públics de caràcter soc	333.034	384.326	589.595	557.694	590.308	490.992	41,5
51 Cicle de l'aigua	10.512	20.219	45.247	80.972	84.167	48.224	4,1
521 Carreteres	119.258	132.464	147.721	180.048	382.955	192.489	16,3
522 Infraestructures ferroviàries	147.132	107.859	158.436	201.177	206.965	164.314	13,9
523 Suport al transport públic de viatgers	114	82	390	60	12.991	2.727	0,2
524 Ports i transport marítim	5.621	5.198	17.479	7.994	4.628	8.184	0,7
525 Aeroports i transport aeri	347	484	716	1.042	1.522	822	0,1
526 Logística i altres act. transport mercade	579	1.697	2.554	8.469	18.179	6.295	0,5
527 Infraestruc. transport viatgers per carret	901	1.464	3.631	18.552	14.230	7.755	0,7
53 Soc. informació i coneixement i telecom	27.347	22.362	24.513	23.569	54.840	30.526	2,6
54 Ordenació del territori i urbanisme	19.046	18.748	18.975	10.952	21.295	17.803	1,5
55 Actuacions ambientals	5.995	6.608	8.162	17.772	10.198	9.747	0,8
56 Infraestructures agràries i rurals	20.573	18.594	23.259	22.510	28.925	22.772	1,9
57 Recerca, desenvolupament i innovació	25.004	29.030	35.411	34.665	53.766	35.575	3,0
58 Altres actuacions de caràcter econòmic	2.650	2.147	3.613	1.982	3.465	2.772	0,2
5. Prod. béns públics de caràcter econòmic	385.079	366.956	490.106	609.766	898.126	550.007	46,5
61 Agricultura, ramaderia i pesca	861	964	900	892	3.636	1.451	0,1
62 Indústria	584	168	1.428	2.257	5	888	0,1
63 Energia i mines	122	200	80	446	20	174	0,0
64 Comerç	768	942	835	128	42.001	8.935	0,8
65 Turisme	18.101	32.268	17.367	16.935	26.007	22.135	1,9
66 Desenvolupament empresarial	0	0	0	0	0	0	-
67 Crèdit oficial i sector financer	9.209	7.707	10.946	7.521	1.192	7.315	0,6
68 Promoció i defensa de la competència	19	4	7	0	0	6	0,0
6. Foment i regulació sectors productius	29.663	42.253	31.562	28.179	72.860	40.903	3,5
71 Suport financer als ens locals	-	-	-	-	-	-	-
7. Suport financer als ens locals	0	0	0	0	0	0	0
81 Fons de contingència	-	-	-	-	-	-	-
8. Fons de contingència	0	0	0	0	0	0	0
91 Deute públic	-	-	-	-	-	-	-
9. Deute públic	0	0	0	0	0	0	0
Total inversió real consolidada	809.782	888.729	1.229.207	1.318.916	1.664.773	1.182.282	100,0

Font: Departament d'Economia i Hisenda.

En el període 2018-2022 les inversions reals liquidades per la Generalitat es van concentrar en la política de transport (32,4% del total de la mitjana anual), on

destaquen especialment les inversions en carreteres (16,3%) i en Infraestructures ferroviàries (13,9%).

La inversió en matèria de carreteres ascendeix a 383,0 M€ en 2022, entre les principals actuacions cal destacar:

- Resolució anticipada de la concessió de l'Eix Transversal (C-25) (125,2 M€).
- Obres d'emergència a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya (41,7 M€).
- Rehabilitació del ferm a diverses carreteres de la xarxa viària de la Generalitat de Catalunya a l'empara del Pla sectorial de ferms sostenibles 2019, per un import global de 20,3 M€ i on es poden destacar, entre d'altres, les actuacions:
  - Reforçament del ferm a la L-310 entre Tàrraga i Guissona (4,5 M€).
  - Reforçament del ferm i obres complementàries a la BV-1001 entre Calaf i Sant Guim de Freixenet (2,4 M€).
  - Reforçament del ferm a la L-902 entre Almacelles i el límit amb la Província d'Ossa (2,0 M€).
  - Reforçament de ferm i obres complementàries a la BV-2411 entre Begues i Avinyonet del Penedès (1,9 M€).
  - Millora del ferm i obres complementàries a la C-12 entre Xerta i Rasquera (1,5 M€).
- Corredor Brugent - Ter. Carreteres C-63 i N-141E. Tram: Anglès – Bescanó (14,2 M€).
- Execució d'operacions de conservació integral als trams de carretera adscrits als Serveis Territorials de carreteres de la demarcació de Barcelona (9,5 M€).
- Millores de seguretat a la carretera C-66. Tram: Cornellà de Terri – Serinyà i Serinyà - Sant Ferriol (8,5 M€).
- Millora carretera C-17, entre l'autopista AP-7 i la carretera BV-1432. Tram: Parets del Vallès – Granollers (8,4 M€).

La inversió executada en matèria d'infraestructures ferroviàries l'any 2022 ascendeix a 207,0 M€, i es canalitza pràcticament en la seva totalitat a través de 3 empreses:

- FGC, amb un inversió executada en 2022 de 119,5 M€, i on destaquen actuacions com ara l'adquisició de material ferroviari per a les línies metropolitanes (55,4 M€), les inversions a les vies de les línies

metropolitanes (17,3 M€) i les inversions en els túnels i ponts de les línies metropolitanes (11,7 M€).

- IFERCAT, amb una inversió total de 69,2 M€ en diferents actuacions a la L-9.
- INFRACAT, amb un inversió executada en 2022 en matèria de ferrocarril de 18,2 M€, on destaca la reparació de les patologies estructurals en l'edifici cotxera-taller de Sant Genís de la Línia 3 (5,1 M€), Perllongament de la Línia Llobregat - Anoia dels FGC. Tram: Plaça Espanya – Gràcia (3,3 M€) i Millora de l'accessibilitat i adaptació a la normativa de l'intercanviador de l'estació de Maragall (L4 i L5 d'FMB) per import de 3,0 M€.

Altres actuacions importants en matèria de transport són la inversió al nou carril bus i via ciclista a la carretera C-245 entre Castelldefels i Cornellà de Llobregat (13,8 M€ a l'empara del programa 527) i l'adquisició de material ferroviari per a la línia de l'aeroport del Prat per part d'FGC Mobilitat, SA (10,7 M€ a l'empara del programa 526).

La següent política en importància en el conjunt del període 2018-2022 és la de Salut, que representa el 25,0% de la inversió anual mitjana del període, amb increment significatiu del volum d'inversió a partir de l'any 2020, en part com a conseqüència de la COVID-19.

En l'any 2022 la inversió en Salut continua sent relativament elevada respecte a la mitjana històrica, amb un total de 362,5 M€ i on destaquen, entre d'altres:

- La inversió executada en el programa de reposició d'Hospitals de l'ICS (60,3 M€).
- Les inversions per a la remodelació de l'Hospital Clínic de Barcelona (26,8 M€).
- Les inversions als nous centres sanitaris d'emergència SARS-COV-2 (també 26,8 M€).
- L'ampliació i reforma de l'Hospital de Viladecans amb una inversió de 25,8 M€ (dels quals 22,7 M€ són inversions executades a través d'INFRACAT, mentre que els 3,1 M€ restants corresponen a inversions executades directament pel SCS).
- Les inversions a l'Hospital de Sant Pau (16,8 M€).
- L'adquisició del dret de vol i subedificació de la Clínica Plató (9,1 M€).
- Les inversions en el marc del Pla INVEAT (inversions en equips d'alta tecnologia sanitària) finançades amb fons MRR i executades en diversos hospitals de Catalunya (8,4 M€).

- Les inversions associades a la 2a fase de l'ampliació de l'Hospital del Mar (8,2 M€) i obres prèvies a la 2a fase (4,2 M€), executades pel Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona.

Altres polítiques importants en el conjunt del període 2018 - 2022 són: Educació amb el 10,6 % del total de la inversió anual mitjana del període, així com Habitatge i actuacions urbanes, amb 5,1 % del total.

En matèria d'Educació l'any 2022 s'han executat inversions per un import global de 146,0 M€ on destaquen, entre d'altres:

- La inversió corresponent a l'adquisició d'equips informàtics amb diferents sistemes operatius i finançada amb fons MRR (20,6 M€).
- Les inversions a l'empara del Pla d'equipaments 2013 del Consorci d'Educació de Barcelona (17,1 M€).
- Les inversions en equipaments escolars (12,1 M€).
- La substitució de l'edifici C de l'Institut de Mollet del Vallès (5,3 M€).
- Nova construcció Institut Ventura Gassol de Badalona (4,0 M€)
- Nova construcció Escola Virolet a Sabadell (3,7 M€).
- Nova construcció Escola Jacint Verdaguer a la Granada (3,2 M€).
- Nova construcció Escola Serreta a Santpedor (2,7 M€).

En matèria d'Habitatge i actuacions urbanes l'any 2022 es van executar inversions per un import global de 69,2 M€, entre les que destaquen:

- La compra d'habitatges per compte propi de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya (26,6M€).
- Múltiples inversions executades per l'INCASOL per un import global de 42,1 M€, entre les que destaquen, entre d'altres:
  - La inversió al bloc T (40 habitatges) al Barri de Sant Roc de Badalona (3,2 M€).
  - L'actuació residencial a la Closa del Llop de l'Escala (1,9 M€).
  - La restauració de l'església de la Cartoixa d'Escaladei a la Morera de Montsant (1,4 M€).
  - La construcció de 34 habitatges de lloguer assequible en terrenys del Polígon II del sector Can Llong de Sabadell (1,2 M€).
  - Les actuacions de l'INCASOL al sector "Eixample Nord" del Prat de Llobregat (també amb 1,2 M€).

La següent política en importància per volum d'inversió és la del Cicle de l'aigua, que representa el 4,1% de la inversió mitjana en el conjunt del període 2018-

2022, tot i que ha experimentat un fort creixement en els últims anys, passant dels 10,5 M€ executats l'any 2018 als 84,2 M€ executats l'any 2022.

La inversió liquidada en 2022 en matèria de Cicle de l'aigua es canalitza pràcticament en la seva totalitat a través de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i l'Ens d'Abastament d'Aigua Ter-Llobregat (ATL) ja sigui mitjançant actuacions executades directament per elles o bé mitjançant encàrrecs a INFRACAT:

- Respecte a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), en 2022 ha executat directament actuacions que suposen una inversió global de 52,9 M€, on destaquem actuacions com ara:
  - Les millores de la línia de tractament de l'EDAR de Rubí (3,8 M€).
  - La inversió a l'EDAR i col·lectors en alta de Riba-Roja d'Ebre (3,2 M€).
  - L'ampliació de l'EDAR de Riudellots de la Selva i impulsió de les aigües residuals de Campllong fins a l'EDAR (3,0 M€).
  - Col·lector en alta de connexió de la urbanització de Riumar al sistema Deltebre (2,8 M€).
  - El nou col·lector de la Riera de Gaià del sistema de sanejament d'Altafulla i sanejament del sector est del Catllar (2,4 M€).

A aquestes actuacions executades directament per l'ACA caldria sumar també els encàrrecs executats indirectament per l'ACA a través d'INFRACAT (per un import global de 5,4 M€ en 2022), on destaca l'execució de les obres de mitigació del risc d'inundació al barri de la Salut de Salou (3,4 M€) i el col·lector de salmorres de la Conca del Llobregat (1,8 M€).

- Respecte a l'Ens d'Abastament d'Aigua Ter-Llobregat (ATL), en 2022 ha executat una inversió global de 25,9 M€ i on destaquen, entre d'altres, actuacions com ara:
  - Les inversions a l'Estació de Tractament d'Aigua Potable (ETAP) del Llobregat (8,0 M€).
  - La inversió als ramals de Can Pallars, Castellet i Serra Galliners a Sant Quirze del Vallès (3,3 M€).
  - Les actuacions al dipòsit de Sant Quirze del Vallès (2,0 M€).
  - Les inversions a l'Estació Distribuïdora de la Trinitat (EDT) a Barcelona (1,9 M€).

Pel que fa a la política de Recerca, desenvolupament i innovació, aquesta representa el 3,0% de la inversió anual mitjana de la Generalitat en el conjunt del període 2018 - 2022. Tot i que cal indicar que bona part del suport de la Generalitat de Catalunya a la recerca es canalitza mitjançant transferències i convenis finançats al marge del capítol 6 del pressupost. En 2022 la inversió en

aquesta política ha estat de 53,8 M€, on destaca la inversió de les següents entitats:

- Fundació Hospital Universitari Vall d'Hebron-Institut de Recerca (HUVH, IR) (8,5 M€)
- Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA) (7,1 M€).
- Fundació Institut de Ciències Fotòniques (ICFO) (5,6 M€).
- Fundació Centre de Regulació Genòmica (CRG) (5,5 M€).
- Fundació Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia (ICN2) (5,3 M€).

Finalment, altres inversions importants executades en 2022 en altres polítiques de despesa són, entre d'altres:

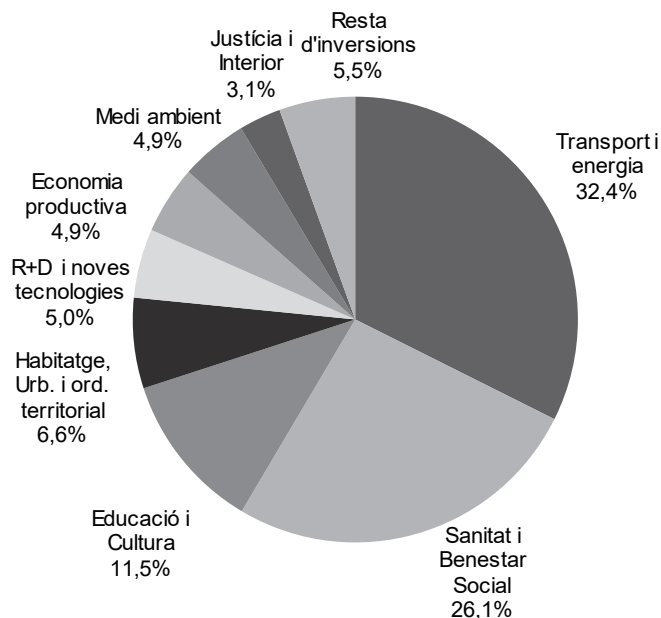
- Construcció d'un nou pavelló per ampliació del recinte firal Gran Via (42,0 M€)
- Diverses actuacions al sistema de regadiu Segarra-Garrigues (23,0 M€)
- El subministrament de camions de bombers tipus autobomba rural pesada BPR (17,3 M€)
- El manteniment Circuit de Catalunya: edificis, pista i box (7,6 M€).

El gràfic 6.4.3 mostra el pes de la inversió liquidada en el període 2018-2022 agrupada per grans sectors d'inversió.

Gràfic 6.4.3

Inversió liquidada pel SP de la Generalitat. Mitjana anual 2018-2022

Distribució per sectors

Inversions executades amb sistemes de finançament estructurats.

El quadre 6.4.7 mostra la inversió executada físicament en cada exercici des de l'any 2003, en base als principals sistemes de finançaments estructurats utilitzats per la Generalitat de Catalunya, com són:

- Les concessions.
- Els drets de superfície.
- Els mètodes alemanys.

La utilització d'aquestes sistemes de finançament fa que la liquidació pressupostària de capítol 6 d'un exercici no mostri de manera efectiva la inversió realment executada en aquell any, ja sigui perquè hi ha inversions que mai s'acabaran liquidant contra el capítol 6 del pressupost (concessions i drets de superfície) o bé per la existència d'un important decalatge temporal entre el moment en què s'executen les obres i el moment en què s'acaben liquidant contra el pressupost (mètodes alemanys fins l'any 2013).

Cal indicar que no s'han considerat els drets de crèdit corresponents a les inversions en el Canal Segarra – Garrigues, atès que la distorsió que provoca aquest sistema de finançament estructurat sobre la liquidació pressupostària s'ha demostrat poc rellevant i, per tant, es considera que la liquidació de capítol 6 ja és un bon indicador de la inversió executada en aquesta obra.

D'altra banda, el quadre 6.4.8 mostra els imports liquidats contra el capítol 6 del pressupost corresponents als mètodes alemanys.

Com a conseqüència dels nous criteris de comptabilització dels mètodes alemanys establerts per Eurostat i aplicats per la IGAE i per la Intervenció de la Generalitat de Catalunya a partir del 2013, aquests han passat a liquidar-se, a través d'un ajust comptable, contra l'exercici en què s'executa l'obra i no contra l'exercici en què es paguen, amb la qual cosa, a partir de l'any 2013, l'import executat físicament i la liquidació pressupostària dels mètodes alemanys és pràcticament el mateix, i per tant, aquest sistema de finançament estructurat ha perdut la seva capacitat de diferir en el temps l'impacte sobre la liquidació del pressupost.

L'any 2022 es manté amb un volum relativament baix d'inversió executada per mitjà de sistemes de finançament estructurats. L'import global ha estat de 34,3 M€, que correspon a les inversions executades directament pels concessionaris en tres actuacions:

- Inversions a l'Eix Diagonal (C-15 i C-37) per implantar un tercer carril i un separador central entre Vilafranca del Penedès i Capellades i desdoblar un tram entre Capellades i Igualada (30,6 M€).
- Obres accessòries de millora en l'àrea d'influència i control del nou model de descomptes autopista C-32 (0,9 M€).
- Inversions en el marc de la concessió del nou sistema tarifari integrat T-Mobilitat, que té com a objectiu unificar el sistema de pagament dels diversos tipus de transport públic a Catalunya (metro, FGC, rodalies, tramvia i autobusos urbans i interurbans) i permetre una tarifació diferenciada segons la intensitat d'ús (2,7 M€).

Quadre 6.4.7
Inversió executada amb finançaments estructurats

Milers d'euros

Programa / Tipus finançament (*)	Import 2003	Import 2004	Import 2005	Import 2006	Import 2007	Import 2008	Import 2009	Import 2010	Import 2011	Import 2012	Import 2013	Import 2014	Import 2015	Import 2016	Import 2017	Import 2018	Import 2019	Import 2020	Import 2021	Import 2022
121 Direcció i administració gen.	-	-	-	1.114	10.526	-	-	-	2.382	1.357	34	2.156	1.155	102	2.648	-	-	-	-	-
Concessió	-	-	-	1.114	10.526	-	-	-	2.382	1.357	34	2.156	1.155	102	2.648	-	-	-	-	-
211 Administració de justícia	-	6.354	20.046	80.413	183.936	77.096	7.094	6.807	13.342	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Concessió	-	6.354	17.583	54.459	127.716	37.400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drets de superfície	-	-	2.463	25.954	56.219	39.697	7.094	6.807	13.342	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
213 Serveis penitenciaris	-	-	9.714	64.765	69.760	79.658	29.077	104.602	68.613	953	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drets de superfície	-	-	9.714	64.765	69.760	79.658	29.077	104.602	68.613	953	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
221 Seguretat ciutadana	-	3.123	19.017	50.061	54.740	25.330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drets de superfície	-	3.123	19.017	50.061	54.740	25.330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
521 Carreteres	8.163	85.640	127.784	163.723	264.136	304.003	250.591	448.996	667.980	434.756	100.150	20.356	1.732	-	-	-	-	-	6.334	31.531
Concessió	-	7.980	30.322	100.283	157.751	115.956	115.538	283.902	555.135	352.541	35.263	-	-	-	-	-	-	-	6.334	31.531
Mètode alemany	8.163	77.661	97.462	63.440	106.384	188.047	135.053	165.094	112.844	82.215	64.887	20.356	1.732	-	-	-	-	-	-	-
522 Infraestructures ferroviàries	200	16.561	20.450	45.623	86.630	162.938	1.345.257	471.510	709.519	157.417	168.614	104.984	42.888	1.006	323	-	-	-	-	-
Concessió (Línia 9)	-	-	-	-	-	-	-	-	633.366	92.435	72.899	23.915	-	576	-	-	-	-	-	-
Mètode alemany	200	16.561	20.450	45.623	86.630	162.938	205.574	269.911	76.153	64.983	95.715	81.070	42.888	430	323	-	-	-	-	-
523 Suport transp. públic viatgers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.019	4.046	5.364	10.541	10.132	17.620	3.153	2.748
Concessió T-Mobilitat (**)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.019	4.046	5.364	10.541	10.132	17.620	3.153	2.748
562 Regadius	-	9.902	12.441	46.363	39.353	55.081	50.019	33.077	8.549	20.155	1.712	75	-0	-	-	-	-	-	-	-
Mètode alemany	-	9.902	12.441	46.363	39.353	55.081	50.019	33.077	8.549	20.155	1.712	75	-0	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL	8.363	121.580	209.454	452.064	709.082	704.107	1.682.038	1.064.992	1.470.386	614.638	270.511	127.571	61.794	5.154	8.334	10.541	10.132	17.620	9.487	34.279
Total concessió	-	14.333	47.905	155.856	295.994	153.355	1.255.221	485.501	1.190.884	446.332	108.197	26.070	17.174	4.724	8.012	10.541	10.132	17.620	9.487	34.279
Total drets de superfície	-	3.123	31.195	140.780	180.720	144.685	36.171	111.410	81.956	953	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total mètodes alemanys	8.363	104.123	130.354	155.427	232.368	406.066	390.646	468.081	197.547	167.353	162.314	101.500	44.620	430	323	-	-	-	-	-
TOTAL	8.363	121.580	209.454	452.064	709.082	704.107	1.682.038	1.064.992	1.470.386	614.638	270.511	127.571	61.794	5.154	8.334	10.541	10.132	17.620	9.487	34.279

(*) Obres finançades amb els següents sistemes estructurats: mètodes alemanys, concessió d'obra pública, drets de superfície i contracte de col·laboració entre el sector públic i el sector privat per a l'execució del projecte T-Mobilitat

(**) La inversió associada al nou sistema tarifari integrat T-Mobilitat afectarà al metro, FGC, rodalies, tramvia i autobusos urbans i interurbans.

6. El sector públic autònom

Quadre 6.4.8
Imports liquidats contra el capítol 6 del pressupost corresponents a mètodes alemanys
Milers d'euros

	Import 2003	Import 2004	Import 2005	Import 2006	Import 2007	Import 2008	Import 2009	Import 2010	Import 2011	Import 2012	Import 2013	Import 2014	Import 2015	Import 2016	Import 2017	Import 2018	Import 2019	Import 2020	Import 2021	Import 2022
Mètode Alemany	-	-	222.656	134.047	31.049	75.640	351.304	331.886	637.992	530.274	162.579	101.666	44.620	430	323	-	-	-	-	-
521 Carreteres	-	-	186.326	65.414	-	-	288.259	41.328	284.918	209.236	64.844	20.345	1.732	-	-	-	-	-	-	-
522 Infraestructures ferroviàries	-	-	36.330	46.725	3.329	34.603	-220	250.525	288.416	292.747	96.023	81.246	42.888	430	323	-	-	-	-	-
562 Regadius	-	-	-	21.909	27.720	41.037	63.265	40.033	64.658	28.291	1.713	75	-0	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL	0	0	222.656	134.047	31.049	75.640	351.304	331.886	637.992	530.274	162.579	101.666	44.620	430	323	0	0	0	0	0

(*) Les liquidacions per concessions i drets de superfície es fan contra altres capítols del pressupost diferents al capítol 6.

Font: Departament d'Economia i Hisenda.

Inversió executada per les universitats públiques de Catalunya.

Finalment, el quadre 6.4.9 mostra la inversió executada (liquidació del capítol 6) per les universitats públiques de Catalunya en el període 2017-2022.

Malgrat que les universitats no formem part del sector públic de la Generalitat, les seves inversions són finançades en bona part a través d'ajuts d'aquesta.

Quadre 6.4.9

Inversió executada per les universitats públiques de Catalunya. Període 2017-2022

Milers d'euros

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Universitat de Barcelona (UB)	33.591	30.423	26.556	27.347	33.852	51.428
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)	34.254	34.328	34.571	33.424	34.579	46.160
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)	31.072	27.068	28.332	28.644	32.297	34.404
Universitat Pompeu Fabra (UPF)	24.986	23.076	22.664	22.905	24.188	25.876
Universitat de Girona (UdG)	9.746	11.245	11.276	9.234	10.987	13.341
Universitat de Lleida (UdL)	6.817	7.433	8.867	7.234	7.200	6.709
Universitat Rovira i Virgili (URV)	7.049	8.586	7.649	8.430	9.647	13.357
Universitat Oberta de Catalunya (UOC)	6.864	37.156	6.764	6.896	12.378	10.420
TOTAL	154.380	179.314	146.679	144.114	165.128	201.696

Font: Departament d'Economia i Hisenda. Intervenció General.

6.5. L'avaluació de polítiques públiques a la Generalitat de Catalunya

D'acord amb la definició de la Comissió Europea, l'avaluació de polítiques públiques consisteix en la valoració de les intervencions dels organismes públics segons els seus productes i els seus impactes, en relació amb les necessitats que pretenen satisfer i orientada a proveir informació rigorosa, basada en evidències, per a la presa de decisions. L'impuls de l'avaluació en les institucions públiques afavoreix una presa de decisions més informada, que ha de permetre millorar l'eficiència i l'eficàcia en l'assignació dels recursos públics, mitjançant la selecció de les polítiques públiques que millor responguin a les necessitats i maximitzin el benestar de la ciutadania, vetllant sempre per la sostenibilitat financera.

Disposar d'un sistema d'avaluació sistemàtica de polítiques públiques integrat a tots els nivells de gestió i direcció, com a instrument de suport per al desenvolupament de polítiques públiques i per a la presa de decisions, esdevé

clau per al desenvolupament institucional d'un país. Perquè sigui d'utilitat, aquesta avaluació ha d'estar integrada en el cicle de gestió de les polítiques públiques i ha de tenir connexió amb la política pressupostària. Així mateix, d'acord amb el principi de transparència, per tal que el conjunt de la ciutadania pugui avaluar la gestió pública, cal fer públics els resultats d'aquestes avaluacions.

Per tant, la sistematització de les avaluacions contribueix a la millora de les polítiques públiques i ajuda en el desenvolupament de programes i iniciatives més eficients i rigoroses. D'acord amb això, en l'article 112 del capítol X de la Llei de Finances de la Generalitat de Catalunya, es va incorporar la realització de plans d'avaluació per part de les agrupacions departamentals de la Generalitat. Els primers plans es van aprovar el 2021 amb un horitzó temporal de dos anys (2021-2022). Actualment, es troben en desplegament les avaluacions dels plans departamentals 2023-2024. En la taula següent s'identifiquen els diferents departaments i les propostes d'avaluació plantejades en els plans d'avaluació respectius, algunes de les quals tenen continuïtat entre un pla i l'altre:

Quadre 6.5.1

Plans departamentals d'avaluació i projectes associats

Agrupació departamental	Núm. projectes d'avaluació	
	Pla d'avaluacions 2021-22	Pla d'avaluacions 2023-24
Acció climàtica, Alimentació i Agenda Rural	5	6
Acció exterior i Govern obert	10	1
Cultura	3	3
Drets Socials	14	12
Economia i Hisenda	12	7
Educació	7	4
Empresa i Treball	13	19
Igualtat i Feminismes	2	6
Interior	2	2
Justícia	2	2
Presidència	2	4
Recerca i Universitats	1	2
Salut	15	17
Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori	5	6
Total	93	91

Paral·lelament, es continua treballant en les tres línies estratègiques d'integració de l'avaluació en el dia a dia de l'Administració:

- Integrar l'avaluació en la gestió i la pressupostació: incorporar processos

d'anàlisi i presa de decisions on l'avaluació jugui un paper rellevant.

- Promoure la realització d'avaluacions: reduir dels obstacles i les dificultats tècniques i organitzatives que poden dificultar la implantació d'una sistemàtica d'avaluació.
- Generar coneixement en avaluació: donar a conèixer l'avaluació a tota l'organització i capacitar els empleats públics per a la seva realització, encàrrec i interpretació.

1. Integració de l'avaluació en la gestió i la pressupostació

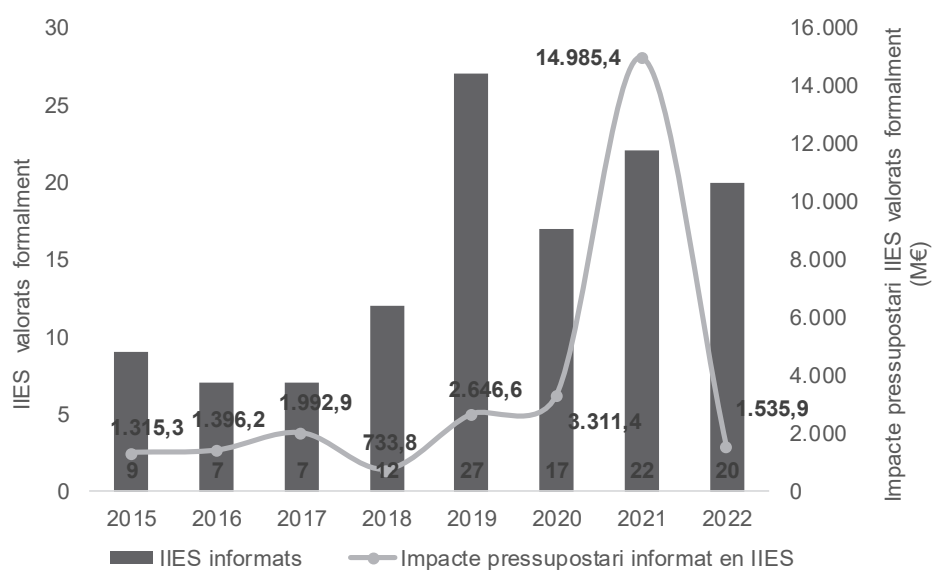
Un dels primers passos per a la integració de l'avaluació en la gestió es va donar amb l'aprovació, el 20 de desembre de 2011 per part del Govern, de les directrius sobre el contingut i el procediment d'elaboració de l'informe d'impacte econòmic i social (IIES), mitjançant el qual s'avaluen les propostes que se sotmeten a l'aprovació del Govern. D'aquesta manera, s'incorpora l'avaluació *ex ante* com a eina de suport a la presa de decisions.

En segon lloc, i d'acord amb el principi de transparència, des de 2020, estan publicats al web del [Departament d'Economia i Hisenda](#) els IIES que s'inclouen als expedients de les iniciatives que ha d'aprovar el Govern quan aquest és preceptiu.

En el gràfic següent es mostren els informes d'impacte econòmic i social presentats en els darrers 8 anys juntament amb l'impacte pressupostari informat pel conjunt de propostes.

Gràfic 6.5.1

Nombre i impacte pressupostari dels IIES informats. 2015-2022

En tercer lloc, en línia amb la voluntat d'aconseguir la plena integració de l'avaluació en els processos de decisió i d'impulsar i fer el seguiment de les intervencions, l'any 2019 es va crear la Comissió Interdepartamental d'Avaluació de Polítiques Públiques (CIAVA)², que té per objectiu impulsar i coordinar l'avaluació de les polítiques públiques en l'àmbit del sector públic de la Generalitat. Aquesta comissió es reuneix com a mínim, una vegada a l'any

2. Promoció i capacitació de la realització d'avaluacions

Les avaluacions s'han de dur a terme d'una manera rigorosa i estandarditzada i, per aquest motiu, és important tractar de reduir al màxim les dificultats tècniques que puguin entorpir la seva implementació. En aquest sentit, el 2021 es va publicar la *Guia d'avaluació econòmica de polítiques públiques de la Generalitat de Catalunya*, la qual dona una visió general i pràctica de les diferents fases d'una avaluació.

Així mateix, des del Departament d'Economia i Hisenda i des de l'Institut d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua), s'ha continuat treballant en l'elaboració d'eines i materials tècnics (notes i guies metodològiques, *toolkits*, bases de dades, etc.), tant de caire instrumental com acadèmic, d'utilitat general per als professionals que hagin de fer una avaluació.

Fins al 2023, s'han finalitzat fins a dotze avaluacions corresponents a la primera i segona edició del Fons de promoció per a l'Avaluació (PROAVA), que ha cofinançat diverses iniciatives rellevants d'avaluació de polítiques públiques de diferents departaments de la Generalitat. Aquestes són:

- Avaluació del Pla de xoc contra la segregació escolar
- Avaluació del Programa de suport per a les persones joves tutelades i ex tutelades
- Avaluació de l'estalvi econòmic per l'ús de l'Administració digital
- Avaluació dels ajuts al pagament del lloguer de l'habitatge
- Avaluació de l'atenció integrada social i sanitària a l'entorn domiciliari
- Guia d'avaluació socioeconòmica de projectes d'intervenció al patrimoni

---

² La CIAVA està formada per les persones titulars de les secretaries generals de tots els departaments així com les persones titulars de la secretaria d'Administració i Funció Pública, la Intervenció General i les direccions generals de Pressupostos, de Coordinació Interdepartamental, d'Administració Digital, de Transparència i Dades Obertes, de l'Escola d'Administració Pública i el director de l'Institut Català d'Avaluació i Polítiques Públiques (Ivàlua). La presidència de la CIAVA correspon a la persona titular de la Secretaria d'Economia.

cultural per a professionals i l'avaluació de les intervencions a la Cartoixa d'Escaladei

- Diagnosi, avaluació de disseny i aproximació a l'avaluació de l'impacte de la política d'ajuts a la compra de vehicles de baixes emissions
- Avaluació del Servei d'intermediació laboral
- Avaluació del Programa de dones del món rural i marítim 2016-2020
- Estratègia NewSpace de Catalunya
- Pla multianual 2018-2021 de l'Estratègia Marítima de Catalunya
- Subvencions a la millora de les infraestructures en equipaments escènics i musicals i d'arts visuals

A més, durant el 2023, s'estan finalitzant les avaluacions de la segona edició i posant en marxa les de la tercera:

- 2a edició:
  - Programa Joves en pràctiques
  - Pla de formació del professorat
  - Transformació integral de centres educatius per a la millora de l'equitat
  - Pla de Doctorats Industrials
  - Model d'implementació de la nova oficina judicial
- 3a edició:
  - Atenció a les persones sense llar: fitxa 48 del Contracte Programa 2022-2025
  - Prestacions econòmiques d'especial urgència per a prevenir l'exclusió social per la pèrdua d'habitatge
  - Atenció diürna per a persones amb discapacitat
  - Incorporació de mesures ambientals en la contractació pública en l'àmbit sanitari
  - Mesures per a combatre l'abandonament escolar prematur
  - Fons de transició nuclear

- Migració i primera acollida de refugiats i persones desplaçades
- Serveis d'informació i atenció a les dones (SIAD)
- Controls de velocitat amb radars de punt i de tram a les carreteres catalanes

Tota la documentació relativa a aquestes avaluacions es troba al web dels departaments i entitats responsables de la política, així com al del [Departament d'Economia i Hisenda](#).

Per altra banda, en el marc del Pla anual d'avaluació d'Ivàlua, durant el 2022 i el 2023 s'han fet o estan en curs les següents avaluacions:

- Avaluació de disseny i implementació de la Renda Garantida de Ciutadania
- Avaluació del disseny dels beneficis fiscals en matèria d'habitatge
- Avaluació de l'Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels infants i joves emigrats sols
- Avaluació dels ajuts de suport a les empreses en el context de la COVID-19
- Avaluació de l'eficiència i de l'eficàcia de l'impost sobre els grans establiments comercials
- Avaluació de la implementació del programa Temps per Cures
- Avaluació de la implementació del Pla d'Educació Digital
- Avaluació de necessitats de les polítiques actives d'ocupació del SOC

3. Generació de coneixement

Una de les prioritats en què s'ha treballat en els darrers anys ha estat la capacitació dels decisors i els empleats públics en matèria d'avaluació. S'han realitzat, doncs, diverses accions formatives, desenvolupades en col·laboració amb Ivàlua i l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC), tant de caire generalista com de matèries o sectors concrets.

La principal novetat per aquest 2023 ha estat l'impuls per un enfoc més pràctic i adaptat a les necessitats actuals d'aixecament i impuls d'avaluacions entre les unitats, així com també, en la millora de la qualitat dels Informes d'Impacte Econòmic i Social. En aquesta línia, s'han impulsat noves formacions per tal de donar una noció més avançada i/o pràctica al personal de la Generalitat de Catalunya i de les seves entitats adscrites.

Per un costat, s'han desenvolupat 7 càpsules formatives d'avaluació diferents, una primera a nivell general, 5 específiques per cadascuna de les tipologies d'avaluació i una de presentació de les avaluacions impulsades. Fins al moment s'han realitzat 7 d'aquestes formacions, i es troben pendents de realitzar dues més fins a finals de 2023. 104 són les persones úniques que han participat, sumant un total de 170 assistències, degut a que bona part d'elles han assistit a més d'una càpsula.

Per altre costat, en línia del nou enfoc esmentat, s'ha impulsat una primera edició de la formació "Avaluació econòmica. Cas específic d'elaboració d'Informes d'Impacte Econòmic i Social", la qual ha acollit 20 participants.

Altrament, el 2019 es va crear la Comunitat de pràctica d'avaluació de polítiques públiques de la Generalitat (CoAVA), una xarxa de professionals del sector públic a través de la qual es comparteixen coneixements, experiències, estratègies, bones pràctiques i recursos en relació amb l'avaluació. Actualment formen part d'aquesta comunitat 164 professionals amb responsabilitat en l'àmbit de l'avaluació de polítiques públiques a la Generalitat de Catalunya.

Des de la seva creació, s'han realitzat 11 trobades de la CoAVA. Enguany, se n'han celebrat tres: la primera al març, amb la presència de la Sindicatura de Comptes i el Síndic de Greuges, a la qual van assistir 95 persones, la segona al mes de juliol, en la qual es van presentar diferents avaluacions, amb l'assistència de 88 persones i, per últim, la tercera al setembre, presidida per la consellera d'Economia i Hisenda, i que va comptar amb 100 assistents. En aquestes tres jornades es van compartir i debatre els següents continguts:

- El control extern del sector públic
- La metodologia d'avaluació del dret d'accés a la informació pública
- Avaluació del Pla Estratègic 2018-2021 de l'Estratègia Marítima de Catalunya
- Avaluació de l'Estratègia NewSpace de Catalunya
- Avaluació del Servei d'ajuda a domicili
- Com l'avaluació i la revisió de despesa contribueixen a millorar l'assignació i la gestió dels recursos públics
- Avaluació del Districte Administratiu
- Avaluació de la Renda garantida de ciutadania
- Com l'avaluació de tecnologies sanitàries ajuda a tenir un sistema de salut de qualitat, sostenible i eficient
- Els usos de l'avaluació

Tota la informació compartida a les jornades es publica al web del [Departament d'Economia i Hisenda](#).

En el 2023 s'ha continuat treballant en l'impuls de generació d'evidències que permetin generar coneixement sobre què funciona en relació amb algun tema concret. Seguint la línia de revisió d'evidències ja iniciada el 2015 amb el projecte "Què funciona en educació?" impulsada per Ivàlua i la Fundació Bofill, i donada la obligació dels poders públics de vetllar especialment pels menors d'edats i que és una prioritat del Govern la protecció i promoció del benestar dels infants i dels adolescents, el Departament d'Economia i Hisenda ha impulsat un seguit de nous projectes en aquest àmbit. Recentment s'ha presentat al Parlament la iniciativa "Què funciona per reduir la pobresa infantil durant les primeres etapes de la vida?", on es buscava evidència sobre les polítiques del mercat de treball, les transferències de renda i la gratuïtat de l'educació infantil.

Per altre costat, s'estan desenvolupant altres iniciatives "Què funciona?" en els àmbits de polítiques de joventut, lluita contra el canvi climàtic, d'habitatge i en altres polítiques que tenen incidència sobre la salut.

Annex 6.1. La recaptació tributària

En aquest annex es presenta la recaptació de les diferents figures tributàries a Catalunya l'any 2022. En primer lloc, es presenten els tributs estatals en funció de quina administració els gestiona. D'una banda, es presenta la recaptació dels tributs gestionats per l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT). D'aquests, l'IRPF, l'IVA i els impostos especials són tributs cedits parcialment a les comunitats autònomes, que ingressen la part de la recaptació que els correspon al seu pressupost mitjançant les bestretes i liquidacions del model de finançament. La recaptació de la resta d'impostos gestionats per l'AEAT és íntegrament de l'Estat, i la de l'Impost sobre Societats és la més elevada. D'altra banda, es presenten els impostos gestionats per les comunitats autònomes. Els impostos sobre successions i donacions, transmissions patrimonials, actes jurídics documentats, hidrocarburs i els tributs sobre el joc són recaptats per les mateixes comunitats autònomes. Els impostos sobre el patrimoni, determinats mitjans de transport, dipòsits en entitats de crèdit i joc "on line" són recaptats per l'AEAT que en transfereix la recaptació a les comunitats (en l'impost sobre el patrimoni les comunitats autònomes tenen competències d'inspecció a altres fases de la gestió).

Pel que fa a la gestió dels tributs, cal diferenciar entre les comunitats autònomes forals i les de règim comú perquè tenen un sistema de finançament diferent. En el règim foral, les comunitats autònomes recapten pràcticament la totalitat dels impostos en el seu territori; en canvi, en les comunitats autònomes de règim comú, l'Administració central gestiona els impostos cedits que quantitativament són més importants, mentre que el conjunt d'impostos cedits que gestionen tenen menys poder recaptatori. Com es desprèn de les dades del quadre 6.A1.1, les diputacions forals van recaptar un 93,4% del total al País Basc i Navarra (la recaptació de l'AEAT a Navarra és negativa a causa de les devolucions). Per

contra, la recaptació corresponent a les comunitats de règim comú va ser, de mitjana, un 7% del total de tributs.

L'any 2022, la recaptació dels tributs estatals es va incrementar un 13,8% principalment pel dinamisme del mercat de treball i per l'impacte de la inflació. Els tributs cedits totalment a les comunitats autònomes van incrementar-se un 11,4% i els de les delegacions de l'AEAT, un 14,4%. Totes les comunitats autònomes, excepte el País Basc, van presentar increments de la recaptació dels tributs estatals, que en la majoria dels casos van superar el 10%. E Cantàbria, Balears i Canàries el creixement supera el 35% impulsat per la recaptació de l'impost sobre Societats. La recaptació a Catalunya el 2022 va créixer un 11,9%, 1,9 punts menys que al total regionalitzat.

Quadre 6.A1.1

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2022

Distribució per comunitats autònomes de la recaptació dels tributs estatals

Ingressos aplicats

Milions d'euros

	Comunitats autònomes	Delegacions de l'AEAT	Total	% de variació 2022/2021		
				Comunitats autònomes	Delegacions de l'AEAT	Total
Andalusia	2.559	17.667	20.226	6,8	12,4	11,6
Aragó	534	4.894	5.429	9,0	9,2	9,2
Astúries	347	3.165	3.513	13,5	19,8	19,1
Balears	1.260	5.766	7.026	18,5	47,5	41,3
Canàries	619	3.703	4.321	31,7	36,6	35,8
Cantàbria	270	3.600	3.870	12,3	48,3	45,0
Castella i Lleó	720	3.722	4.442	-5,5	12,6	9,2
Castella-la Manxa	537	5.216	5.753	0,6	9,7	8,8
Catalunya	4.838	49.435	54.273	12,1	11,8	11,9
Extremadura	212	1.572	1.784	0,5	3,3	3,0
Galícia	685	9.147	9.833	8,3	12,2	11,9
Madrid	3.035	118.511	121.547	10,6	14,5	14,4
Múrcia	402	3.109	3.511	17,2	3,1	4,6
Navarra	4.979	-1.290	3.689	19,4	31,3	15,7
País Basc	17.131	1.206	18.337	8,9	-15,7	6,9
La Rioja	111	1.092	1.203	-8,0	23,2	19,5
C. Valenciana	2.606	17.658	20.264	21,7	12,7	13,8
Ceuta	--	57	57	--	13,8	13,7
Melilla	--	36	36	--	30,9	26,0
Total regionalitzat	40.847	248.267	289.113	11,4	14,2	13,8
Serveis centrals	--	7.197	7.197	--	20,4	20,4
Total recaptació	40.847	255.463	296.310	11,4	14,4	13,8

1. Inclou la participació de les administracions territorials en l'IRPF, l'IVA i els impostos especials (93.888 milions d'euros a les comunitats autònomes i 2.015 milions d'euros a les corporacions locals).

Font: AEAT i Ministeri d'Hisenda.

Al quadre 6.A1.2 d'ingressos tributaris es pot observar l'evolució dels diferents tipus d'impostos a Catalunya i al total regionalitzat.

La recaptació de les delegacions de l'AEAT es va incrementar un 14,2% en total i un 16,5% a Catalunya, que va representar el 17,8% del total regionalitzat de les comunitats autònomes de règim comú. Tots els impostos van presentar increments excepte l'impost sobre l'electricitat.

La recaptació de l'IRPF es va incrementar un 15,4% a Catalunya i un 16,2% al total de les comunitats. La recaptació a Catalunya representa el 20,6% del total. L'expansió de la recaptació de l'IRPF s'explica per la millora de l'ocupació i l'alça dels salaris. Durant bona part de l'exercici es van mantenir el ritme alt de creació d'ocupació, especialment en el sector privat. Al final de l'exercici els salaris mitjans van pujar, amb la consegüent elevació del tipus efectiu. Les pensions es van revaloritzar amb intensitat per la inflació elevada i la compensació de la desviació de la inflació del 2021. El seu tipus efectiu també va pujar. El resultat de la declaració anual de la Campanya de Renda 2021 va créixer.

L'IVA va tornar a experimentar un creixement intens. La recaptació a Catalunya va créixer un 7,7% i en total, un 12,8%. El creixement de la recaptació reflecteix l'increment dels preus i es va desaccelerant suaument al final de l'exercici per la moderació de la inflació i perquè a l'últim trimestre de l'any anterior ja va començar a intensificar-se la pujada de preus. En canvi, la rebaixa de tipus a l'electricitat establerta per l'Estat va restar recaptació. El pes de la recaptació de Catalunya sobre el total de comunitats de règim comú va ser del 21%.

La recaptació de l'impost sobre societats es va incrementar un 6,6% a Catalunya i un 12,8% en el total de comunitats autònomes. Aquests creixements s'expliquen perquè els beneficis van presentar creixements intensos tant el 2022 com el 2021 que van repercutir en els pagaments fraccionats i la declaració anual de l'exercici anterior, respectivament. Al seu torn, els impostos especials van augmentar un 11,1% a Catalunya i un 2,5% en total regionalitzat. L'impost sobre l'electricitat té una recaptació residual perquè l'Estat ha establert una rebaixa temporal del tipus. La recaptació de l'impost sobre els hidrocarburs va presentar un creixement relativament baix perquè l'increment dels preus de l'energia ha suavitzat la recuperació del consum.

La recaptació dels impostos totalment cedits a les comunitats autònomes també va presentar una evolució positiva, amb un creixement del 12% a Catalunya i un 19,1% en el total territorialitzat. La recaptació de Catalunya d'aquests impostos va suposar el 26,8% del total de comunitats de règim comú, xifra que recull el

gran pes que té l'impost sobre el patrimoni perquè a la comunitat de Madrid, amb contribuents d'elevats imports de patrimoni, l'impost està bonificat³.

Quadre 6.A1.2

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2022

Recaptació de tributs estatals a Catalunya

Milions d'euros

	Catalunya		Espanya regionalitzat		% Cat s/ total CA regionalitza
	M€	% var. 22/21	M€	% var. 22/21	
Delegacions de l'AEAT	49.435	11,8	248.267	14,2	19,9
IRPF	21.189	15,4	104.368	16,2	20,6
Societats	6.201	6,6	32.175	20,8	19,7
IVA	17.671	7,7	81.112	12,8	21,0
Especials	1.698	11,1	20.224	2,5	8,6
Alcohols	378	19,0	1.272	26,4	29,0
Hidrocarburs	1.210	5,3	11.984	4,3	10,5
Labors del tabac	0	25,8	6.682	9,3	0,0
Electricitat	104	78,4	228	-79,0	62,6
Carbó	6	58,4	58	99,6	10,8
Altres	0	—	1	77,6	0,0
Tràfic exterior	1.096	54,4	2.794	0,0	41,0
Taxes i altres ingressos tributaris	1.579	15,1	7.593	16,2	21,2
Comunitats autònomes	4.839	12,0	40.846,6	19,1	26,8
Successions i donacions	891	2,3	3.419	0,8	28,0
Patrimoni	689	15,6	1.639	12,0	48,1
Transmissions patrimonials	2.110	13,6	9.443	16,0	22,9
Actes jurídics documentats	760	13,7	2.896	11,6	26,8
Tributs sobre el joc	200	22,3	1.011	25,4	47,0
Determinats mitjans de transport	99	54,9	686	61,3	23,3
Impost sobre hidrocarburs (tram autonòmic)	1	-95,0	1	-92,3	5,1
Impost sobre dipòsits en entitats de crèdit	68	12,7	409	-1,9	16,4
Impost sobre el joc "on line"	20	-14,4	109	-14,8	15,7
Altres tributs forals ²	—	—	19.108	13,0	—
Total	54.274	11,9	289.113	14,9	20,4

1. Percentatge sobre la recaptació total de les comunitats autònomes de règim comú ja que les forals tenen un altre sistema de gestió dels tributs.

2. Inclou la resta de tributs concertats i convinguts de les comunitats autònomes de règim foral (Navarra i País Basc).

Font: AEAT i Ministeri d'Hisenda.

Destaquen els increments de la recaptació dels impostos sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, amb taxes de creixement del 13,6% i del 13,7%, respectivament, pel cas de Catalunya, i del 16% i de l'11,6% pel total regionalitzat. El 2022 el mercat immobiliari va continuar a l'alça perquè l'estalvi acumulat a la primera fase de la pandèmia es va encaminar cap a la inversió en habitatge i perquè es van anticipar operacions davant la pujada de tipus d'interès del Banc Central Europeu. Al llarg de l'exercici el creixement d'aquests impostos s'ha anat suavitzant per la desacceleració de les compravendes d'immobles derivada de l'enduriment de la política monetària.

³ A l'apartat 6.1 d'aquest informe s'analitza amb detall l'evolució dels drets liquidats dels impostos a Catalunya.

La recaptació de l'impost sobre successions i donacions es va estancar després que els exercicis anteriors presentés creixements accentuats com a efecte del creixement de les defuncions per la COVID-19, entre altres factors. A Catalunya va augmentar un 2,3% i al total regionalitzat, un 0,8%.

La recaptació de l'impost sobre el patrimoni del 2022 es va incrementar un 15,6% a Catalunya i un 12% en total. Els tributs sobre el joc van presentar augments del 22,3% i del 25,4%, respectivament, principalment perquè es comparen amb un període encara afectat per les restriccions d'aforament i tancament temporal dels establiments de joc i les bonificacions fiscals. Els ingressos de l'impost sobre determinats mitjans de transport es van incrementar amb molta intensitat, amb taxes del 54,9% a Catalunya i del 61,3% en el total regionalitzat, per efecte d'un canvi de la normativa europea de mesuraments d'emissions que en va fer incrementar la quota mitjana. L'impost sobre els dipòsits en entitats de crèdit es va incrementar a Catalunya però en global va decreixer i l'impost sobre el joc "on line" va presentar reduccions.

A continuació es presenta la recaptació dels tributs propis establerts per Catalunya d'acord amb la competència de les comunitats autònomes per crear impostos dins d'uns límits establerts. Al quadre 6.A1.3 es detalla la recaptació del 2022 dels impostos propis vigents a Catalunya que, com es pot observar, representen únicament el 6,7% de la recaptació total dels impostos gestionats per la Generalitat de Catalunya.

L'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient té la recaptació més elevada, de 173 milions d'euros. Va presentar un creixement del 13,5% amb relació a l'exercici anterior perquè es va pujar el tipus de la modalitat de producció, emmagatzematge i transformació de l'energia elèctrica. L'impost sobre el diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica va recaptar 42 milions d'euros, amb un increment del 38,7% perquè es van recaptar imports pendents de l'any anterior.

Amb imports més reduïts, la recaptació de l'impost sobre establiments turístics va créixer amb intensitat per la recuperació de la mobilitat i el turisme. La recaptació de l'impost sobre begudes ensucrades envasades es va incrementar un 4,4% i la de l'impost sobre els habitatges buits es va reduir un 2,7%. L'impost sobre grans establiments comercials es compara amb un període en què es van liquidar expedients de l'antic impost que estaven pendents de resolució en els tribunals. Els impostos sobre l'emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial i sobre l'emissió de gasos i partícules a l'atmosfera produïda per la indústria van incrementar la seva recaptació mentre que l'impost sobre actius no productius de les persones jurídiques i el gravamen de protecció civil la van reduir.

Quadre 6.A1.3

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2022

Recaptació de tributs gestionats per la Generalitat de Catalunya

Milions d'euros

	Catalunya	
	M€	% var. 22/21
Impostos estatals gestionats per la Generalitat	4.839	12,0
Impostos propis	348	11,5
Habitatges buits	9	-2,7
Grans establiments comercials	10	-82,3
Estades en establiments turístics	75	188,5
Begudes ensucrades envasades	31	4,4
Emissió de gasos a l'atmosfera per la indústria	1	11,1
Actius no productius de les persones jurídiques	1	-30,2
Emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	3	33,7
Emissió d'òxids de carboni dels vehicles de tracció mecànica	42	38,7
Instal·lacions que incideixen en el medi ambient	173	13,5
Gravamen protecció civil	4	-2,7
Total	5.188	12,0

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

7. EL SECTOR PÚBLIC LOCAL

7.1. El marc legal i pressupostari del sector local

El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, constitueix la base del sistema de finançament local. Aquesta norma recull les modificacions instrumentades a través de la Llei 51/2002, de 27 de desembre, de reforma de la Llei 39/1988 reguladora de les hisendes locals, i de la Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, que han tingut incidència tant en l'àmbit financer com en l'àmbit tributari. Al llarg dels anys hi ha hagut successives modificacions d'aquest RDL 2/2004.

El text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals enumera i regula els recursos dels municipis i de les províncies, que són els següents:

- ingressos procedents del seu patrimoni i altres de dret privat,
- tributs propis (taxes, contribucions especials, impostos i recàrrecs),
- participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes,
- subvencions,
- preus públics,
- peracions de crèdit,
- multes i sancions
- i altres prestacions de dret públic.

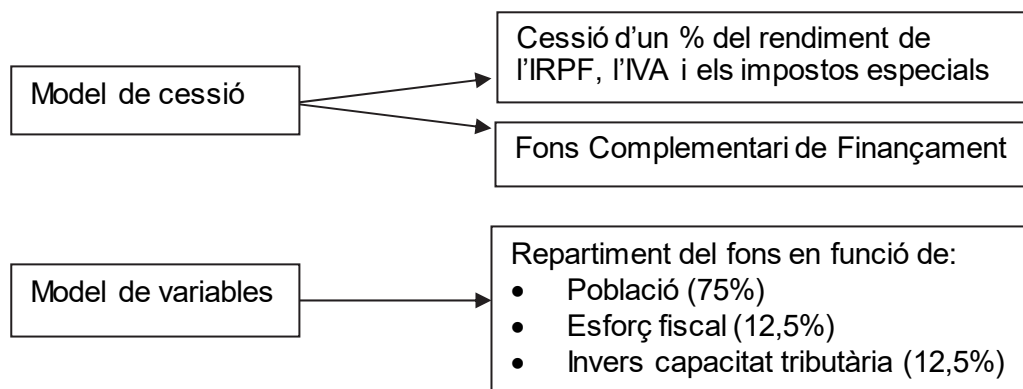
Aquesta llei també especifica els recursos d'altres entitats locals, com ara les àrees metropolitanes, les entitats municipals associatives, les comarques, les altres entitats supramunicipals i les entitats d'àmbit inferior al municipi, com també els règims especials⁴ d'alguns ens locals amb característiques específiques.

El finançament de municipis i províncies procedent de transferències estatals s'instrumenta mitjançant mecanismes diferenciats en funció de la dimensió de la població i de si són capitals de província. Es tracta d'un sistema dual, amb un model de cessió per als ens locals amb major població o que són capital de província i un model de variables per la resta. El model de cessió, que obliga legalment a prestar un major nombre de serveis, es finança a través de la cessió d'un percentatge del rendiment de determinats impostos estatals i d'una participació en els tributs de l'Estat; mentre que el model de variables, aplica un model de participació en tributs de l'Estat.

---

4 Règim especial de Balears, Canàries, Ceuta i Melilla, Madrid i Barcelona.

El model de finançament local és vigent des de l'1 de gener de 2004 i té les següents característiques:

Característiques del model de cessió:

Inclou els municipis amb població de dret igual o superior als 75.000 habitants i capitals de província o de comunitat autònoma (excepte País Basc i Navarra)⁵.

Es cedeix un percentatge del rendiment obtingut per l'Estat (excloent la part cedida a les CA) en els impostos següents:

- IRPF: el 2,1336% pels municipis i l'1,2561% per les províncies, de la quota líquida estatal dels residents en el municipi.
- IVA: el 2,3266% pels municipis i l'1,3699% per les províncies, de la recaptació líquida imputable a cada municipi. Es distribueix en funció de l'índex de consum de la CA i de la població municipal.
- Impostos especials: el 2,9220% pels municipis i l'1,7206% per les províncies, de la recaptació líquida imputable a cada municipi. Es distribueix també en funció de l'índex de consum de la CA i de la població municipal.

El Fons Complementari de Finançament:

L'any 2004, el fons es va determinar com a diferència entre l'import de l'anterior sistema de Participació en els Tributs de l'Estat pel 2003 incrementat amb l'evolució dels Ingressos Tributaris de l'Estat (ITE)⁶ el 2004, i el que es deriva de

---

⁵ El model exclou els territoris històrics del País Basc i Navarra perquè el finançament local es regeix pels seus règims forals interns.

⁶ Recaptació estatal, exclosa la susceptible de cessió a les comunitats autònomes, per IRPF, IVA i impostos especials.

la cessió dels impostos comentada anteriorment. Els anys següents el fons evoluciona segons l'ITE.

En aquest fons s'hi varen incorporar les compensacions referents a la reforma de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE).

Característiques del model de variables:

Inclou els municipis amb població inferior als 75.000 habitants i que no siguin capitals de província o de comunitat autònoma (excepte País Basc i Navarra).

Els criteris de distribució inclouen les següents variables i ponderacions:

- 75% de la població de dret ponderada per trams de població
- 12,5% de l'esforç fiscal
- 12,5% de l'invers de la capacitat tributària

A més, s'estableix una garantia de finançament mínim, segons la qual cap municipi rebrà un finançament inferior al de l'any 2003 i s'incorporen les compensacions per la reforma de l'IAE, que evolucionen segons l'ITE.

D'altra banda, els denominats "municipis turístics"⁷ es financen amb un model mixt, atès que a més de participar en el model general de variables, tenen cedit el 2,9220% dels rendiments dels impostos especials sobre hidrocarburs i labors de tabac.

Pel que fa a l'àmbit normatiu català, l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix, en l'article 83 d'organització del govern local de Catalunya, que Catalunya estructura la seva organització territorial bàsica en municipis i vegueries, que l'àmbit supramunicipal és constituït, en tot cas, per les comarques, que ha de regular una llei del Parlament, i que els altres ens supramunicipals que creï la Generalitat es fonamenten en la voluntat de col·laboració i associació dels municipis.

La normativa que estructura els ens locals a Catalunya és la següent:

- Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
- Decret Legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, sobre l'organització comarcal de Catalunya.

---

⁷ Es consideren municipis turístics aquells que, no complint els requisits per accedir al sistema de cessió d'impostos, tenen una població superior a 20.000 habitants i un nombre d'habitatges de segona residència superior al d'habitatges principals.

- Llei 5/1987, de 4 d'abril, del règim provisional de les competències de les diputacions provincials.
- Llei 31/2010, de 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que deroga la Llei 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa.

D'acord amb aquest marc normatiu, els municipis i les comarques són els ens locals en què s'organitza territorialment Catalunya, alhora que es reconeix també la condició d'ens local a la província, les entitats municipals descentralitzades, les entitats metropolitanes i les mancomunitats de municipis. El Decret legislatiu 2/2003 també determina que el municipi, la comarca i la província tenen naturalesa territorial i gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius. Cal afegir que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en el seu article 90, estableix que la vegueria és l'àmbit territorial específic per a l'exercici del govern intermunicipal de cooperació local, i que és la divisió territorial adoptada per la Generalitat per a l'organització territorial dels seus serveis. També especifica, en l'article 91, que els consells de vegueria substituiran a les actuals diputacions provincials.

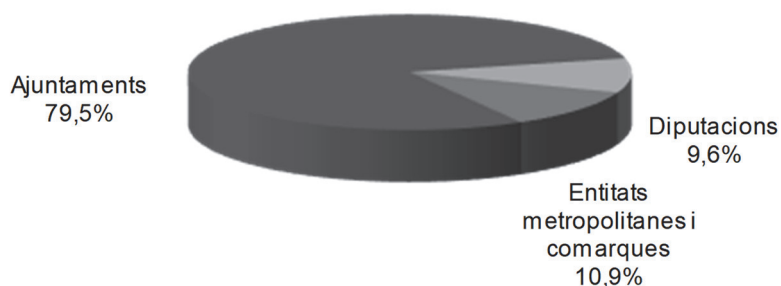
En aquest capítol de l'informe econòmic i financer, referent a l'Administració local a Catalunya, es presenten els pressupostos d'ingressos i despeses de l'any 2022 dels ens territorials catalans: municipis, províncies, comarques i entitats metropolitanes, que es comparen amb els pressupostos i les liquidacions de l'exercici 2021. El pressupost de cada ens local recull la informació de l'administració general de l'ens consolidada amb els seus organismes autònoms.

Els ajuntaments són l'element més important del sector local a Catalunya. La seva despesa suposa el 79,5% del total consolidat. Les entitats metropolitanes i comarques i les diputacions es reparteixen la resta de la despesa, un 10,9% i un 9,6%, respectivament.

Gràfic 7.1.1

El sector públic local a Catalunya

Distribució de la despesa. Pressupost 2022.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

L'any 2022, els ingressos no financers consolidats de les administracions locals a Catalunya van ser de 14.157 milions d'euros, el que suposa un augment del 4,8% respecte el 2021. Els ingressos propis, que representen un 54,1% del total d'ingressos, van augmentar un 3,7%, mentre que les transferències, que representen un 37,4%, van augmentar un 7,3%. La despesa no financera consolidada dels ens locals va ser de 14.105 milions d'euros, i suposen també un augment respecte el 2021 del 4,2%. Les operacions corrents, que són les que més pes representen respecte el total de la despesa, amb un 79,1%, van augmentar un 3,9% respecte l'any anterior.

La diferència entre els ingressos i les despeses no financeres dona un resultat de dèficit no financer de -283 milions d'euros, escurçant en 57 milions el dèficit pressupostari de l'any anterior.

Quadre 7.1.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels pressupostos 2022

Milions d'euros

	Ajuntaments	Diputacions	E. Metropol. i comarques	Transf. internes	Total consolidat		
					M €	%	% var. 22/21
Ingressos propis	6.693	461	500	0	7.654	54,1	3,7
Ingressos per transferències	4.123	940	1.146	911	5.298	37,4	7,3
Ingressos financers	781	386	38	0	1.205	8,5	1,3
Total ingressos	11.597	1.787	1.684	911	14.157	100,0	4,8
Despeses corrents	9.291	1.062	1.428	620	11.160	79,1	3,9
Despeses de capital	1.791	358	242	317	2.074	14,7	8,4
Despeses financeres	489	367	14	0	870	6,2	-0,8
Total despeses	11.571	1.787	1.684	937	14.105	100,0	4,2
Ingressos no financers	10.816	1.401	1.646	911	12.952		5,1
Despeses no financeres	11.082	1.420	1.670	937	13.235		4,6
Dèficit / Superàvit	-266	-19	-24		-283		-16,6

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Pel que fa a les operacions financeres, la diferència entre els ingressos i les despeses dels passius financers, que és l'endeutament net, va ser de 377 milions d'euros, que vol dir que les administracions locals han incrementat el deute en 25 milions d'euros (un 7,1%) respecte el pressupost de 2021, continuant així amb la tendència creixent del volum de deute de les administracions locals de l'any anterior.

Quadre 7.1.2

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels pressupostos 2022. Operacions financeres

Milions d'euros

	Ajuntaments	Diputacions	E. Metropol. i comarques	Transf. internes	Total consolidat	
					M €	% var. 22/21
Cap.9 Ingressos	755	196	34	0	985	3,1
Cap.9 Despeses	426	176	6	0	608	0,8
Endeutament net	329	19	29	0	377	7,1

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

7.2. Els pressupostos dels ens locals

El municipi és l'entitat bàsica de l'organització territorial, i l'element primari de participació ciutadana en els assumptes públics; gaudeix d'autonomia i el seu govern i administració correspon a l'ajuntament, integrat per l'alcalde i els

regidors. A Catalunya hi ha 947 municipis: 35 dels quals no superen els 100 habitants; 463 es troben entre els 100 i els 1.000 habitants, 250 entre els 1.001 i els 5.000, 146 entre els 5.001 i els 20.000, 44 entre els 20.001 i els 50.000, i 23 per damunt dels 50.000 habitants. En tot cas, el 77,5% dels municipis no superen els 5.000 habitants i inclouen el 18,8% de la població catalana. El Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, estableix quines són les competències municipals i la Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, que en el seu Capítol 3 parla sobre les finances dels governs locals.

Els ingressos

Els Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, enumera les principals fonts de recursos dels municipis:

- Els tres impostos obligatoris –béns immobles (IBI), activitats econòmiques (IAE) i vehicles de tracció mecànica- i els dos impostos de caràcter optatiu –impost sobre construccions, instal·lacions i obres i impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana-.
- Les participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes. Pel que fa a la participació en els tributs de l'Estat, ja s'ha esmentat abans que als municipis que són capital de província o de comunitat autònoma, o que tenen una població igual o superior als 75.000 habitants, se'ls cedeix un percentatge del rendiment de determinats impostos més un fons complementari de finançament que evoluciona segons l'ITE; la resta de municipis es financen, únicament, mitjançant la participació en els ingressos de l'Estat.
- Els altres ingressos, com les taxes, els preus públics per a la prestació de serveis, les contribucions especials, les multes, les operacions de crèdit, els ingressos patrimonials i l'alienació d'inversions reals.

En els seus pressupostos per a l'any 2022, els ajuntaments de Catalunya van estimar uns ingressos d'11.597 milions d'euros, un 4,6% superiors al pressupost de 2021, i un 4,1% superiors respecte a la liquidació de 2021, atès que aquesta ha estat superior al pressupost d'aquell any.

Respecte les operacions corrents, que suposen el 87,8% dels ingressos totals, han augmentat un 4,2% respecte el pressupost de l'any anterior, i disminuït un -0,4% respecte la liquidació de 2021. En formen part d'aquestes operacions

corrents els principals ingressos dels ajuntaments, que són els impostos directes, les transferències corrents i, en menor mesura, les taxes i altres ingressos. Tot i la participació en els tributs cedits, les transferències continuen tenint una importància elevada en el finançament municipal, amb un pes del 30,8% del pressupost del conjunt d'ajuntaments, van augmentar un 7,3% respecte el pressupost de 2021. Les taxes i altres ingressos, que pesen un 15,6%, van augmentar un 2,3% respecte el pressupost de 2021.

Quadre 7.2.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos dels ajuntaments. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

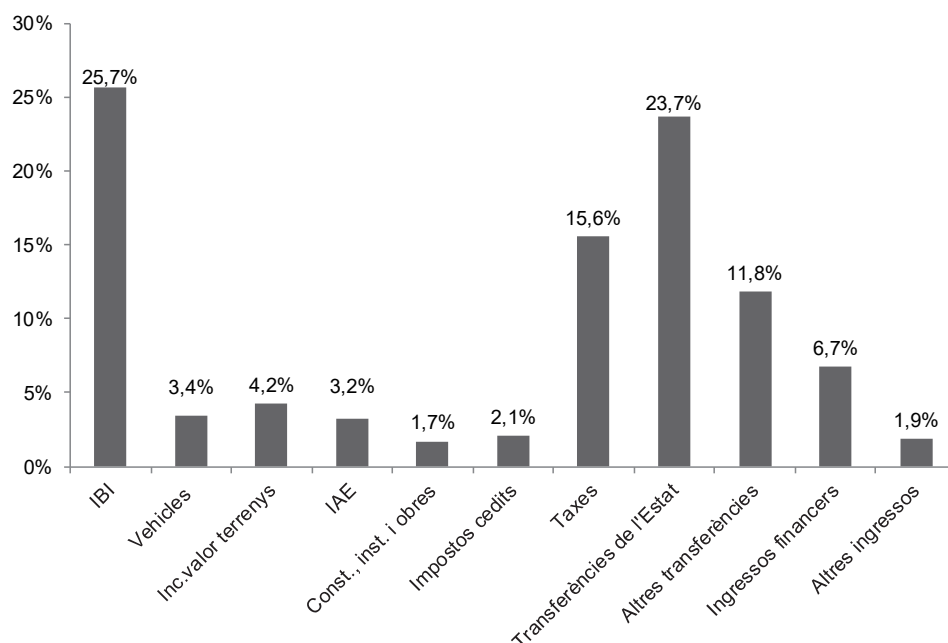
	2021			2022		% var. 22/21	% var. 22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
1. Impostos directes	4.418	4.287	38,7	4.356	37,6	1,6	-1,4
2. Impostos indirectes	277	281	2,5	338	2,9	20,4	22,1
3. Taxes i altres ingressos	1.813	1.765	15,9	1.805	15,6	2,3	-0,4
4. Transferències corrents	3.605	3.328	30,0	3.571	30,8	7,3	-0,9
5. Ingressos patrimonials	112	111	1,0	116	1,0	4,3	3,5
6. Alienació d'inversions reals	65	35	0,3	78	0,7	122,2	19,6
7. Transferències de capital	365	504	4,5	553	4,8	9,6	51,4
8. Actius financers	9	39	0,3	26	0,2	-32,2	177,2
9. Passius financers	472	742	6,7	755	6,5	1,8	59,8
Operacions corrents	10.224	9.772	88,1	10.186	87,8	4,2	-0,4
Operacions de capital	430	539	4,9	630	5,4	16,9	46,6
Operacions financeres	482	781	7,0	781	6,7	0,1	62,1
Total	11.136	11.092	100,0	11.597	100,0	4,6	4,1

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Gràfic 7.2.1

El sector públic local a Catalunya

Estructura dels ingressos dels ajuntaments. Pressupost 2022

L'any 2022, els ingressos provinents dels impostos directes, els indirectes i les taxes i altres ingressos, van augmentar un 2,6% respecte l'any anterior.

L'IBI és el tribut que aporta el major volum de recursos propis dels ajuntaments, i representa un 45,8% dels ingressos tributaris i un 25,7% del total d'ingressos. El 2022, els ingressos pressupostats per IBI van incrementar-se un 0,9% respecte el pressupost de 2021. Pel que fa a la resta d'impostos directes, els quals tenen un pes sobre el total d'ingressos tributaris dels ajuntaments bastant més inferior, es troba l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana, amb un pes del 7,6%, que va augmentar un 3,7%; l'impost sobre vehicles, amb un pes del 6%, va presentar una disminució del -0,2%; i l'IAE, amb un pes del 5,7%, va augmentar un 2%.

Respecte els impostos indirectes, que només aporten un 5,2% del total d'ingressos tributaris, destaca l'impost sobre les construccions, instal·lacions i obres, amb un pes del 3%, que va augmentar un 14,5% respecte el 2021.

Les taxes i altres ingressos (com per exemple les contribucions especials i els preus públics), que aporten un 27,8% dels ingressos tributaris, van augmentar un 2,3% respecte el pressupost de 2021. Les taxes per serveis i activitats de competència local van variar un 3,7%. D'aquestes, les taxes per prestació de serveis públics bàsics van augmentar un 3,5%, les corresponents a la prestació de serveis de caràcter social i preferent van augmentar un 1,3% i les taxes per la realització d'activitats de competència local també van augmentar un 7%. Les

taxes corresponents a la utilització privativa i l'aprofitament especial del domini públic local van augmentar un 3,2%, i els preus públics, un 4,6%.

La participació en els tributs de l'Estat (IRPF, IVA i impostos especials) forma part del finançament de les capitals de província i de la resta de municipis amb una població major de 75.0000 habitants, en els quals pot tenir més importància, però que en el conjunt d'ajuntaments el seu pes és reduït.

Quadre 7.2.2

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos tributaris dels ajuntaments. Pressupost 2022.

	M€	%	% var. 22/21
Capítol 1. Impostos directes			
IRPF	126	1,9	16,5
IBI	2.975	45,8	0,9
Vehicles	393	6,0	-0,2
Increment del valor dels terrenys	491	7,6	3,7
IAE	371	5,7	2,0
Impostos directes extingits	0	0,0	--
Total impostos directes	4.356	67,0	1,6
Capítol 2. Impostos indirectes			
IVA	94	1,4	16,4
Impostos especials (*)	23	0,4	15,9
Construccions, instal·lacions i obres	198	3,0	14,5
Altres impostos indirectes	23	0,4	203,5
Total impostos indirectes	338	5,2	20,4
Capítol 3. Taxes i altres ingressos			
Taxes serveis i activitats de competència local	833	12,8	3,7
Altres ingressos	972	15,0	1,0
Total taxes i altres ingressos	1.805	27,8	2,3
Total ingressos tributaris	6.499	100	2,6

(*) Inclou els impostos especials sobre alcohol·ls, labors de tabac i hidrocarburs.

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

El 66,7% de les transferències que reben els ajuntaments provenen de l'Estat, fet que demostra la importància de la participació dels municipis en els tributs estatals. La Generalitat fa d'intermediació d'aquestes transferències entre l'Estat i els ens locals. En conjunt, aquestes aportacions s'han incrementat un 4,5% respecte l'any anterior. D'altra banda, les transferències provinents de la Generalitat, que suposen el 16,9% del total, augmenten un 2,2%. Corresponen principalment al Fons de Cooperació Local de Catalunya, que es distribueix entre

tots els municipis catalans a partir d'uns criteris fixats per llei⁸, i al Pla únic d'obres i serveis de Catalunya (PUOSC) i altres subvencions específiques.

Quadre 7.2.3

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos per transferències als ajuntaments. Pressupost 2022.

Milions d'euros

Procedència	Corrents	De capital	Total		
			M€	%	% var. 22/21
Estat	2.710	41	2.752	66,7	4,5
Comunitats autònomes	568	130	698	16,9	2,2
Diputacions	154	176	330	8,0	2,5
Empreses privades	14	6	20	0,5	-17,1
Àrees metropolitanes	53	22	75	1,8	1,6
Exterior	5	166	171	4,2	973,1
Altres	66	11	77	1,9	-1,3
Total	3.571	552,5	4.123	100,0	7,6

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

Les despeses

Pel què fa a les despeses, el pressupost agregat dels ajuntaments per a l'any 2022 va ser d'11.571 milions d'euros, el que suposa un augment respecte el pressupost de l'any anterior d'un 4,5%, i respecte la liquidació d'aquell any un 9,1%.

L'augment de la despesa es centra en les operacions de capital, que augmenten un 6,8% respecte el pressupost de 2021, i un 22,8% respecte la liquidació d'aquell any. Concretament, les inversions reals, que representen un 14,6% del total de despesa, han crescut un 9,9% respecte el pressupost de 2021, i un 33,1% respecte la liquidació d'aquell any. De les operacions corrents, que representen el 80,3% de la despesa total, destaquen, pel seu pes sobre el total de la despesa, les remuneracions de personal (30,1%) i la despesa en béns corrents i de serveis (34,7%), que van augmentar un 3,6% i un 5,5%, respectivament, respecte el pressupost de 2021, i un 4,9% i un 10,6%, respectivament, respecte la liquidació d'aquell any. Les despeses financeres, que són els interessos derivats d'operacions financeres, i que només suposen un 0,5% del total, van disminuir un -1,9% respecte el pressupost de 2021, però en canvi, van augmentar un 30,2% respecte la liquidació d'aquell any.

⁸ Els diferents conceptes que integren el Fons de cooperació local de Catalunya s'estableixen cada any a les lleis dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya. La distribució del Fons entre els municipis es fixa cada any en una Resolució.

D'altra banda, les transferències corrents augmenten un 4,9% respecte el pressupost de 2021. Les transferències de capital disminueixen un -28,4% respecte el pressupost de 2021, i un -47,5% respecte la liquidació d'aquell any.

Quadre 7.2.4

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses dels ajuntaments. Pressupostos 2022 i 2021.

Milions d'euros

	2021			2022		% var. 22/21	% var. 22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
1. Remuneracions del personal	3.315	3.358	30,3	3.477	30,1	3,6	4,9
2. Despeses de béns corrents i de serveis	3.631	3.809	34,4	4.017	34,7	5,5	10,6
3. Interessos	40	53	0,5	52	0,5	-1,9	30,2
4. Transferències corrents	1.641	1.585	14,3	1.663	14,4	4,9	1,3
5. Fons de contingència	0	114		82	0,7	—	
6. Inversions reals	1.271	1.540	13,9	1.692	14,6	9,9	33,1
7. Transferències de capital	188	138	1,2	99	0,9	-28,4	-47,5
8. Actius financers	46	62	0,6	63	0,5	2,0	37,3
9. Passius financers	477	418	3,8	426	3,7	1,8	-10,6
Operacions corrents	8.627	8.920	80,5	9.291	80,3	4,2	7,7
Operacions de capital	1.459	1.678	15,1	1.791	15,5	6,8	22,8
Operacions financeres	522	480	4,3	489	4,2	1,9	-6,4
Total	10.608	11.077	100	11.571	100	4,46	9,08

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

En conjunt, les despeses per transferències corrents i de capital van augmentar un 2,2% respecte el pressupost de 2021. D'aquestes, el pes més important el tenen les de caràcter corrent (1.663 milions d'euros). Els principals destinataris són les empreses públiques de l'entitat local, que suposen el 31,3% del total, disminuint respecte el 2021 un -1,4%; les famílies i institucions sense ànim de lucre, que suposen el 24,3%, augmentant lleugerament un 0,9%; i els consorcis, que suposen el 18,5% del total, i que augmenten un 7,2%.

Quadre 7.2.5

El sector públic local a Catalunya

Detall de les despeses per transferències dels ajuntaments. Pressupost 2022.

Milions d'euros

Destinació	Corrents	De capital	Total		
			M€	%	% var. 22/21
Famílies i institucions sense ànim de lucr	390	37	428	24,3	0,9
Empreses de l'entitat local	523	28	551	31,3	-1,4
Mancomunitats	30	0	31	1,8	10,6
Àrees metropolitanes	218	12	229	13,0	4,6
Consorcis	325	1	326	18,5	7,2
Empreses privades	74	2	76	4,3	-4,5
Altres	102	18	121	6,8	9,8
Total	1.663	99	1.761	100,0	2,2

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

La distribució funcional de la despesa dels ajuntaments, reflecteix el conjunt de competències municipals. La principal àrea és la provisió de serveis públics bàsics, amb un 37,8% del pressupost de despesa de 2022, on hi destaquen les polítiques de benestar comunitari, que concentren el 14,2% de la despesa, i les d'habitatge i urbanisme, que concentren l'11,4%. L'àrea d'actuacions de caràcter general concentra el 22,6% de la despesa total, majoritàriament per la política de serveis de caràcter general, amb un 14,5%. També són força rellevants, dins la producció de béns públics de caràcter preferent, la política d'educació, amb el 7,2% de la despesa total, i la de cultura, amb el 6,4%, i dins les actuacions de protecció i promoció social, la política de serveis socials i promoció social, amb el 8,9% del pressupost de 2022.

Algunes de les polítiques que més pesen sobre el total han tingut variacions significatives respecte el pressupost de 2021. Destaca la despesa en polítiques de benestar comunitari, que ha augmentat un 5,2% respecte el pressupost de 2021 (80,8 milions d'euros), i un 8,7% respecte la liquidació d'aquell any; la despesa en polítiques de serveis socials i promoció social, que augmenta un 6,8% respecte el pressupost de 2021 (65,6 milions d'euros) i un 9,6% respecte la liquidació d'aquell any; la despesa en seguretat i mobilitat ciutadana, que ha augmentat un 4,8% respecte el pressupost de 2021 (46,9 milions d'euros), i un 6,2% respecte la liquidació d'aquell any; la despesa en polítiques de cultura, que ha augmentat un 9,9% respecte el pressupost anterior (66,4 milions d'euros), i un 16,4% respecte la liquidació; i la despesa en transport públic, que ha augmentat un 24,8% respecte el pressupost de 2021 (70,8 milions d'euros), i un 28,4% respecte la liquidació d'aquell any. Mentre que en algunes polítiques s'ha disminuït la seva despesa, com la d'habitatge i urbanisme, que ho ha fet un -1% respecte el pressupost de 2021 (13,5 milions d'euros menys), però en canvi ha augmentat un 14,7% respecte la liquidació d'aquell any.

7. El sector públic local

Quadre 7.2.6

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses dels ajuntaments. Pressupostos 2022.

Milions d'euros

	2021			2022			% var. 22/21	% var. 22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	% Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)		
0. Deute públic	505	456	4,1	461	4,0	0,9	-8,7	
1. Serveis públics bàsics	4.004	4.244	38,3	4.378	37,8	3,2	9,4	
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	969	982	8,9	1.029	8,9	4,8	6,2	
1.2. Habitatge i urbanisme	1.155	1.338	12,1	1.325	11,4	-1,0	14,7	
1.3. Benestar comunitari	1.512	1.563	14,1	1.644	14,2	5,2	8,7	
1.4. Medi ambient	368	361	3,3	381	3,3	5,7	3,5	
2. Actuacions de protecció i promoció social	1.139	1.107	10,0	1.173	10,1	5,9	3,0	
2.1. Pensions	4	5	0,0	5	0,0	5,8	27,8	
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	17	17	0,2	18	0,2	3,0	4,2	
2.3. Serveis socials i promoció social	942	967	8,7	1.033	8,9	6,8	9,6	
2.4. Foment de la ocupació	176	118	1,1	117	1,0	-0,9	-33,4	
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	1.861	1.914	17,3	2.046	17,7	6,9	9,9	
3.1. Sanitat	94	97	0,9	105	0,9	8,4	11,9	
3.2. Educació	783	789	7,1	827	7,2	4,8	5,6	
3.3. Cultura	632	669	6,0	736	6,4	9,9	16,4	
3.4. Esport	352	359	3,2	377	3,3	5,2	7,3	
4. Actuacions de caràcter econòmic	845	826	7,5	904	7,8	9,5	7,0	
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	4	4	0,0	5	0,0	14,0	11,6	
4.2. Indústria i energia	8	15	0,1	14	0,1	-8,0	60,6	
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	356	300	2,7	313	2,7	4,2	-12,2	
4.4. Transport públic	278	286	2,6	357	3,1	24,8	28,4	
4.5. Infraestructures	86	96	0,9	92	0,8	-4,1	6,2	
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	4	5	0,0	4	0,0	-7,3	-2,0	
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	107	120	1,1	121	1,0	0,2	12,2	
9. Actuacions de caràcter general	2.255	2.530	22,8	2.609	22,6	3,2	15,7	
9.1. Òrgans de govern	185	189	1,7	190	1,6	1,0	2,7	
9.2. Serveis de caràcter general	1.363	1.604	14,5	1.673	14,5	4,3	22,8	
9.3. Administració financera i tributària	496	507	4,6	505	4,4	-0,5	1,8	
9.4. Transferències a altres administracions públiques	211	230	2,1	241	2,1	5,1	14,6	
Total	10.608	11.077	100,0	11.571	100,0	4,5	9,1	

Font: Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques.

7.3. Els pressupostos de les diputacions provincials

La província és una entitat local formada per l'agrupació de municipis, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat per al compliment de les seves finalitats. Les diputacions tenen com a finalitat el govern i l'administració de les províncies. La seva organització i competències s'estableixen en el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

Els ingressos

El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, estableix com a principals fonts de recursos de les províncies les següents:

- La participació provincial en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes. El model vigent de finançament dels ens locals cedeix a favor de les províncies un percentatge del rendiment de determinats impostos⁹ i paral·lelament es crea un fons complementari de finançament que completi els ingressos rebuts mitjançant la cessió de tributs.
- Els ingressos tributaris, dins dels quals s'inclou el recàrrec sobre l'impost d'activitats econòmiques (IAE), les taxes i les contribucions especials.
- Els ingressos no tributaris, que inclouen els preus públics, les subvencions, els ingressos patrimonials i d'altres de dret privat, les operacions de crèdit, el producte de multes i sancions i altres prestacions de dret públic.

L'any 2022, el pressupost d'ingressos de les quatre diputacions provincials catalanes, va ser de 1.787 milions d'euros, un 9,4% superior al de l'any anterior. Aquest increment ve explicat principalment pel capítol de transferències corrents que, amb un pes del 52,2% sobre el total d'ingressos, va augmentar 100 milions d'euros, el que suposa un 12,0% respecte l'any anterior. Altres augments importants han estat els dels capítols d'Impostos directes i d'Impostos indirectes que van augmentar 16 i 30 milions d'euros respectivament, el que suposen uns increments respecte el 2021 del 9,0% en el cas dels impostos directes i del 23,5% en el cas dels impostos indirectes.

---

⁹ Un 0,9936% de la quota líquida de l'IRPF, un 1,0538% de la recaptació líquida per IVA imputable al territori i un 1,2044% de la recaptació líquida dels impostos especials sobre alcohols, hidrocarburs i labors de tabac.

Quadre 7.3.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos de les diputacions provincials. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021			2022		% var. 22/21	% var. 22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
1. Impostos directes	194	176	10,8	192	10,7	9,0	-0,9
2. Impostos indirectes	118	127	7,8	157	8,8	23,5	32,5
3. Taxes i altres ingressos	111	100	6,1	108	6,1	8,7	-2,1
4. Transferències corrents	859	833	51,0	933	52,2	12,0	8,6
5. Ingressos patrimonials	4	3	0,2	3	0,2	-2,7	-6,5
6. Alienació d'inversions reals	1	0	0,0	0	0,0	49,0	-99,3
7. Transferències de capital	5	8	0,5	7	0,4	-14,2	53,6
8. Actius financers	192	191	11,7	191	10,7	-0,1	-0,9
9. Passius financers	185	195	12,0	196	10,9	0,1	5,7
Operacions corrents	1.285	1.239	75,8	1.393	78,0	12,4	8,4
Operacions de capital	6	8	0,5	7	0,4	-14,1	26,2
Operacions financeres	377	386	23,6	386	21,6	0,0	2,3
Total	1.668	1.634	100,0	1.787	100,0	9,4	7,1

Font: Ministeri d'Hisenda

La previsió d'ingressos de la participació de l'IRPF, que és la principal figura tributària de les diputacions amb un 30,8% dels ingressos tributaris, va augmentar un 12,5% respecte la de 2021. El recàrrec sobre l'IAE, tribut local que aporta el 11,1% del pressupost de tributs, va pujar un 0,4%. Finalment, l'ingrés pressupostat de l'IVA, que és el 27,8% dels tributs, es va reduir un 25,6% respecte l'any anterior.

Quadre 7.3.2

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos tributaris de les diputacions provincials. Pressupost 2022.

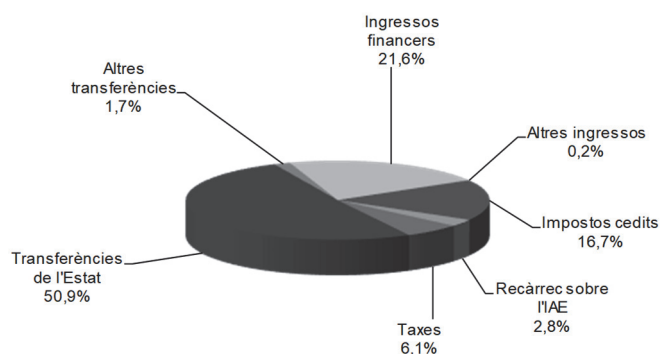
Milions d'euros

	Import	%	% var. 22/21
Capítol 1. Impostos directes			
IRPF	141	30,8	12,5
Recàrrec sobre impostos directes	51	11,1	0,4
Total impostos directes	192	42,0	9,0
Capítol 2. Impostos indirectes			
IVA	127	27,8	25,6
Impostos especials (*)	30	6,5	15,3
Total impostos indirectes	157	34,3	23,5
Capítol 3. Taxes i altres ingressos			
Total taxes i altres ingressos	108	23,7	8,7
Total ingressos tributaris	457	100	13,5

(*) Inclou els impostos especials sobre alcohols, labors de tabac i hidrocarburs.

Font: Ministeri d'Hisenda

Gràfic 7.3.1

El sector públic local a Catalunya Estructura dels ingressos de les diputacions provincials.
Pressupost 2022.

El pressupost de transferències corrents i de capital de les diputacions per al 2021 va ser de 940 milions d'euros, un 12,8% més gran que l'any anterior. Bàsicament correspon a la participació en els tributs de l'Estat. Les transferències de capital tenen un import poc significatiu.

Quadre 7.3.3

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos per transferències a les diputacions provincials. Pressupost 2022.

Milions d'euros

Procedència	Ingressos corrents	Ingressos de capital	Total		
			Import	%	% var. 22/21
Estat	908	1	909	96,7	12,8
Comunitat autònoma	13	0	13	1,4	11,1
Altres	12	6	18	2,0	18,4
Total	933	7	940	100,0	12,8

Font: Ministeri d'Hisenda

Finalment, es mostra el detall del pressupost d'ingressos no financers per les diferents diputacions provincials. La Diputació de Barcelona, que concentra un 61,0% dels recursos no financers, va augmentar el pressupost d'ingressos no financers en un 13,3% respecte el de 2021. Les altres diputacions també van augmentar els seus pressupostos en un 11,9% en el cas de Girona, un 6,6% a Lleida i un 7,7% a Tarragona.

Quadre 7.3.4

El sector públic local a Catalunya

Detall del pressupost d'ingressos no financers de diputacions 2021 i 2022.

Milions d'euros

Diputació provincial	2021			2022		var. 22/21	var. 21/20
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
Diputació provincial de Barcelona	867	830	57,3	940	61,0	13,3	8,4
Diputació provincial de Girona	141	139	9,6	158	10,2	13,6	11,9
Diputació provincial de Lleida	121	120	8,3	129	8,3	6,7	6,6
Diputació provincial de Tarragona	162	154	10,6	174	11,3	13,4	7,7
Total	1.291	1.243	100	1.401	100	12,70	8,50

Font: Ministeri d'Hisenda

Les despeses

De la vessant de la despesa, les previsions del 2022 augmenten un 9,4% respecte el pressupost de 2021. Aquest increment s'explica pel creixement de les despeses corrents que augmenten en 80 milions d'euros (8,1%) i per l'increment de les despeses de capital que augmenten en 76 milions d'euros (26,7%) en el pressupost de 2022. Les remuneracions del personal, que suposen el 25,2% van augmentar un 5,2% respecte l'any anterior, les despeses en béns corrents i de serveis, amb un pes del 13,0%, van augmentar un 10,4%. Les transferències corrents, que tenen un pes del 19,0% en el pressupost de

2022, van pujar un 9,1%. És remarcable el baix pes dels interessos en el total del pressupost de despeses, el qual suposa el 0,1% del total de despeses pressupostades pel 2022.

Si es compara amb la liquidació del 2021, el pressupost de 2022 augmenta un 12,8%. En aquest cas, les despeses corrents són 134 milions d'euros (14,4%) més grans en el pressupost 2022.

Quadre 7.3.5

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses de les diputacions provincials. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021			2022			% var	% var
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
1. Remuneracions del personal	387	439	26,8	461	25,8	5,2	19,1	
2. Despeses de béns corrents i de servei:	165	211	12,9	233	13,0	10,4	41,2	
3. Despeses financeres	1	4	0,2	3	0,1	-25,8	77,1	
4. Transferències corrents	374	312	19,1	340	19,0	9,1	-9,2	
5. Fons de contingència	0	0	0,0	25	1,4	--	--	
6. Inversions reals	78	90	5,5	118	6,6	30,2	51,6	
7. Transferències de capital	202	192	11,8	240	13,4	25,1	19,1	
8. Actius financers	201	194	11,9	191	10,7	-1,6	-4,9	
9. Passius financers	176	176	10,8	176	9,9	0,3	0,3	
Operacions corrents	928	982	60,1	1.062	59,4	8,1	14,4	
Operacions de capital	279	283	17,3	358	20,0	26,7	28,1	
Operacions financeres	376	370	22,6	367	20,5	-0,7	-2,5	
Total	1.584	1.634	100	1.787	100	9,35	12,81	

Font: Ministeri d'Hisenda

Les transferències corrents i de capital atorgades per les diputacions provincials van augmentar un 17,0%. Els principals destinataris van ser els ajuntaments, les transferències als quals van augmentar un 19,5%.

Pel que fa a les transferències a Consorcis (7,0%), Famílies i institucions sense ànim de lucre (9,2%), i a la Comunitat Autònoma (3,0%), aquestes van augmentar un 2,7%, un 4,8% i un 53,6%, respectivament, respecte el pressupost de 2021. En canvi, les transferències a Comarques (4,5%) es van reduir en un 1,5%.

Quadre 7.3.6

El sector públic local a Catalunya

Detall de les despeses per transferències de les diputacions provincials. Pressupost 2022.

Milions d'euros

Destinació	Transferències corrents	Transferències de capital	Total		
			Import	%	% var. 22/21
Ajuntaments	183	223	406	69,9	19,5
Consortis	38	3	41	7,0	2,7
Famílies i institucions sense ànim de lucre	49	5	53	9,2	4,8
Comunitat Autònoma	10	7	17	3,0	53,6
Comarques	23	3	26	4,5	-1,5
Altres	36	1	37	6,4	30,5
Total	340	240	580	100	17

Font: Ministeri d'Hisenda

La classificació funcional de la despesa de les diputacions provincials mostra la importància de les actuacions de caràcter general. L'administració financera i tributària concentra el 28,3% de les despeses totals, les transferències a altres administracions públiques concentren el 13,5% i els serveis de caràcter general tenen un pes del 12,6%. Sumats al pes de les despeses dels òrgans de govern (1,7%), les actuacions de caràcter general sumen un total de 1.002 milions d'euros, el que representa un 56,1% del total de despeses pressupostades el 2022.

També és destacable el pressupost destinat a cultura (7,8%) que augmenta un 16,9% respecte l'any anterior, infraestructures (7,1%) que augmenta un 19,3% i serveis socials i promoció social (6,1%) que s'incrementa en un 8,6% respecte el pressupost de 2021.

Quadre 7.3.7

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses de les diputacions provincials. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021			2022		var. 22/21	var. 22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
0. Deute públic	6	6	0,4	7	0,4	15,0	15,9
1. Serveis públics bàsics	105	86	5,3	93	5,2	8,0	-11,9
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	1	1	0,1	1	0,1	51,3	135,6
1.2. Habitatge i urbanisme	45	26	1,6	22	1,2	-15,0	-50,1
1.3. Benestar comunitari	0	1	0,1	0	0,0	-96,3	-88,5
1.4. Medi ambient	60	58	3,5	69	3,9	19,5	15,7
2. Actuacions de protecció i promoció social	132	136	8,3	145	8,1	6,3	10,0
2.1. Pensions	0	0	0,0	0	0,0	0,0	99,8
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'emplea	5	7	0,4	7	0,4	8,8	52,3
2.3. Serveis socials i promoció social	93	100	6,1	109	6,1	8,6	17,6
2.4. Foment de la ocupació	34	29	1,8	29	1,6	-2,1	-16,7
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	276	259	15,8	279	15,6	7,8	0,9
3.1. Sanitat	45	45	2,8	49	2,8	8,8	10,7
3.2. Educació	82	74	4,6	71	4,0	-4,6	-13,2
3.3. Cultura	130	119	7,3	140	7,8	16,9	7,7
3.4. Esport	20	19	1,2	19	1,1	-3,1	-7,1
4. Actuacions de caràcter econòmic	222	235	14,4	261	14,6	10,8	17,4
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	8	12	0,7	7	0,4	-43,0	-13,8
4.2. Indústria i energia	1	0	0,0	3	0,1	1.188,6	182,7
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	61	65	4,0	67	3,8	3,5	10,5
4.4. Transport públic	0	0	0,0	0	0,0	-0,6	45,2
4.5. Infraestructures	108	106	6,5	126	7,1	19,3	17,4
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	2	2	0,2	5	0,3	114,2	117,5
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	43	50	3,1	53	2,9	4,9	23,3
9. Actuacions de caràcter general	842	911	55,8	1.002	56,1	10,0	19,1
9.1. Òrgans de govern	26	29	1,8	31	1,7	8,8	18,7
9.2. Serveis de caràcter general	144	205	12,6	225	12,6	9,5	55,5
9.3. Administració financera i tributària	473	492	30,1	505	28,3	2,6	6,7
9.4. Transferències a altres administracions públiques	198	186	11,4	241	13,5	30,1	22,1
Total	1.584	1.634	100	1.787	23,4	9	13

Font: Ministeri d'Hisenda

Resultat no financer

El resultat no financer, és a dir, la diferència entre els ingressos no financers i les despeses no financeres, es poden observar en el quadre 7.3.8. El pressupost de 2022 té un dèficit no financer de 19 milions d'euros, mentre que en el pressupost de 2021 aquest va ser de 17 milions d'euros. En canvi, el resultat no financer de la liquidació de 2021 va ser d'un superàvit de 83 milions d'euros.

Quadre 7.3.8

El sector públic local a Catalunya

Resultat no financer de les diputacions provincials. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021	2022	% var. 22/21		% var. 22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	Pressupost (c)	(c)/(b)	(c)/(a)
Ingressos no financers	1.291	1.248	1.401	12,2	8,5
Despeses no financeres	1.207	1.264	1.420	12,3	17,6
Resultat no financer	83	-17	-19	15	-123

Font: Ministeri d'Hisenda

7.4. Els pressupostos del Conselh Generau d'Aran, els consells comarcals i de l'àrea metropolitana

El consell comarcal exerceix les seves competències en els termes establerts en el text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya.

La comarca es constitueix com una entitat local formada per l'agrupació de municipis, que té personalitat jurídica i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins. El seu govern i administració correspon al consell comarcal, integrat pels consellers comarcals i el president del consell. Les comarques són creades per Llei del Parlament de Catalunya, i actualment n'hi ha 42.

D'altra banda, segons la Llei 31/2010, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), l'AMB és un ens local supramunicipal de caràcter territorial integrat pels municipis de la conurbació de Barcelona a què fa referència l'article 2, entre els quals hi ha vinculacions econòmiques i socials que fan necessària la planificació de polítiques públiques i la implantació de serveis d'una manera conjunta. Aquest ens té competències sobre urbanisme, transport i mobilitat, aigües, residus, competències en matèria de medi ambient, Infraestructures d'interès metropolità, desenvolupament econòmic i social i competència en cohesió social i territorial.

Per falta d'informació les dades dels pressupostos dels consells comarcals per al 2022 no contenen les dels consells comarcals del Baix Camp, la Ribera d'Ebre, l'Urgell i la Noguera.

Quadre 7.4.1

El sector públic local a Catalunya

Detall del pressupost d'ingressos dels consells comarcals i l'Àrea Metropolitana de Barcelona 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021		2022		% var. 22/21
	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	(b)/(a)
Alt Camp	7	1,1	7	1,0	-1,9
Alt Empordà	35	5,2	34	4,9	-3,3
Alt Penedès	9	1,4	10	1,4	10,8
Alt Urgell	10	1,6	10	1,4	-8,4
Anoia	16	2,5	20	2,9	20,8
Bages	16	2,4	17	2,4	6,5
Baix Camp(*)	0	0,0	0	0,0	—
Baix Ebre	20	3,0	21	3,1	9,0
Baix Empordà	26	4,0	27	3,9	3,1
Baix Llobregat	28	4,1	30	4,3	7,3
Baix Penedès	16	2,4	17	2,5	7,2
Berguedà	21	3,2	22	3,2	2,9
Cerdanya	9	1,3	10	1,4	12,2
Conca de Barberà	14	2,1	19	2,7	31,1
Garraf	10	1,5	9	1,3	-11,7
Garrigues	7	1,0	7	1,1	12,1
Garrotxa	35	5,2	38	5,4	8,6
Conselh Generau d'Aran	35	5,2	37	5,3	5,7
Gironès	23	3,5	26	3,7	10,4
L'Alta Ribagorça	4	0,6	4	0,5	-1,6
Maresme	53	7,9	52	7,5	-1,4
Moianès	3	0,4	3	0,4	-9,4
Montsià	7	1,1	9	1,3	27,1
Noguera (*)	10	1,4	0	0,0	—
Osona	32	4,8	28	4,0	-13,7
Pallars Jussà	14	2,1	14	2,1	2,2
Pallars Sobirà	6	1,0	8	1,2	23,8
Pla de l'Estany	14	2,1	15	2,2	9,2
Pla d'Urgell	13	1,9	13	1,9	2,2
Priorat	5	0,7	5	0,7	8,3
Ribera d'Ebre (*)	0	0,0	0	0,0	—
Ripollès	11	1,6	11	1,6	-1,1
Segarra	8	1,2	8	1,1	-3,3
Segrià	16	2,3	17	2,5	12,2
Selva	48	7,2	51	7,4	6,5
Solsonès	13	2,0	13	1,9	-0,8
Tarragonès	18	2,7	18	2,5	-2,2
Terra Alta	4	0,5	4	0,6	8,7
Urgell(*)	0	0,0	0	0,0	—
Vallès Occidental	26	4,0	33	4,7	23,4
Vallès Oriental	26	3,9	28	4,0	5,3
Total Comarques	666	100,0	691	100,0	3,7
Àrea metropolitana de Barcelona	877		993		13,2
Total	1.543		1.684		9,1

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals del Baix Camp, la Ribera d'Ebre i l'Urgell, ni del pressupost de la Noguera de 2022.

Font: Ministeri d'Hisenda

El pressupost del Conselh Generau d'Aran i els consells comarcals l'any 2022 va ser de 691 milions d'euros, el que suposa un increment del 3,7% respecte l'any anterior. Al seu torn, l'Àrea Metropolitana de Barcelona va tenir un pressupost de 993 milions, un 13,2% superior del de l'any 2021.

Els ingressos

La naturalesa dels recursos de què disposen el Conselh Generau d'Aran i els consells comarcals catalans per a l'exercici de les seves competències està definida en el Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya, i en la Llei 1/2015, del 5 de febrer, del règim especial d'Aran el Conselh Generau d'Aran.

Concretament, els recursos comarcals són els següents:

- Els ingressos tributaris, que són les taxes per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la seva competència, i les contribucions especials per a l'execució d'obres o per a l'establiment, l'ampliació o la millora de serveis de la competència comarcal;
- Els ingressos no tributaris, com ara les subvencions, les operacions de crèdit, els ingressos de dret privat i les multes;
- Les participacions en els ingressos de l'Estat i de la Generalitat, establertes a favor de les comarques (en el segon cas, el Fons de Cooperació Local).

Segons el Decret legislatiu 4/2003, els consells comarcals també es poden nodrir de participacions en els ingressos provincials en el cas que assumeixin competències de les diputacions, i en els ingressos dels municipis de la comarca. Tot i així, aquesta Llei explicita, d'una banda, que els consells comarcals no poden exigir cap mena de recurs de caràcter impositiu i, d'altra banda, que el règim financer de les entitats supramunicipals no alterarà el propi dels ajuntaments que les integrin. Així doncs, el marc legal de les finances comarcals és molt reduït i es limita bàsicament a taxes, contribucions especials, subvencions, participació en ingressos de la Generalitat i operacions de crèdit. Atès que la capacitat recaptadora de les taxes i les contribucions especials és limitada i que el recurs a l'endeutament de les comarques és reduït, el marge d'actuació de les finances comarcals se centra bàsicament en les transferències, la majoria de les quals provenen del pressupost de la Generalitat.

D'altra banda, la Llei 1/2015, del 5 de febrer, del règim especial d'Aran el Conselh Generau d'Aran estableix, a diferència dels altres consells comarcals, un fons per al finançament del Conselh Generau d'Aran per exercir les competències que han estat transferides al marge d'altres assignacions. A més a més, les lleis de pressupostos de la Generalitat també poden establir altres partides específiques per al Conselh Generau d'Aran, amb l'objectiu de promoure la col·laboració del Consell en l'exercici de les competències de l'Administració de la Generalitat o per a assolir les finalitats d'aquesta, i, si s'escau, també pot obtenir recursos de la Generalitat procedents de partides finalistes adreçades a entitats territorials o locals.

Els recursos que obtenen el Conselh Generau d'Aran i els consells comarcals procedeixen principalment de transferències. Reben unes transferències corrents de la Generalitat per mitjà del Fons de Cooperació Local de Catalunya, que es distribueixen entre comarques atenent bàsicament a criteris de població i solidaritat interterritorial.

En el pressupost del Conselh Generau d'Aran i els consells comarcals, les transferències corrents van suposar el 72,1%. Les taxes i altres ingressos van ser el 16,6% dels ingressos, i les transferències de capital el 10,5%. Els tres capítols van créixer respecte el pressupost del 2021.

Quadre 7.4.2

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos dels consells comarcals. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021			2022		% var. 22/21	% var. 22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
1. Impostos directes	0	0	0,0	0	0,0	--	--
2. Impostos indirectes	0	0	0,0	0	0,0	--	--
3. Taxes i altres ingressos	98	110	16,5	115	16,6	4,0	17,3
4. Transferències corrents	480	477	71,6	498	72,1	4,5	3,8
5. Ingressos patrimonials	5	4	0,6	4	0,6	4,7	-8,5
6. Alienació d'inversions reals	0	0	0,0	0	0,0	--	620,3
7. Transferències de capital	24	69	10,4	72	10,5	4,8	199,1
8. Actius financers	0	1	0,2	0	0,0	-84,3	145,4
9. Passius financers	2	5	0,7	1	0,2	-71,5	-44,5
Operacions corrents	582	591	88,7	617	89,3	4,4	6,0
Operacions de capital	24	69	10,4	72	10,5	4,7	199,6
Operacions financeres	2	6	0,9	2	0,2	-74,2	-38,5
Total	608	666	100	691	100	3,7	13,5

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals del Baix Camp, la Ribera d'Ebre i l'Urgell, ni del pressupost de la Noguera de 2022.

Font: Ministeri d'Hisenda

Pel que fa al finançament l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Llei 31/2010 determina que l'Àrea Metropolitana de Barcelona es pot finançar per mitjà dels recursos següents:

- ingressos procedents del patrimoni i altres ingressos de dret privat.
- recàrrec sobre l'impost sobre béns immobles, establert per la legislació d'hisendes locals per a les àrees metropolitanes.
- altres recàrrecs sobre els impostos dels municipis o la Generalitat creats d'acord amb la legislació reguladora de les hisendes locals.
- taxes i preus públics per a prestar serveis i per a dur a terme activitats de la seva competència.

- cànon i altres drets a favor seu per a explotar serveis públics i utilitzar el domini públic metropolità.
- quotes urbanístiques i contribucions especials per a executar obres i per a establir, millorar o ampliar els serveis.
- el producte de multes i sancions.
- transferències de la Generalitat i d'altres ens supramunicipals pel que fa a les delegacions de competències que s'acordin.
- la participació en els tributs de l'Estat i de la Generalitat, en els termes establerts per la legislació reguladora de les hisendes locals.
- aportacions dels municipis que la integren.
- subvencions i altres ingressos de dret públic.
- el producte de les operacions de crèdit.
- recursos procedents de la Unió Europea i de programes comunitaris.
- qualsevol altre recurs creat per a finançar l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Les transferències corrents són la principal font de recursos, amb el 47,2% dels ingressos totals, seguides de les taxes i altres ingressos, amb el 19,5%. Els impostos directes, amb el Tribut de la mobilitat (recàrrec aplicat sobre l'IBI) tenen un pes del 12,8%. L'augment del pressupost de 2022 respecte el de 2021 es deu, principalment, a l'increment de 99 milions d'euros de les operacions corrents (92,9%).

Quadre 7.4.3

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021			2022			% var. 22/21	% var. 22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
1. Impostos directes	129	127	14,5	132	12,8	4,0	2,2	
2. Impostos indirectes	0	0	0,0	0	0,0	--	--	
3. Taxes i altres ingressos	201	193	22,0	214	19,5	10,8	6,7	
4. Transferències corrents	485	468	53,4	541	47,2	15,6	11,5	
5. Ingressos patrimonials	22	35	4,0	35	3,5	0,0	55,4	
6. Alienació d'inversions reals	0	0	0,0	0	0,0	--	--	
7. Transferències de capital	19	36	4,2	34	3,7	-6,5	84,0	
8. Actius financers	2	4	0,5	3	0,4	-25,1	74,6	
9. Passius financers	14	12	1,4	33	1,3	163,8	135,0	
Operacions corrents	838	824	93,9	923	92,9	12,0	10,1	
Operacions de capital	19	36	4,2	34	3,4	-6,5	83,0	
Operacions financeres	16	17	1,9	36	3,6	114,3	127,8	
Total	872	877	100	993	100	13,2	13,8	

Font: Ministeri d'Hisenda

Les despeses

El pressupost de despeses de 2022 del Conselh Generau d'Aran i dels consells comarcals és un 3,7% superior al de 2021. Aquest fet s'explica, per l'augment en 14 milions d'euros de les transferències corrents, 10 milions d'euros en despeses de béns corrents i de serveis i 3 milions d'euros en remuneracions del personal. En canvi, les despeses de capital es redueixen 9 milions d'euros.

Amb aquestes variacions, les despeses de personal tenen un pes del 24,5% respecte del total pressupostat el 2022, mentre que les despeses de béns corrents i les transferències corrents passen a tenir un pes del 42,0% i del 21,4%, respectivament. Les despeses de capital es queden amb un pes de l'11,5% respecte el total pressupostat.

Si es té en compte la variació entre la liquidació del pressupost de despeses de 2021 i el pressupost de despeses de 2022, s'observa que aquest últim augmenta un 20,8% degut a l'augment de les operacions corrents que passen dels 531 milions d'euros a la liquidació del 2021 als 608 milions d'euros al pressupost de 2022.

Quadre 7.4.4

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses dels consells comarcals. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021			2022			% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
1. Remuneracions del personal	149	166	24,9	169	24,5	2,3	13,8	
2. Despeses de béns corrents i de serveis	243	280	42,1	290	42,0	3,5	19,6	
3. Despeses financeres	1	0	0,1	1	0,1	4,2	-2,3	
4. Transferències corrents	139	134	20,2	148	21,4	9,9	6,3	
5. Fons de contingència	0	1	0,2	1	0,1	-50,6	--	
6. Inversions reals	32	78	11,7	80	11,5	2,5	147,5	
7. Transferències de capital	6	3	0,5	1	0,1	-78,8	-88,7	
8. Actius financers	1	1	0,2	0	0,0	-84,6	-72,3	
9. Passius financers	2	1	0,2	2	0,2	8,9	-15,7	
Operacions corrents	531	582	87,5	608	88,1	4,5	14,6	
Operacions de capital	38	81	12,1	80	11,6	-0,6	111,6	
Operacions financeres	3	3	0,4	2	0,3	-33,4	-30,5	
Total	571	666	100	690	100	3,7	20,8	

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals del Baix Camp, la Ribera d'Ebre i l'Urgell, ni del pressupost de la Noguera de 2022.

Font: Ministeri d'Hisenda

La classificació funcional de la despesa del Conselh Generau d'Aran i els consells comarcals posa de manifest la importància dels serveis de l'Estat del benestar. Dediquen el 20,5% del pressupost total a educació, el 31,5% a benestar comunitari i el 19,2% als serveis socials i promoció social.

L'increment del 3,7% del pressupost al 2022 respecte al del 2021 té com a principals factors l'augment del pressupost en Benestar comunitari que augmenta en 22 milions d'euros (11,6%), als increments de 8 i 7 milions d'euros en Educació i Serveis socials i promoció social respectivament.

Quadre 7.4.5

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses dels consells comarcals. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021			2022		% var. 22/21	% var. 22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
0. Deute públic	2	2	0,3	1	0,2	-22,1	-33,2
1. Servei públics bàsics	160	223	33,4	245	35,5	10,0	53,4
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	4	5	0,8	6	0,8	12,1	35,3
1.2. Habitatge i urbanisme	10	14	2,0	11	1,6	-16,5	11,1
1.3. Benestar comunitari	136	195	29,2	217	31,5	11,6	59,9
1.4. Medi ambient	10	9	1,4	11	1,6	14,2	12,9
2. Actuacions de protecció i promoció social	148	147	22,1	153	22,1	3,7	3,2
2.1. Pensions	0	0	0,0	0	0,0	—	—
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'emplea	1	1	0,1	1	0,1	-4,1	10,8
2.3. Serveis socials i promoció social	127	126	19,0	133	19,2	4,9	4,3
2.4. Foment de la ocupació	20	20	3,0	19	2,8	-3,4	-4,0
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	163	174	26,1	181	26,1	3,7	10,6
3.1. Sanitat	25	25	3,7	26	3,8	6,5	5,9
3.2. Educació	126	134	20,2	142	20,5	5,3	12,7
3.3. Cultura	12	14	2,1	11	1,6	-19,4	-6,5
3.4. Esport	1	1	0,1	1	0,2	46,7	89,4
4. Actuacions de caràcter econòmic	26	34	5,1	29	4,1	-16,0	11,9
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	0	1	0,1	1	0,1	0,5	6,0
4.2. Indústria i energia	1	2	0,3	1	0,2	-26,5	7,4
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	16	24	3,6	18	2,6	-24,7	14,9
4.4. Transport públic	2	2	0,3	2	0,3	7,5	39,0
4.5. Infraestructures	3	2	0,4	3	0,5	35,6	-2,0
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	0	0	0,0	0	0,0	0,4	29,8
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	3	3	0,4	3	0,4	-1,9	-1,5
9. Actuacions de caràcter general	73	86	12,9	82	11,9	-4,2	13,0
9.1. Òrgans de govern	8	9	1,4	9	1,3	-0,5	14,0
9.2. Serveis de caràcter general	48	64	9,5	59	8,6	-6,8	23,0
9.3. Administració financera i tributària	9	10	1,6	11	1,6	5,0	19,3
9.4. Transferències a altres administracions públiques	8	3	0,4	3	0,4	8,2	-59,9
Total	571	666	100	690	100	3,7	20,8

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals del Baix Camp, la Ribera d'Ebre i l'Urgell, ni del pressupost de la Noguera de 2022.

Font: Ministeri d'Hisenda

En conjunt, les despeses de l'AMB pressupostades per l'any 2022 presenten un augment del 13,2% respecte el pressupost de l'any anterior, principalment, per l'increment de les transferències corrents que augmenten en 41 milions d'euros respecte l'any anterior, que representa un increment del 11,5%, de les despeses de béns corrents i de serveis que s'incrementen en 32 milions d'euros respecte el pressupost de 2021, el que suposa un augment del 9,6%, i del conjunt d'operacions de capital que van augmentar en 49 milions d'euros, el que representa un 43,1% més que al pressupost de 2021.

Respecte les operacions corrents, amb el 82,5% del total del pressupost van augmentar un 10,7%, mentre que les operacions financeres, amb un pes de l'1,1% es van reduir gairebé a la meitat, passant dels 24 milions d'euros de 2021 als 12 milions d'euros el 2022.

Quadre 7.4.6

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021			2022			% var.	% var.
							22/21	22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
1. Remuneracions del personal	45	46	5,2	51	5,1	10,4	11,2	
2. Despeses de béns corrents i de serveis	291	333	37,9	365	36,7	9,6	25,2	
3. Despeses financeres	2	1	0,2	2	0,2	78,1	37,7	
4. Transferències corrents	449	360	41,0	401	40,4	11,5	-10,7	
6. Inversions reals	24	58	6,6	80	8,1	39,4	232,7	
7. Transferències de capital	31	55	6,3	81	8,2	47,1	159,7	
8. Actius financers	16	18	2,0	8	0,8	-53,1	-47,2	
9. Passius financers	7	7	0,8	4	0,4	-40,3	-40,2	
Operacions corrents	788	740	84,4	819	82,5	10,7	3,9	
Operacions de capital	55	113	12,9	162	16,3	43,1	191,5	
Operacions financeres	22	24	2,8	12	1,2	-49,5	-45,1	
Total	866	877	100	993	100	13,2	14,7	

Font: Ministeri d'Hisenda

A nivell de classificació funcional, el gruix de la despesa de l'Àrea Metropolitana de Barcelona es dedica a Transport públic, amb un 38,5% del pressupost de 2022, a Benestar comunitari, amb el 19,9% i Medi ambient, amb el 17,6%. També tenen un pes important les despeses destinades a Habitatge i urbanisme amb un 9,0% i a Serveis de caràcter general amb un 7,4%.

Quadre 7.4.7

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Pressupostos 2021 i 2022.

Milions d'euros

	2021			2022		% var. 22/21	% var. 22/21
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
0. Deute públic	7	8	0,9	5	0,5	-36,0	-27,1
1. Servei públics bàsics	346	383	43,7	461	46,4	20,4	33,3
1.1. Seguretat i mobilitat ciutadana	0	0	0,0	0	0,0	--	--
1.2. Habitatge i urbanisme	79	70	8,0	89	9,0	27,1	13,0
1.3. Benestar comunitari	187	186	21,2	197	19,9	6,4	5,4
1.4. Medi ambient	80	128	14,5	175	17,6	36,9	118,9
2. Actuacions de protecció i promoció social	12	18	2,1	15	1,6	-15,7	32,5
2.1. Pensions	0	0	0,0	0	0,0	--	--
2.2. Altres prestacions econòmiques a favor d'empleat	0	0	0,0	0	0,0	--	--
2.3. Serveis socials i promoció social	6	11	1,2	6	0,6	-46,2	-4,0
2.4. Foment de la ocupació	6	8	0,9	10	1,0	25,6	70,0
3. Producció de bens públics de caràcter preferent	18	0	0,0	21	2,1	515.683.182,3	13,2
3.1. Sanitat	0	0	0,0	0	0,0	--	--
3.2. Educació	18	0	0,0	21	2,1	515.683.182,3	13,2
3.3. Cultura	0	0	0,0	0	0,0	--	--
3.4. Esport	0	0	0,0	0	0,0	--	--
4. Actuacions de caràcter econòmic	404	383	43,7	403	40,5	5,1	-0,3
4.1. Agricultura, ramaderia i pesca	0	0	0,1	0	0,0	2,3	1.696,0
4.2. Indústria i energia	0	0	0,0	0	0,0	--	--
4.3. Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	4	4	0,4	3	0,3	-18,2	-10,9
4.4. Transport públic	386	364	41,5	383	38,5	5,1	-1,0
4.5. Infraestructures	9	9	1,1	10	1,1	11,7	20,9
4.6. Investigació, desenvolupament i innovació	0	0	0,0	0	0,0	--	--
4.9. Altres actuacions de caràcter econòmic	5	5	0,6	6	0,6	9,1	19,0
9. Actuacions de caràcter general	79	84	9,6	88	8,9	4,3	11,0
9.1. Òrgans de govern	5	6	0,7	6	0,6	-9,9	11,6
9.2. Serveis de caràcter general	65	71	8,1	73	7,4	3,9	12,2
9.3. Administració financera i tributària	7	6	0,7	8	0,8	28,0	14,5
9.4. Transferències a altres administracions públiques	2	1	0,2	1	0,1	-14,9	-41,7
Total	866	877	100	993	100	13,2	14,7

Font: Ministeri d'Hisenda

8. LES INVERSIONS DE L'ESTAT A CATALUNYA

8.1. Les inversions liquidades

El Ministeri d'Hisenda i Funció Pública no ha publicat les dades de la totalitat d'inversió executada per l'Estat a les comunitats autònomes del 2022.

8.2. Les transferències de capital

Les transferències de capital també s'anomenen inversions indirectes, ja que la seva finalitat és finançar inversions. Juntament amb les inversions reals, formen part de les despeses de capital (capítols 6 i 7 del pressupost de despesa).

En aquest punt s'estudien les transferències de capital de l'Estat a les comunitats autònomes. Aquestes transferències de capital es poden classificar en dos blocs diferenciats: les transferències realitzades per cada Ministeri com a subvencions gestionades, convenis i altres transferències, i els Fons de Compensació Interterritorials (FCI). Catalunya només rep transferències de capital del primer bloc ja que per les seves característiques socioeconòmiques no figura al grup de comunitats autònomes beneficiàries dels FCI.

En valor absolut, habitualment, les transferències de capital a les comunitats autònomes representen un import inferior al de les inversions reals. Tot i això, convé tenir-les presents per tenir una imatge més completa del conjunt de despeses de capital ja que tenen especial importància en alguns àmbits com la recerca i el medi ambient.

Segons les darreres dades disponibles, les corresponents a l'any 2020, les transferències de capital rebudes per les comunitats autònomes provinents de subvencions, convenis i contractes-programa amb l'Estat augmenten un 11,8% al conjunt de comunitats autònomes respecte l'any 2019. L'augment de les transferències de capital a Catalunya, d'un 21,7%, és quasi el doble que el del conjunt de comunitats autònomes. En valors absoluts, aquest augment implica passar d'unes transferències de capital a Catalunya de 232 milions d'euros l'any 2019 a 282 milions d'euros el 2020.

Altres comunitats autònomes amb unes transferències de capital amb imports destacables en valor absolut són Andalusia, Madrid i la Comunitat Valenciana, amb uns imports de 179, 156 i 106 milions d'euros respectivament. De totes tres, Andalusia és la que creix més respecte l'any anterior, un 35,8%.

Quadre 8.2.1

Les inversions de l'Estat a Catalunya

Distribució de les transferències de capital liquidades de l'Estat a les comunitats

Milions d'euros

	2016	2017	2018	2019	2020	% var. 20/19
Andalusia	165	124	148	132	179	35,8
Aragó	64	74	69	71	77	7,9
Astúries	55	24	27	29	30	3,9
Balears	11	8	16	25	20	-18,5
Canàries	130	240	164	129	90	-30,5
Cantàbria	17	17	38	19	20	8,3
Castella i Lleó	54	59	57	64	66	3,2
Castella-la Manxa	48	36	42	37	46	25,9
Catalunya	188	186	210	232	282	21,7
Comunitat Valenciana	55	79	89	92	106	15,5
Extremadura	22	30	30	22	29	31,2
Galícia	56	41	53	62	58	-5,7
Madrid	101	131	137	139	156	12,0
Múrcia	23	25	35	21	38	82,2
Navarra	0	-	-	-	-	-
País Basc**	0	-	-	-	-	-
La Rioja	11	10	10	9	12	36,6
Ceuta i Melilla	0	0	0	0	0	-
TOTAL	1.001	1.084	1.123	1.082	1.210	11,8
% var. any anterior	-24,5	8,3	3,6	-3,7	11,8	

* Inclou les transferències de capital adreçades a comunitats autònomes (subvencions i convenis). No inclou els FCI.

** Dades del País Basc i Navarra no disponibles

Font: Les hisendes autonòmiques en xifres. Ministeri d'Hisenda

Les transferències de capital liquidades per l'Estat són transferències atribuïdes a les CA des de diferents Ministeris¹⁰ en funció de les subvencions o convenis signats. El quadre 8.2.2 detalla el Ministeri d'origen de les transferències de capital de l'Estat a la Generalitat durant el període 2016-2020. La part més important correspon a transferències del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, per un import de 146 milions d'euros, on s'inclouen majoritàriament transferències de capital dedicades a la recerca. Anteriorment, les transferències per a la recerca provenien del Ministeri d'Economia i Competitivitat. De mitjana del període, un 34,1% del total de transferències de capital d'aquest ministeri es liquiden a Catalunya a través del Fons d'Investigació Científica i desenvolupament tecnològic. Nombrosos projectes de centres de recerca catalans presenten sol·licitud per a obtenir recursos d'aquest fons, fet que explicaria l'alt pes relatiu de Catalunya en aquest epígraf. El Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana ha assignat unes transferències a la

¹⁰ La nomenclatura dels Ministeris correspon a la classificació vigent l'any 2020, últim any del qual es disposa de dades.

Generalitat de 67 M€. Els anys anteriors l'import rebut estava al voltant dels 50 milions d'euros. Les transferències d'aquest Ministeri a Catalunya suposen el 16,3% del total de transferències de capital d'aquest Ministeri. La resta de transferències de capital d'altres Ministeris tenen un import poc rellevant sobre el volum total de les transferències, tant en import com en pes relatiu de Catalunya respecte al total regionalitzat.

Quadre 8.2.2

Les inversions de l'Estat

Detall de les transferències de capital liquidades de l'Estat a la Generalitat

Milions d'euros

	2016	2017	2018	2019	2020	% var. 20/19	Pes relatiu mitjà Catalunya (2016-2020)
Min. Transport, Mobilitat i Agenda Urbana	51	50	51	51	67	-0,2	16,3
Min. Cultura i Esport	1	1	3	2	0	-5,2	11,4
Min. Agricultura, Pesca i Alimentació	13	8	10	13	12	23,4	5,9
Min. Ciència, Innovació i Universitats (*)	123	127	146	166	146	13,1	34,1
Min. Sanitat, Consum i Benestar Social	0	0	0	0	51	-	55,2
Resta Ministeris	0	0	0	1	5	-	1,6
TOTAL	188	186	210	232	282	12,9	20,8

Font: Les hisendes autonòmiques en xifres. Ministeri d'Hisenda

(*) Les transferències de capital en recerca que distribueix el Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, els anys 2015-2018 eren comptència del Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Al quadre 8.2.3. es mostra la distribució de les transferències de capital de l'Estat a les CA, exclòs l'FCI. El pes de les transferències rebudes per la Generalitat se situa, de mitjana, al voltant del 19,9%, fet que la situa com la CA que rep, de mitjana, més transferències de capital. Aquests percentatge és molt similar al pes del PIB, al voltant del 19%. Dins de les transferències específiques, tenen especial rellevància les transferències en matèria de recerca (146 milions d'euros). Moltes d'aquestes s'obtenen a través de convocatòries en concurrència competitiva a les quals es presenten els centres de recerca.

Quadre 8.2.3

Les inversions de l'Estat a Catalunya

Participació de les comunitats autònomes a les transferències de capital de l'Estat
%

	2016	2017	2018	2019	2020	Mitjana 2016- 2020
Andalusia	16,5	11,5	13,1	12,2	14,8	13,6
Aragó	6,4	6,8	6,2	6,6	6,4	6,5
Astúries	5,5	2,2	2,4	2,7	2,5	3,1
Balears	1,1	0,8	1,4	2,3	1,7	1,4
Canàries	13,0	22,2	14,6	11,9	7,4	13,8
Cantàbria	1,7	1,6	3,4	1,7	1,7	2,0
Castella i Lleó	5,4	5,4	5,1	5,9	5,4	5,5
Castella-la Manxa	4,8	3,3	3,7	3,4	3,8	3,8
Catalunya	18,8	17,1	18,7	21,4	23,3	19,9
Comunitat Valenciana	5,5	7,3	7,9	8,5	8,8	7,6
Extremadura	2,2	2,8	2,6	2,0	2,4	2,4
Galícia	5,6	3,8	4,7	5,7	4,8	4,9
Madrid	10,1	12,1	12,2	12,8	12,9	12,0
Múrcia	2,3	2,3	3,1	1,9	3,1	2,6
Navarra	-	-	-	-	-	-
País Basc	-	-	-	-	-	-
La Rioja	1,1	0,9	0,8	0,8	1,0	0,9
Ceuta i Melilla	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAL	100	100	100	100	100	100

El quadre 8.2.4 detalla la distribució dels FCI, l'objectiu dels quals és disminuir els desequilibris econòmics interterritorials. Andalusia, la Comunitat Valenciana, Canàries i Galícia per aquest ordre són les CA amb més participació en els FCI l'any 2020, amb uns imports idèntics als dels anys anteriors, ja que durant els darrers cinc anys, l'import total distribuït ha estat de 432 M€. Catalunya, Aragó, Balears, Madrid, La Rioja i les CA forals no en són beneficiàries dels FCI.

Quadre 8.2.4

Les inversions de l'Estat a Catalunya

Distribució dels Fons de Compensació Interterritorial per CA

Milions d'euros

	2016	2017	2018	2019	2020	%var. 20/19
Andalusia	159	160	161	161	161	0,0
Aragó	-	-	-	-	-	-
Astúries	13	14	14	14	14	0,0
Balears	-	-	-	-	-	-
Canàries	47	47	50	50	50	0,0
Cantàbria	5	4	5	5	5	0,0
Castella i Lleó	20	19	19	19	19	0,0
Castella-la Manxa	33	34	35	35	35	0,0
Catalunya	-	-	-	-	-	-
Comunitat Valenciana	56	56	52	52	52	0,0
Extremadura	25	25	25	25	25	0,0
Galícia	45	44	43	43	43	0,0
Madrid	-	-	-	-	-	-
Múrcia	22	22	22	22	22	0,0
Navarra	-	-	-	-	-	-
País Basc	-	-	-	-	-	-
La Rioja	-	-	-	-	-	-
Ceuta i Melilla	7	7	7	7	7	0,0
TOTAL	432	432	432	432	432	0

Font: Ministeri d'Hisenda (Direcció general de fons comunitaris)

En darrer terme, el quadre 8.2.5 suma tant les transferències de capital de l'Estat a les comunitat autònomes fruit de subvencions, convenis o contractes-programa com les del FCI. Les principals comunitats autònomes receptores de transferències de capital entre 2016 i 2020 són: Andalusia, que rep, de mitjana del període, el 20,2% de les transferències de capital, Catalunya, que en rep el 14,3% i Canàries, un 13%.

El conjunt de transferències de capital a les comunitats autònomes augmenta un 8,5% entre 2019 i 2020 i distribueixen un import de 1.643 milions d'euros. Les transferències de capital rebudes per la Generalitat passen de 232 a 282 milions d'euros, un augment del 21,7%. La comunitat autònoma que experimenta un increment més important és Balears, amb un creixement del 40,1%, que passa de 42 a 59 milions d'euros. En canvi, a Canàries (-22%), i a Illes Balears (-18,5%), l'import de les transferències de capital es redueix significativament.

Quadre 8.2.5

Les inversions de l'Estat a Catalunya

Distribució de les transferències de capital liquidades de l'Estat a les comunitats autònomes*

Milions d'euros

	2016	2017	2018	2019	2020	% var. 20/19	Pes relatiu CA 2016- 2020 (%)
Andalusia	325	285	308	293	340	16,1	20,2
Aragó	64	74	69	71	77	7,9	4,6
Astúries	68	37	41	43	44	2,6	3,1
Balears	11	8	16	25	20	-18,5	1,0
Canàries	177	287	214	179	140	-22,0	13,0
Cantàbria	22	21	44	24	26	6,5	1,8
Castella i Lleó	74	78	76	82	84	2,5	5,2
Castella-la Manxa	81	70	77	72	81	13,3	5,0
Catalunya	188	186	210	232	282	21,7	14,3
Comunitat Valenciana	111	135	141	144	159	9,9	9,0
Extremadura	47	55	55	47	54	14,6	3,4
Galícia	101	86	95	104	101	-3,4	6,3
Madrid	101	131	137	139	156	12,0	8,7
Múrcia	46	47	57	42	59	40,1	3,3
Navarra	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
País Basc**	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd
La Rioja	11	10	10	9	12	36,6	0,7
Ceuta i Melilla	7	7	7	7	7	0,0	0,4
TOTAL	1.433	1.517	1.556	1.514	1.643	8,5	100,0
% var. any anterior	-18,4	5,8	2,6	-2,7	8,5		

* Inclou les transferències de capital adreçades a comunitats autònomes (FCL, subvencions i convenis)

** Dades del País Basc i Navarra no disponibles

Font: Les hisendes autonòmiques en xifres. Ministeri d'Hisenda

8.3. Les inversions reals pressupostades

L'Estat no ha elaborat el Projecte de Pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2024. Per tant, no hi ha noves dades respecte a les comentades a l'Informe Econòmic i Financer del 2023

9. ELS FONS DE LA UNIÓ EUROPEA

9.1. L'aplicació de la política de cohesió en el període

En el present apartat es mostra l'estat d'execució a 31/12/2022 de les diferents intervencions dels fons europeus a Catalunya corresponents al període de programació 2014-2020.

Per a més informació es pot consultar la web de la Generalitat de Fons Europeus, que aglutina en un portal únics tots els fons:

fonseuropeus.gencat.cat

9.1.1. Recursos a rebre per Catalunya en el marc de la política de cohesió 2014 - 2020

En el període de programació 2014-2020, Catalunya ha rebut recursos dels fons de la política de cohesió en el marc de 2 objectius:

1. "Inversió en creixement i ocupació" amb el suport del FEDER i del FSE
2. "Cooperació territorial europea" amb el suport del FEDER

Quadre 9.1

Recursos preassignats per Catalunya en el marc de la política de cohesió en el període 2014-2020

Milions d'euros

	Milions d'euros corrents
TOTAL CATALUNYA (regió més desenvolupada)	2.192,03
Objectiu Creixement i ocupació (*)	2.156,73
Objectiu Cooperació territorial europea (**)	
POCTEFA	35,3
TOTAL ESPANYA	29.773,21
Objectiu Creixement i ocupació	29.130,23
Regions menys desenvolupades (PIB < 75%)	2.178,57
Regions en transició (PIB 75% - 90%)	15.389,07
Regions més desenvolupades (PIB > 90%)	11.562,59
Objectiu Cooperació territorial europea	642,98
% Catalunya / Regions més desenvolupades	18,65%
% Catalunya / Total ob. Creixement i ocupació	7,24%

(*) Els imports no inclouen l'assignació corresponents a la Iniciativa d'ocupació juvenil.

(**) Pels programes MED, SUDOE, ENI CBC MED i INTERREG EUROPE, no es disposa de preassignació.

Font: Ministeri d'Hisenda

(*) Els imports no inclouen l'assignació corresponents a la Iniciativa d'ocupació juvenil.

(**) Pels programes MED, SUDOE, ENI CBC MED i INTERREG EUROPE, no es disposa de preassignació.

Quadre 9.2

**Recursos per a Catalunya de l'objectiu
Creixement i Ocupació**

Milers d'euros i %

Administració	Període 2007-13		Període 2014-20		Variació
	Recursos	%	Recursos	%	
AGE	590,8	44,94%	726,2	33,67%	22,94%
FEDER	258,7	-	542,5	-	109,71%
FSE	332,1	-	183,74	-	-44,67%
Generalitat	723,78	55,06%	1.370,48	65,36%	89,35%
FEDER	504,4	-	835,6	-	65,66%
FSE	219,4	-	430,25	-	96,10%
IOJ	-	-	104,64	-	-
TOTAL	1.314,54	100,00%	2.096,68	100,00%	59,50%
FEDER	763,1	58,05%	1.378,10	65,73%	80,59%
FSE + IOJ	551,44	41,95%	718,62	34,27%	30,32%

Font: Ministeri d'Hisenda i elaboració pròpia

Els quadres mostren que, en el marc de l'objectiu de creixement i ocupació, Catalunya tenia assignats 2.096,68 milions d'euros en termes corrents, que representen el 18,65% del total de recursos assignats a les regions més desenvolupades.

Pel que fa a l'objectiu de cooperació territorial europea, Catalunya ha participat en 4 programes (POCTEFA, MED, SUDOE, ENI CBC MED), amb una dotació a nivell global de l'Estat espanyol de 642,98 milions d'euros per tot el període, i que es desenvolupen a l'apartat 9.1.2.

Si es posa en focus en la distribució per administracions, la Generalitat ha gestionat un total de 1.370,48 milions d'euros en el marc de l'objectiu de creixement i ocupació, que representen el 65% del total de recursos assignats a Catalunya, amb un creixement del 90% respecte al període 2007-2013.

La programació inicial dels fons destinats a l'objectiu creixement i ocupació per al període 2014-2020 s'ha vist complementada pels fons REACT-UE, aprovats per la Unió Europea per fer front a les conseqüències de la crisi provocada pel COVID-19. Catalunya ha disposat d'un total de 1.706 milions d'euros a través del REACT-UE, repartits entre FEDER (1.023 milions) i FSE (683 milions).

Els fons REACT-UE formen part del paquet financer aprovat per la Comissió Europea anomenat Next Generation EU, que a més del REACT-UE inclou el Mecanisme de Resistència i Resiliència, que es detalla a l'apartat 9.3.

Quadre 9.3

Recursos per a Catalunya en el marc del PDR Catalunya 2014-2020

Milers d'euros i %

Administració	Període 2007-13		Període 2014-20		Variació
	Recursos	%	Recursos	%	
GC	398,86	42,28%	404,86	49,93%	1,50%
AGE	230,44	24,43%	57,31	7,07%	-75,13%
FEADER	313,98	33,29%	348,65	43,00%	11,04%
TOTAL PDR	943,28	100,00%	810,82	100,00%	-14,04%

Font: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

Finalment, cal destacar que Catalunya ha rebut una assignació total de 810 milions d'euros provinents del Programa de desenvolupament rural, la qual cosa ha suposat una disminució del 14% respecte els fons rebuts en el període anterior.

9.1.2 Els Fons Estructurals i d'Inversió Europeus a Catalunya

La política de cohesió del període 2014-2020 es va articular a través del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), del Fons Social Europeu (FSE) i del Fons de Cohesió (del qual Catalunya queda exclosa, ja que Espanya no percep Fons de Cohesió). El FEDER i el FSE conjuntament formen els Fons Estructurals, i amb el Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER) i el Fons Europeu Marítim i de Pesca (FEMP) constitueixen els Fons Estructurals i d'Inversió Europeus (Fons EIE). Aquests fons persegueixen una gran varietat d'objectius d'actuació, recollits en el Reglament UE 1303/2013 de Disposicions Comunes i en els reglaments específics de cada un dels fons.

Tal i com s'ha comentat, els Fons Estructurals del període 2014-2020 constaven de dos components: el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), que ofereix suport financer per al desenvolupament i l'ajust estructural de les economies regionals, el canvi econòmic, la millora de la competitivitat, així com la cooperació territorial a tota la UE; i el Fons Social Europeu (FSE), amb la finalitat d'augmentar les oportunitats d'ocupació, millorar la qualitat i la productivitat en el treball, i reduir l'exclusió social i les diferències d'ocupació regionals.

Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)

El Programa Operatiu (PO) FEDER de Catalunya 2014-2020, aprovat mitjançant decisió de la Comissió Europea C(2015) 894, de 12 de febrer de 2015, es va elaborar en el marc de l'Estratègia Catalunya 2020 (ECAT2020) i

l'Estratègia de recerca i innovació per a l'especialització intel·ligent de Catalunya (RIS3CAT). Aquestes estratègies identificaven els àmbits prioritaris d'actuació de les polítiques públiques per assolir els objectius Europa 2020. Els recursos procedents del FEDER s'han destinat, en la seva major part, a sectors d'activitat d'alt valor afegit i amb una forta capacitat d'arrossegament d'altres inversions, per la qual cosa han comportat un efecte multiplicador sobre l'economia catalana.

La Comissió Europea, al llarg del període de programació, ha donat llum verda a les successives reprogramacions del PO FEDER 14-20, que han permès, entre d'altres, incloure els recursos REACT a l'Eix Prioritari 20 REACT-UE amb l'objectiu "d'afavorir la reparació de la crisi en el context de la pandèmia de la Covid-19 i les seves conseqüències socials, i preparar una recuperació verda, digital i resiliència de l'economia".

El PO FEDER de Catalunya 2014-2020 s'ha desenvolupat al voltant de sis grans eixos:

- Eix1: Potenciar la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació. Les actuacions es poden implementar a través de nous instruments de la RIS3CAT que contribueixen al procés d'especialització intel·ligent del teixit productiu de Catalunya: les comunitats de la RIS3CAT, agrupacions d'empreses i agents del sistema d'R+D+i, i els projectes d'especialització i competitivitat territorial (PECT), iniciatives impulsades pels agents del territori i liderades des de les entitats públiques locals. Així, es fomenten els projectes de col·laboració entre empreses i institucions de recerca en l'àmbit de l'R+D+I. A més, s'impulsaran mesures per enfortir i consolidar les institucions i les infraestructures en l'àmbit de d'R+D.
- Eix 2: Millorar l'ús i la qualitat de les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC): projectes de millora de la connectivitat vinculada als serveis públics, d'implantació de la banda ampla, de desenvolupament de l'economia digital i de promoció dels serveis públics digitals. Es preveu també el suport a la iniciativa Mobile World Capital.
- Eix 3: Potenciar la competitivitat de les pimes: instruments financers específics com ara línies de préstecs, garanties, microcrèdits, capital de risc i coinversió, entre d'altres. Aquest eix també inclou actuacions de millora i desenvolupament de les plataformes logístiques intermodals catalanes.

- Eix 4: Afavorir la transició a una economia baixa en carboni. Entre els projectes s'inclouen actuacions de millora de la eficiència energètica i de foment d'energies renovables tant pel sector públic com el privat, o la promoció de la mobilitat urbana sostenible.
- Eix 6: Conservar i protegir el medi ambient i la promoció de l'eficiència dels recursos: actuacions per donar suport a la conservació del patrimoni cultural i natural, la protecció de la biodiversitat i la millora de l'entorn urbà.
- Eix 20: REACT: Afavorir la reparació de la crisi en el context de la pandèmia de la Covid-19 i les seves conseqüències socials, i preparar una recuperació verda, digital i resiliència de l'economia.

D'acord amb el principi de concentració temàtica, que afectava als eixos 1, 2, 3 i 4, les actuacions corresponents als quatre primers eixos esmentats anteriorment representaven més del 89% dels recursos del FEDER (sense tenir en compte els recursos REACT), amb la finalitat de millorar la productivitat i la competitivitat del teixit productiu i generar nous llocs de treball. Els principals beneficiaris d'aquests fons han estat les administracions públiques, les universitats, els centres de recerca i tecnològics i les empreses.

El Programa Operatiu (PO) FEDER de Catalunya pel 2014-2020, orientat a la inversió en creixement i ocupació, haurà tingut una inversió total de més de 4.000 milions d'euros. Com a norma general, les actuacions programades a través del PO FEDER 14-20 han rebut el 50% de finançament provinent dels fons FEDER, mentre que el restant 50% prové de les aportacions públiques i/o privades corresponents. Excepcionalment, el Parlament Europeu i el Consell van aprovar el Reglament (UE) 2022/562, que va permetre finançar el 100% de la despesa certificada durant l'exercici comptable comprès entre l'1 de juliol del 2021 i el 30 de juny del 2022 per tal d'impulsar la recuperació post pandèmia. Per la seva banda, els fons REACT han finançat el 100% de les despeses de les actuacions (excepte les d'assistència tècnica, que es financen al 50%).

Quadre 9.4

Execució del PO FEDER Catalunya 2014-2020 (31/12/2021)

Milers d'euros i %

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		Execució a 31/12/2022	% executat
	Despesa Total	Aportació UE	Aportació UE	
Eix 1: Potenciar la investigació, el desenvolupament tecnològic i la innovació	711.825	355.912	343.339	96,50%
Eix 2: Millorar l'ús i qualitat de les TIC i el seu accés	250.902	125.451	100.552	80,20%
Eix 3: Millorar la competitivitat de les pimes	351.660	170.830	171.299	100,30%
Eix 4: Afavorir el pas cap a una economia baixa en carboni a tots els sectors	195.356	99.678	58.844	59,00%
Eix 6: Conservar i protegir el medi ambient i promoure l'eficiència dels recursos	125.966	70.983	17.883	25,20%
Eix 13: Assistència tècnica	35.250	12.761	14.645	114,80%
Total	1.670.959	835.615	706.565	84,60%

Font: Departament d'Economia i Hisenda

Tal i com es pot observar a la taula, l'execució dels fons FEDER avança a bon ritme i es situava al 91% a juliol del 2023, tot i que la taxa d'execució és desigual entre els diferents eixos, destacant especialment la dificultat d'execució que està tenint l'Eix 6.

Més enllà del PO de Catalunya, els fons FEDER també s'articulen a través d'altres Programes, com podrien ser els Programes Operatius pluriregionals, que tenen un caràcter horitzontal i incideixen a tot el territori espanyol. Aquests PO obeeixen a la necessitat d'aconseguir una aplicació uniforme i homogènia en el territori estatal, sense perjudici de l'obligada adaptació a les peculiaritats de les comunitats autònomes, de cara a garantir un millor equilibri territorial, així com la cohesió social, garantint el objectius temàtics i de complementarietat amb els PO regionals. L'Estat Espanyol és responsable davant la Comissió Europea de la gestió i el control dels PO Pluriregionals.

D'aquesta manera, als recursos del PO FEDER de Catalunya 2014-2020 cal afegir-hi l'aportació de 60 milions d'euros de la Generalitat de Catalunya més 6 milions d'euros aportats per l'Administració General de l'Estat al Programa Operatiu plurirregional de la Iniciativa PYME, gestionat pel Banc Europeu d'Inversions (BEI).

Quadre 9.5

**Inversió a Catalunya dels PO pluriregionals
FEDER 2014-2020**

Milers d'euros i %

Programes Operatius pluriregionals	Programació 2014-2020		% total
	Despesa Total	Aportació FEDER	
PO FEDER Pluriregional de España	941.988	470.994	87,71%
PO Iniciativa Pime	132.024	66.012	12%
Total	1.074.012	537.006	100%

Programa Operatiu Pluriregional d'Espanya 2014-2020

El PO Pluriregional d'Espanya 2014-2020, resultat de la fusió dels anteriors PO Creixement Intel·ligent i PO Creixement Sostenible, ha concretat l'estratègia i els objectius globals d'intervenció de l'Administració General de l'Estat (AGE) cofinançades amb fons FEDER en els àmbits del creixement intel·ligent i sostenible (i en l'àmbit urbà també el creixement integrador). D'una despesa total de més de 16.530 milions d'euros, el FEDER n'ha aportat 11.939 milions d'euros. L'AGE haurà invertit més de 470 milions d'euros del FEDER total del PO Pluriregional d'Espanya 2014-2020 per a actuacions a Catalunya.

Programa Operatiu Iniciativa Pime

Gestionat pel Banc Europeu d'Inversions (BEI), aquest PO pretén facilitar l'accés al finançament empresarial, que alleugi les dificultats per la restricció del crèdit, per a la qual cosa es va dotar amb 734 milions d'euros, materialitzats en ajuts de caràcter reemborsable. La Generalitat de Catalunya aporta a aquest Programa un total de 60 milions d'euros i l'Administració General de l'Estat n'aporta 6 milions d'euros.

Fons Social Europeu (FSE)**El Programa Operatiu del Fons Social Europeu (FSE) 2014 - 2020**

En el període 2014-2020, el 80% dels recursos del FSE es centren en els objectius temàtics 8, 9, 10 i 11 de la política de cohesió. A més, un 20% de les inversions del FSE es destinaran a activitats que millorin la inclusió social i combatin la pobresa (segons el principi de "concentració temàtica").

En aquest context, les línies estratègiques del Programa Operatiu del Fons Social Europeu 2014-2020 de Catalunya, aprovat mitjançant decisió de la Comissió Europea C(2015) 9589, de 17 de desembre de 2015, són:

- La lluita contra les elevades taxes d'atur (amb un èmfasi especial en la lluita contra l'atur juvenil a través de la iniciativa de Garantia Juvenil)

- La promoció de l'ocupació de qualitat i la formació professional per a l'ocupació
- El foment de la promoció de l'emprenedoria
- La disminució de les bretxes de gènere en el mercat de treball
- La reducció de les taxes de pobresa
- La inversió en formació permanent

El PO del FSE de Catalunya 2014-2020 preveu una despesa pública total de 614,89 milions d'euros, dels quals el FSE n'aporta 335,8, mentre que els restants 279 milions es cobriran amb les aportacions públiques i privades corresponents. A més, cal sumar-hi 682 milions d'euros provinents del REACT destinats a reforçar el FSE, i que finançaran el 100% de les actuacions previstes en el programa.

Quadre 9.6

Execució del PO FSE Catalunya 2014-2020 (30/06/2023)

Milers d'euros i %

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		Execució 30/06/2023		% s/total
	Despesa Total	Aportació FSE 50%	Despesa Total	Subvenció FSE	
Eix 1: Foment de la ocupació sostenible i de qualitat i de la mobilitat laboral	223.157,52	111.578,76	144.588	109.081	64,79
Eix 2: Foment de la inclusió social i de la lluita contra la pobresa i la discriminació	311.561,70	155.780,85	179.037	150.368	57,46
Eix 3: Inversió en educació, formació i millora de les competències professionals i de l'aprenentatge permanent	55.574,86	27.787,43	40.529	27.813	72,93
Eix 8: Assistència tècnica	24.595,58	12.297,79	14.351	11.383	58,35
Total	614.889,66	307.444,83	378.505,31	298.644,67	61,56

Font: Departament d'Empresa i Treball. SOC

A mitjans de l'any 2023 el grau d'execució del Fons Social Europeu es situava per sobre del 60%, amb una distribució molt igualada entre els diferents eixos que conformen el programa operatiu.

Programa Operatiu Ocupació Juvenil 2014-2020 (Pluriregional)

El Programa Operatiu d'Ocupació Juvenil (POEJ), aprovat mitjançant decisió de la Comissió Europea de 12 de desembre de 2014, està cofinançat per la Iniciativa d'Ocupació Juvenil (IOJ) i el Fons Social Europeu per al període 2014-2020. Catalunya podrà programar actuacions en el marc de l'eix 1 finançat al 50% pel FSE i de l'eix 5, finançat al 100% per a la Iniciativa d'Ocupació Juvenil i al 85% pel FSE. Aquest Programa Operatiu té per objectiu donar suport a la reducció de la taxa d'atur juvenil a Espanya (joves entre 15 i

24 anys) a través de la millora de les qualificacions i el foment de la contractació i l'autoocupació.

Quadre 9.7

Inversions a Catalunya del PO Ocupació juvenil 2014-2020 (30/06/2023)

Milers d'euros i %

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020				Execució 30/06/23	% total
	Despesa Total	Aportació IOJ 100%	Aportació FSE 85%	Aportació FSE 50%		
Eix 1: Foment de l'ocupació sostenible i de qualitat i de la mobilitat laboral	25.557			12.778	14.984	59%
Eix 5: Integració sostenible en el mercat laboral de les persones joves que no estan ocupades, ni participen en activitat d'educació ni formació, en particular en el context de la garantia juvenil	227.740	104.637	104.637		194.255	85%
Eix 8: Assistència tècnica	10.779			5.390	4.949	46%
Total	264.076	104.637	104.637	18.168	214.188	81%

Font: Departament d'Empresa i Treball. SOC

El Programa Operatiu d'Ocupació Juvenil 2014-2020 preveu una inversió de més de 264 milions a Catalunya, dels quals més del 80% ja han estat executats. Destaca especialment, tant pel pes que té dins del programa com per la seva avançada execució, l'Eix 5, corresponent a la integració en el mercat laboral dels joves que no participen en activitats d'educació ni formació.

9.1.3 Cooperació Territorial Europea

La Cooperació Territorial Europea (CTE), més coneguda com a **INTERREG**, és un dels dos objectius de la política de cohesió i proporciona un marc per a la implementació d'accions conjuntes i l'intercanvi de polítiques entre els actors nacionals, regionals i locals dels diferents Estats membres. L'objectiu general de la cooperació territorial europea és promoure un desenvolupament econòmic, social i territorial harmònic de la Unió en el seu conjunt. Interreg està construït al voltant de tres eixos de cooperació: transfronterera (INTERREG A), transnacional (INTERREG B) i interregional (INTERREG C).

El període 2014-2020 constitueix la cinquena generació de suport al finançament de projectes de cooperació europeus, i per això se'ls anomena "INTERREG V". Els programes en què participa Catalunya són:

- Cooperació transfronterera-Interreg A: Programa Espanya-França-Andorra (POCTEFA).
- Cooperació transnacional-Interreg B: Programa del Mediterrani (MED) i Programa del Sudoest europeu (SUDOE).
- Cooperació interregional-Interreg C: INTERREG EUROPE, INTERACT, URBACT i ESPON.

- Cooperació fora de la UE: Programa de la Conca Mediterrània de l'Instrument de veïnatge europeu (ENI CBC MED).

Programa Espanya-França-Andorra (POCTEFA 2014-2020)

El programa POCTEFA 2014-2020 (abreviatura de Programa Operatiu de Cooperació Territorial Interreg V-A Espanya-França-Andorra) aborda els reptes transfronterers més importants relacionats amb l'aplicació de l'estratègia Europa 2020 a la regió fronterera dels Pirineus.

La Comissió Europea va aprovar el programa el 19 de maig de 2015. El cost total subvencionable és de 274 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 189,34 milions d'euros (92,44 milions d'euros corresponents a França i 96,90 milions d'euros a Espanya). De la part d'Espanya, es preveu que un 36,4% de l'ajut FEDER sigui per a actuacions a Catalunya (35,3 milions d'euros). La taxa de cofinançament dels projectes que s'aprovin serà d'un màxim del 65% del cost total elegible.

En el marc de la primera convocatòria, publicada el 2015, es van aprovar 58 projectes per un import de 111,5 milions d'euros, sent l'import FEDER atorgat de 71,2 milions d'euros. 25 d'aquests projectes tenen participació catalana, sent cap de fila en 5 i l'import FEDER atorgat als socis catalans és de 7,2 milions d'euros.

Per a la segona convocatòria, publicada al 2016, es van aprovar 62 projectes per un import de 110,1 milions d'euros, sent l'import FEDER atorgat de 71,2 milions d'euros. 38 d'aquests projectes tenen participació catalana, sent cap de fila en 10 i l'import FEDER atorgat als socis catalans és de 14,4 milions d'euros.

La tercera convocatòria de projectes es va resoldre el 15 d'octubre de 2019. 43 dels 74 projectes presentats han estat programats, per un import total de 31,1 milions d'euros. Cal remarcar que d'aquests projectes aprovats, 30 d'ells tenen participació catalana, que representa un import FEDER de 7,9 milions d'euros.

El 22 d'abril de 2020 es va resoldre la primera llista de reserva de projectes de la tercera convocatòria. Han estat programats 10 projectes, per un import total de 7,5 milions d'euros. Cal remarcar que d'aquests projectes aprovats, 8 d'ells tenen participació catalana, que representa un import FEDER de 2,1 milions d'euros.

El 22 d'abril de 2021 es va resoldre la segona llista de reserva de projectes de la tercera convocatòria. Han estat programats 2 projectes, per un import total de 1,9 milions d'euros. Cal remarcar que d'aquests projectes aprovats, un d'ells amb participació catalana, per un import FEDER de 257.400 euros.

Programa MED 2014-2020

El programa MED (abreviatura de Programa de Cooperació Interreg V-B Mediterrània), que va aprovar la Comissió Europea el 2 de juny de 2015, promou el creixement de l'àrea mediterrània mitjançant la promoció de conceptes i pràctiques innovadores (tecnologies, governança, serveis innovadors), fomenta l'ús sostenible dels recursos (naturals i culturals) i dona suport a la integració social a través d'un enfocament de la cooperació integrador i de caràcter territorial.

El cost total subvencionable és de 275,9 milions d'euros del quals amb 233,68 milions d'euros la UE aporta el 84,70% amb una dotació financera de la subvenció del FEDER de 224,31 milions d'euros i 9,36 milions d'euros de l'IPA (Instrument d'Ajuda de Preadhesió). El FEDER corresponent a l'Estat espanyol és de 31,17 milions d'euros. En el cas dels programes de cooperació transnacional, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per Comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol és, com a màxim, del 85% del cost total elegible.

En el marc de la primera convocatòria d'aquest programa, publicada al 2015 (2 modalitats de projectes: modulars i horitzontals), es van programar 56 projectes, dels quals 28 compten amb socis catalans.

Durant la segona convocatòria de projectes modulars, publicada al 2017, es van programar 21 projectes, dels quals 10 compten amb socis catalans. Al novembre de 2018 Catalunya, a través de la coordinació de la DGPECR (actualment la DGFEAE), ha esdevingut soci de ple dret del projecte PANORAMED, emmarcat en l'eix 4 del programa Interreg Med (Enhancing Mediterranean Governance) amb un pressupost de 9.000.000,00 euros, liderant el grup temàtic sobre innovació en la zona de la mediterrània. PANORAMED té com a objectius generals promoure la creació d'un fòrum permanent d'actors per contribuir al debat sobre els temes més rellevants per a la Mediterrània, des del punt de vista de la governança i per identificar eines compartides per millorar les polítiques públiques. Vol promoure projectes i associacions estratègiques en els tres temes prioritaris que seran objecte d'anàlisi i investigació (turisme costaner i marítim, vigilància marítima i innovació).

A la tercera convocatòria de projectes modulars, publicada al 2018, es van programar 13 projectes, 5 dels quals compten amb socis catalans; mentre que a la segona convocatòria de projectes horitzontals, publicada al 2019, es van programar les 8 proposicions de projectes presentades, totes amb participació de socis catalans.

L'any 2020 es va aprovar la segona convocatòria de projectes estratègics, amb 2 projectes, un d'ells amb participació catalana, i la quarta convocatòria de projectes modulars, amb 8 projectes, un d'ells amb participació catalana.

Finalment, l'any 2021 es va aprovar la cinquena convocatòria de projectes modulars, amb 14 projectes, 4 d'ells amb participació catalana, i una convocatòria de compensació de la petjada de carboni, amb 2 projectes, 1 d'ells amb participació catalana.

Programa SUDOE 2014-2020

El programa SUDOE (abreviatura de Programa de Cooperació Interreg V-B Europa Sud-occidental), que aborda els reptes transnacionals relacionats amb l'aplicació de l'estratègia Europa 2020 al sud-oest d'Europa, va ser aprovat per la Comissió Europea el dia 18 de juny de 2015 amb un cost total subvencionable de 141,88 milions d'euros i una subvenció FEDER de 106,81 milions d'euros (dels quals 57,35 milions corresponen a l'estat espanyol). Igual que en el cas del programa del MED, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

En el marc de la primera convocatòria, publicada al 2015 es van aprovar 36 projectes dels quals 14 compten amb socis catalans, amb un import FEDER de 2,1 milions d'euros. Per a la segona convocatòria, publicada a l'any 2017, es van aprovar 21 projectes, dels quals 9 compten amb socis catalans, amb un import FEDER de 2 milions d'euros.

En la tercera convocatòria, publicada al 2018, es van aprovar 41 projectes, 6 d'ells amb participació catalana, amb un import FEDER d'1 milió d'euros. A la última i quarta convocatòria, publicada al 2019, es van aprovar 17 projectes, 8 d'ells amb participació catalana, sent en un d'ells líder, amb un import FEDER d'1,4 milions d'euros.

Programa INTERREG EUROPE 2014-2020

El programa INTERREG EUROPE té per objectiu millorar la política de cohesió a través de l'intercanvi d'experiències, la transferència de bones pràctiques i les iniciatives conjuntes entre els 28 Estats membres de la UE (més de Noruega i Suïssa) respecte als objectius temàtics del MEC.

La Comissió Europea va aprovar el programa l'11 de juny de 2015. El cost total subvencionable és de 426,31 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 359,33 milions d'euros. L'INTERREG EUROPE, com a programa de Cooperació interregional, no té una assignació prèvia per estats. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 84,99% del cost total elegible.

A la primera convocatòria, publicada al 2015, es van aprovar 64 projectes (9 d'ells eren projectes amb socis catalans, sent caps de fila en 3 projectes). A la segona convocatòria, publicada al 2016, es van aprovar 66 projectes, d'entre els quals 10 eren projectes amb participació de socis catalans, sent caps de fila en 4 projectes.

A la tercera convocatòria, publicada al 2017, es van aprovar 54 projectes, d'entre els quals 2 eren projectes amb participació de socis catalans. A la quarta convocatòria, publicada al 2018, es van aprovar 74 projectes, 9 d'ells amb participació de socis catalans.

Finalment, l'any 2021 es va publicar una convocatòria per a activitat addicionals; es van aprovar 78 projectes, 11 d'ells amb socis catalans.

URBACT III (2014-2020)

URBACT és un programa europeu finançat pels fons FEDER (contribució de 96,3 milions d'euros) que té com a objectiu permetre a les ciutats treballar juntes i desenvolupar solucions integrades als problemes urbans comuns, mitjançant la creació de xarxes, aprenent de les experiències mútues, dibuixant lliçons i identificant les bones pràctiques per millorar les polítiques urbanes.

Les xarxes URBACT són creades mitjançant convocatòries de propostes competitives. Pel període 2014-2020, es posaran en marxa diferents convocatòries de propostes per a 3 tipus de xarxes (acció-planificació – implementació – transferència).

ESPON 2020

El programa de cooperació ESPON 2020, aprovat el 12 de febrer de 2015 per la Comissió Europea i finançat pels fons FEDER (contribució de 41 milions d'euros), produeix una investigació paneuropea proporcionant informació científica a les autoritats públiques i agents responsables a tots els nivells a través de la investigació i l'anàlisi territorial. L'ESPON 2020 té l'objectiu de donar suport al desenvolupament de les regions, d'acord amb la Política de Cohesió de la UE, així com les polítiques nacionals de desenvolupament assegurant-se que les ciutats i regions de tot Europa estan ben informats.

INTERACT 2014-2020

INTERACT III és el programa europeu creat especialment per ajudar els programes de Cooperació Territorial Europea (CTE) amb una contribució del FEDER de 39 milions d'euros. Interact ofereix suport i assessorament a les autoritats de gestió, autoritats d'auditoria i administració, controladors de primer nivell dels programes de CTE. Per al període 2014-2020 té per objectiu general

millorar la capacitat institucional de les autoritats i de les parts interessades i una administració pública eficient.

Programa Conca Mediterrània (ENI CBC MED 2014-2020)

El programa Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge i Partenariat (IEVP) - ENPI CBC (European Neighbourhood and Partnership Instrument) es converteix pel període 2014-2020 en Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge (IEV) - ENI CBC (European Neighbourhood Instrument). El Programa Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge estableix el marc per a la implementació d'activitats de cooperació transfronterera en el context de la Política Europea de Veïnatge, en complement del esforç realitzats en el marc del Partenariat Euro-Mediterrani. L'objectiu del programa radica en desenvolupar una àrea de pau, estabilitat, prosperitat i bon veïnatge entre els països mediterranis de la UE i altres països mediterranis no pertanyents. La Comissió Europea va aprovar el programa el 17 de desembre de 2015.

El cost total subvencionable és de 234,55 milions d'euros i la dotació financera de l'aportació de la UE és de més de 209 milions d'euros. La taxa de cofinançament dels projectes que s'aprovin serà del voltant del 88% del cost total elegible.

A la primera convocatòria de projectes estàndards, publicada al 2017, es van aprovar 41 projectes, 12 d'ells amb participació catalana. Pel que fa a la convocatòria per a projectes estratègics, publicada al 2019, es van aprovar 22 projectes, 12 d'ells amb participació de socis catalans. A la convocatòria de projectes de capitalització, publicada al 2020, es van aprovar 11 projectes.

La convocatòria de projectes de capitalització es va obrir el 6 de maig de 2020 i el termini va finalitzar el 28 de juliol de 2020. De les 69 propostes presentades, el Comitè de Seguiment Conjunt, el 22 de març de 2021, va aprovar 16 projectes, que rebran un finançament del programa de 15,1 milions d'euros. D'aquests projectes, 11 compten amb participació catalana, sent en 4 d'ells els caps de fila.

9.1.4 Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER)

La Comissió Europea va aprovar el Programa de Desenvolupament Rural (PDR) de Catalunya per al període 2014 - 2020 el 28 de juliol de 2015.

El PDR es centra en prioritats que tenen com a objectiu el creixement intel·ligent, sostenible i integrador, en els sectors agrícola, alimentari i forestal, i

en les zones rurals en conjunt. Contribuirà a millorar la competitivitat del sector agroalimentari (per exemple, per mitjà de la reestructuració agrícola) i a la vegada tindrà en compte la sostenibilitat social i mediambiental per mitjà de la promoció de les inversions i la creació d'ocupació per a millorar les condicions de vida en les àrees rurals. Tant els programes regionals com l'estatal abordaran aquestes prioritats i les necessitats específiques de cada territori per complementar d'aquesta manera altres mesures estructurals de la UE.

El Programa es fixa la consecució dels següents grans reptes:

- Economia i ocupació: Fomentar la reactivació econòmica i la creació d'ocupació, amb especial atenció als sectors agrari, alimentació, forestal i les zones rurals.
- Joves: Establir polítiques específiques per als joves del món rural, que fomentin el seu arrelament i desenvolupament econòmic i social.
- Canvi climàtic: Promoure accions dirigides a la mitigació i adaptació al canvi climàtic i la protecció dels recursos naturals.
- Innovació: Estimular la innovació i la transferència de coneixements en el sector agroalimentari.

El PDR, d'acord amb la Versió 12.2 del febrer de 2023, preveu una despesa pública total de 1045,4 milions d'euros, dels quals el FEADER n'aporta el 43%, amb 449,5 milions d'euros, i el 57% restant prové de les aportacions públiques i privades corresponents. A mitjans del 2023, el grau d'execució dels recursos del PDR a Catalunya es situava lleugerament per sobre del 75%.

Quadre 9.8

PO PDR Catalunya 2014-2020

Objectiu Temàtic	Focus area	TOTAL	FEADER	Total assignació principal ajut	%	Total OT		%
						FEADER	DPT	
OT1 (I+D+i)	1.A Innovació agroforestal	12.674.296,44		29.475.108,00	2,82%			
						15.787.020,00	36.714.000,00	3,51%
OT3 (PYME)	1.B Investigació i innovació	3.112.723,56		7.238.892,00	0,69%			
	2.A Competitivitat agrària i forestal	86.243.850,10		200.567.093,28	19,19%			
	2.B Relleu generacional	35.599.278,00		82.789.018,60	7,92%	166.588.660,05	387.415.488,51	37,06%
	3.A Competitivitat agroalimentària i forestal	44.745.531,95		104.059.376,63	9,95%			
OT4 (Economia baixa en carboni)	5.B Eficiència energètica agroforestal	15.136.000,00		35.200.000,00	3,37%	16.254.000,00	37.800.000,00	3,62%
	5.C Bioeconomia	1.118.000,00		2.600.000,00	0,25%			
OT5 (Canvi climàtic)	4.A Biodiversitat	81.610.274,50		189.791.336,05	18,15%			
	4.B Qualitat de l'aigua	14.555.500,00		33.850.000,00	3,24%	96.165.774,50	223.641.336,05	21,39%
	5.A Gestió de l'aigua	16.082.000,00		37.400.000,00	3,58%			
OT6 (Medi ambient)	4.A Biodiversitat	81.610.274,50		189.791.336,05	18,15%	112.247.774,50	261.041.336,05	24,97%
	4.B Qualitat de l'aigua	14.555.500,00		33.850.000,00	3,24%			
OT9 (Inclusió social)	6.B Desenvolupament local de les zones rurals	34.492.450,00		80.215.000,00	7,67%	34.492.450,00	80.215.000,00	7,67%
OT10 (Educació)	1.C Formació agroforestal	5.757.700,00		13.390.000,00	1,28%	5.757.700,00	13.390.000,00	1,28%
Total OT		447.293.379,05		1.040.217.160,61	99,50%	447.293.379,05	1.040.217.160,61	99,50%
Assistència tècnica (màxim 4%)			2.231.420,95	5.189.351,02	0,50%	2.231.420,95	5.189.351,02	0,50%
Total Despesa pública total		449.524.800		1.045.406.512	100%	449.524.800	1.045.406.512	

9.1.5 Fons Europeu Marítim i de Pesca (FEMP)

El FEMP és el nou fons de les polítiques marítima i pesquera de la UE proposat per al període 2014-2020, en substitució de l'anterior Fons Europeu de Pesca.

El 13 de novembre de 2015 la Comissió Europea va aprovar el PO per a Espanya FEMP 2014-2020. Els principis inspiradors d'aquest Fons són:

- Ajudar els pescadors en la transició a la pesca sostenible
- Ajudar les comunitats costeres a diversificar les seves economies

- Finançar projectes per a crear ocupació i millorar la qualitat de vida a les costes europees
- Facilitar l'accés al finançament.

El Programa Operatiu és únic a nivell de l'Estat espanyol i rebrà l'assignació financera més alta de tota l'UE amb 1.161 Milions d'euros. El FEMP 2014-2020 assignat a Catalunya preveu una despesa pública total de 59,8 milions d'euros, dels quals el FEMP n'aporta el 77%, amb 46,08 milions d'euros i el 23% restant, amb 13,72 milions d'euros, prové de les aportacions públiques i privades corresponents. Al tancament de l'any 2021, el grau d'execució dels recursos assignats a Catalunya es situa al 57%.

Quadre 9.10

Execució del PO FEMP 2014-2020 (30/06/2023)

Milers d'euros i %

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		Execució 30/06/2023		% s/total
	Despesa Total	Aportació FEMP	Despesa Total	Ajut FEMP	
Eix 1: Fomentar una pesca sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	17.089	12.664	12.776	9.430	74,46%
Eix 2: Fomentar una aquicultura sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	8.521	6.391	6.645	4.984	77,98%
Eix 3: Afavorir l'aplicació de la PPC	3.959	3.302	3.284	2.740	83,00%
Eix 4: Increment de l'ocupació i de la cohesió territorial	7.566	6.431	6.394	5.435	84,51%
Eix 5: Foment de la comercialització i la transformació	20.273	15.205	17.959	13.469	88,59%
Eix 6: Foment de l'aplicació de la política marítima integrada	249	187	206	154	82,35%
Eix 7: Assistència tècnica	2.536	1.902	1.979	1484	78,03%
Total	60.193	46.081	49.243	37.696	82%

Font: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

Quadre 9.11

Comparativa execució PO FEMP 2014-2020

Milers d'euros

Eixos prioritaris	Dades a 31/12/2018					Dades a 30/06/2023				
	Programació 2014-2020		Execució 31/12/2018		% s/total	Programació 2014-2020		Execució 30/06/2023		% s/total
	Despesa Total	Aportació FEMP	Despesa Total	Ajut FEMP		Despesa Total	Aportació FEMP	Despesa Total	Ajut FEMP	
Eix 1: Fomentar una pesca sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	14.892	11.009	2.775	1.933	18,60%	17.089	12.664	12.776	9.430	74,76%
Eix 2: Fomentar una aquicultura sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	5.120	3.840	171	128	3,30%	8.521	6.391	6.645	4.984	77,98%
Eix 3: Afavorir l'aplicació de la PPC	2.332	2.000	740	659	31,80%	3.959	3.302	3.284	2.740	82,95%
Eix 4: Increment de l'ocupació i de la cohesió territorial	7.764	6.599	540	459	7,00%	7.566	6.431	6.394	5.435	84,51%
Eix 5: Foment de la comercialització i la transformació	17.746	13.309	3.415	2.561	19,20%	20.273	15.205	17.959	13.469	88,59%
Eix 6: Foment de l'aplicació de la política marítima integrada	0	0	0	0	0,00%	249	187	206	154	82,73%
Eix 7: Assistència tècnica	2.000	1.500	573	430	28,70%	2.536	1.902	1.979	1484	78,03%
Total	49.853	38.258	8.214	6.170	16%	60.193	46.081	49.243	37.696	81,81%

Font: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

Quadre 9.12

Comparativa execució del PO FEMP 2014-2020

%

Eixos prioritaris	% comparativa 2018 vs 30/06/2023			
	Programació 2014-2020		Execució	
	Despesa Total	Aportació FEMP	Despesa Total	Ajut FEMP
Eix 1: Fomentar una pesca sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	15%	15%	360%	388%
Eix 2: Fomentar una aquicultura sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	66%	66%	3786%	3794%
Eix 3: Afavorir l'aplicació de la PPC	70%	65%	344%	316%
Eix 4: Increment de l'ocupació i de la cohesió territorial	-3%	-3%	1084%	1084%
Eix 5: Foment de la comercialització i la transformació	14%	14%	426%	426%
Eix 6: Foment de l'aplicació de la política marítima integrada	0	0	0	0
Eix 7: Assistència tècnica	27%	27%	245%	245%
Total	21%	20%	500%	511%

Font: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.

És important recordar que el pla financer del FEMP va patir un increment molt important entre les anualitats 2018 i 2021, per la qual cosa és rellevant mostrar la comparativa de la taula anterior.

9.2. La programació dels fons europeus en el període 2021-2027

El dia 17 de desembre de 2020 el Consell i el Parlament Europeu van aprovar el Marc financer plurianual de la UE pel període 2021-2027, donant així la llum verda al projecte presentat per la Comissió.

El Marc financer plurianual 2021-2027 es divideix en set grans àmbits d'actuació, anomenats "rúbriques", seguint la següent distribució de recursos (expressats en preus actuals):

- 1- Mercat únic, innovació i economia digital→ 161.000 milions d'euros, dels quals 149.500 pertanyen al Marc financer i 11.500 corresponen al Next Generation EU.
- 2- Cohesió, resiliència i valors→ 1.203.200 milions d'euros, dels quals 426.700 pertanyen al Marc financer i 776.500 corresponen al Next Generation EU.
- 3- Recursos naturals i medi ambient→ 419.900 milions d'euros, dels quals 401.000 pertanyen al Marc financer i 18.900 corresponen al Next Generation EU.
- 4- Migracions i gestió de fronteres→ 25.700 milions d'euros, tots ells corresponents al Marc financer.
- 5- Seguretat i defensa→ 14.900 milions d'euros, tots ells corresponents al Marc financer.
- 6- Veïnatge i la resta del món→ 110.600 milions d'euros, tots ells corresponents al Marc financer.
- 7- Administració pública europea→ 82.500 milions d'euros, tots ells corresponents al Marc financer.
- 8-

D'acord amb la distribució dels recursos econòmics entre les grans polítiques vertebradores de la Unió Europea per països, Espanya rebrà un total de 31.388 milions d'euros (xifra expressada en preus de l'any 2018) al llarg del període 2021-2027 en concepte de polítiques de cohesió (imputables a la rúbrica de cohesió i valors). Aquests recursos es repartiran entre el Fons Social Europeu (9.896 milions) i el FEDER (20.886 milions).

L'estat espanyol, a més, continuarà essent un dels majors beneficiaris dels fons procedents de les polítiques agràries comunes, amb la previsió que pel període 2021-2027 rebi un total de 42.716 milions d'euros (corresponents a la rúbrica de recursos naturals i medi ambient), als que cal afegir-hi més de 700 milions d'euros procedents del Next Generation EU pels anys 2021 i 2022.

Finalment, el Fons Europeu Marítim i de Pesca (atribuïble a la rúbrica de recursos naturals i medi ambient), patirà una reducció del 5% respecte el període 2014-2020 (excloent del càlcul el Regne Unit), per la qual cosa un cop es publiqui el desglossament de recursos per països, és previsible que la xifra que rebrà Espanya es situï al voltant dels 1.000 milions d'euros pel període 2021-2027.

El nou Marc financer plurianual es combinarà amb el Next Generation EU i té l'objectiu de revitalitzar i reactivar l'economia europea després de la pandèmia i crisi econòmica provocada pel COVID-19. En total, el Marc financer plurianual està pressupostat amb 1.824.300 milions d'euros (xifra expressada en preus de l'any 2018) o 2.017.800 milions d'euros, (xifra expressada en preus actuals, obtinguda aplicant un increment del 2% anual a les dades del 2018) i es va començar a executar al llarg de la segona meitat del 2021, un cop els vint-i-set estats membres van aprovar definitivament el projecte el dia 31 de maig de 2021. Per tal de posar aquestes xifres en perspectiva, el pressupost del període 2021-2027 suposa un increment del 67% respecte el pressupost del Marc financer plurianual del període 2014-2020, que es va situar en poc més de 1.000.000 milions d'euros.

Quadre 9.13

Recursos Marc financer plurianual Catalunya

%

Administració	Període 2014-20		Període 2021-27		Variació entre 14-20 i 21-27
	M€ corrents	%	M€ corrents	%	
AGE	726,2	33,67%	811,09	39,53%	11,68%
FEDER	542,5		549,1		1,22%
FSE	183,74		261,98		42,58%
Generalitat	1.430,48	66,33%	1.241,00	60,47%	-13,25%
FEDER	895,6		840,16		-6,19%
FSE	430,25		400,84		-6,83%
IOJ	104,64				-
Total	2.156,73	100,00%	2.052,09	100,00%	-4,85%
FEDER	1.438,11	66,68%	1.389,27	68,00%	-3,40%
FSE + IOJ	718,62	33,32%	662,82	32,00%	-7,77%

Font: Ministeri d'Hisenda i elaboració pròpia

9.2.1 Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027

El Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) és un fons estructural de la Unió Europea (UE) que té com a finalitat corregir els desequilibris regionals i reforçar la cohesió econòmica, social i territorial.

El procés formal d'elaboració del Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027 va començar a finals de l'any 2021 amb l'assignació de recursos a Catalunya, que ascendeixen a 840.500.143€. D'acord amb la legislació que regula els fons estructurals i d'inversió de la UE de l'actual període (Reglament UE 2021/1060 i Reglament UE 2021/1058), el FEDER cofinançarà el 40% dels projectes, per la qual cosa l'impacte del Programa 21-27 sumant-hi la contribució de la Generalitat serà de 2.101.250.357,5€.

La Comissió Europea va aprovar, mitjançant la decisió C(2022) 9305 final, el Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027 el dia 7 de desembre de 2022, donant així llum verda definitiva a l'inici dels treballs d'execució dels fons del nou període de programació.

Per a l'elaboració del Programa es va comptar amb la col·laboració de tots els departaments de la Generalitat, que van participar en reunions bilaterals i van tenir l'oportunitat d'aportar les seves observacions i comentaris, així com proposar els projectes estratègics que voldrien finançar amb els recursos FEDER. A més, es van dur a terme processos de participació ciutadana per a recollir les aportacions de la societat civil, institucions i empreses respecte el Programa i l'avaluació ambiental, que es van publicar a la web corporativa de

Fons Europeus de la Generalitat (que engloba en un sol portal la informació de tots els fons de la UE en els quals participa Catalunya) i en anuncis al DOGC i a premsa escrita, així com difusió en xarxes socials.

En el marc de l'avaluació del diagnòstic de la situació econòmica i social de Catalunya es van identificar les principals necessitats de finançament, que es van acabar transformant en quatre macroreptes i en 13 reptes concrets. Aquests reptes han determinat la prioritització del finançament i l'estructuració del propi PO, creant línies d'actuació per a adreçar cada un d'ells.

Finalment, cal tenir en compte que cal complir amb els principis de concentració temàtica que marquen els reglaments i que obliguen a destinar el 30% dels recursos a l'OP2, el 85% entre l'OP1 i l'OP2.

Els recursos del Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027 es distribuïran en els objectius polítics i estratègics que es mostren al quadre 9.14.

Quadre 9.14

Recursos del Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027

Objectiu polític	Objectiu específic	Recursos FEDER assignats	Macro repte
OP1. Europa més competitiva i intel·ligent	OE 1.1 Investigació i innovació	139.500.000,00 €	1
	OE 1.2 Digitalització dels serveis públics	147.000.000,00 €	4
	OE 1.3 Reforç de les pimes	128.000.000,00 €	1
OP2. Europa més verda	OE 2.1 Eficiència energètica	45.028.000,00 €	2
	OE 2.2 Foment energies renovables	69.542.000,00 €	2
	OE 2.4 Adaptació al canvi climàtic	20.000.000,00 €	3
	OE 2.5 Gestió de l'aigua	70.000.000,00 €	3
	OE 2.7 Infraestructures verdes	32.000.000,00 €	3
	OE 2.8 Mobilitat urbana	80.007.433,00 €	2
OP4. Europa més social	OE 4.3 Reforç drets socials	27.000.000,00 €	2
	OE 4.5 Reforç sistema sanitari	27.000.000,00 €	2
OP5. Europa més propera als ciutadans	OE 5.2 Desenvolupament local no urbà	27.000.000,00 €	2
TOTAL OBJECTIUS ESPECÍFICS		812.077.433,00 €	
	Assistència tècnica	28.422.710,00 €	
RECURSOS TOTALS		840.500.143,00 €	

9.2.2 Programa del FSE+ de Catalunya 2021-2027

El Fons Social Europeu Plus (FSE+) és un fons estructural que integra l'antic Fons Social Europeu (FSE), la Iniciativa per a l'Ocupació Juvenil, el Fons d'Ajut Europeu als Més Desfavorits i el Programa de la Unió Europea per a l'ocupació i la innovació social (EaSI), que permet utilitzar el finançament de la manera més eficient i coherent possible.

El FSE+ és el principal instrument de la Unió Europea per a invertir en les persones, construir una Europa més social, incrementar la cohesió econòmica, social i territorial i avançar cap als objectius de desenvolupament sostenible.

Els objectius principals del FSE+ són els següents:

- Promoure l'ocupació i la protecció social
- Desenvolupar una mà d'obra qualificada i resiliència, preparada per a la transició cap a una economia verda i digital
- Assolir una societat inclusiva i cohesionada, que tendeixi a eradicar la pobresa i complir els principis establerts en el pilar europeu de drets socials

L'assignació de recursos a Catalunya pel període 2021-2027 és de 662,81 milions d'euros, 400,98 dels quals corresponen al PCAT+, 83,2 al programa de privació material i els 178,63 restants al programa que gestiona l'estat.

Quadre 9.15

Recursos del Programa del FSE+ de Catalunya 2021-2027

Prioritat	Objectiu Específic	Programació 2021-2027	
		Despesa Total	Aportació FSE
1. Ocupació, adaptabilitat, emprendoria i economia social	a) Millorar l'accés a l'ocupació i a mesures d'activació de tots els demandants d'ocupació, i en particular de les persones joves, especialment a través de l'aplicació de la Garantia Juvenil, dels aturats de llarga durada i dels grups desfavorits al mercat laboral, i de les persones inactives, així com mitjançant la promoció de l'ocupació per compte propi i l'economia social	193.053,46	77.221,39
	c) Promoure una participació equilibrada de gènere al mercat laboral, unes condicions de treball iguals i una millora de l'equilibri entre la vida laboral i la familiar, en particular mitjançant l'accés a serveis de guarderia assequibles i d'atenció a persones dependents.	1.712,88	685,15
2. Inclusió social i lluita contra la pobresa	h) Fomentar la inclusió activa a fi de promoure la igualtat d'oportunitats, la no-discriminació i la participació activa, i millorar l'ocupabilitat, en particular per als col·lectius desfavorits	247.575,61	99.030,25
	l) Promoure la integració social de persones en risc de pobresa o exclusió social, en particular les més desfavorides i els infants	3.039,57	1.215,83
3. Educació i formació	e) Millorar la qualitat, la inclusivitat, l'eficàcia i la pertinència per al mercat laboral dels sistemes d'educació i formació, especialment a través de la validació de l'aprenentatge no formal i informal, a fi de contribuir a l'adquisició de competències clau (incloses les capacitats empresarials i digitals), i de promoure la introducció de sistemes de formació dual i d'aprenentatge professional	16.751,25	6.700,50
	f) Promoure la igualtat d'accés a una educació i una formació de qualitat i inclusives i la seva culminació, en particular per als col·lectius desfavorits, des de l'educació infantil, passant per l'educació i la formació generals i professionals, fins a l'educació superior, així com l'educació i l'aprenentatge dels adults; així mateix, facilitar la mobilitat educativa per a tothom i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat.	169.548,75	67.819,50
5. Ocupació juvenil	a) Millorar l'accés a l'ocupació i a mesures d'activació de tots els demandants d'ocupació, i en particular de les persones joves, especialment a través de l'aplicació de la Garantia Juvenil, dels aturats de llarga durada i dels grups desfavorits al mercat laboral, i de les persones inactives, així com mitjançant la promoció de l'ocupació per compte propi i l'economia social	195.500,00	78.200,00
	f) Promoure la igualtat d'accés a una educació i una formació de qualitat i inclusives i la seva culminació, en particular per als col·lectius desfavorits, des de l'educació infantil, passant per l'educació i la formació generals i professionals, fins a l'educació superior, així com l'educació i l'aprenentatge dels adults; així mateix, facilitar la mobilitat educativa per a tothom i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat.	60.000,00	24.000,00
6. Accions socials innovadores	e) Millorar la qualitat, la inclusivitat, l'eficàcia i la pertinència per al mercat laboral dels sistemes d'educació i formació, especialment a través de la validació de l'aprenentatge no formal i informal, a fi de contribuir a l'adquisició de competències clau (incloses les capacitats empresarials i digitals), i de promoure la introducció de sistemes de formació dual i d'aprenentatge professional	11.200,00	10.640,00
7. Garantia infantil	l) Promoure la integració social de persones en risc de pobresa o exclusió social, en particular les més desfavorides i els infants	50.123,04	20.049,22
Assistència tècnica	Assistència tècnica	37.940,18	15.422,47
TOTAL		986.444,75	400.984,30

9.2.3 FEMPA

El Fons Europeu Marítim, de Pesca i d'Aqüicultura (FEMPA) és el nou fons estructural que la Unió Europea ha proposat per al període 2021-2027, en

substitució del Fons Europeu Marítim i de Pesca (FEMP) del període 2014-2021.

El FEMPA s'emmarca en la política de pesca i la política marítima de la Unió Europea i contribueix a les prioritats següents:

- Fomentar la pesca sostenible i la recuperació i la conservació dels recursos biològics aquàtics
- Contribuir a la seguretat alimentària a la Unió Europea fomentant les activitats aquícoles sostenibles i la transformació i comercialització de productes de la pesca i l'aqüicultura
- Permetre una economia blava sostenible a les zones costaneres, insulars i interiors, i fomentar el desenvolupament de les comunitats pesqueres i aquícoles
- Reforçar la governança internacional dels oceans i permetre que els mars i oceans siguin segurs i nets, i que estiguin protegits i es gestionin de manera sostenible

El FEMPA promou que els estats membres i les regions inverteixin en la pesca i l'aqüicultura, per tal d'impulsar la competitivitat d'aquests sectors i desenvolupar l'economia blava sostenible, així com nous mercats i tecnologies. El FEMPA també té com a prioritats protegir i restaurar la biodiversitat.

Catalunya rebrà un total de 52 milions d'euros d'aquest fons, que combinat amb una contribució pública de 22 milions d'euros fan que el Programa del FEMPA de Catalunya 2021-2027 arribi als 75 milions d'euros.

9. Els fons de la Unió Europea

Quadre 9.16

Recursos del Programa del FEMPA de Catalunya 2021-2027

Objectiu polític	Objectiu específic	Contribució del FEMPA	CAT	Total ajuda
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 1.1 Reforçar les activitats pesqueres que siguin econòmica, social i mediambientalment sostenibles	4.385.000,00 €	1.879.285,71 €	6.264.285,71 €
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 1.3 Promoure l'ajust de la capacitat de pesca a les possibilitats de pesca en cas de paralització definitiva de les activitats pesqueres i contribuir a un nivell de vida adequat en cas de paralització temporal de les activitats pesqueres	14.660.000,00 €	6.282.857,14 €	20.942.857,14 €
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 1.4 Promoure al sector pesquer un control i execució de la normativa eficients, inclosa la lluita contra la pesca INDNR, i l'obtenció de dades fiables que permetin prendre decisions basades en el coneixement	5.986.078,99 €	2.565.462,42 €	8.551.541,41 €
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 1.6 Contribuir a la protecció i la recuperació de la biodiversitat i els ecosistemes aquàtics	4.795.000,00 €	2.055.000,00 €	6.850.000,00 €
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 2.1 Promoure activitats aquícoles sostenibles, especialment reforçant la competitivitat de la producció aquícola, garantint al mateix temps que les activitats siguin mediambientalment sostenibles a llarg termini	2.886.951,36 €	1.237.264,87 €	4.124.216,23 €
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 2.2 La promoció de la comercialització, la qualitat i el valor afegit dels productes de la pesca i l'aquicultura, així com la transformació d'aquests productes	5.459.997,49 €	2.339.998,93 €	7.799.996,42 €
OP 5. Una Europa més propera a la ciutadania, fomentant el desenvolupament integrat i sostenible de les zones urbanes, rurals i costeres i les iniciatives locals	OE 3.1 Intervencions que contribueixen a possibilitar una economia blava sostenible en les zones costeres, insulars i interiors, i a fomentar el desenvolupament de les comunitats pesqueres i aquícoles	10.972.500,00 €	4.702.500,00 €	15.675.000,00 €
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 4.1 Intervencions que contribueixin a l'enfortiment de la gestió sostenible dels mars i els oceans mitjançant la promoció del coneixement del mitjà marí, la vigilància marítima o la cooperació entre guardacostes	3.373.340,08 €	1.445.717,18 €	4.819.057,26 €
		52.518.867,92 €	22.508.086,25 €	75.026.954,17 €

9.2.4 Ajuts al Desenvolupament Rural del Pla Estratègic de la PAC 2023-2027

La política agrària comuna (PAC) dona suport a un sector agrari modern i orientat al mercat que ofereix aliments segurs, assequibles i d'alta qualitat, produïts de manera sostenible i respectant els estàndards del consumidor, a més de donar suport a la inversió en l'economia rural. Els seus objectius són:

- Donar suport a la pagesia i millorar la productivitat agrícola, tot assegurant un subministrament estable d'aliments assequibles;
- Garantir als agricultors de la Unió Europea un nivell de vida raonable;
- Contribuir a la lluita contra el canvi climàtic i la gestió sostenible dels recursos naturals;
- Conservar els paisatges i zones rurals de tota la UE;
- Mantenir viva l'economia rural, tot impulsant l'ocupació a l'agricultura i altres sectors associats.
-

La PAC és una política comuna per a tots els països de la UE, gestionada i finançada a escala europea amb el pressupost de la UE. Per consolidar el paper de l'agricultura europea en el futur, la PAC ha evolucionat al llarg dels anys en resposta a circumstàncies econòmiques canviants i a les exigències de la ciutadania.

El PEPAC de Catalunya es va aprovar el 31 d'agost de 2022 i va entrar en vigor l'1 de gener de 2023. Dins del PEPAC 2023-2027 hi trobem el paquet d'ajuts per al desenvolupament rural, i que estan cofinançats amb fons FEADER. En el conjunt de l'Estat, la despesa total FEADER pels 5 anys de programació és de 5.403 milions d'euros, dels quals, 226,9 milions han estat assignats a Catalunya. A aquests cal sumar-hi l'aportació estatal, més el cofinançament addicional de la Generalitat de Catalunya, amb un resultat total de 527,8 milions.

Les actuacions en l'àmbit del desenvolupament rural previstes a Catalunya en aquest nou període de programació s'estructuren en 4 eixos, considerats bàsics per a l'assoliment d'un desenvolupament rural sostenible i resiliència:

1. Intensificació de l'esforç mediambiental
2. Sector agrari intel·ligent i fort
3. Reforç del relleu generacional i el teixit socioeconòmic
4. Foment a la innovació

Dins d'aquests eixos, el PEPAC a Catalunya 2023-2027 conté 25 intervencions de desenvolupament rural que s'associen a 8 grans grups:

- Ajuts agroambientals: Es caracteritzen per ser actuacions centrades en el medi ambient i en la lluita contra el canvi climàtic.
- Ajuts forestals: Actuacions que es porten a terme en zones agroforestals, i que tenen per objectiu assegurar la gestió sostenible dels boscos i l'aprofitament dels seus recursos.
- Ajuts a inversions al medi natural: Actuacions dissenyades en benefici del medi ambient, la sostenibilitat i la protecció de la flora i la fauna.
- Ajuts a inversions productives i relleu generacional: Aquestes intervencions es caracteritzen per promoure totes aquelles inversions que millorin el rendiment econòmic de les explotacions. També incorporen ajuts per tal que els joves prenguin el relleu generacional i per reduir la desigualtat entre homes i dones.
- Ajuts a la cooperació i LEADER: Actuacions de foment de la cooperació entre el teixit associatiu, empresarial i local de les zones rurals.
- Ajuts a la transferència tecnològica i assessorament: Actuacions de transferència tecnològica i assessorament que tenen per objectiu donar les eines necessàries per a un correcte desenvolupament del sector agrari.
- Ajuts a les Zones amb Limitacions Naturals: Actuacions que tenen per finalitat compensar els desavantatges econòmics de viure a una zona allunyada de nuclis urbans i amb limitacions de caràcter geogràfic.
- Assistència Tècnica: L'assistència tècnica d'acord amb la normativa comunitària permet dur a terme les funcions necessàries per a l'administració eficaç i l'aplicació dels ajuts FEADER del pla estratègic de la PAC.

Dins d'aquests grans grups, cal destacar el paquet d'ajudes agroambientals amb una inversió de 195 milions; les inversions en explotacions amb 111 milions; l'ajuda al foment del relleu generacional amb 50 milions; i el desenvolupament local LEADER que comptarà amb 45 milions.

Complementàriament al PEPAC, a Catalunya s'iniciarà un nou programa finançat 100% amb fons del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i

Agenda Rural, anomenat PDR.DACC 2023-2027. Aquest Programa s'executarà paral·lelament al PEPAC i estarà dotat amb 160 milions d'euros, els quals aniran destinats al foment de la qualitat, la formació, la transformació i comercialització, la diversificació, la cooperació, el relleu generacional, la mitigació del canvi climàtic i les inversions en infraestructures agràries. Amb aquest nou Programa, l'Administració catalana aconseguirà mantenir l'esforç financer actual del PDR, tot i la disminució de fons FEADER provinents d'Europa.

Els objectius estratègics que vehiculen les inversions són els següents:

- OE1 Suport a la renda agrícola
- OE2 Competitivitat
- OE3 Cadena de valor alimentària
- OE4 Canvi climàtic
- OE5 Preservació del medi
- OE6 Biodiversitat i paisatge
- OE7 Relleu generacional
- OE8 Àrees rurals
- OE9 Salut alimentària
- OT Objectiu transversal. Coneixement i innovació

Quadre 9.17

Recursos del Programa del PEPAC de Catalunya 2021-2027

Codi Intervenció	Nom Intervenció	OE	PEPAC Feader 23-27	PEPAC DPT 23-27	Percentatge d'execució
6501.2	Conreus sostenibles	OE5, OE6	10.965.000,00	25.500.000,00	0%
6501.3	Pastures sostenibles	OE5, OE6	2.064.000,00	4.800.000,00	0%
6501.4	Apicultura sostenible	OE6	2.150.000,00	5.000.000,00	0%
6501.5	AProtecció de l'avifauna (ZEPAS)	OE6	1.376.000,00	3.200.000,00	0%
6501.6	Manteniment i millora d'hàbits en zones humides	OE5, OE6	10.320.000,00	24.000.000,00	0%
6501.7	Sistemes alternatius a la	OE6	10.535.000,00	24.500.000,00	0%
6503	Producció agrària ecològica	OE4, OE5, OE6, OE9	41.280.000,00	96.000.000,00	0%
6504	Benestar animal	OE9	860.000,00	2.000.000,00	0%
6505	Conservació de recursos genètics - agrícoles	OE6	860.000,00	2.000.000,00	0%
6505	Conservació de recursos genètics ramaders	OE6	3.440.000,00	8.000.000,00	0%
6613	Zones amb limitacions naturals o altres limitacions específiques	OE1	20.640.000,00	48.000.000,00	0%
6841.1	Mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries	OE4, OE5, OE9	6.450.000,00	15.000.000,00	0%
6841.2	Millora de la competitivitat de les explotacions agràries	OE2	41.280.000,00	96.000.000,00	0%
6871	Inversions no productives al medi natural	OE6	3.440.000,00	8.000.000,00	0%
6881.1	Sistemes agroforestals	OE4, OE5, OE6	172.000,00	400.000,00	0%
6881.2	Prevenió de danys forestals	OE4, OE5, OE6	2.781.240,00	6.468.000,00	0%
6881.3	Restauració de danys forestals	OE4, OE5, OE6	579.124,00	1.346.800,00	0%
6881.4	Actuacions silvícoles amb objectius ambientals	OE4, OE5, OE6	6.787.636,00	15.785.200,00	0%
6883	Inversions forestals productives	OE8	2.580.000,00	6.000.000,00	0%
6961.1	Primera instal·lació de persones joves agricultores	OE7, OE8	21.500.000,00	50.000.000,00	0%
7119	LEADER (Implementació EDLP)	OE8	19.350.000,00	45.000.000,00	0%
7161	Cooperació per a la innovació	OT	6.450.000,00	15.000.000,00	0%
7165	Cooperació per al medi ambient en la gestió de l'aigua dels arrossars	OE4, OE5, OE6	2.150.000,00	5.000.000,00	0%
7201	Activitats demostratives	OE2, OE4, OE6, OE8, OE9, OT	2.365.000,00	5.500.000,00	0%
7202	Assessorament	OE2, OE4, OE6, OE8, OT	2.365.000,00	5.500.000,00	0%
	Assistència tècnica	-	4.245.750,00	9.873.837,21	0%
Totals			226.985.750,00	527.873.837,21	0%

9.2.5 Cooperació Territorial Europea

La Cooperació Territorial Europea (CTE), més coneguda com a **INTERREG**, és l'objectiu de la política de cohesió concebut per solucionar aquells problemes que transcendeixen les fronteres nacionals i requereixen una solució comú i, per desenvolupar de forma conjunta el potencial dels diferents territoris, proporcionant un marc per a la implementació d'accions conjuntes i l'intercanvi de polítiques entre els actors nacionals, regionals i locals dels diferents Estats membres.

L'objectiu general de la cooperació territorial europea és promoure un desenvolupament econòmic, social i territorial harmònic de la Unió en el seu conjunt. Les accions de cooperació reben el recolzament del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) a través de tres components principals: cooperació transfronterera (INTERREG A), cooperació transnacional (INTERREG B) i cooperació interregional (INTERREG C).

El període actual 2021-2027 constitueix la sisena generació de suport al finançament de projectes de cooperació europeus, i per això se'ls anomena "INTERREG VI". Els programes en què participa Catalunya són:

- Cooperació transfronterera-Interreg A: Programa Espanya-França-Andorra (POCTEFA).
- Cooperació transnacional-Interreg B: Programa del Mediterrani (Euro-MED) i Programa del Sudoest europeu (SUDOE).
- Cooperació interregional-Interreg C: INTERREG EUROPE, INTERACT, URBACT i ESPON.
- Cooperació fora de la UE: Programa de la Conca Mediterrània de l'Instrument de veïnatge europeu (NEXT MED).

Programa Espanya-França-Andorra (POCTEFA 2021-2027)

El programa POCTEFA 2021-2027 (abreviatura de Programa Operatiu de Cooperació Territorial Interreg V-A Espanya-França-Andorra fomenta el desenvolupament sostenible i reforça la integració econòmica i social del territori fronterer que comparteixen Espanya, França i Andorra. El programa ofereix noves oportunitats de cooperació entre institucions i agents d'ambdós costats dels Pirineus, de les quals es beneficien els habitants del territori.

La Comissió Europea va aprovar el programa el 23 de novembre de 2022. El programa té una dotació de 243 milions d'euros del FEDER (111,4 milions corresponen a Espanya). De la part d'Espanya, es preveu que un 36,36% de l'ajut FEDER sigui per a actuacions a Catalunya (40,5 milions d'euros). La taxa

de cofinançament dels projectes que s'aprovin serà d'un màxim del 65% del cost total elegible.

Una de les novetats del període 2021-2027 en el programa POCTEFA ha estat l'elecció per part del partenariat del programa de l'objectiu polític 5 "Una Europa més propera als ciutadans", amb la creació de 5 àrees funcionals.

La convocatòria d'Operacions d'Importància Estratègica, per portar a terme la governança de cadascuna de les 5 àrees funcionals es va publicar el març de 2023 i es va resoldre el 9 d'octubre de 2023. Es van programar les 5 operacions presentades, en 3 de les quals participarà Catalunya, les quals són en primer lloc, l'Àrea Funcional de Muntanya (afme), amb l'objectiu de desplegar una estratègia territorial en l'àmbit de salut, esport saludable, promoció econòmica, connectivitat i mobilitat sostenible; en segon lloc, l'Espai Català Transfronterer (EsCaT) per a dinamitzar i reforçar la cooperació amb el sud de França, i finalment l'Àrea funcional del Litoral (afle), a través de la qual es pretén desplegar projectes vinculats en la preservació de la costa marítima mediterrània. La DGFEAE participa en les tres, si bé, en l'àrea Funcional de Muntanya de la Zona Est exerceix a més el lideratge d'aquesta.

En el marc de la primera convocatòria de projectes clàssics, publicada el març de 2023, els projectes podien presentar propostes de projectes a les prioritats 1, 2, 3 4 i 5 del Programa, amb una ajuda FEDER total de 95,6 milions d'euros. S'han rebut 114 candidatures de projectes, sent finalment admeses 112, 63 d'elles amb socis catalans. El Comitè de Programació on es resoldran les candidatures tindrà lloc el 30 de novembre de 2023.

Programa Euro-MED 2021-2027

El programa Euro-MED (abreviatura de Programa de Cooperació Interreg VI-B Mediterrània), que va aprovar la Comissió Europea el 31 de maig de 2022, facilita la interacció entre 69 regions de 10 estats membres de la Unió Europea i 4 països beneficiaris de l'Instrument d'Ajut a la Preadhesió (IAP), de la riba nord de la Mediterrània amb l'objectiu comú d'aconseguir una societat climàticament neutra i resilient en benefici dels seus ciutadans.

L'Interreg Euro-MED, amb una dotació total de **294 milions d'euros del FEDER**, treballarà durant els propers set anys per aconseguir fer la regió mediterrània més intel·ligent i verda i millorar la governança entre els seus grups d'interès.

En el cas dels programes de cooperació transnacional, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per Comunitats Autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol és, com a màxim, del 80% del cost total elegible.

La primera convocatòria d'aquest programa estava oberta a projectes de la prioritat 3, governança mediterrània. Es va publicar al febrer de 2022, i es van presentar 13 propostes. Al Comitè de Seguiment del 27 de setembre de 2022, es van programar 4 projectes, dels quals 3 compten amb socis catalans.

La segona convocatòria de projectes temàtics està oberta a les 4 missions del programa. Es va publicar al juny de 2022. Es van rebre 263 propostes, 122 de les quals han passat a la segona fase. La convocatòria es resoldrà al novembre de 2023.

La tercera convocatòria de projectes estava oberta a projectes de la prioritat 3, governança mediterrània. Es va publicar al setembre de 2022, i es van presentar 6 propostes. Al Comitè de Seguiment del 19 de desembre de 2022, es van programar 4 projectes, dels quals 3 compten amb socis catalans.

Programa SUDOE 2021-2027

El programa SUDOE (abreviatura de Programa de Cooperació Interreg VI-B Europa Sud-occidental), que aborda els reptes transnacionals del sud-oest d'Europa, va ser aprovat per la Comissió Europea el dia 13 de desembre de 2023 amb una dotació de 115,7 milions d'euros, dels quals 107,1 milions d'euros es destinaran a projectes i la resta a l'assistència tècnica. Com que es tracta d'un programa transnacional, no hi ha una assignació de recursos predeterminedada per comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

La zona elegible és el territori peninsular d'Espanya i les Illes Balears, el territori continental de Portugal i les regions franceses de Nova Aquitània, Occitània i l'antiga regió de l'Alvèrnia.

La primera convocatòria, publicada al març de 2023, es troba actualment en la segona fase. De les 144 candidatures rebudes, 71 han estat autoritzades a passar la segona fase, de les quals 45 compten amb socis catalans. Està prevista l'aprovació dels projectes finalistes cap a finals d'any, de manera que els projectes aprovats podrien iniciar-se al gener de 2024.

Programa Interreg EUROPE 2021-2027

El programa Interreg EUROPE té per objectiu millorar la política de cohesió a través de l'intercanvi d'experiències, la transferència de bones pràctiques i les iniciatives conjuntes entre regions europees per a la creació de capacitats dels 27 Estats membres de la UE, més Noruega i Suïssa.

La Comissió Europea va aprovar el programa el 5 de juliol de 2022, amb una dotació financera de la subvenció del FEDER de 379 milions d'euros. L'Interreg EUROPE, com a programa de Cooperació interregional, no té una assignació prèvia per estats. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol dependrà del tipus d'entitat i serà, com a màxim, d'un 80 % del cost total elegible per a les autoritats públiques o equivalents i, com a màxim, d'un 70 % del cost total elegible per a les entitats privades sense ànim de lucre.

A la primera convocatòria, amb una dotació econòmica de 130 milions d'euros i publicada durant el primer semestre de 2022, es van aprovar 70 projectes, d'entre els quals 10 eren projectes amb participació de socis catalans, sent caps de fila en 3 projectes.

La segona convocatòria, amb una dotació econòmica de 130 milions d'euros, va ser publicada el primer semestre de 2023 i està pendent de resolució.

URBACT 2021-2027

URBACT és un programa de cooperació finançat pels Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) amb un pressupost de 79.769.000 euros i per l'Instrument d'Ajut de Preadhesió (IPA) amb un pressupost de 5.000.000 d'euros.

Al Programa participen els 27 estats membres de la UE; 2 països socis, Noruega i Suïssa i per primera vegada, URBACT ofereix suport als pobles i ciutats dels països en preadhesió a la UE: Albània, Bòsnia-Hercegovina, Macedònia del Nord, Montenegro i Sèrbia, la participació dels quals està finançada per l'Instrument d'Ajuda de Preadhesió (IPA) de la UE.

L'objectiu del programa és permetre a les ciutats europees compartir les seves experiències i bones pràctiques en el desenvolupament urbà i la creació de projectes transnacionals. L'objectiu d'aquesta investigació és dissenyar un grup de respostes col·lectives a reptes comuns.

Totes les ciutats, pobles i metròpolis poden participar en un projecte URBACT, sense límits de mida o població.

Per al període 2021-2027, URBACT IV es basa en el llegat de programes anteriors i inclou encara més oportunitats per a que les ciutats realitzin canvis positius. El programa actual integra en les seves activitats les prioritats transversals de la UE en la matèria de formulació de polítiques digitals, ecològiques i d'igualtat de gènere.

Continuaran els tipus de xarxes que anteriorment van tenir èxit, com Planificació d'Acció i Transferència, mentre es desenvolupa un nou tipus de xarxa per a reforçar les connexions entre la Iniciativa Urbana Europea i el Mètode URBACT per a solucions innovadores.

ESPON 2030

El Programa europeu ESPON ofereix proves, dades i assessorament. Tenint en compte els principals reptes territorials en joc i el marc polític de la UE, ESPON pretén donar suport als responsables polítics a tots els nivells aportant evidències i coneixements territorials per informar les respostes polítiques per enfortir la resiliència dels territoris de la UE i la recuperació de les crisis aconseguint una transició verda cap a economies neutrals tot garantint condicions de vida justes a tots els llocs.

El programa té un pressupost total de 60 milions d'euros (48 milions d'euros de finançament de la UE), i cobrirà els 27 estats membres de la UE en col·laboració amb Islàndia, Liechtenstein, Noruega i Suïssa.

L'estratègia per al període de programació 2021-2027 pretén aconseguir la connexió entre:

- evidència territorial, produïda en un marc ben definit perquè la investigació específica se seleccioni sobre la base d'una avaluació de necessitats sistemàtica;
- activitats de desenvolupament de coneixement, que responguin a la demanda de les parts interessades, perquè puguin obtenir i utilitzar l'evidència produïda.

El Programa ESPON post-2020 haurà de contribuir als principals objectius de la cohesió territorial i donar suport a l'Agenda Territorial 2030. Haurà de donar suport a tots els nivells polítics, per reforçar la recuperació i resiliència dels territoris europeus de la crisi, aconseguint una transició verda cap a una economia neutra climàticament, assegurant al mateix temps unes condicions de vida justes per a totes les persones a tot el territori.

La programació d'activitats es realitzarà a través d'una planificació d'accions temàtiques de l'evidència territorial i el desenvolupament de coneixement, relatives a un tema territorialment rellevant. Es requerirà un procés d'intercanvi entre l'àmbit de les polítiques i l'àmbit científic.

INTERACT 2021-2027

INTERACT IV és el programa europeu creat especialment per ajudar els programes de Cooperació Territorial Europea (CTE) amb una contribució FEDER de 45 milions d'euros. El programa que cobreix els 27 estats membres de la UE i països participants com Noruega i Suïssa, pretén "reforçar l'eficàcia de la política de cohesió mitjançant la promoció de l'intercanvi d'experiències, enfocaments innovadors i la creació de capacitats" per tal de:

- harmonitzar i simplificar la implementació dels Programes Interreg i la capitalització dels seus resultats;
- harmonitzar i simplificar les possibles accions de cooperació de les accions interregionals, transfrontereres i transnacionals;
- donar suport a la creació, funcionament i ús d'agrupacions europees de cooperació territorial (Agrupament Europeu de Cooperació Territorial).

El programa actua com a finestreta única per als gairebé 100 programes Interreg.

L'objectiu d'INTERACT és millorar el procés de cooperació a Interreg i més enllà, limitar la diversitat de solucions mitjançant l'harmonització i, finalment, simplificar-la.

INTERACT continuarà centrant-se en l'enfortiment de la capacitat de gestió dels programes Interreg i d'altres actors de cooperació, com els programes d'inversió per a l'ocupació i el creixement, i les estratègies macroregionals de la UE.

L'objectiu d'Interact 2021-2027 es perseguirà mitjançant:

- augment de l'eficiència: enfortiment de la capacitat de gestió dels programes Interreg i altres actors de cooperació;
- habilitar les persones: enfortir la capacitat de treballar en programes i context de cooperació;
- potenciar la visibilitat d'Interreg: reforçar la capacitat de captar i comunicar els resultats del programa i augmentar la visibilitat.

Programa NEXT MED 2021-2027

El programa de cooperació transnacional Interreg NEXT 'Conca del Mar Mediterrani' (d'ara endavant 'NEXT MED') és la tercera generació d'una de les iniciatives de cooperació més grans implementades per la Unió Europea a través de fronteres a l'àrea mediterrània.

A partir de l'experiència i els resultats dels programes de cooperació transfronterera (CBC) Med ENPI (2007-2013) i ENI (2014-2020), NEXT MED continuarà impulsant la cooperació euromediterrània durant el període 2021-2027 en el marc de la política de cohesió de la Unió Europea i el seu instrument específic "Interreg" que dona suport a la cooperació territorial europea entre regions i països. NEXT que permet la cooperació en territoris transnacionals

més grans o al voltant de conques marítimes entre els estats membres de la UE i els països socis del veïnat del sud.

La Comissió Europea va aprovar el programa el 12 de desembre de 2022. La dotació financera de l'aportació de la UE és de 253 milions d'euros. La taxa de cofinançament dels projectes que s'aprovin serà del 89% del cost total elegible.

El programa té com a objectiu contribuir al desenvolupament intel·ligent, sostenible i just per a tothom a tota la conca mediterrània donant suport a una cooperació equilibrada, duradora i de gran abast i una governança multinivell. La missió del programa és finançar projectes de cooperació que abordin reptes socioeconòmics, ambientals i de governança conjunts a nivell mediterrani, com ara l'adopció de tecnologies avançades, la competitivitat de les pimes i la creació d'ocupació, l'eficiència energètica, la gestió sostenible de l'aigua, l'adaptació al canvi climàtic, la transició a una economia circular i eficient amb els recursos, educació i formació, sanitat, etc.

L'àrea de cooperació, amb més de 200 milions d'habitants, abasta 15 països, 13 dels quals ja van participar en les anteriors edicions del programa: Xipre, Egipte, França, Grècia, Israel, Itàlia, Líban, Jordània, Malta, Palestina, Portugal, Espanya, Tunísia i dos nous membres, Algèria i Turquia.

9.3. Els fons Next Generation - UE

Al Marc Financer Plurianual per al període 2021-2027 s'hi ha afegit temporalment el programa de finançament públic Next Generation EU que pretén dotar als Estats Membres de la UE de recursos addicionals per fer front a la crisi econòmica derivada de la pandèmia de la Covid. El programa temporal està dotat amb més de 800.000 milions d'euros a preus corrents (750.000 milions d'euros a preus de 2018), aproximadament un 5% del PIB total de la Unió Europea. i afectarà al pressupost en particular durant el període 2021-2023.

El programa Next Generation EU està previst que s'executi entre els anys 2021 i 2026 i engloba diferents fons: el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), React-EU, Fons de Transició Justa, Desenvolupament Rural, InvestEU, Horizon Europe i RescEU. El fons principal és el MRR, que comptabilitza un 90% del total de la partida pressupostària a nivell comunitari. El segueix el fons React-EU, que comptabilitza un 6,3% del total del programa i que té la particularitat que totes les actuacions han d'estar finalitzades l'any 2023, d'acord amb la normativa aplicable al fons FEDER 14-20.

Quadre 9.18

Distribució dels fons Next Generation EU per programes

Milions d'euros en preus corrents

Fons	Total	%
Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR)	723.800	90%
<i>dels quals subvencions</i>	338.000	42%
<i>dels quals préstecs</i>	385.800	48%
React-EU	50.600	6,30%
Fons de Transició Justa	10.900	1,40%
Desenvolupament Rural	8.100	1,00%
InvestEU	6.100	0,80%
Horizon Europe	5.400	0,70%
RescEU	2.000	0,20%
Total	806.900	100%

Font: Comissió Europea.

En el marc del Pla de recuperació per a Europa, Catalunya es proposa transformar els reptes derivats de la crisi generada per la COVID-19 en una oportunitat per impulsar la transició ecològica i la transformació digital. L'objectiu és afrontar els reptes actuals i promoure que el país esdevingui més verd, més digital i més resiliència.

REACT

Els recursos REACT es van incorporar al PO FEDER 14-20 a través d'un nou eix i de nous objectius temàtics i es programaran entre les anualitats 2020, 2021, 2022 i 2023. Tot i que es regeixen per la mateixa normativa que els recursos FEDER 14-20, a diferència d'aquests, els fons REACT tenen la particularitat que cofinancen el 100% de les operacions (en comptes del 50%).

Quadre 9.19

Estat de programació i execució dels recursos REACT (30/06/2022)

Objectius temàtics	Recursos assignats	Recursos programats	% Programat	Total certificat	% Recursos certificats
OE 20.1.1. Productes i serveis per a serveis de salut	305.610.000 €	394.232.350 €	129%	- €	-
OE 20.1.2. Suport a les inversions que contribueixin a la transició cap a una economia digital	200.000.000 €	224.951.301 €	112,50%	- €	-
OE 20.1.3. Suport a les inversions que contribueixin a la transició cap a una economia verda	75.000.000 €	77.678.991 €	103,60%	14.539.041 €	19,40%
OE 20.1.5. Suport a les inversions en infraestructures que presten serveis bàsics als ciutadans	426.736.064 €	418.470.322 €	98,10%	- €	-
Assistència tècnica	16.125.000 €	16.125.000 €	100%	290.781 €	1,80%
Total	1.023.471.064 €	1.131.457.964 €	110,60%	14.829.821 €	1,40%

Font: Departament d'Economia i Hisenda.

Els recursos de l'objectiu 20.1.1. s'han destinat a finançar la despesa sanitària derivada de la pandèmia per tal d'oferir una correcta prestació assistencial als pacients afectats per la COVID-19, incloent, entre d'altres, despeses d'equipament sanitari, material de proves, equips de protecció personal i instal·lacions de reforç.

Gràcies als fons REACT-UE, la Generalitat de Catalunya recuperarà 300MEUR invertits durant el 2021, destinats a donar resposta a la crisi sanitària, amb el finançament de les estades hospitalàries per COVID-19 de diferents centres sanitaris d'arreu de Catalunya.

Per la seva banda, les actuacions emmarcades a l'objectiu 20.1.2. es centren en acabar el desplegament de la fibra òptica per tot el territori per disposar d'una infraestructura pròpia que asseguri la connectivitat d'alta capacitat a tots els serveis públics digitals de la Generalitat de Catalunya. A més, també s'ha finançat la T-mobilitat, que ha de permetre la implantació del Sistema d'Integració Tarifària en el conjunt del territori, de tal manera que l'usuari tingui possibilitat de fer intercanvis modals abonant un únic pagament integrat.

L'objectiu específic 20.1.4. s'ha centrat en inversions per millorar i fomentar la mobilitat sostenible, destacant especialment la creació del nou carril bus i via ciclista a la carretera C-245 entre Castelldefels i Cornellà de Llobregat, reconvertint l'antiga carretera en un veritable espai urbà i metropolità que unirà els municipis de Cornellà del Llobregat, Sant Boi del Llobregat, Viladecans, Gavà i Castelldefels, on hi viuen en total més de 350.000 persones. A part de l'obra de la C-245 també es finançaran nous trams de vies ciclistes i per a vianants en entorns interurbans per millorar les comunicacions entre diferents nuclis de població de ciutats o d'àrees funcionals urbanes.

Finalment, l'objectiu 20.1.5. integra les inversions en educació i en salut. En l'àmbit educatiu destaca la rehabilitació i reformes en centres educatius del Departament d'Educació per valor de més 344 milions d'euros, dedicats a optimitzar les prestacions dels edificis dels centres educatius al llarg de la seva vida útil, programant la substitució i millora dels elements constructius d'obra o de les instal·lacions que a causa del temps es consideren obsoletes per tal d'adequar-les als estàndards europeus de sostenibilitat energètica.

En l'àmbit sanitari, s'està invertint, entre d'altres, en l'ampliació del bloc quirúrgic de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol per ampliar la capacitat de l'hospital amb 5 quiròfans, 8 llits de crítics i 8 de semicrítics; en la reforma i millora de les infraestructures sanitàries de l'Hospital del Mar de Barcelona amb la posada en funcionament de 6 unitats d'hospitalització i una nova àrea d'urgències de més de 4.000m² a l'Edifici B2; en l'edifici polivalent a l'Hospital General de Granollers per donar resposta sense comprometre amb tanta rapidesa els espais i l'activitat ordinària per increment dels pacients COVID; i en el manteniment d'una xarxa d'equipaments que aproxima els serveis al ciutadà i en facilita l'accessibilitat i la seva capacitat de resolució dels problemes de salut gràcies a la inversió en les infraestructures del Servei d'Emergències Mèdiques (SEM) i ampliacions de Centres d'Atenció Primària (CAP).

En el cas del FSE, el PO 2014-2020 de Catalunya ha rebut una aportació de 682,4 milions d'euros provinents del REACT, que a mitjans de l'any 2023 presentaven una execució de gairebé el 20%.

Quadre 9.20

Distribució recursos REACT-FSE

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		Execució 30/06/2023		% s/total
	Despesa Total	Aportació FSE 50%	Despesa Total	Subvenció FSE	
Eix R: Fomentar la reparació de la crisi en el context de la pandèmia COVID-19 i les seves conseqüències socials i preparar una recuperació ecològica, digital i resistent de l'economia	669.276,92	669.276,92	119.517	119.517	17,86
Eix R-AT: Assistència tècnica REACT-UE	26.246,15	13.123,08	4.781	2.390	18,21
TOTAL	695.523,08	682.400,00	124.298,17	121.907,82	17,87

Font: Departament d'Economia i Hisenda. (Milions d'euros)

Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR)

El MRR, el principal fons del programa Next Generation EU, és un fons que pretén dotar a les economies de recursos per tenir una recuperació post-pandèmica més ràpida i menys traumàtica, a través de reformes estructurals que vagin en línia amb les prioritats de la Comissió Europea: la transició cap a una economia verda, la digitalització i la cohesió social. Tant el disseny dels programes com la seva execució té un horitzó temporal de cinc anys, ja que està previst que els fons es puguin adjudicar entre 2021 i 2023 i els projectes es puguin executar fins a 2026.

L'assignació i execució d'aquests fons és lleugerament diferent al marc financer plurianual. En el cas del MRR, l'Estat és qui rep l'encàrrec de gestió dels fons, amb unes fites i objectius per aconseguir, i decideix com els executa. Els diferents Ministeris poden decidir llançar convocatòries o licitacions a nivell estatal, fer assignacions directes a entitats o transferir aquests fons a les diferents Comunitats Autònomes a través de les conferències sectorials per a que siguin elles les que, a través dels diferents instruments com convocatòries o licitacions, assoleixin les fites i objectius que l'Estat els ha encomanat.

A l'Estat espanyol li corresponen 163.000 milions d'euros del MRR, 79.800 en forma de transferència i 83.200 en forma de préstec. Mitjançant el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), aprovat per la Comissió Europea el 23 de juny del 2021, l'Estat va establir les fites i objectius a aconseguir amb 69.500 milions d'euros en forma de transferència.

Adicionalment, el 17 d'octubre de 2023, el Consell Europeu va aprovar l'Addenda d'ampliació del PRTR, per posar en marxa la segona fase del Pla de Recuperació i mobilitzar el total de l'import assignat a Espanya: 7.700 milions d'euros de transferències addicionals, 83.200 milions d'euros en préstecs i gairebé 2.600 milions d'euros procedents del programa REPowerEU.

Fins a data 31 d'agost de 2023, només s'han desplegat els fons pertanyents a la primera fase, els 69.500 M€ que es detallen a continuació. Durant els propers mesos, l'Estat establirà els mecanismes pels quals es durà a terme el desplegament dels fons provinents de l'Addenda (93.500 M€).

Quadre 9.21

Recursos assignats provinents del MRR a data 15/09/2022

Milions d'euros

Ens	2021	2022	2023	2024-2026	Pendent*
UE			806.900		
Estat (només subvencions)			163.014		
Programa d'Estabilitat	21.972	25.622	19.248	2.671	93.501
Distribuït a CA	10.482	8.142	3.730	n.d.	n.d.
Assignat a la Generalitat	1.491,90	1.346	607	n.d.	n.d.
Assignat Generalitat / distribuït a CA (%)	14,20%	16,50%	16,30%	n.d.	n.d.

Font: Comissió Europea, PGE, Programa d'Estabilitat i Generalitat de Catalunya

Dels 66.842 milions d'euros pressupostats entre els anys 2021 i 2023, segons càlculs de la Generalitat, 22.354 milions han estat distribuïts a les Comunitats Autònomes per a la gestió i per dur a terme les diferents actuacions encomanades. En el cas de Catalunya, 12 Departaments de la Generalitat han rebut assignacions per import de 3.444,9 milions d'euros. Aquesta assignació de fons a Catalunya representa un 15,4% del total assignat a les Comunitats Autònomes.

L'import assignat procedent dels fons MRR s'ha distribuït entre 12 departaments de la Generalitat, d'acord amb les conferències sectorials que han tingut lloc: a Territori se li han assignat un total de 814,1 milions d'euros, un 23,6% del total, mentre que Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha rebut 707,2 milions d'euros (20,5% del total), seguit d'Educació (480 milions, 13,9% del total), Empresa i Treball (439 milions, 12,7% del total) i Drets Socials (422,9 milions, 12,3% del total).

Quadre 9.22

Assignacions de fons MRR per Departaments

Milers d'euros

Departaments	2021	2022	2023	Total	% total
Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural	315.540	290.704	100.974	707.218	20,53%
Cultura	8.995	11.802	3.030	23.827	0,69%
Drets Socials	117.779	142.285	162.803	422.867	12,28%
Economia	78.706	0	0	78.706	2,28%
Educació	226.703	155.294	74.695	456.691	13,93%
Empresa i Treball	183.254	174.371	102.500	460.125	12,74%
Igualtat i Feminismes	2.351	4.611	2089,768	9.052	0,26%
Justícia, Drets i Memòria	12.626	28.465	1.251	42.342	1,23%
Presidència	87.751	87.655	36.279	211.686	6,08%
Recerca i Universitats	41.071	31.825	8.460	81.355	2,36%
Salut	53.313	55.361	28.324	136.997	3,98%
Territori	363.814	363.672	86.583	814.069	23,63%
Total	1.491.902	1.346.046	606.988	3.444.935	100,00%

Font: Departament d'Economia i Hisenda.

Les xifres de l'any 2023 són provisionals.

Del total assignat (3.444,9 milions d'euros), se n'han ingressat 3.077,9 a 31 d'agost de 2023, un 89,35% del total. D'aquest import, la Generalitat ha mobilitzat fons a través de convocatòries, licitacions i transferències directes per un import de 2.371,1 milions d'euros, un 77% del total.

En paral·lel, també han arribat a Catalunya fons distribuïts directament des de l'Estat a través de concessions directes a entitats catalanes, a partir de la resolució de convocatòries estatals i mitjançant licitacions que tenen el lloc d'execució Catalunya.

En quant a concessions directes, l'Estat ha transferit a entitats i ens locals de Catalunya 236,3 milions d'euros entre l'import concedit del 2021 (126,7 milions d'euros), del 2022 (77,2 milions d'euros) i les concessions a 31 d'agost pel mateix any 2023 (32,4 milions d'euros). Els grans beneficiaris han estat universitats i centres de recerca.

Pel que fa a les convocatòries estatals, segons dades de la Generalitat, l'Estat ha resolt 138 convocatòries: 4 el 2020, 30 el 2021, 72 el 2022 i 32 fins a 31 d'agost del 2023, per valor de 8.370,3 milions d'euros. D'aquests, 7.964,6 milions d'euros es poden territorialitzar mentre que 405,7 milions d'euros es consideren no territorialitzables per no poder atribuir l'import a un municipi concret. Dels gairebé 8.000 milions d'euros resolts i territorialitzables, 1.670,3 milions d'euros (20,9%) han estat absorbits per empreses, corporacions locals, centres de recerca i formació, altres entitats del sector públic, entitats sense ànim de lucre i particulars de Catalunya.

Per últim, l'Estat i els seus organismes han publicat licitacions finançades amb fons MRR amb lloc d'execució Catalunya per valor de 1.067 M€, dels quals n'ha adjudicat 714,4 M€.

En total, a data 31 d'agost de 2023, els recursos MRR assignats a Catalunya son de 6.065,90 milions d'euros. Per instrument i per anualitat, es divideixen de la següent manera:

ANNEX 1.
LA BALANÇA FISCAL DE CATALUNYA AMB
L'ADMINISTRACIÓ CENTRAL

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central s'obté a partir de la diferència entre la despesa que el sector públic central realitza en aquest territori i el volum d'ingressos detrets de Catalunya per finançar el conjunt de la despesa pública central.

Quan en un territori els recursos aportats superen les despeses que s'hi destinen, el signe del saldo dels fluxos fiscals originats pel Govern central en aquest territori és negatiu, és a dir, hi ha una sortida neta de recursos fiscals (dèficit fiscal). En el cas contrari, quan les despeses rebudes superen els ingressos aportats, existeix un superàvit fiscal.

A continuació es presenten els resultats del càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central per als exercicis pressupostaris 2020 i 2021. Com que els últims anys l'Administració general de l'Estat no publica ni facilita les dades sobre territorialització de despesa de l'estat i dels organismes autònoms, s'ha optat per actualitzar el càlcul de la balança fiscal per al 2020 i 2021 realitzant imputacions amb estimacions i noves fonts d'informació sobre la distribució territorial de transferències per als quals manca informació sobre aquesta territorialització.

Els darrers càlculs de la balança fiscal, fets amb tota la informació necessària corresponen a l'any 2016, últims d'una sèrie històrica de càlculs realitzats per la Generalitat de manera ininterrompuda 1986. El setembre de 2022 és va publicar també una aproximació al càlcul de la balança fiscal per al 2019 en què es va imputar la despesa de l'estat i dels organismes autònoms a partir de percentatges històrics d'imputació de programes de despesa a Catalunya. En el present document es presenta en primer lloc la metodologia emprada per al càlcul de la balança fiscal dels anys 2020 i 2021 i, en segon lloc, es mostren els seus resultats de 2020 i 2021 comparats amb els de 2019, darrer any, com ja s'ha dit, de càlcul publicat d'aproximació a la balança fiscal de Catalunya. Cal dir que per a aquest primer document de resultats de la balança fiscal per als anys esmentats s'ha calculat la balança tan sols amb el mètode del flux monetari.

Metodologia

La no disponibilitat de dades de territorialització de la despesa de l'Administració general de l'Estat i dels organismes autònoms i altres entitats ha obligat a innovar en la imputació d'aquests àmbits per tal de poder completar un càlcul de la balança fiscal. En la resta d'àmbits les fonts d'informació han sigut les mateixes que en els darrers anys en què la Generalitat ha publicat les seves balances fiscals i per tant, s'han pogut aplicar els mateixos criteris metodològics que en els anys anteriors.

En el següent quadre es mostra el conjunt de despeses de l'Estat dels anys 2020 i 2021 considerades per imputar a Catalunya separant aquelles de les quals es disposa d'informació sobre territorialització d'aquelles per a les quals ha

calgut fer hipòtesis. Com es pot comprovar, el percentatge dels imports per als quals manca informació sobre la seva territorialització és d'un 19,3% del total el 2020 i un 21,4% el 2021. Entre les despeses territorialitzades destaquen pel seu pes les de la Seguretat Social, que suposen aproximadament un 60% del total.

Quadre A1.1

Despeses considerades i territorialització

	2020		2021	
	M€	%	M€	%
Estat, organismes autònoms i altres ens	143.126	38,2%	156.439	39,9%
Dades territorialitzades	71.014	19,0%	72.426	18,5%
Dades no territorialitzades	72.112	19,3%	84.013	21,4%
Inversions empreses públiques	3.060	0,8%	3.130	0,8%
Seguretat Social	228.180	61,0%	232.977	59,4%
TOTAL	374.366	100,0%	392.546	100,0%
Total territorialitzat	302.253	80,7%	308.534	78,6%
Total no territorialitzat	72.112	19,3%	84.013	21,4%

La metodologia de càlcul de les balances fiscals que es segueix, en la mesura que ho permeten les dades disponibles, correspon a l'aprovada pel Grup de Treball per al càlcul de les balances fiscals de Catalunya amb l'Administració central, que va ser constituït pel govern el 30 de juliol de 2013. Atès que els membres d'aquest Grup de Treball es varen integrar en el Consell Assessor en Política Econòmica de Catalunya (CAPEC), la metodologia emprada pels càlculs que es presenten, es va informar en la reunió de l'esmentat Consell del passat 25 de juliol de 2023.

Les xifres que es presenten s'han calculat seguint l'enfocament del principi del flux monetari. La utilització d'aquest enfocament o el del principi de la incidència càrrega-benefici depèn de l'objectiu de l'anàlisi que es vulgui fer: l'enfocament del flux monetari vol mesurar l'impacte econòmic generat per l'activitat del sector públic en un territori, mentre que l'enfocament de la incidència càrrega-benefici intenta calcular l'impacte de l'actuació del sector públic central sobre el benestar dels individus residents en un territori.

A grans trets, segons el mètode del flux monetari, els ingressos s'imputen al territori on es localitza la capacitat econòmica sotmesa a gravamen i la despesa s'atribueix al territori on es realitza. Pel mètode de la incidència càrrega-benefici, els ingressos s'imputen al territori on resideixen les persones que finalment suporten la càrrega tributària i l'assignació de la despesa es fa al territori on resideix el beneficiari. Cal destacar que el mètode del flux monetari és el més adient per valorar la influència que l'actuació del sector públic té sobre el

creixement econòmic d'un territori; en canvi el criteri de la incidència càrrega-benefici és el més adequat per analitzar l'acció del sector públic en termes d'equitat.

Abans d'exposar la metodologia aplicada, cal tenir present que no s'han inclòs en cap moment els imports del Pla de Recuperació Transició i Resiliència (que corresponen al fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència) inclosos en els pressupostos generals de l'Estat des del 2021 fins el 2023. El motiu de la seva exclusió és que són uns recursos extraordinaris per aquests 3 anys, i per tant, s'ha optat per mantenir d'aquesta manera homogènia la sèrie de resultats de la balança fiscal.

En primer lloc, cal dir que durant l'elaboració d'aquesta balança fiscal de Catalunya s'ha fet una revisió completa de la metodologia acordada pel grup d'experts, per tal de detectar si hi ha hagut canvis importants en l'estructura dels ingressos i despeses del sector públic.

En segon lloc, la imputació dels ingressos s'ha fet segons la metodologia del Grup d'Experts, igual com en els anys anteriors. Per a les despeses, s'ha pogut mantenir la metodologia per a les despeses de la Seguretat Social i per a les inversions de les empreses públiques. Per a la resta de despesa, és a dir, les de l'estat i les dels organismes autònoms, s'ha emprat la metodologia següent:

La despesa de l'Estat s'ha imputat d'acord amb els criteris següents:

- Els capítols 1 (despeses de personal) i 2 (despeses corrents de béns i serveis) s'ha imputat segons els percentatges d'imputació mitjans de Catalunya d'aquests capítols de despesa d'acord amb les dades de territorialització dels últims anys disponibles (2015 i 2016). Es considera adequat mantenir aquest percentatge ja que s'observa que no varia en el temps.
- El capítol 3 (despeses financeres d'interessos) s'ha imputat segons el percentatge global mitjà d'imputació de despesa per Catalunya dels darrers anys, que és el mateix criteri amb què s'ha imputat aquesta despesa al llarg dels càlculs publicats de la balança fiscal.
- Per al capítol 6 de despesa (inversions reals) es disposa d'informació publicada de la territorialització per part del ministeri d'Hisenda.
- Els capítols 4 i 7 de transferències (corrents i de capital) s'imputen a partir d'una recerca detallada d'aquestes despeses a partir de diverses fonts d'informació:
  - A partir de les liquidacions del pressupost que publica el Ministeri d'Hisenda on s'han pogut identificar el destí territorial de determinades transferències,
  - Resolucions publicades al BOE sobre la distribució de transferències entre comunitats autònomes.

- Diferents pàgines webs oficials per identificar el repartiment territorial publicat de diverses partides de transferències liquidades, especialment transferències a comunitats autònomes i ens locals
  - Per la resta de transferències de les quals no es troba informació s'acaba imputant segons el percentatge global de despesa imputada a Catalunya respecte al total.
- Com a aspecte particular cal assenyalar que s'han identificat alguns imports de despesa que han crescut de manera molt destacada en els exercicis 2020 i 2021, com els imports corresponents als pagaments associats al compliment de sentències judicials (1.454 milions d'euros el 2020 de transferències a la banca per les indemnitzacions del Castor i més de 1.500 milions d'euros el 2021 de transferències a companyies elèctriques per les sentències del cànon hidroelèctric). La imputació d'aquests imports també ha estat consensuada amb els experts.

La despesa dels organismes autònoms i altres entitats s'ha d'imputar entitat per entitat a partir de les dades de territorialització i amb criteris d'imputació per a cada ens. En aquest cas s'han actualitzat indicadors d'imputació actualitzats amb dades de 2020 i 2021 i s'han utilitzat les mitjanes dels percentatges d'imputació de 2015 i 2016 per als casos en què normalment s'hauria usat la territorialització.

El darrer aspecte metodològic rellevant a l'hora de computar els saldos fiscals dels territoris respecte a l'Administració central és l'impacte del dèficit o superàvit del sector públic central en la distribució territorial dels ingressos i les despeses.

Si no es neutralitzen aquests impactes es poden extreure conclusions errònies; així per exemple, en cas de dèficit públic es podria donar el resultat que tots els territoris tinguessin un saldo fiscal positiu i, a la inversa, en cas de superàvit, que tots els territoris tinguessin dèficit fiscal. Evidentment, uns resultats com aquests no permetrien analitzar els fluxos interterritorials que es produeixen entre territoris a través de l'acció del sector públic central. El càlcul de la balança fiscal es presenta, per tant, neutralitzant la situació financera del sector públic central; és a dir, simulant un equilibri entre els seus ingressos i despeses.

Resultats

El resultat del càlcul de la balança fiscal queda recollit principalment per dos percentatges: el d'ingressos que Catalunya aporta a l'Administració central i el de despesa que l'Administració central realitza a Catalunya.

Segons el flux monetari, els ingressos aportats per Catalunya l'any 2020 representen el 19,3% del total, tres dècimes menys que l'any 2019. Les despeses rebudes representen el 13,7%, tres dècimes més que l'any 2019. Com a conseqüència, es produeix un diferencial de 5,5 punts percentuals del pes dels ingressos per sobre de les despeses, que indiquen el manteniment de la situació de dèficit fiscal.

L'any 2021, els ingressos aportats per Catalunya també representen el 19,2% del total. Es constata un descens significatiu del pes de Catalunya pel que fa a l'aportació relativa als ingressos del sector públic central respecte a l'any 2019, arran de l'impacte de la Covid-19 en els ingressos impositius.

Quant a les despeses rebudes, representen el 13,6%. Amb aquestes xifres el diferencial entre el pes relatiu dels ingressos i el de les despeses és també de 5,6 punts percentuals. La despesa imputada a Catalunya dins del conjunt de despesa de l'Estat guanya pes en els anys 2020 i 2021 respecte al 2019, del 13,4% al 13,7% i 13,6%, respectivament, coincidint amb el repartiment dels fons Covid i altres extraordinaris per part de l'Estat.

Així, en els dos anys es constata que els ingressos aportats tenen un pes superior al del PIB de Catalunya respecte al global de l'estat (19%) i les despeses, un pes inferior al de la població (16,4%).

Si s'exclouen les operacions de la Seguretat Social, que per les seves característiques són despeses no discrecionals, el diferencial entre el pes dels ingressos aportats i les despeses rebudes s'incrementa substancialment. Així, en el cas del 2020, els ingressos, amb un 19%, tenen un pes equivalent al del PIB, i el pes percentual de les despeses se situa molt per sota, en el 9%, de manera que el diferencial dels ingressos respecte a les despeses s'eleva a 10 punts. En el 2021, els resultats són similars, amb un diferencial també de 9 punts percentuals.

Quadre A1.2

Balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

% Catalunya/total

	Flux monetari		
	2019	2020	2021
Ingressos	19,6%	19,3%	19,2%
Estat+OA+Emp. Púb.	19,8%	19,2%	19,2%
Seguretat Social	19,4%	19,3%	19,2%
Despeses	13,4%	13,7%	13,6%
Estat+OA+Emp. Púb.	8,1%	9,0%	9,2%
Seguretat Social	16,7%	16,8%	16,7%

A continuació, els quadres 3 i 4 mostren els principals conceptes d'ingressos i de despeses de l'Administració pública central que s'imputen a Catalunya els anys 2020 i 2021 amb l'enfocament del flux monetari.

El quadre 3 presenta el desglossament dels ingressos aportats per Catalunya al sector públic central. L'any 2020 el conjunt d'aquests ingressos segons el flux monetari sumen 48.965 milions d'euros i representen el 19,2% del total, un 0,4% menys que el 2019, any en què sumaven 60.892 milions d'euros. L'impacte de la pandèmia en els ingressos de l'Estat es tradueix per tant en una forta davallada generalitzada i en una pèrdua de pes relatiu dels ingressos provinents de Catalunya en el conjunt d'ingressos de l'Estat. L'any 2021 es recuperen els ingressos, de manera que els aportats per Catalunya sumen 61.448 milions d'euros, un 19,2% del total. Els ingressos que expliquen aquests canvis són principalment l'impost de societats i les cotitzacions socials, que són el més afectats per la pandèmia.

Quadre A1.3

Detall del resultat de la imputació territorial dels ingressos de l'Administració pública central a Catalunya

	Flux monetari					
	2019 M€	%	2020 M€	%	2021 M€	%
Total ingressos	60.892	19,6	49.317	19,3	61.554	19,2
Ingressos Estat	29.148	19,8	23.103	19,3	29.970	19,3
IRPF	8.968	22,0	8.123	21,7	10.108	22,0
I. societats	4.949	20,2	2.904	18,5	4.975	18,4
IVA	7.362	19,9	5.274	19,7	7.294	19,6
Impostos especials	1.423	19,6	981	19,5	1.200	19,4
Resta	6.447	17,2	5.821	16,9	6.393	16,5
Ingressos OA i ens públics	399	15,8	309	14,3	386	15,3
Ingressos empreses públiques*	1.194	21,9	592	18,6	628	18,1
Ingressos SS	30.150	19,4	25.313	19,3	30.570	19,2
Ingressos per cotitzacions	29.799	19,4	25.016	19,3	30.321	19,2
Altres	351	16,8	297	18,5	249	16,4

* Ingressos d'explotació ENAIRE + Ports de l'Estat

Per àmbits s'observa que els ingressos aportats a l'Estat representen el 19,2% del total tant el 2020 com el 2021, quatre dècimes menys de pes relatiu que l'any 2019. Els aportats a la Seguretat Social representen el 19,3% del total el 2020 i el 19,2% el 2021, davant del 19,4% que representaven el 2019.

Del conjunt d'ingressos aportats al sector públic central, les cotitzacions a la Seguretat Social són les que, en termes absoluts, tenen un import més elevat, de 25.016 milions d'euros el 2020 i 30.321 milions d'euros el 2021, un 51,1% i un 49,4%, respectivament, del total d'ingressos aportats al sector públic central. Segueixen, per ordre d'importància quantitativa, els ingressos procedents de l'IRPF, l'IVA, l'impost de societats i els impostos especials, amb un pes conjunt del 35,3% del total d'ingressos el 2020 i del 38,4% el 2021, davant del 37,3% del 2019. En els anys 2020 i 2021 el pes dels ingressos aportats per Catalunya en concepte dels impostos de societats, IVA i especials es redueixen respecte a la situació prèvia a la pandèmia.

Els ingressos aportats per taxes de les empreses públiques són poc rellevants en termes quantitatius, un 2% del total d'ingressos l'any 2019 que minva fins a l'1,2% i l'1% els anys 2020 i 2021, bàsicament per la forta davallada dels ingressos d'explotació d'Aena en anys d'aturada de l'activitat aeroportuària.

D'acord amb el quadre 4, les despeses del sector públic central rebudes a Catalunya segons el flux monetari l'any 2020 sumen 51.444 milions d'euros, xifra que representa un pes del 13,7% respecte del total. L'any 2021 la xifra és de 53.454 milions d'euros que suposen un 13,6% del total. S'observa com ha crescut la despesa en aquests anys de política fiscal expansiva per fer front al fre a l'activitat econòmica que ha suposat la pandèmia (l'any 2019 la despesa rebuda a Catalunya va ser de 43.271 milions d'euros) i com ha guanyat pes relatiu Catalunya com a receptora de la despesa del sector públic central (del 13,4% del 2019 al 13,7% del 2020).

Analitzant-ne la composició, s'observa com les despeses de l'Estat a Catalunya, passen del 8,5% del total del 2019 al 9,6% del 2020 i el 10% del 2021. Aquest increment s'explica en gran part per l'impacte dels fons, línies d'ajut i aportacions addicionals de l'Estat a les CA per fer front als efectes de la Covid-19. Les despeses de la Seguretat Social varien poc en termes relatius respecte al 2019. Cal fer notar que aquestes últimes corresponen bàsicament a pensions i altres prestacions econòmiques, que no tenen un caràcter discrecional, és a dir, simplement es reben en funció d'on resideixen els beneficiaris de les prestacions.

Quadre A1.4

Detall del resultat de la imputació territorial de les despeses de l'Administració pública central a Catalunya

	Flux monetari					
	2019 M€	%	2020 M€	%	2021 M€	%
Total despeses	43.721	13,4	51.444	13,7	53.454	13,6
Despeses Estat	8.759	8,5	11.837	9,6	13.651	10,0
Despeses OA i ens públics	895	4,7	663	3,4	639	3,3
Inversió EP	465	15,5	614	20,1	341	10,9
Despeses SS	33.601	16,7	38.330	16,8	38.824	16,7
Prestacions*	32.862	16,9	37.608	17,0	38.078	16,8
Altres	739	11,5	722	11,1	746	11,1

* Inclou el capítol 4 de l'INSS i les entitats gestores, de les mútues d'AT i MP, del SEPE i del FOGASA. També s'hi inclou tot el programa de prestacions econòmiques del mutualisme administratiu de les mútues de funcionaris i tota la despesa de classes passives.

A l'hora de computar els saldos fiscals dels territoris respecte a l'administració central, un dels aspectes a considerar, tal com hem dit, és la influència del dèficit o superàvit del sector públic central en la distribució territorial dels ingressos i les despeses. Per poder interpretar millor els resultats dels saldos fiscals dels diferents territoris és important descomptar l'efecte de l'existència dels possibles dèficits o superàvits dels comptes públics. Si no s'exclouen aquests impactes se'n poden extreure conclusions errònies. Per aquest motiu, els resultats de la balança fiscal es presenten en termes de neutralització, simulant una igualtat entre els ingressos i les despeses del sector públic central.

En el quadre 5 es mostra l'import del dèficit pressupostari del sector públic central per als anys 2020 i 2021. Cal fer notar que aquesta xifra de dèficit correspon a la diferència entre els ingressos i despeses considerades en l'anàlisi de la balança fiscal i, per tant, no equival al dèficit no financer de l'administració central de cada any. L'impacte de la Covid 19 en les finances del sector públic central ha comportat una davallada dels ingressos públics i un augment de la despesa per les polítiques estabilitzadores que s'han dut a terme. Això s'ha traduït en uns dèficits de les operacions considerades en la balança fiscal d'unes magnituds històricament elevades (118.709 milions d'euros de dèficit el 2020 i 72.240 milions d'euros el 2021, davant dels 15.452 milions d'euros del 2019).

Quadre A1.5

Dèficit de les operacions considerades

Milions €

	2019	2020	2021
Ingressos	310.355	255.656	320.306
Despeses	325.807	374.366	392.546
Dèficit públic	-15.452	-118.709	-72.240

A l'hora d'equilibrar els saldos pressupostaris per tal de computar monetàriament la balança fiscal es pot optar per dos ajustos. D'una banda, per la via de les despeses, és a dir, rebaixant les despeses al mateix nivell que els ingressos, i, de l'altra, per la via dels ingressos, és a dir, incrementant els ingressos fins al mateix import que les despeses. Així, l'ajust via despeses suposa reduir les despeses totals del sector públic central considerades fins a 255.656 milions d'euros per al 2020 i fins 320.306 milions d'euros per al 2021, i l'ajust via ingressos suposa augmentar els ingressos totals del sector públic central considerats fins a 374.366 milions d'euros l'any 2020 i fins a 392.546 milions d'euros l'any 2021.

L'ajust de les despeses al mateix nivell que els ingressos equival a simular que l'administració central corregeix el dèficit reduint les despeses i, per tant, la imputació a Catalunya de l'ajust es fa reduint les despeses segons el pes que representen en el total estatal. Aquesta hipòtesi té coherència amb el fet d'imputar les despeses en interessos en funció del pes de les despeses que l'Estat destina a Catalunya ja que, de fet, aquests interessos són la càrrega del deute derivada dels successius dèficits públics.

L'ajust via ingressos al mateix nivell que les despeses equival a simular que l'Administració central corregirà el dèficit augmentant els impostos i, per tant, la imputació a Catalunya es fa incrementant proporcionalment els ingressos segons el pes que representen en el total estatal. Aquesta metodologia és coherent amb el fet de suposar que en situacions de dèficit públic, que es tradueixen en endeutament, es necessiten uns recursos extraordinaris que s'hauran de finançar en períodes posteriors mitjançant ingressos impositius. A la inversa, una situació de superàvit públic comportarà una futura reducció d'impostos.

El quadre 6 presenta els resultats del càlcul de la balança fiscal, amb equilibri pressupostari ajustant tant per la banda de les despeses com dels ingressos i aplicant el mètode del flux monetari per als anys 2019, 2020 i 2021. La importància relativa del dèficit de les operacions considerades es tradueix en uns resultats divergents al calcular els saldos fiscals neutralitzant el dèficit per la via dels ingressos i per la via de les despeses, de manera que són més grans els dèficits calculats d'acord amb la primera hipòtesi que amb la segona, i amb una distància més gran que en els anys anteriors a la Covid-19, en què el dèficit de les operacions considerades era molt més petit. Així mateix, cal tenir en compte la davallada del PIB en els anys 2020 i 2021 respecte al 2019, que fa que saldos semblants en termes d'imports, com és el cas del dèficit fiscal de Catalunya calculat amb el mètode del flux monetari amb dèficit neutralitzat per via dels ingressos (20.203 milions d'euros el 2019 i 20.772 milions d'euros el 2020) passin a créixer en termes del PIB (8,5% el 2019 i 9,8% el 2020).

Quadre A1.6

Resultats balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

	2019		2020		2021	
	M€	% s/PIB	M€	% s/PIB	M€	% s/PIB
Flux monetari						
Saldo equilibri ingressos	-20.203	-8,5	-20.772	-9,8	-21.982	-9,6
Saldo equilibri despeses	-19.245	-8,1	-14.185	-6,7	-17.936	-7,8

Els resultats de la balança fiscal segons el mètode del flux monetari, ajustant via despeses, mostren que el dèficit fiscal l'any 2020 és de 14.185 milions d'euros, un 6,7% del PIB. L'any 2021 el dèficit fiscal calculat de la mateixa manera és de 17.936 milions d'euros, un 7,8% del PIB. En el 2019 el dèficit fiscal va ser 19.245 milions d'euros, equivalents a un 8,1% del PIB.

El quadre 6 també presenta les dades del dèficit fiscal equilibrant els ingressos, que és la hipòtesi d'ajust que el Grup de treball per al càlcul de les balances fiscals considera més acceptable. En aquest cas, el dèficit fiscal de Catalunya l'any 2020 segons el flux monetari és de 20.772 milions d'euros, xifra que suposa un 9,8% del PIB. El dèficit fiscal del 2021 és de 21.982 milions d'euros, xifra que també suposa un 9,6% del PIB. L'any 2019 l'import del dèficit fiscal va ser, i 20.203 milions d'euros, un 8,5% del PIB.

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic i la seva evolució des del 1986 fins al 2021

Tal com s'ha indicat, segons la metodologia del flux monetari, el resultat de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central al 2020 és de 20.772 milions d'euros i al 2021 és de 21.982 milions d'euros, un 9,8% i un 9,6% del PIB català, respectivament. Aquest càlcul s'ha fet equilibrant els ingressos entenent que és la hipòtesi més plausible per a la neutralització.

Quadre A1.7

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Flux monetari

Pressupost equilibrat: hipòtesi ajust ingressos

Milions €

	2019	2020	2021
Ingressos aportats per Catalunya	63.924	72.216	75.436
% Catalunya/total	19,6%	19,3%	19,2%
Despeses rebudes a Catalunya	43.721	51.444	53.454
% Catalunya/total	13,4%	13,7%	13,6%
Saldo	-20.203	-20.772	-21.982
% s/PIB	-8,5	-9,8	-9,6

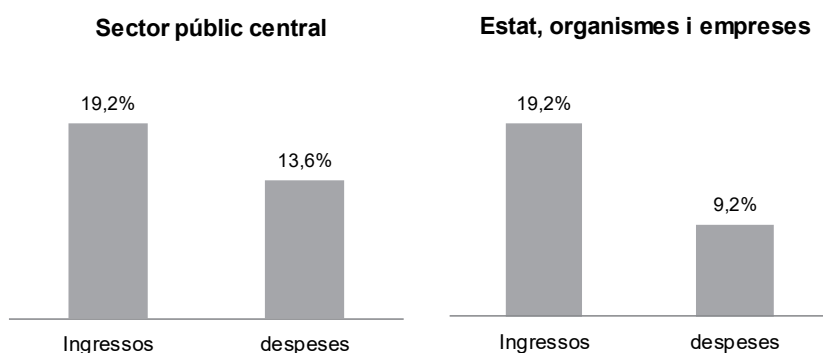
El dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central dels anys 2020 i 2021 és el resultat d'una aportació d'ingressos del 19,3% i del 19,2%, respectivament, i d'unes despeses rebudes del 13,7% i del 13,6%, respectivament. Com s'ha dit prèviament, Catalunya contribueix als ingressos en una proporció per sobre del seu pes en el PIB estatal; en canvi, rep una fracció de despesa que queda per sota del pes de la població sobre el conjunt de l'Estat.

Gràfic A1.1

Pes dels ingressos i les despeses de Catalunya en el total

Any 2021. Flux monetari

% Catalunya sobre total

Aquest decalatge entre el pes específic dels ingressos aportats i el de les despeses destinades a Catalunya es manté històricament, independentment de quin sigui el dèficit o superàvit pressupostari del Govern central, i és el responsable del saldo fiscal territorial negatiu de Catalunya.

Catalunya ha estat aportant de mitjana entre els anys 1986 i 2021 al voltant del 19,4% dels ingressos de l'Administració central i l'Administració de la Seguretat

Social. Del pressupost d'aquestes administracions, a Catalunya s'han rebut de mitjana el 13,9% de totes les despeses.

Si s'exclouen les partides, tant d'ingressos com de despeses, que pertanyen a la Seguretat Social (que per les seves característiques són despeses no discrecionals), l'Administració general de l'Estat i els ens que en depenen han obtingut de Catalunya una mitjana d'un 19,6% del total dels seus ingressos en el període de 28 anys, però hi destinen només el 10,6% de les despeses.

A l'hora d'analitzar la sèrie cal tenir en compte alguns aspectes tècnics. Tot i que no desvirtuen de cap manera els resultats obtinguts, s'ha de tenir en compte que els diferents estudis de la balança fiscal elaborats des de Catalunya han anat incorporant alguns canvis metodològics, com per exemple, la inclusió de les inversions de les empreses públiques, la imputació de les despeses en interessos o la incorporació dels ingressos patrimonials.

Quadre A1.8

Evolució del dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Milions €

	Flux monetari	% PIB Catalunya	Incidència	% PIB
1986	-2.465	-6,8		
1987	-2.868	-7,0		
1988	-3.466	-7,5		
1989	-4.056	-7,7		
1990	-4.867	-8,3		
1991	-5.174	-8,0		
1992	-5.988	-8,6		
1993	-7.263	-10,1		
1994	-6.732	-8,8		
1995	-6.416	-7,7		
1996	-7.088	-7,9		
1997	-7.018	-7,4		
1998	-6.813	-6,8		
1999	-8.124	-7,5		
2000	-8.532	-7,2		
2001	-8.565	-6,7		
2002	-13.696	-10,1	-10.225	-7,5
2003	-13.036	-8,9	-9.576	-6,6
2004	-13.595	-8,7	-10.101	-6,4
2005	-14.186	-8,4	-10.119	-6,0
2006	-14.493	-7,9	-10.320	-5,7
2007	-15.913	-8,1	-11.136	-5,7
2008	-17.200	-8,6	-11.860	-5,9
2009	-16.409	-8,5	-11.261	-5,8
2010	-15.409	-7,9	-11.162	-5,7
2011	-15.006	-7,7	-11.087	-5,7
2012	-12.929	-6,6	-8.928	-4,6
2013	-15.602	-8,1	-11.477	-5,9
2014	-16.572	-8,4	-11.591	-5,9
2015	-16.924	-8,2	-11.818	-5,8
2016	-16.947	-8,0	-12.243	-5,7
2019	-20.203	-8,5	-14.556	-6,1
2020	-20.772	-9,8		
2021	-21.982	-9,6		
Mitjana		-8,1		-5,9
Desviació estàndar		0,9		0,6

¹ Segons pressupost equilibrat (hipòtesi ingressos = despeses)

Nota: A partir del càlcul de la balança fiscal de l'any 2002, 2010 i 2020, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

*Aproximació al càlcul de la balança fiscal per la manca de dades de territorialització de les despeses de l'Estat i els organismes autònoms.

La sèrie correspon al càlcul de la balança fiscal amb el pressupost equilibrat ajustant els ingressos; és a dir, en cas de dèficit s'han imputat més ingressos dels reals i en cas de superàvit se n'han imputat menys. D'aquesta manera

s'anul·la l'efecte de la variabilitat en la situació financera del sector públic central i permet la comparació entre els anys.

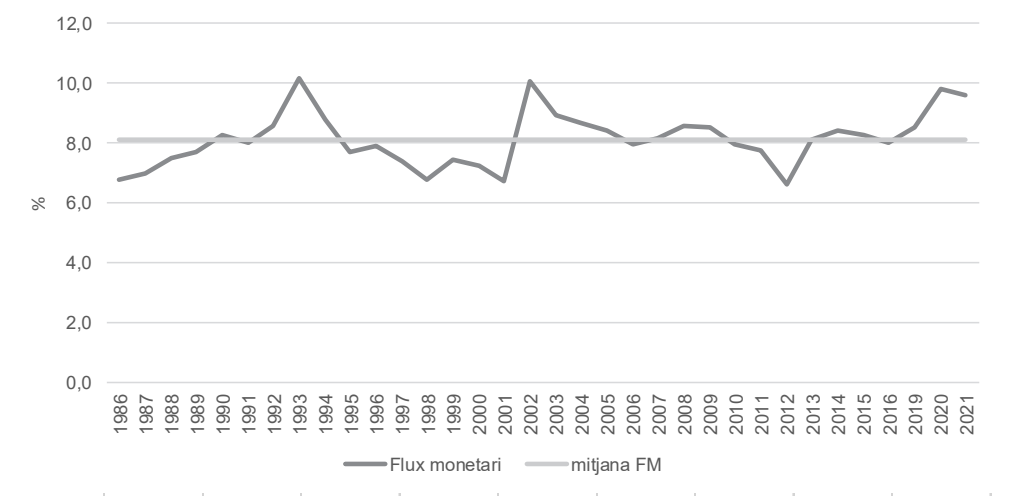
De mitjana en tot el període, el dèficit fiscal de Catalunya en el flux monetari se situa en un 8,1% del PIB i mostra una variabilitat limitada al llarg dels anys, ja que la desviació estàndard d'aquesta sèrie és només de 0,9 punts. Els màxims es produeixen l'any 1993 i el 2002 amb dèficits superiors al 10% del PIB i les xifres mínimes el 1986, el 1998 i el 2001, amb dèficits fiscals inferiors al 7% del PIB.

En el gràfic 2 es visualitza aquesta sèrie de dades i permet veure que el dèficit fiscal, segons el flux monetari, se situa sempre en un interval entre el 6,7% i el 10,1% del PIB.

La perspectiva històrica de la balança fiscal permet constatar que Catalunya rep un impacte contractiu continuat en la seva economia com a resultat del dèficit fiscal que resulta de l'activitat del sector públic central.

Gràfic A1.2

Evolució del dèficit fiscal de Catalunya (% PIB)

ANNEX 2.
LA CÀRREGA FINANCERA DE LA
GENERALITAT

Increment del deute viu i minoració de l'import avalat

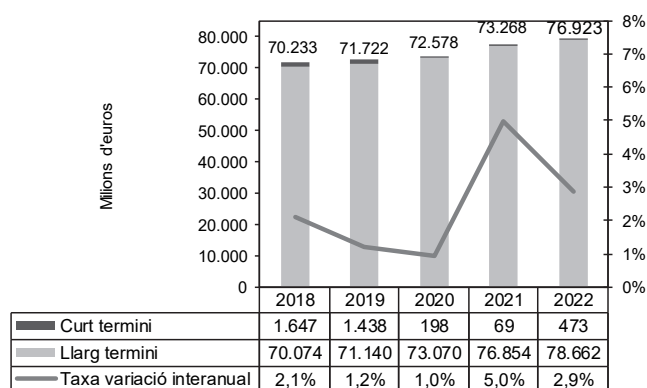
El volum de deute viu de la Generalitat de Catalunya en el tancament de 2022 es situa en 79.135 M€, dels quals 78.662 M€ corresponen a deute a llarg termini.

L'augment del deute de la Generalitat de Catalunya és causat, en part, pel dèficit públic i, en part, per l'absorció del deute de les empreses del sector públic, tant a través dels mecanismes de liquiditat com a través de reassignacions comptables.

El deute a llarg termini representa el 99,4 % del total el 2022, lleugerament per sota del percentatge de l'any anterior. El deute a curt termini és de 473 M€ (69 M€ el 2021).

Gràfic A2.1

Deute de la Generalitat de Catalunya

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Hisenda.

Pel que fa al total del risc viu en avals concedits per la Generalitat al tancament de 2022 és de 2.115,20 M€, xifra que representa una minoració del 2,97 % respecte 2021, degut al descens d'avals concedits per la Generalitat a tot tipus d'entitats i especialment a les entitats de dret públic (-81,18 M€), malgrat l'increment pel que fa a les societats de participació majoritària (+75,13 M€). Del total avalat, 1.976,79 M€ corresponen a organismes i empreses públiques. De la resta, 125,38 M€ corresponen a fons de titulització d'actius. Aquests avals provenen dels programes de garantia FTGENCAT que es van dur a terme entre 2002 i 2009, dirigits a facilitar la inversió de les petites i mitjanes empreses catalanes (pimes), en virtut dels quals la Generalitat podia avalar fins a un 80 % de valors amb una qualificació mínima "AA" emesos per fons de titulització. La garantia dels bons titulitzats només podien ser préstecs amb garantia concedits a pimes catalanes, i les entitats financeres que concedien els préstecs havien de reinvertir la liquiditat obtinguda amb la titulització en nous préstecs a pimes catalanes. Les titulitzacions solien fer-se amb préstecs hipotecaris que tenien béns immobles residencials i comercials de primer ordre com a garantia. La ràpida amortització dels títols emesos per aquests fons està permetent que el

risc viu dels avals concedits per la Generalitat disminueixi també a gran velocitat. Actualment, el risc viu per aquest concepte representa el 1,87 % de l'import avalat inicialment.

Quadre A2.1

Avals concedits per la Generalitat

Milions d'euros

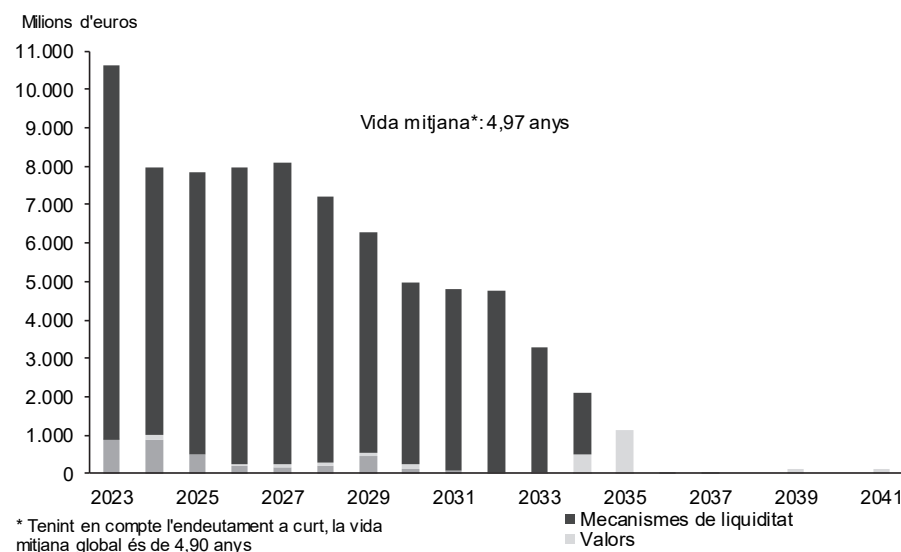
	2018	2019	2020	2021	2022
Entitats autònomes i empreses públiques de la Generalitat de					
a) Catalunya	2.499,68	2.264,39	2.131,79	1.999,44	1.976,79
a.1) Entitats autònomes	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
a.2) Entitats de dret públic	1.774,56	1.693,38	1.612,20	1.531,02	1.449,84
a.3) Societats participades	716,35	566,23	515,70	464,09	525,62
a.4) Consorcis	8,77	4,77	2,69	1,92	1,33
a.5) Fundacions	0,00	0,00	1,19	2,40	0,00
b) Altres	447,37	364,96	264,78	180,54	138,41
b.1) Empreses privades	94,79	77,98	60,95	16,06	13,03
b.2) Fons de titulació d'actius	352,58	286,98	203,83	164,48	125,38
Total	2.947,05	2.629,35	2.396,57	2.179,98	2.115,20

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Hisenda.

Calendari d'amortitzacions

El calendari d'amortitzacions de l'endeutament a llarg termini es concentra, bàsicament, en el període 2023-2035 i assoleix una vida mitjana de 4,97 anys.

Gràfic A2.2

Calendari d'amortitzacions a llarg termini. 31/12/2022

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Hisenda.

Els mecanismes de liquiditat

La situació econòmica derivada de la crisi financera iniciada el 2008 va provocar restriccions i dificultats per a les comunitats autònomes per obtenir recursos en els mercats financers. Aquestes dificultats van ser pal·liades per l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) que, amb l'objectiu de prestar recolzament financer a les comunitats autònomes, condicionat a que es complissin els objectius de disciplina fiscal i a un tipus d'interès de mercat, va instrumentar el 2012 una línia de finançament per al pagament d'obligacions pendents associades al venciment de deute financer autonòmic en forma d'emissions i préstecs amb banca estrangera. La Generalitat va formalitzar cinc préstecs, entre l'abril i el juliol de 2012, que actualment ja estan totalment amortitzats.

En aquesta línia de proporcionar liquiditat, per tal de fer front a l'acumulació de deutes comercials, el Govern de l'Estat, mitjançant l'Acord 6/2012, de 6 de març, del Consell de Política Fiscal i Financera, va establir un mecanisme extraordinari de finançament per al pagament als proveïdors de les comunitats autònomes al qual la Generalitat de Catalunya es va adherir mitjançant la formalització, el juny de 2012, d'onze préstecs a deu anys amb dos anys de carència, que mantenen a 31 de desembre de 2022 un import de deute viu de 126,23 M€.

Mitjançant el Reial decret Llei 4/2013, de 22 de febrer, de mesures de recolzament a l'emprenedor i d'estímul del creixement i de la creació d'ocupació, es va establir una nova fase del mecanisme de pagament a proveïdors. La Generalitat es va adherir a aquesta segona fase amb la formalització de tres préstecs el juliol de 2013 que, a 31 de desembre de 2022, mantenen un import de deute viu de 161,36 M€. Aquest reial decret Llei va ser tramitat com a projecte de Llei finalitzant amb l'aprovació de la Llei 11/2013, de 26 de juliol, que va obrir una tercera fase del mecanisme de pagaments a proveïdors. En base a aquesta Llei, la Generalitat va formalitzar 2 préstecs a finals de 2013 que, a 31 de desembre de 2022, tenen un import de deute viu de 186,08 M€, corresponent al primer tram d'aquesta tercera fase. A càrrec del segon tram de la tercera fase, establert per Reial decret Llei 8/2013, de 28 de juny, es va formalitzar, el febrer de 2014, un préstec amb un deute viu a final de 2022 de 360,26 M€.

Per atendre les seves necessitats financeres, la Generalitat de Catalunya també es va adherir al mecanisme de recolzament a la liquiditat de les comunitats autònomes, denominat Fons de liquiditat autonòmic (FLA) i creat pel Reial decret Llei 21/2012, de 13 de juliol, de mesures de liquiditat de les administracions públiques i en l'àmbit financer. Actualment, aquest mecanisme es regula pel Reial decret Llei 17/2014, de 26 de desembre, que ha creat el Fons de finançament a comunitats autònomes (FFCA), que regula de manera integral i ampliada els mecanismes addicionals de finançament i estableix les característiques i condicions dels compartiments en què s'estructura: Facilitat financera (FFF), Fons de liquiditat autonòmic (FLA), Fons social, Fons en liquidació per al finançament dels pagaments a proveïdors de Comunitats

Autònomes i Fons de liquiditat REACT-UE¹¹. Per volum, els fons més importants són el FLA i el FFF. Ambdós tenien inicialment un termini de 10 anys (2 de carència i 8 d'amortització) i, a partir de 2020, van passar a tenir un termini de 12 anys (4 de carència i 8 d'amortització). El tipus d'interès era inicialment el del deute de l'Estat a un termini equivalent amb un marge i, a partir de 2016, va passar a ser el del deute de l'Estat a un termini equivalent sense marge.

El finançament atorgat a través del FLA va destinat a atendre el dèficit i els venciments de deute a llarg termini de cada exercici. Com es pot veure a la taula al final d'aquest apartat, el deute viu a 31 de desembre de 2022 del finançament obtingut a càrrec dels préstecs FLA, formalitzats en els anys 2012-2018 i 2021-2022, ascendeix a un total de 51.371 M€.

Com hem comentat anteriorment, el Reial decret llei 17/2014 va establir, com a compartiment del FFCA, el Fons Social, destinat al finançament d'obligacions de pagament derivades de convenis subscrits en matèria social entre les comunitats autònomes i les entitats locals, així com altres transferències en matèria de despesa social de les comunitats autònomes a les entitats locals. La Generalitat també es va adherir a aquest fons formalitzat l'any 2015, mitjançant la signatura d'un préstec que, a 31 de desembre de 2022, té un deute viu de 148,98 M€.

D'altra banda, atès el compliment¹² tant dels objectius d'estabilitat pressupostària (dèficit i regla de despesa) i deute públic com dels criteris relatius al període mitjà de pagament a proveïdors, els anys 2019 i 2020 la Generalitat es va poder adherir al FFCA a través del Fons de facilitat financera (FFF), que té les mateixes condicions financeres que el FLA, però està subjecte a una menor condicionalitat. Els dos préstecs de FFF formalitzats en el 2019 i el 2020 tenen un import conjunt de deute viu a 31 de desembre de 2022 de 18.766 M€.

El fet que, l'any 2021, la Generalitat tornés a passar del compartiment FFF al compartiment FLA es va deure a que l'any 2019 no va complir amb els objectius d'estabilitat pressupostària i de període mitjà de pagament a proveïdors. A causa de la pandèmia, els citats objectius han estat suspesos pels anys 2020-2022, de manera que, actualment, l'exercici de referència per verificar el compliment continua sent el 2019.

Pel que fa al compartiment Fons de liquiditat REACT-UE, creat el desembre de 2020, té per objecte proporcionar a les comunitats autònomes finançament i liquiditat financera per al ràpid desplegament i execució de l'Ajuda a la recuperació per la cohesió i els territoris d'Europa (REACT-UE). Un cop les comunitats certifiquen les despeses i reben els recursos de l'Ajuda REACT-UE,

---

¹¹ El compartiment Fons de liquiditat REACT-UE es va afegir amb posterioritat, a través de la Llei 11/2020, de 30 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per l'any 2021.

¹² A efectes del FFCA de 2019 i 2020, els exercicis de referència per avaluar el compliment dels objectius són 2017 i 2018, respectivament.

han de destinar-los a amortitzar aquestes operacions. El febrer de 2022, la Generalitat va signar el primer préstec relatiu a aquest compartiment, per import de 815 M€, dels quals només es va fer una disposició de 200 M€. A tancament de l'exercici 2022, el deute viu per aquest préstec és de 185,46 M€.

En conjunt, al tancament de 2022, la Generalitat té un total de 71.305,68 M€ de deute viu obtinguts dels nous mecanismes d'accés a la liquiditat iniciats el 2012.

Quadre A2.2

Mecanismes de recolzament a la liquiditat. 2022

Milions d'euros

Concepte	Deute viu	Cost mitjà
Fons per pagaments a proveïdors (primera fase)	126	0,834%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2012	833	0,834%
Fons per pagaments a proveïdors (segona fase)	161	0,834%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2013	1.352	0,834%
Fons per pagaments a proveïdors (tercera fase, tra	186	0,834%
Fons per pagaments a proveïdors (tercera fase, tra	360	0,834%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2014	1.978	0,834%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2015	4.234	0,834%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2016	5.035	0,500%
Fons social 2015	149	0,834%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2017	4.842	0,849%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2018	7.030	0,846%
Fons de facilitat financera (FFF) 2019	6.998	0,624%
Fons de facilitat financera (FFF) 2020	11.769	0,257%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2021	13.469	0,109%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2022	12.598	1,517%
Fons de liquiditat REACT-UE 2022	185	0,172%
Total	71.306	

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Hisenda.

Ràting creditici

El ràting de la Generalitat de Catalunya es situa a finals de 2022 en Ba1 (stable) segons Moody's Investors Service, BBB- (stable) segons Fitch Ratings, BBB (low) (stable) segons DBRS Morningstar i A2 segons Moody's ESG Solutions (ràting ESG).

En relació a aquests nivells de ràting, cal destacar les millores durant el 2022 en la qualificació per part de DBRS Morningstar i de Moody's Investors Services. El cas de DBRS Morningstar és especialment important perquè és la segona agència amb la qual la Generalitat ha aconseguit retornar al grau d'inversió, després de fer-ho amb Fitch Ratings el 2021.

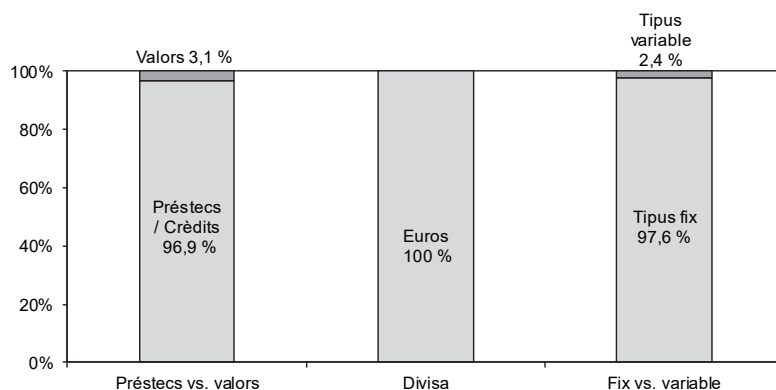
D'altra banda, també cal destacar el manteniment de la qualificació A2 per part de Moody's ESG Solutions, que valora criteris mediambientals, socials i de governança. La qualificació A2 és el segon millor nivell en una escala de 12 i la Generalitat es troba per sobre de la mitjana del sector en tots els aspectes avaluats.

Instruments de finançament, risc de tipus d'interès i cost del deute

Pel que fa a l'estructura de la cartera d'endeutament de la Generalitat de Catalunya, durant el 2022 ha continuat l'increment del pes del deute viu en préstecs i línies de crèdit (96,9 %), derivat principalment dels mecanismes de finançament sota la forma de crèdits a càrrec del Fons de finançament a les comunitats autònomes. Així mateix, quant a risc de tipus d'interès, augmenta lleugerament el percentatge de la cartera a tipus fix que passa del 97,5 % el 2021 al 97,6 % el 2022. La cartera del deute no presenta risc en divisa, ja que les emissions denominades en divises estan cobertes, com a conseqüència del criteri de prudència adoptat.

Gràfic A2.3

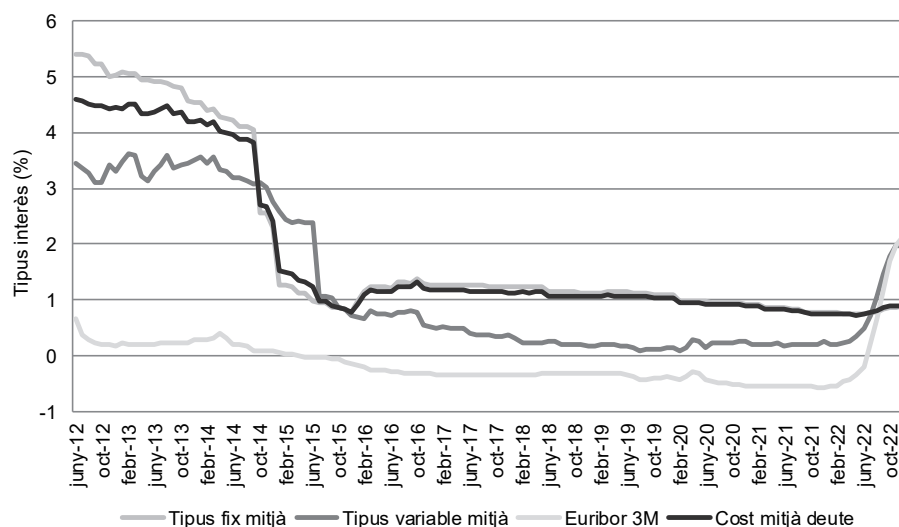
Estructura de la cartera del deute

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Hisenda.

En el 2022 el cost de l'endeutament augmenta respecte l'any anterior (0,75 %) i es situa en el 0,91 %. Aquest augment es deu a l'increment del cost mitjà de les operacions, tant a tipus fix com a tipus variable. L'augment del cost de les operacions es deu, bàsicament, a la pujada dels tipus d'interès durant el 2022, tant en el cas dels tipus del Tesoro, que acaben repercutint en les noves operacions del FFCA i en les renovacions a tipus de prudència financera, com en el cas de l'euribor, principal índex de referència de les operacions a tipus variable que, després d'anys en valors negatius, es situa en xifres positives des de mitjans de 2022 (2,132 % a desembre de 2022, en el cas de la referència a 3 mesos).

Gràfic A2.4

Components del cost del deute

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Hisenda.

No obstant això, l'import total d'interessos pagats d'acord amb l'estat d'execució del pressupost liquidat de 2022 disminueix un 12,5 % respecte l'any anterior i es situa en 611 M€ (698 M€ l'any 2021). Aquesta aparent contradicció entre l'augment del tipus d'interès mitjà de les operacions i la disminució de l'import pagat d'interessos en el 2022 es deu a les condicions dels préstecs FLA que, actualment, són la font principal de finançament de la Generalitat. Aquests préstecs tenen pagament anual d'interessos, de manera que la primera quota d'interessos de cada préstec es paga a l'any següent de la seva formalització. Per tant, la disminució de l'import pagat el 2022 encara reflecteix la tendència a la baixa dels tipus d'interès del 2021, mentre que l'augment en el cost del FLA 2022 formalitzat aquest any tindrà impacte a partir del 2023.

Mercat primari. Característiques del programa domèstic de bons i obligacions

El 23 de juliol de 1996 la Generalitat de Catalunya va posar en marxa, amb l'aprovació del Decret 270/1996, on es recullen les característiques que regulen el funcionament de les emissions, el programa de valors a mitjà i llarg termini negociables al mercat de valors de la Borsa de Barcelona.

L'any 2000 també es va posar en funcionament el tram detallista no competitiu en les subhastes de bons i obligacions, que permetia als inversors particulars participar en les subhastes a través d'alguna de les entitats col·laboradores de la Generalitat de Catalunya, per un import mínim de 1.000 € i un màxim de 50.000 €.

El sistema creat conté 3 modalitats d'emissió: les subhastes competitives, les col·locacions sindicades simples o assegurades i les col·locacions restringides entre creadors de mercat. És en aquest sentit que cal destacar l'important paper dels creadors de mercat en el programa, ja que doten de liquiditat els valors en circulació. Les entitats que conformen el conjunt de creadors de mercat són algunes de les entitats més actives del mercat de capitals espanyol i europeu.

Ateses les circumstàncies especials dels mercats financers en la darrera crisi financera, les subhastes de bons i obligacions es van aturar el 2009 i, de moment, no s'han reprès.

Mercat secundari. Compravenda en mercats secundaris

Els valors emesos per la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el seu programa d'emissió domèstic, estan admesos a negociació en el mercat del deute públic de Catalunya de la Borsa de Barcelona.

Quadre A2.3

Valors de la Generalitat de Catalunya a mitjà i llarg termini

31/12/2022

ISIN ¹	Cupó (%)	Data d'amortització	Termini (anys)	Proper cupó	Divisa	Saldo en circulació (milions d'euros)

Emissions domèstiques

ES0000095614	5,250	05/10/23	0,76	05/10/23	A	EUR	27,05
ES00000950C3	EURIBOR06M + 1,300	08/09/24	1,69	08/03/23	S	EUR	80,00
ES0000095978	2,550	17/02/26	3,13	17/02/23	A	EUR	20,00
ES0000095986	2,550	17/02/27	4,13	17/02/23	A	EUR	20,00
ES0000095994	2,550	17/02/28	5,13	17/02/23	A	EUR	20,00
ES0000095606	5,325	05/10/28	5,77	05/10/23	A	EUR	90,74
ES0000095853	4,690	28/10/34	11,83	30/10/23	A	EUR	500,00
ES0000095879	4,220	26/04/35	12,33	26/04/23	A	EUR	1.120,00

Emissions EMTN en Euros

XS0429434870	5,900	20/05/24	1,39	22/05/23	A	EUR	21,90
XS0513439132	INFLACIO + 3,000	27/05/27	4,41	29/05/23	A	EUR	30,00
XS0427471148	CMS10A + 0,000	11/05/29	6,36	11/05/23	A	EUR	70,00
XS0449353332	5,219	10/09/29	6,70	11/09/23	A	EUR	20,00
XS0506861243	5,400	13/05/30	7,37	15/05/23	A	EUR	25,00
XS0513009711	5,900	28/05/30	7,41	30/05/23	A	EUR	105,00
XS0544970329	5,950	01/10/30	7,76	02/10/23	A	EUR	10,00
XS0620232446	EURIBOR03M + 3,600	15/02/33	10,13	15/02/23	T	EUR	17,70
XS0522550580	6,350	30/11/41	18,93	30/11/23	A	EUR	100,00
Total							2.277,39

Deute en monedes fora de la UEM

ISIN ¹	Cupó (%)	Data d'amortització	Termini (anys)	Proper cupó	Divisa	Saldo en circulació (milions d'euros)
<u>Emissions en divises</u>						
XS0449850634	2,965	08/09/39	16,70	08/03/23	S JPY	134,88 ²
Total en divises						134,88 ²

¹ Sistema internacional d'identificació numèrica de valors.

T = Trimestral

² Contravalor en euros incloent-hi instruments de cobertura.

S = Semestral

A = Anual

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Hisenda.

Quadre A2.4

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Barcelona

Trimestre*	Nombre d'operacions	Variació interanual (%)	Volum contractat (milions d'euros)	Variació interanual (%)

1r trimestre 2022	18	-43,8	23,7	45,6
2n trimestre 2022	31	-53,0	39,1	-68,9
3r trimestre 2022	43	-67,4	41,3	-89,3
4t trimestre 2022	87	-38,7	44,8	-88,7

*Dades trimestrals acumulades des de l'1 de gener, sense amortitzacions ni FTA.

Valors admesos a negociació a 31 de desembre de 2022

Total nominal (milions d'euros)	Total emissions	Bons i Obligacions (Generalitat i ICF)	Pagarés ICF

1.968,29	18	10	8

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Hisenda.

La negociació dels valors de deute en el mercat del deute públic de Catalunya encara va experimentar un cert augment en termes de volum contractat en el primer trimestre de 2022, després de la pujada del ràting de la Generalitat a grau d'inversió per part de Fitch Ratings (juliol de 2021) i DBRS Morningstar (març del 2022). No obstant això, en els trimestres següents, s'observa una forta davallada de la negociació, segurament explicada pel gir del BCE cap a una política monetària més restrictiva per fer front a l'elevada inflació, amb ràpids augments en els tipus d'interès d'intervenció. L'augment dels tipus d'interès ha provocat un important descens en el valor dels bons i obligacions en circulació que, sumat a la major volatilitat, pot haver reduït l'activitat en els mercats de renda fixa.

El programa d'emissions EMTN posat en marxa l'any 2009 cotitza a la Borsa de Luxemburg.

Sector públic empresarial de la Generalitat de Catalunya

L'endeutament de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic, del qual es facilita una relació a l'apèndix, ha assolit els 85.328 M€ el 2022, el 92,74 % dels quals corresponen, directament, a la mateixa Generalitat. El sector públic de la Generalitat en el 2022 minora l'endeutament en tots els tipus d'entitats respecte l'any anterior, llevat en les societats mercantils, que han augmentat el seu volum de deute, principalment, a causa de noves operacions formalitzades per Fira 2000, SA i Arrendadora Ferroviària, SA. Per tipus d'organismes, la major part de l'endeutament correspon a les entitats de dret públic, entre les quals destaca Infraestructures Ferroviàries de Catalunya amb un deute de 3.564,06 M€, l'Institut Català de Finances amb 702,75 M€¹³, l'Institut Català del Sòl amb 253,95 M€ i Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya amb 220,45 M€. Entre les societats mercantils participades al 100 % per la Generalitat, cal destacar l'endeutament d'Infraestructures de la Generalitat de Catalunya, SA amb 207,95 M€. Entre les societats amb participació majoritària de la Generalitat cal esmentar Fira 2000, SA amb 308,41 M€. Pel que fa a societats mercantils amb participació minoritària de la Generalitat, destaca Arrendadora Ferroviària, SA amb 181,73 M€. Entre els consorcis: Consorci de l'Autoritat del Transport Metropolità amb 146,35 M€, Consorci Sanitari Integral amb 77,35 M€, Consorci del Barri de la Mina amb 31,97 M€ i Consorci d'Aigües de Tarragona amb 29,38 M€. Entre les fundacions, la Fundació Privada de Gestió Sanitària de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, amb 205,07 M€.

---

¹³ L'import del deute de l'ICF ha estat ajustat d'acord amb la nota 2 de la taula "Endeutament viu a 31 de desembre de 2022", per un import de 390,70M€, corresponent al saldo viu dels préstecs ICF-Covid a aquesta data.

D'altra banda, el deute de la Comunitat Autònoma de Catalunya computable d'acord amb el Sistema Europeu de Comptes (SEC) ha assolit els 84.311 M€, el 93,86 % dels quals pertanyen directament a la mateixa Generalitat de Catalunya.

Quadre A2.5

Endeutament viu a 31 de desembre de 2022¹

Mlions d'euros

	2018	2019	2020	2021	2022	2021/2022 0 % Var.
Generalitat ^{2,3}	71.722	72.578	73.268	76.923	79.135	2,9%
Universitats	60	54	46	26	20	-21,7%
Entitats autònomes administratives	100	100	58	48	34	-28,3%
Entitats autònomes comercials i	0	0	0	0	0	-23,6%
Entitats de dret públic ²	6.225	5.566	5.789	5.118	4.758	-7,0%
Societats mercantils	1.261	942	822	746	766	2,7%
Consortis	606	540	476	367	333	-9,4%
Fundacions ³	618	590	326	300	281	-6,3%
Total	80.592	80.370	80.786	83.527	85.328	2,2%
Total SEC	78.733	79.033	79.107	82.365	84.311	2,4%

¹ Inclou el deute amb l'Institut Català de Finances (281 milions d'euros a 31/12/2022).

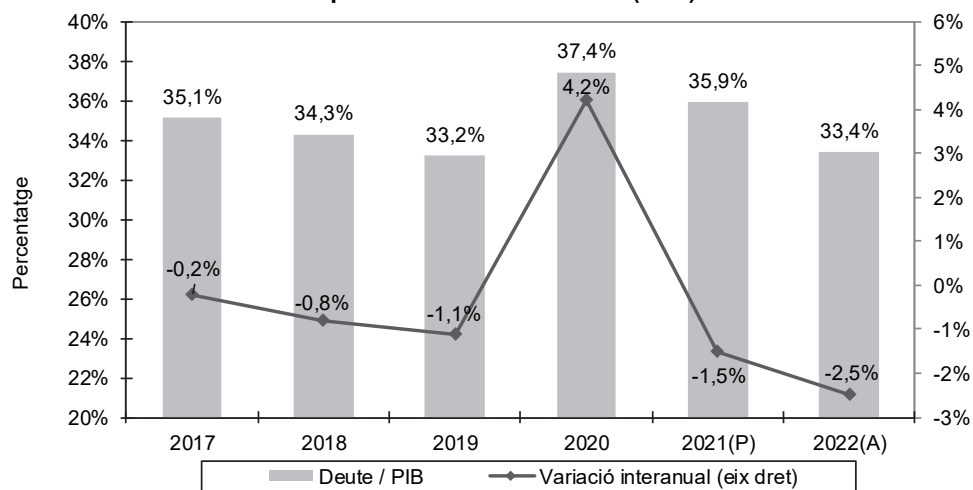
² La disminució del deute de les entitats de dret públic durant el 2021 es deu, principalment, a la reassignació d'una part del deute de l'ICF, que va passar a formar part del deute de la Generalitat. L'import reassignat, de 437M€, correspondria a la xifra de préstecs concedits per l'ICF en el context de pandèmia amb aval de la Generalitat.

³ La disminució del deute de les fundacions durant el 2020 va ser, principalment, per la reassignació d'un préstec de la Fund.Priv.de l'Hospital de la Sta Creu i St Pau, per import de 215M€, que va passar a formar part del deute de la Generalitat.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Hisenda.

Tot i l'increment del deute en xifres absolutes, el creixement del PIB durant el 2022 ha permès una disminució de la ràtio d'endeutament en termes SEC respecte del PIB, com a l'any 2021, en què es va trencar amb l'elevat increment registrat a causa de la pandèmia. Segons dades avançades del Banc d'Espanya, la ràtio es situa en el 33,4 % a 31 de desembre de 2022.

Gràfic A2.5

Deute sector administració pública de la Generalitat (SEC) en % PIB

(P) Provisional (A) Avanç

Font: Banc d'Espanya. Inclou Administració general, entitats autònomes administratives, universitats i empreses públiques dependents sectoritzades com a administracions públiques.

Cal destacar que el sistema de centralització de fons (Cash Pooling), implementat l'any 2007 entre la Generalitat i les entitats participades, compta amb l'adhesió de 115 entitats públiques, 1 més que l'any anterior. La centralització de tresoreria permet una gestió corporativa de la tresoreria mitjançant la gestió conjunta de diversos comptes bancaris, amb l'objectiu d'optimitzar els saldos de grup.

Finalment, s'ha continuat amb la gestió centralitzada del deute de les empreses públiques i, durant l'any 2022, s'han convocat tres sol·licituds d'ofertes ordinàries que han afectat 35 empreses i s'han obtingut ofertes de les entitats financeres per un import de 253,34 M€ per operacions a curt termini.